

68

COLECTIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECTIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

Anonima de miercuri

EDITURA MILITARA

Rodica Ojog-Brașoveanu
Anonima de miercuri

Prolog

Anunțul apăruse vreme de o săptămână în principalele cotidiane ale Capitalei: Universul, Adevărul, Cuvântul, Viitorul:

În dimineața zilei de 10 noiembrie 1940 a fost găsit pe Bulevardul Brătianu, printre ruinele blocului Carlton, un sugaci – sex bărbătesc de circa 7–8 luni. Este unicul supraviețuitor care în momentul cutremurului se afla în incinta hotelului. Oricine poate da o informație asupra identității copilului și a familiei sale este rugat să se prezinte de urgență la Prefectura Poliției. Copilul poartă la gât un medalion de aur reprezentându-l pe Sfântul Cristofor[1] și poate fi văzut zilnic între orele 10 și 13 la sanatoriul Saint-Vincent de Paul[2].

---

[1] Despre viața Sfântului Cristofor („purtător de Hristos”) circulă mai multe legende. În majoritatea lucrărilor de artă sacrală se prezintă legenda cea mai populară în legătură cu el, anume episodul în care el ar fi purtat pe copilul Iisus pe spate la trecerea unui râu, de pe un mal pe celălalt. Cu fiecare pas făcut prin apă, Cristofor simțea pe umeri o greutate tot mai mare, încât se temea chiar să nu cadă în râu și să se înece amândoi. Copilul s-a prezentat ca fiind Iisus, iar greutatea mare a explicat-o prin greutatea lumii pe care o poartă pe umerii săi.
[2] Sf. Vincențiu de Paul a fost un preot francez din cadrul Bisericii Romano-Catolice care și-a dedicat viața îngrijirii săracilor și combaterii mizeriei. Figură

Directorul general al Poliției Capitalei.

— Până la zece, mai avem puțin, spuse sora pipăindu-și aripile cornetului apretat.

Vizitatoarea, președinta uneia din cele mai cunoscute societăți de binefacere, își zise că seamănă cu un fluture ostenit. Capul, corabia de pânză albă, te așteptai în orice clipă să zboare.

— În general, vine multă lume?

— Cu miile, surâse blând sora. Acum fac rând în curte. Din păcate, nici măcar unul dintr-o sută nu-și închipuie că l-ar putea identifica...

— Atunci?

— Vin din curiozitate.

Vizitatoarea se uită la leagăn. Era un coșuleț elegant, înzorzonat, numai dantelă fină și panglici de atlas bleu. În el fusese găsit copilul, dormind liniștit, fără să i se fi clintit un fir de păr. Dormea și acum, cu pumnii strânși. Pleoapele străvezii, irizate, îi zvâcneau delicat.

— Este extraordinar! șopti. Ce înseamnă să ai zile... Îți vine să crezi că a zburat pe fereastră.

Sora își atinse crucea de argint prinsă în șiragul mătăniilor.

— Dumnezeu a avut ochiul ațintit asupra pruncului.

---

marcantă a reînnoirii spirituale franceze din secolul al XVII-lea, el este venerat ca sfânt în Biserica Catolică și în Biserica Anglicană.

Mâna Lui e cea care l-a purtat prin văzduh și l-a depus neatins în mijlocul străzii. Șopti cucernică: Fiat voluntas Tua[3]*...*

Cealaltă îi strecură o privire sceptică: avea rezerve în privința mâinii nevăzute care baladează ditamai leagănul prin aer, dar diplomată, se mulțumi să-și dreagă glasul.

— Mă întreb cine or fi fost părinții lui... Desigur oameni înstăriți.

— Poate...

— Precis! decise vizitatoarea și după ton se simțea că e o femeie care știe să surprindă imediat aspectul practic al oricărei probleme. În primul rând nu oricine își poate permite să locuiască sau să tragă la Carlton. Al doilea, se vede după lenjeria copilului, lucrată categoric la o casă mare, după medalion...

— Domnul nu face distincții, suspină călugărița și indiferent cine ar fi fost părinții lui, rămâne un biet și sărman micuț. Orfan înainte de a ști cum îl cheamă...

— Aveți vreo nădejde că i s-ar putea descoperi rude sau prieteni?

— Nu prea... Au trecut aproape două săptămâni de când lumea se perindă pe aici fără niciun rezultat. De obicei, asemenea situații generate de un mare dezastru se clarifică

---

[3] „Fie voia Ta, Facă-se voia Ta!", cuvinte din rugăciunea „Pater Noster" (Tatăl nostru) care se folosesc când cineva își exprimă, cu resemnare, acordul sau supunerea față de o hotărâre sau decizie.

imediat. Înclin să cred că părinții erau străini.

Vizitatoarea se uită instinctiv spre sugar.

— Cred că aveți dreptate. De altfel, Sfântul Cristofor nu-i... român. E mai degrabă de-al dumneavoastră...

„Papistaș”, vrusese să spună, dar își înghițise cuvântul. Călugărița surâse încet, plimbându-și privirea în lungul pereților albi. Ploaia de noiembrie, rece, piezișă, necăjea ferestrele perdeluite cu linon trandafiriu.

— Ce se va întâmpla cu copilul?

Călugărița își ridică ochii. Părea să se fi întors de la mii de kilometri.

— Poate se va găsi un suflet caritabil care să-l adopte. Dacă nu, va fi încredințat orfelinatului.

Amândouă își coborâră reciproc privirile. Știau bine ce însemna asta... O copilărie mutilată, cenușie, cu educatoare lipsite de vocație, în cea mai mare parte fete bătrâne. O copilărie fără Moș Crăciun și iepurași de Paști, fără primăveri...

Pe coridor se auzi tumult de glasuri și pași. Călugărița se ridică.

— Au început să vină.

Printre ultimii vizitatori se afla un bărbat înalt, bine îmbrăcat, de vreo treizeci de ani. Expresia mohorâtă, aproape cruntă, îndărătnicia bărbiei și a gurii botoase atrăgeau imediat atenția.

Întârzie mai mult decât ceilalți curioși, părând că nu se poate desprinde de leagăn, cercetă atent medalionul de aur. Toată atitudinea, în general, trăda o tulburare bine stăpânită și călugărița se apropie surâzând sfioasă:

— Ne-ați putea spune ceva despre bietul micuț? Știți... Orice informație, cât de vagă, ne-ar fi extrem de prețioasă.

Străinul întoarse capul brusc. Avea o privire neagră, direcționată și, instinctiv, sora făcu un pas înapoi. Rosti nesigură, cu inima strânsă:

— Mi s-a părut că...

Bărbatul ridică din umeri.

— Eu?! Ce idee! adăugă ceva mai domolit: Regret, dar nu vă pot fi de niciun folos. Bună ziua!

Călugărița privi lung în urma lui:

„Păcat. Sunt convinsă că știe ceva."

Se apropie de leagăn. Băiețelul se trezise și râdea fericit.

1

Se părea că inginerul Cris Gregorian nu voia să remarce femeia înaltă pe care de la un timp o întâlnea aproape zilnic când se întorcea de la serviciu, căci tânăra făcea parte din categoria persoanelor ce nu pot trece neobservate indiferent de perimetrul în care ar fi evoluat: pe stradă, într-o sală de spectacol sau restaurant, la o coadă sau (mai ales!) la defilare. Foarte

înaltă – statură accentuată și de o suplețe excesivă – nu era frumoasă în sensul academic al noțiunii, ci extrem de interesantă. Intriga, mai ales îngrijora, fascina atmosfera particulară ce părea să o degaje și despre care îți închipuiai că trebuie să fie o reverberație palidă a climatului ei interior. Cercetându-i chipul, părea limpede că voința, hotărârile neașteptate și o senzualitate greu de stăpânit sunt componentele de bază ale personalității acestei femei. Bizară însă, până la perplex, era ținuta vestimentară arborată, căci întâlnind-o pe stradă, în peisajul Bucureștilor contemporani, pietonul simțea nevoia să se frece la ochi: o siluetă desprinsă din Vogues-urile anilor ′30 străbătea Calea Victoriei ca o fantomă, iar unii se întrebau dacă nu cumva „se filmează" pe undeva. Stârnea stupefacție mai cu seamă vara când peste rochii de mătase naturală – mixtură de panglici, godeuri și pliuri – zvârlea o pereche de vulpi argintii, sau când iarna, pe vremea cumplită umbla în escarpeni cu toc de cristal, fără fular la decolteuri adânci, en-coeur-uri despicate până aproape de centură. Evident, machiajul și coafura păstrau linia acelorași ani. Interesant era însă faptul – poate din cauza tinereții, a liniei desăvârșite și a lucrurilor de excelentă calitate – că nu stârnea zâmbete sarcastice. Cei mai mulți o socoteau doar excentrică, iar dezinformații își închipuiau că devansează moda. Nu o

dată, femei în vârstă care o întâlniseră întâmplător pe stradă mărturiseau entuziasmate prietenelor: „Să știi că iar se poartă canotierele de pai în februarie... Am văzut azi în față la Eva o femeie foarte bine, străină cred. Avea o borsalină[4] olive splendidă. Am purtat una exact la fel când m-am logodit cu Petrică. Sunt vreo cincizeci de ani de atunci... Extraordinar cum se întoarce moda!...”

În realitate era posibil ca Cris Gregorian să-i ignore persoana pentru că femeia se mulțumise adesea doar să-l observe: din spatele unei vitrine, la volanul unei mașini care staționase în fața blocului, sau de pe celălalt trotuar. Îi ieșise în întâmpinare doar de două ori, dar Cris nu observa în general pe nimeni. Nu era propriu-zis un tip distrat, ci totdeauna preocupat de ceea ce șahiștii numesc mișcarea imediat următoare, indiferent că se ducea la un spectacol sau în vizită la Coleta Miclescu.

Și acum, de pildă, ieșit la o scurtă plimbare – îi plăcea vremea rece, ploioasă, cu aromă de flori de toamnă ude și ciufulite –, reflecta că avea să traverseze la celălalt capăt al cheiului, unde traficul mai redus nu i se părea atât de enervant.

O smucitură bruscă, de parcă cineva l-ar fi apucat de poale, îl țintui locului. Mânerul unei umbrele i se

---

[4] Pălărie.

încurcase în cordonul trenciului descheiat. Femeia întoarsă din drum încercă să-l elibereze îngânând câteva cuvinte de scuze. Gregorian râse cu amabilitate:

— Vedeți... Dacă v-aș fi „agățat” eu, v-ați fi supărat.

Îl privi în ochi, fără să zâmbească. Rosti grav, cu o seriozitate deplasată în contextul incidentului care, socotea Cris, putea fi considerat în funcție de dispoziție amuzant, sau în cel mai rău caz imbecil:

— Nu m-aș fi supărat.

— Interesant... zâmbi Gregorian, neștiind de fapt ce să spună.

Nu era ceea ce se cheamă un bărbat direct și afirmațiile, atitudinile fără un minimum de ambalaj îl luau prin surprindere. Se uită mai atent la femeia din fața lui. Avea ochi mari, întunecați, gura puternică și senzuală. Părul, feuille morte, îl purta strâns într-un coc care-i lăsa liberă ceafa. Întreaga făptură emana o aromă de Arpèges.

„O persoană derutantă...” își zise Gregorian. În general, nu-și pierdea lesne cumpătul, dar acum încerca o senzație bizară. Se simțea nelaîndemână în prezența femeii, fiind în același timp conștient că personalitatea ei captiva.

— Ce facem? Nu mergem?

Gregorian pică din nori.

— Unde?!

— Oriunde, mi-e indiferent.

Cris încercă să-i descifreze chipul: grav, concentrat, fără urmă de zâmbet. Vizavi, pe Splaiul Independenței, trecea tramvaiul 13, cu zgomot asurzitor, metalic. În lumina gălbuie, dincolo de geamuri, se vedeau figuri anonime, indiferente, un pardesiu, poate balonzaid, roșu.

— Să presupunem... începu Cris.

— Nu mă interesează ipotezele.

— ...că eu mă duceam la serviciu...

— Nu la ora asta, nu cu aerul ăsta, nu cu pasul ăsta.

— ...sau că mă așteaptă nevastă-mea.

— N-ai nevastă.

— De unde știi?

— Știu. Hai!

Aproape că îl trăgea. Gregorian încercă să râdă:

— Recunosc, duduie dragă...

— Spune-mi Adina.

— ...că mă simt descumpănit. Sunt un bărbat oarecare și nimeni n-a încercat până acum să mă încredințeze de contrariu, nu am niciuna, dar absolut niciuna, din calitățile care ar putea seduce o femeie ca dumneata.

— Asta o decid eu.

— Ajută-mă să pricep...

— Îmi placi. E de ajuns, nu?

Un surâs blând, vag malițios, lumină chipul lui

Gregorian.

— Spune-mi, procedezi totdeauna – mă refer la situații similare – la fel de... impetuos?

— Firește, replică liniștită Adina. Nu văd de ce „accroche”-ul, să-i spunem pe nume, ar constitui un privilegiu rezervat doar bărbaților...

Gregorian își trecu mâna liberă peste bărbie, o lăsă să lunece, până la nodul cravatei.

— Da... E un punct de vedere.

— Ce facem? Mă inviți la tine?

Cris întoarse capul râzând încetișor. Povestea începea să-l amuze.

— La urma urmelor, de ce nu?

Adina respiră ostentativ.

— În sfârșit! Începusem să cred că m-am înșelat.

— Adică?

— Mi-e suficient să mă uit la un bărbat, ca să-mi dau seama dacă merită calificativul. Uneori e de-ajuns să-l văd doar din spate.

— Nu te lauzi?

Adina surâse vag, strângându-i brațul.

— Ești cel mai în măsură s-o știi.

— Oricum, urmă Gregorian pe un ton doct, abstract, ca și cum, de la înălțimea unei catedre ar fi încercat să dezvolte o teorie, o lege științifică, însușirea presupune o experiență... hm... da... o experiență considerabilă.

„Ce vârstă să aibă? se întrebă în aceeași clipă. Nu pare mai mult de douăzeci și opt, maximum treizeci... Dacă a debutat la cinșpe, șaișpe ani... Da, are ceva vechime...”

— Nu experiență, spuse Adina. Nu neapărat.

— Dar ce?

— Talent.

— Interesant! aprecie Gregorian, căutându-și yalele în buzunar.

Adina privi în jur. Un bloc mic, cu parter și etaj, în fundul unei grădinițe neîngrijite.

— Ia loc și scuză-mă. La mine nu-i niciodată ordine.

— Nu fi burghez.

Se lăsă dezbrăcată de pardesiu – asimetric, fără guler și revere, cu nasturi mari ca niște farfurioare de cafea; Bette Davis[5] în „Corabia” anul 1933 – și se așeză într-un jilț cu brațele de lemn.

Gregorian se instală în fața ei cercetând-o deschis și nedisimulându-și curiozitatea. Fără să fie vreun expert în materie de vestimentație feminină, realiză că femeia arborează un out of fashion plin de rafinament. Rochia fumurie de triple voile cu corseletă și decolteu tăiat în trapez – baza era punctată de două clipsuri din duble – pantofii ajurați, poșeta de piele creponată, îl catapultau,

---

[5] Ruth Elizabeth Davis a fost o actriță americană de teatru, film și televiziune, laureată de două ori a Premiului Oscar.

cu decenii în urmă, într-un București cunoscut din povești de familie, fotografii, reviste vechi păstrate pentru cine știe ce rețetă culinară ori practică. Păstrate, dar neconsultate vreodată, căci așa se întâmplă totdeauna, uitate, răsfoite azi cu anume nostalgie și surâs îngăduitor. Mutrele, sfaturile, reclamele, stilul par naive, totul transpiră o înduioșătoare lipsă de preocupări serioase.

Adina arătă cu bărbia spre o fotografie înrămată: o fată blondă cu ochii încrețiți de soare și râs. Chipul nu era frumos, dar radia tinerețe și puritate.

— Cine-i?

— Soția mea.

— Când era minoră! Șaptesprezece ani?

— Nu, douăzeci și cinci. Părea totdeauna foarte tânără.

— Părea?!

— A murit acum zece ani.

— Îmi pare rău.

Cris surâse.

— În sfârșit, primul act convențional.

— Din când în când, mai dau și bună ziua.

Gregorian deschise un scrin și scoase două pahare verzui.

— Cu ce te ocupi, Adina?

Femeia îl privi ironică.

— Nu poți folosi dormitorul fără o fișă de cadre completă?

— În regulă. N-am pus întrebarea. Bei o vodcă? N-am altceva în casă.

— Beau... Argintăria ta e foarte frumoasă. Nu mă omor după sfeșnice Adler, scoase în serie, dar setul rusesc are mare valoare. Și vasul Secession e splendid.

— Care-i ăla? întrebă amuzat Cris întinzându-i paharul.

— Amfora cu pești în relief de pe birou. Cere însă o floare mai nobilă. Tufănelele se simt foarte bine într-o oală de pământ sau eventual o ceramică olandeză.

— Iau act.

Se așeză pe canapea și începu să-și caute țigările în buzunar. Adina se răsuci să-l privească mai bine. Era prezentabil, convențional îmbrăcat – costum și cravată – potrivit de înalt. Pe fața brună, cu trăsături agreabile, dar lipsite de personalitate, stăruia o expresie de melancolie, sau mai degrabă resemnare, impresie înșelătoare poate, dar sentimentul era că omul acesta suferise foarte mult. O suferință care îi ucisese pentru totdeauna capacitatea de a fi fericit. Zâmbetul lui era trist, râsul n-avea veselie, părea fără culoare.

— Spune-mi, tu ai sărit vreodată în sus de bucurie?

Gregorian întoarse capul amuzat.

— E singura modalitate de a-ți manifesta

entuziasmul?

— Știi foarte bine ce vreau să spun. Există în tine o nefericire mocnită, veche. Parcă le-ai lua pe toate în bernă...

Cris lăsă paharul. Se foi căutând o poziție mai comodă și își rezemă cotul pe spătarul canapelei.

— Nici tu nu-mi pari din cale afară de vioaie.

— Cu mine se petrece altceva.

Cris tăcu. Adina îl cercetă intrigată.

— Nu mă întrebi ce?

— Țț! făcu Gregorian clătinând capul. Pot folosi dormitorul și fără să clarific chestiunea.

Femeia își azvârli ușor capul pe spate. Privirea era sfidătoare, nările vibrau.

— Dovedește-o.

Cris o cercetă câteva clipe cu același zâmbet trist. Întinse brațul și îi cuprinse umerii.

Când Adina ieși din dormitor, Cris, lângă pian, își înnoda cravata.

— Parcă ai fi funcționar în City. Costum închis, cravată. Îți lipsesc melonul și umbrela.

— Nu-mi lipsesc.

Adina râse:

— Ai purtat vreodată blugi?

— Niciodată.

— De ce? Ești încă tânăr, silueta ți-o permite.

— Mi se pare aberant atâta vreme cât nu lucrez pe un șantier, nu iodleresc[6] înfigându-mi cortul în creștet de munte și nu domesticesc mustangi[7] în Texas, să umblu îmbrăcat ca un salahor.

— Ai dreptate... Îmi aduci pardesiul?

Gregorian dădu din cap. În fața oglinzii, cu câteva spelci între dinți, Adina își înnoda expertă cocul.

— Gata! Mulțumesc...

Pendula începu să bată.

— Extraordinar! se miră Adina. Șapte și jumătate. N-aș fi crezut.

— Nu-i târziu...

— Depinde. Îi întinse obrazul. La revedere, Cris.

— Îmi permiți să te conduc?

— Nu.

— Să-ți chem un taxi?

— Nu.

— Am să te mai văd?

Femeia îi căută ochii.

---

[6] Fel de a cânta specific locuitorilor de munte din Tirol, Bavaria și Elveția, constând într-o serie de vocalize care trec frecvent de la registrul normal al vocii la cel de falset.

[7] Mustangul este calul sălbatic din America de Sud, astăzi pe cale de dispariție, datorită restrângerii spațiului forestier și mediului în care trăia. Era un animal ocrotit și venerat de indienii nord-americani care aveau un cult aparte pentru acest animal.

— Nu, Chris.

*

În bucătărie, bătrânul Ștefan Popa rupse foaia calendarului de perete: Miercuri, 25 noiembrie 1981. Consultă textul de pe verso. „Siderurgia și viitorul petrochimiei...” Se strâmbă, și azvârli ghemotocul de hârtie în găleată. Cu pași târșiți, ticăit, se apropie de masă și își trecu palma peste mușamaua decolorată. Nu, nu erau firimituri... Gândacii ăia roșii, o adevărată calamitate... Da, gunoiul îl dăduse afară la prânz. Verifică a patra oară focurile de la aragaz și în sfârșit închise lumina.

În odaie era cald – peste un sfert de ceas avea să scoată radiatorul din priză – patul așternut, îl făcuse înainte de a cina. Tot atunci își pregătise pe lada studioului paharul cu apă pentru proteză, ochelarii de lectură lângă Biblie, chibriturile și țigara. Unica țigară pe care i-o permitea enfizemul pulmonar. O fuma seara, la televizor. Deschizând aparatul, se gândi că avea să petreacă o seară minunată. De când luase hotărârea aceea mare, trăia într-o stare de continuă și dulce mulțumire. Mânca bine și cu apetitul de altădată „atenție, tinere, se amenința cu degetul în oglindă, la colesterol!”, dormea țeapăn, iar casa, care i se păruse altădată sordidă și rece (abia aștepta să iasă în târg și se întorcea silnic), devenise îmbietoare și prietenoasă.

Era de fapt o mostră tipică a garsonierei anilor ’50: un studio cu o mică vitrină dreptunghiulară la lada în formă de L, două fotolii englezești, adânci și confortabile îmbrăcate în creton, o măsuță rotundă, nelipsita veioză pântecoasă, vârfuită de un abajur pagodă. Pe fețele de pergament gros, evoluau gheișe și mandarini.

Ștefan Popa deschise televizorul. Peste zece minute avea să înceapă filmul. Ginger Rogers! Ce muiere îndrăcită! Le bătea pe toate... Rita Hayworth[8], Vivien Leigh[9], Judith Garland[10] nu însemnau nimic pe lângă ea, nu-i ajungeau nici până la călcâi... Se ducea de câte trei-patru ori la filmele ei...

„Ca un licean, râse bătrânul aducerii-aminte. Și doar eram măgar în toată firea. Sărisem din treizeci... Pe urmă, când am cunoscut-o pe ea...”

Se făcuse livid, nu-și mai găsea cuvintele.

---

[8] Rita Hayworth a fost o actriță americană care a devenit faimoasă în anii '40, fiind considerată sex simbolul acelei ere. A murit din cauza bolii Alzheimer la vârsta de 68 de ani.

[9] Vivien Leigh, Lady Olivier (n. 5 noiembrie 1913, Darjeeling, Bengalul de Vest, India – d. 8 iulie 1967, Londra, Regatul Unit) a fost o actriță engleză de film și de teatru. Este laureată a două premii Oscar, unul pentru interpretarea personajului Scarlett O'Hara din Pe aripile vântului (1939), iar cel de-al doilea pentru rolul Blanche DuBois din producția Un tramvai numit dorință (1951), pe care l-a interpretat și în teatru în West End din Londra.

[10] Judy Garland (n. 10 iunie 1922 - d. 22 iunie 1969) a fost o cântăreață și actriță americană de film.

„Ginger...”

„Nu! Eliza. Se spune că semănăm extraordinar!”

Extraordinar? Surori gemene! Aceeași siluetă mlădioasă, s-o treci printr-un cercel, aceeași coamă blondă, gura, râsul, privirea, identice. Evident, Eliza exploata la maximum asemănarea, îi copia toaletele, coafura, gesturile. Din prima clipă se îndrăgostise ca un nebun.

„De fapt, eram gata îndrăgostit, reflectă Ștefan Popa. Sunt îndrăgostit și astăzi... N-am încetat niciodată s-o iubesc...”

Semnalul muzical al „Telecinematecii” îl scutură de gânduri. Stinse lustra și se așeză în fotoliu, răsucind între degete țigara.

„Am s-o aprind la primul ei cadru... Ce bine că m-am decis! Mă simt liber... Liber ca la doisprezece ani, când alergam cu plasa după fluturi... Trebuia s-o fi făcut mai demult... Fred Astaire[11]! Hm! N-am înțeles niciodată ce găseau muierile la maimuțoiul ăsta acrobat...”

Ușa de la baie se deschise încet. Ștefan Popa nu observă nimic. Stătea cu spatele, iar sonorul, dat aproape la maximum, acoperea orice zgomot. Oricum, n-avea ochi și urechi decât pentru Ginger, care evolua

---

[11] Fred Astaire (n. 10 mai 1899, Omaha, Nebraska – d. 22 iunie 1987, Los Angeles, California), a fost un actor, dansator și cântăreț american.

pe pista de sticlă într-un furou de paiete.

„Eliza... Dragostea mea...”

Mâna îi tremura, abia izbuti să aprindă chibritul. Trase adânc din țigară. Se auzi o bufnitură parcă ar fi căzut o carte pe covor și Ștefan se întoarse speriat. Ochii i se lărgiră de groază:

— Dumneata?!

Văzu lațul și în aceeași secundă își simți grumajii prizonieri. Apoi se făcu întuneric.

2

Maiorul Cristescu ridică ochii din gazetă. O împături cu zgomot, interesându-se:

— Ce s-a întâmplat?

Sergentul, tânăr, bălan cu fața roșcovană, puse plicul pe masă:

— S-a primit acum, cu mențiunea urgent.

Cristescu se uită reflex la ceas. Era un Doxa vechi, extraplat. Îl avea din liceu și nu consimțise să se despartă niciodată de el. Drăciile moderne, unde trebuie să pui ochelari ca să ghicești că e miezul nopții îl iritau: „oamenii dovedesc o fantezie inepuizabilă când e vorba să-și complice existența...”

— Hm! Opt și jumătate... Cui dracu’ îi mai arde de corespondență la ora asta?!

Deschise plicul cu silă necamuflată. Îi repugnau anonimele, dar din nefericire trebuia să țină seama de ele. În majoritatea cazurilor, realitatea le confirma conținutul. O știau toate polițiile din lume.

Astăzi, miercuri, 25 noiembrie 1981, a fost ucis pensionarul Ștefan Popa, la domiciliul lui din strada Plantelor nr. 15 A. Asasinul se numește Cristian Gregorian, inginer.

Un cetățean iubitor de adevăr și dreptate.

Cristescu își înghiți înjurătura. „Evident, trebuia să fiu eu de serviciu. Și mai e o chestie pentru care nu există nicio explicație științifică pe lumea asta. De ce toate dandanalele îmi pică miercurea?" Mobiliză echipa operativă prin telefon și își îmbrăcă trenciul.

*

Toată lumea era de acord că la Coleta Miclescu interiorul, amicii și atmosfera sunt fără egal. Ospitalitatea ei, de factură specială, te câștiga spontan, Coleta având vocația gazdei perfecte și în alte condiții ar fi făcut o carieră strălucită în orice domeniu care presupune „relații cu publicul". Cine intra în casa ei se simțea imediat la îndemână și încerca reconfortantul sentiment că dacă doamna Miclescu tânjise în clipa aceea să vadă vreun ins de pe întreg mapamondul atunci acela era chiar el, Popescu, Ionescu sau Vasilescu...

Nicio notă, niciun accent nu răsunau fals sau convențional, plăcerea Coletei fiind autentică; se bucura sincer de oaspeți – nu concepea o zi fără opt-zece vizite – și spre deosebire de alți oameni în vârstă, era receptivă la noi contacte sociale. Mereu abătându-se de la regulile senectuții, nu vorbea niciodată despre tensiune, colesterol sau urină, știa să asculte cu interes sincer orice aberație, rămăsese culantă și nu-și asasina interlocutorii răscolind interminabile și neinteresante amintiri. Fără îndoială, își spunea mereu Cris Gregorian, unul din obișnuiții casei, că această putere de seducție, față de care nimeni nu se dovedise imun, asigura acel du-te-vino permanent și eterogen din casa Micleascăi; o vizitau oameni de toate condițiile și structurile și, fenomen aproape unic fiind bine cunoscută repulsia tinerilor față de societatea celor în vârstă, aceștia nu numai că nu o ocoleau, dar o frecventau asiduu.

La Coleta era seară de pocher, și Gregorian găsi lume puțină. Micleasca îl primi fără să-și ascundă mirarea – nefiind amator de cărți, inginerul își făcea program separat miercurea și sâmbăta, zilele de joc –, dar realmente încântată:

— Ce surpriză, Cris! Intră mai repede că se face frig... Miroși bine! Pariez, oricât, că vii de la o cucoană distinsă! Arpèges! Asta e! Cred că-s patruzeci de ani de când nu l-am mai simțit. Copii! A venit Cris!

În ciuda corpolenței, era vioaie și sprintenă. Împlinise șaizeci și opt de ani, dar de cel puțin două decenii arăta la fel, făcea impresia că nu se schimbase deloc. Nu fusese niciodată frumoasă – nasul prea puternic, dubla bărbie evidentă încă din tinerețe, silueta dolofană de femeie căreia îi place să mănânce bine se arătaseră vrăjmași fideli –, dar rămânea agreabilă datorită tonicității ei și felului cum știa să-și „poarte” defectele: Ca pe un stindard. Arbora orice fel de modă fără să țină seama în ce măsură o avantajează: nasul prea mare n-o împiedicase să umble cu fruntea cheală sau cu turban, își plimba obezitatea cu îndrăzneală. Spre deosebire de majoritatea femeilor masive nu apelase niciodată la trucuri. Habar n-avea de ghene sau corsete ucigătoare cu balene, adevărate instrumente de tortură, nu căuta culori închise sau imprimeuri cu desen mic, se anfișa „éperdument” de deux-pièce-urile clasice. Ba dimpotrivă, roșul strident și galbenul canar erau culorile predilecte din garderoba Micleascăi, nu ocolise fustele crețe sau rochiile ample atunci când acestea defilau în legiuni pe Calea Victoriei, iar dacă fasoanele modei aduseseră în actualitate saricele, fecioru-său Valeriu, consternat – singurul din intimitatea Coletei excedat de fanteziile ei vestimentare –, o văzuse arborând o țundră ciobănească de toată frumusețea.

O altă curiozitate a Micleascăi o constituia faptul că

de dimineață până seara era gătită ca de oraș. N-avea capoate, căci pur și simplu nu înțelegea utilitatea lor. Acum, purta o rochie de lenaj galbenă cu dungi orizontale late, albe, escarpeni cu toc cui, cercei lungi, fantezi, care aproape îi dezmierdau umerii. Vreo cinci brățări-sclave îi zornăiau la mâna stângă.

— Ce drăguț din partea ta, Cris, că ai trecut să ne vezi, îi zâmbi Melania Lupu, plimbând zațul în ceașca de cafea.

Era una din amicele bune ale Coletei, o femeie de șaizeci și patru sau șaizeci și cinci de ani, cu aspect delicat și zâmbet plăcut. Oamenii o tratau cu condescendență, dar n-o prea luau în seamă, socotind-o cam sărăcuță cu duhul. Prietenul ei cel mai bun era un motan negru, Mirciulică, de care nu consimțea să se despartă nici în vizite.

O nesecată bunăvoință și politețea grațioasă îi deschideau toate ușile asigurându-i amiciții devotate. „E prostuță biata Melania, dar fermecătoare...” Spontan și general – fără să se cunoască exact motivul – i se spunea „biata Melania”.

Cris, care avea oroare de pisici, se așeză pe o canapeluță, în colțul opus. Zâmbi liniștit:

— Mă bucur că vă văd, doamnă Lupu. Arătați minunat. Se pare că și prietenului nostru Mirciulică îi merge foarte bine.

— Te cred și eu, râse Coleta. Numai de când a venit, a hăpăit împreună cu maică-sa o kilă de jeleuri.

Melania Lupu își ridică privirea. Era luminoasă, palid albastră; două violete presate de mult, într-un album.

— Exagerezi, draga mea. Nu era un kilou, doar opt sute de grame. Domnișoara de la cofetărie care este o persoană foarte gentilă și ține la Mirciulică a scotocit și în depozit, dar din nefericire, stocul se epuizase.

— I-ai zis individei că jeleurile sunt pentru motan?

În vocea groasă, bărbătească, de fumătoare înrăită, se deslușea mustrare. De altfel, toată înfățișarea Violetei Bordeianu, exceptând chipul cu trăsături nobile și care-și păstrase frumusețea la aproape șaptezeci de ani, era masculină. Înaltă, imensă – altfel decât Coleta, doar grasă și pufoasă –, avea oase mari, spate de atlet, picioare enorme și grele. Purta numărul 43 la pantofi și din copilărie fusese silită să se încalțe doar la comandă.

— De ce să nu-i fi spus? se miră Melania Lupu. De la ea mă aprovizionez totdeauna și, ți-am mai zis, îl apreciază pe Mirciulică. De câte ori îi vine ceva mai special, de pildă șocolată austriacă, îmi oprește o cutie sau două.

Violeta Bordeianu trase din țigară, închizând ochiul stâng.

— Nu știu dacă procedezi cu tact. E o sfidare să cheltuiești averi pe merindea dobitocului.

Melania se strânse în ea, vag ofensată.

— Nu știu ce vrei să spui cu merindea dobitocului. Mirciulică este prietenul meu...

— Ceea ce nu-i schimbă regnul. Dă-o încolo, Melania, uneori îmi vine să cred că ești smintită de-a binelea!

— Probabil că sunt, dar te asigur că aceasta n-a împiedicat pe nimeni să se poarte politicos cu mine... Și pe urmă ce înseamnă avere? Cu o sută de lei nu cumperi o casă și niciun tramvai.

— Corect! râse Gregorian.

Violeta Bordeianu se uită semnificativ la Gregorian: „E capie rău! Nu merită să-ți pui mintea...”

— Cu ce să te servesc, Cris? se interesă Coleta. Dacă vrei ceva de băut, îți iei singur. Mi-a adus Vali un coniac Napoleon... Să-ți fac o cafea?

— Nu la ora asta! Înseamnă să nu mai dorm toată noaptea. Din licoarea lui Valeriu însă am să încerc. Mai bea cineva?

— Toarnă la toată lumea, ce mai întrebi!

Cris scoase patru boluri dintr-un bufet normand, transformat cândva de doctorul Miclescu în bar. Fusese un mare băutor și, îndrăgit de zei, murise așa cum își visase toată viața: lângă nevastă-sa pe care o divinizase, cu paharul într-o mână și țigara de foi în cealaltă.

— Cred că nu mă înșel, Cris, spuse zâmbind delicat Melania, dar n-ai numărat bine. Vreau să spun, l-ai uitat

pe Mirciulică. Am constatat că puțin alcool îi stimulează apetitul și în general dispoziția.

Violeta Bordeianu pufni ostentativ. Se mulțumi să ridice paharul.

— Bonsoar!

— Cât e ceasul? întrebă Coleta.

— Aproape opt.

— Curios! Ștefan nu întârzie niciodată...

— Astă-noapte, spuse Melania Lupu cu ochii agățați de un tablou cu flori albe, am avut un vis ciudat.

Violeta Bordeianu o întrerupse plictisită:

— Se făcea că... și ta-ta-ta și la-la-la... Hai să batem câmpii!

— Las-o! interveni Coleta care întindea cel puțin patru pasiențe pe zi și își închipuia printre altele că este un mediu excelent, cu vocație particulară pentru ceea ce vasăzică științele oculte.

— N-o să vă maturizați niciodată?

— La vârsta noastră n-ar mai avea haz. „Lăsați copiii să vină la mine", a zis Cristos.

— Drum bun! rânji Bordeianca.

Melania clipi speriată. Își duse mâna la piept, astâmpărându-și bătăile inimii.

— Mi se pare extraordinar că acestea sunt exact cuvintele pe care le-am visat azi-noapte. Dragul de Ștefan călărea un armăsar ca neaua de o extraordinară

frumusețe.

Bordeianca pufni pe nări.

— I-ai povestit lui Mirciulică Harap Alb. De aici ți se trage.

— Nici gând. Aseară i-am spus Fetița cu chibrituri. Gonea grăbit...

— Cine?

— Ștefan! Despre cine vorbeam?... și la un moment dat a ajuns dinaintea unei ape mari, cu unde negre extrem de învolburate. Părea că ezită, vântul șuiera, armăsarul necheza...

— ...porcul guița, vaca Zimenthal răgea, și Melania delira! pastișă Violeta. Ce naiba, ne confunzi cu motanul?

Cris Gregorian începu să râdă. Coleta amuzată, dar și stârnită, stătea cu ochii pe Melania. Aceasta continuă cu însuflețire:

— Dintr-o dată, s-a auzit un glas de pe celălalt mal: „Lăsați copiii să vină la mine!” Calul s-a ridicat în două picioare, apoi s-a avântat vitejește, străpungând valurile neguroase. Ștefan a mai răsucit o dată capul și a făcut un semn de adio... Când m-am trezit, trebuie să vă spun că mă simțeam extrem de emoționată...

— Fantezii! respinse Violeta Bordeianu.

Doamna Miclescu se întoarse din dormitor, aducând o cărticică ferfenițită. Paginile erau galbene, marginile

frănjurite lipite cu *scotch*. Începu s-o răsfoiască, urmărind rândurile cu unghia vopsită violet.

— Cal alb și gras întristare însemnează... Explică: Am cartea de la bunica. Cred că a împlinit peste o sută de ani... Stai să vedem ce zice și la apă neagră... Doamne sfinte! Puhoi întunecat de va visa cineva, moarte de bun prieten vestește...

Îi privea consternată, cu gura uitată deschisă. Câteva clipe domni liniștea. Melania bătu ușor în lemn. Și dintr-o dată, toți avură aceeași senzație: că în odaie s-a făcut frig.

*

Era evident și pentru un ageamiu că asasinatul fusese comis de cel mult două ore. Cadavrul abia se răcise, membrele își păstraseră flexibilitatea. Între degetele cu pete caracteristice – flori de mormânt – rămăsese o țigară ce se stinsese probabil singură.

Cercetând micul apartament, maiorul Cristescu se întreba care ar putea fi mobilul crimei. Ștefan Popa era un bătrân anonim, fără niciun fel de relevanță socială, prezentând din toate punctele de vedere un interes limitat. Aparent, cel puțin așa stăteau lucrurile. Pensia de două mii șapte sute – găsise talonul – îi asigura o existență înlesnită, dar era departe de a fi vreun rișisim, ale cărui comori să stimuleze apetituri asasine. Casa părea bine întreținută și spre deosebire de alte locuințe

ocupate de bătrâni, nu surprindeai niciun amănunt care să denote delăsarea, o anume neglijență specifică a plictisului, a lipsei de energie sau avariției. „Toți meșterii ăștia sunt niște bandiți, ieri am dat douăzeci și cinci de lei ca să-mi schimbe o garnitură...” În consecință, nu existau robinete sau clanțe stricate, așchii sărite din parchet, geamuri plesnite, fotolii desfundate, colb de două degete sau scrinuri șchioape, stâlpite în cărămizi învelite cu jurnal. Lipseau însă cu desăvârșire obiectele de valoare și dacă ar fi fost să vinzi tot ce se afla în cele două odăițe, n-ai fi încropit nici zece mii de lei. Ca amănunt notabil, Cristescu reținu că bătrânul Ștefan Popa avusese probabil obsesii mistice: o bibliotecă întreagă de cărți religioase – Patericul, Biblia, Viețile Sfinților, Învățăturile lui Avram Sirul etc, etc... multitudinea icoanelor (ieftine de altfel) și a candelelor, ba chiar și o cădelniță vorbeau singure îndeajuns. Pe ziduri, chiar și în bucătărie, erau țintuite un soi de tăblițe asemănătoare cu cele musulmane, cuprinzând texte pe teme clasice: „Curăță-te de toată întinăciunea sufletului și a trupului, făcând sfințenie întru frica lui Dumnezeu”... „Aleargă spre nevoința cea bună, gol să fii și nebun pentru mine și la multe bunătăți vei fi părtaș în ziua împărăției mele...” Iar în bucătărie, deasupra frigiderului: „Este bine ca în fiecare zi să se mănânce câte puțin, pentru că aceasta este calea împărătească,

mai ușoară și mai lesnicioasă, ca mintea să nu se trufească...”

— De, dom’le, așa o fi, cugetă Cristescu.

Locotenentul Azimioară, subalternul preferat al maiorului, se apropie verificându-și cu o mișcare mașinală nodul cravatei.

— Mort prin ștrangulare clasică, cu un laț de sârmă. Atât de clasică, încât autopsia devine o simplă formalitate.

Cristescu se strâmbă:

— Clasică, dar ăsta a murit. În rest, nimic nu mă dezmiardă.

Azimioară, gras, jovial, de un optimism organic irefutabil, acceptând aprioric cu o înțelepciune singulară toate capriciile destinului, arboră o mină de circumstanță.

— Aveți dreptate...

— Mă întreb, rosti maiorul cu privire imprecisă, care ar putea fi mobilul crimei. Exclud dintr-un bun început unul material. Rămân – dată fiind statistica în materie de ticăloșii specifice senectuții și din care li se trage adeseori moartea – vendeta și șantajul.

Locotenentul întrebă din ochi: „Adică?”

Cristescu deschise palma în care ținea țigara.

— Fie bătrânul Popa a săvârșit cândva o mare netrebnicie, iar în mintea unora cu memorie, așa ceva se

cere plătit, fie el însuși efectua un șantaj periculos.

— Spre care ipoteză înclinați?

Maiorul începu să râdă:

— Fiule, nu mă cheamă Mafalda și nici Laila.

Netezi coperta de mușama a unei agende descoperite pe noptiera bătrânului și se apropie de telefon. Formă un număr și locotenentul auzi după câteva secunde declicul receptorului ridicat la celălalt capăt al firului.

— Cu domnul avocat Valeriu Miclescu.

*

Doamna Miclescu rămase fără grai. Melania părea resemnată, Cris absent. Violeta Bordeianu căscă plictisită:

— Toate sunt aberații de oameni fără ocupație, iar tu, Coleta, m-am convins, te-ai sclerozat. Ștefan ne-a avertizat de sâmbătă că azi e nu știu ce prostie la televizor, pe care nu vrea s-o scape. Textual! Arătă spre masa de joc pregătită: Credeam că ai aranjat al patrulea partener sau că se sacrifică eventual Valeriu.

Coleta își pocni degetele peste frunte, fericită:

— Extraordinar cum am uitat! Bine că-i așa! M-am luat cu treburile și mi-a ieșit complet din minte...

— Mie-mi spui! se strâmbă Violeta. Abia îți tragi sufletul de atâta roboteală. Prânzul la Capșa, seara, vizite și sindrofii, bașca saună, croitoreasă și coafor.

Micleasca începu să râdă:

— Iată citate fidele din agenda mea de lucru. În realitate, sunt o femeie neserioasă.

— Ți-a mers foarte bine așa, ciripi Melania Lupu, și nu văd de ce ai încerca să te schimbi acuma.

Violeta Bordeianu interveni brutal:

— I-a mers, că l-a avut pe Miclescu în spate, care aducea bani cu sacul. Ia să fi trăit colea, dintr-un salariu, ca mine, atunci să văd dacă o mai aranja să fie neserioasă.

Doamna Miclescu, deși obișnuită cu ieșirile Violetei, o cercetă mirată:

— Ce-i cu tine? Ești prost dispusă?

— Ai haz! Mă mai și întrebi! Din cauza ta, am ratat seara. Crezi că mi-e moale să vin tocmai din Berceni? Barem de-ar pica Valeriu, s-o mai dregem.

— Știi bine că Vali nu se așază la aceeași masă cu mine. Zice că nu-l interesează să joace pe banii lui.

— Da, apropo, tu de ce-l mai storci de parale? Nu ți-a lăsat bărbatu-tău destul?

— Draga mea, nimeni nu are niciodată prea mulți bani, iar Vali dacă nu ar fi dispus de un venit confortabil, nu mi-ar fi dat.

— A fost totdeauna un copil delicios, interveni Melania Lupu. Era un țânc de șapte ani când mi-a dăruit trotineta lui.

Violeta Bordeianu deșertă ultimele picături pe gât și

întinse paharul lui Gregorian ca să i-l umple.

— Și tu ai luat-o?

Cris începu să râdă, dar Melania Lupu răspunse cât se poate de serioasă:

— Nu, căci eu după cum știți, n-am fost niciodată o sportivă talentată. Am apreciat însă gestul, care dovedea multă generozitate, și i-am cumpărat un iepuraș.

— Tic, surâse Coleta amintirii. Era un iad în casă, își lăsa cartea de vizită peste tot. Până s-a enervat Miclescu și l-a dus la țară.

Violeta Bordeianu își pipăi cocul, înfipse mai adânc o agrafă.

— Pe Melania au chinuit-o toată viața ideile fistichii.

— E mai bine, replică doamna Lupu, decât să n-ai niciuna. Cel puțin, așa socotesc eu.

— Ai avut și tu noroc cu colonelul. Altul dacă te auzea povestindu-i motanului Scufița roșie, își lua demult câmpii.

— Depinde de felul în care povestești. Contează enorm, iar eu, în privința aceasta, am un talent înnăscut. Uneori, colonelul era mai captivat chiar decât Mirciulică.

Violeta Bordeianu n-o mai asculta. Se răsti la Gregorian:

— Dar dumneata de ce nu joci?

Cris, cu gândul la Adina, tresări:

— Poftim?! Iertați-mă, dar nu știu poker.

— Păi să-nveți, domnule! Cu ce distrezi dumneata o societate?

— E o problemă pe care nu mi-am pus-o, dar vă făgăduiesc să reflectez.

— Ce-o fi cu Ștefan de nu răspunde? se miră Coleta Miclescu, lângă telefon. De trei ori am format numărul.

— Dar ce-ai cu el?

— I-am făcut rost de Difrarel[12]. Voiam să-l anunț. Să nu mai umble mâine, de pomană, prin farmacii.

— Cine știe cu ce teleleică s-o fi încurcat și ne-a păcălit pe noi că vrea să vadă filmul. Observă că motanul îi adulmecă pantoful trotteur și bătu cu piciorul în dușumea: Zât!

— Vino încoace, Mirciulică, se sesiză Melania Lupu. Trebuie să știi că nu toată lumea ți-e prietenă.

— Eu, rânji Bordeianca, pot să-i dau cuvântul de onoare.

Melania își țuguie buzele și sorbi câteva picături de coniac.

„N-o lua în seamă, draga mea. Totdeauna a fost geloasă pe orice femeie măritată, pe orice persoană

---

[12] Medicament pentru tratamentul adjuvant al tulburărilor vederii mezopică și scotopică (hemeralopie), miopiei.

despre care i se părea că-i merge bine. Sărăcuța a avut ghinion și nici măcar acum, la bătrânețe, statutul de celibatară n-a încetat s-o umilească. Sunt sigură că trebuie să-ți fie milă de ea.”

Coleta lăsă receptorul în furcă:

— Totuși e ciudat... Lui Ștefan nu-i place să iasă seara.

— Dar aici cum vine?

— Asta-i altceva. În viața lui n-a avut decât o singură pasiune: cărțile. Dacă stau și mă gândesc, n-a existat nicio femeie care să însemne ceva pentru el...

— De zgârcit! decretă Violeta Bordeianu. Acum vreo douăzeci de ani, se încurcase cu o funcționară de-a mea, de la Poștă. Ce-a putut să-mi povestească nenorocita, e inimaginabil. Își plăteau separat biletele la cinema, tramvaiul, înghețatele pe băț. N-ați văzut și la cărți? Când pierde un pol, doi, se face livid și i se încrucișează ochii.

Micleasca ridică receptorul.

— Mai încerc o dată.

— Inutil, suspină Melania Lupu. Presimt, de fapt am certitudinea, că i s-a întâmplat ceva neplăcut, dacă nu chiar foarte grav.

Violeta o măsură ironică.

— Uite unde era Pythia[13]!

— Mă cheamă Melania-Evelina-Adelaida. Am trei nume...

— Și minte pentru fiecare. Ești deprimantă, soro, cu profețiile astea lugubre.

— Sunt doar logică. Oamenii în vârstă nu-și schimbă ușor tabieturile. Dacă totuși o fac, înseamnă că a intervenit ceva deosebit de important. Și pentru că bucuriile sunt puține în existența bătrânilor, acest important e de obicei dezagreabil, dacă nu fatal...

— Raționamentul n-are fisură, aprecie Gregorian surâzând. Să sperăm însă că de astă dată realitatea va infirma logica.

Începuse să se plictisească, dar îi era lene să se ridice, să se urnească, să se ducă acasă.

Coleta Miclescu ridică degetul:

— Stați o secundă! Am auzit ușa... Da, e Vali.

Un bărbat de vreo treizeci și cinci de ani năvăli în casă cu trenciul pe el. Era înalt, bine făcut, cu un aer de degajare și eleganță aparte, și pe care unii îl numesc vestic. Uită să dea bună seara, pradă unei evidente tulburări. Micleasca îl cercetă îngrijorată:

---

[13] Pythia, era preoteasa lui Apollo care făcea preziceri în Oracolul din Delphi. Pe când „Sibila Delfică” era o personalitate legendară care dezvăluia profeții din partea zeului Apollo la Delfi, la poalele Muntelui Parnassos. Conform unor surse târzii, mama acesteia era Lamia, fiica lui Poseidon.

— S-a întâmplat ceva, Vali?

Fiu-său rosti răgușit:

— Ștefan a fost asasinat.

„Încă o dată ai avut dreptate, draga mea, suspină Melania dezmierdând urechile motanului. Nu zău, uneori mi-e și frică să stau de vorbă cu tine... Mă înfioară atâta adresă, mai ales când e vorba de nenorociri...”

Simți privirea otrăvită, neagră, a Violetei și clipi nedumerită.

— Vrei să-mi spui ceva?

Bordeianca observă cu tâlc, apăsând pe fiecare silabă:

— Unii știu al dracului de multe!

3

Picăturile de ploaie alunecau pe chipul turnat în bronz. Cătălina observă înveselită:

— Uite că și statuile pot plânge... Cine e?

Dorin, bosumflat, se uită în direcția scuarului.

— Dobre Enăchescu.

— N-am auzit de el.

— N-ai pierdut nimic. Era un tip din ăla cu elanuri edilitare. Păstorea târgul.

— Cum adică?

— Primar... Ei, ce facem?

Cătălina oftă.

— Ți-am spus de ieri că astă-seară sunt ocupată.

Dorin trase de gulerul lucios al vindiacului. De enervare îi tremurau buzele și bărbia. Făcea impresia că e gata să plângă. Enumeră, ridicând din ce în ce mai mult tonul:

— Spectacol n-ai, repetiție n-ai, oră la dentist n-ai!

— Există și altele, spuse încet fata.

Dorin o privi dintr-o parte. Coada blondă în care Cătălina împletise tot felul de mărțișoare se confunda cu balonul auriu.

— Domnul avocat Valeriu Miclescu, nu-i așa?

Cătălina își mușcă buzele. O păpușă blondă, diafană și puțin tristă.

— De ce nu?

Îi era milă de Dorin, în general nu-i plăcea să facă pe nimeni să sufere din cauza ei, dar n-avea încotro.

— Taică-tu știe?

— Am crescut destul de mare ca să nu-i mai cer voie să mă plimb cu un băiat.

— Eu atâta te întreb. Știe?

— Nu cred că-l interesează asemenea probleme.

— Știe, insistă Dorin, că „băiatul” a împlinit doi poli?

— Doar treizeci și șase.

— Ce mi-e treizeci și șase, ce mi-e patruzeci?

— La vârsta lui ai să gândești altfel.

— Observ că te-ai familiarizat cu gândirea

quatragenarilor libidinoși. Ce mă surprinde e că nu ți-e greață, că nu intri în pământ de rușine.

Fata clipi mirată și întoarse capul. Dorin simți că i se taie respirația. Niciodată nu i se păruse atât de frumoasă. Luminile orașului plouau licurici în ochii negri.

— Rușine? De ce naiba să-mi fie rușine?

— Pentru că toată chestia asta e imorală și perversă. O fată de nouăsprezece ani nu are ce căuta în patul unui crai bătrân.

— Nu-ți permit...

Glasul răsunase moale. În general, reacțiile Cătălinei n-aveau vigoare, păreau decolorate. Cine o vedea dansând în „Carmen" sau temperamentoasele concerte ale lui Paganini [14], cunoscând-o ulterior, încerca o surpriză care friza stupefacția.

— E un act împotriva naturii! Un fluture pângărit de un coiot, o floare lăsată în labele infecte ale unui... unui... Căuta disperat ceva nimicitor. Izbucni: Șobolan râios, asta-i!

Strigase și câțiva trecători întoarseră capetele. Jenată,

---

[14] Niccolò Paganini (n. 27 octombrie 1782, Genova, Republica Genova – d. 27 mai 1840, Nisa, Regatul Sardiniei) a fost un violonist, violist, chitarist și compozitor italian. Este unul din cei mai faimoși virtuozi ai viorii și este considerat unul dintre cei mai mari violoniști din toate timpurile, având o intonație și o tehnică inovativă perfectă.

Cătălina grăbi pasul, cu privirea în pământ.

— Crezi că ponegrindu-l ai să mă faci să-l iubesc mai puțin?

— Nu-l ponegresc. Îți deschid ochii.

— Prefer să-i țin închiși.

— Pentru banii lui? Spune! Explică-mi și mie cu ce te-a aiurit?

În mod sincer, Dorin nu înțelegea ce anume ar îndrăgi o fată la un bărbat care-i poate fi părinte. Pe de altă parte, teoretician al dragostei „inteligente" își închipuia că apelând la rațiunea oricărui ins – bineînțeles dacă nu avem de-a face cu imbecili –, argumentând logic și documentat o iubire necorespunzătoare poate fi înfrântă. Și, tot în mod sincer, nu-și dădea seama că același tratament aplicat asupra lui însuși se dovedise jalnic de ineficient.

— Te credeam mai presus de asemenea josnicie.

— Eu nu sunt vinovată că ți-ai închipuit despre mine mai mult decât sunt în realitate. Îl iubesc, Dorin, și trebuie să accepți situația. Nu ți-am promis niciodată nimic. Am fost doi ţânci care au copilărit și au bătut mingea în aceeași mahala. Din când în când am văzut un film împreună.

Dorin își vârî pumnii strânși în buzunarele vindiacului. Din profil, semăna cu un cangur.

— Bineînțeles! scrâșni. Eu nu am lovelele magistrului

și nu mă țin de ciubucuri jegoase. Sunt un student prăpădit, care nu-ți poate oferi cârpe, bibiluri de aur, mese la Capșa – Capșa neapărat!, dă bine, e distinguished! – week-end-uri crăiești la Aro-Brașov.

— Nu asta am vrut să spun, suspină Cătălina.

— Ba exact asta! Când te-am rugat în iulie să mergem în camping la Mamaia mi-ai zis că nu-ți place „la pânză”.

— Sunt obișnuită cu confortul.

— Serios? Și dacă nu erau „ateneurile” marelui tribun, tot la *Internațional* trăgeai?

Obosită, Cătălina își trecu palma peste fruntea înaltă. Sprâncenele ude, cu arc îndrăzneț, păreau de mătase.

— Câștig suficient ca să-mi pot permite o dată pe an un concediu civilizat.

Dorin tăcu. În relațiile lor banii constituiau o problemă dureroasă. Cătălina – balerină bine cotată, deja vedetă – câștiga excelent. Era solicitată frecvent de televiziune, avusese câteva turnee mari în străinătate. El, student, rezista din bursă și mici ciupeli, „ajustări de portofel”, când făcea piața pentru maică-sa. Uneori, reflecta îngrozit că o singură rochie cumpărată de Cătălina la Fondul Plastic costase două mii două sute de lei, adică viitoarea lui leafă după câțiva ani de inginerie. Iar în materie de zdrențe, fata se dovedea colecționară înverșunată.

— Tocmai de-aia! Câștigi destul ca să nu accepți bacșișurile moșului.

— Folosești termeni oribili. Ce înseamnă bacșiș? După teoria ta, un bărbat nu poate face un cadou femeii pe care o iubește fără s-o umilească. Ești caraghios.

— Pardon! Una e o atenție, un cadou făcut pe măsura posibilităților dintr-un salariu cinstit...

— Te rog! îl întrerupse fata. Nu mă interesează din ziar decât rubrica Spectacole. De fapt, ce vrei de la mine? Să te iubesc cu sila?

— Să întrerupi relațiile cu Miclescu. Ți-o cer ca prieten.

Cătălina clătină tristă din cap. Își duse mâna la gât de parcă s-ar fi sufocat. Dorin observă cu amărăciune safirul prins în gheare de leu, un cadou recent al avocatului.

— Niciodată, Dorin. Niciodată! Țin mult la tine și îmi pare rău că te necăjesc, dar nu pot și nu vreau să mint. Voi rămâne a lui Valeriu, atâta timp cât mi-o va permite el.

Dorin se opri în mijlocul drumului. Se interesă cu glas gâtuit de răutate:

— Chiar dacă gentlemanul mai permite în preajma-i două contemporane de-ale tale?

Cătălina îi susținu privirea. Rosti palidă:

— Chiar.

— Te interesează cumva să știi despre cine-i vorba? Îți pot oferi nume, adresă, ocupație, origine etnică.

— Nu mă interesează... Am ajuns, Dorin. Îți mulțumesc că m-ai condus. Să știi că nu sunt supărată pe tine...

— Mersi! Se uită la blocul vechi, cu intrare de marmură neagră, construit înainte de război: Ce naiba cauți aici?

Cătălina avu un gest scurt de rămas bun și împinse cu umărul ușa grea în fier și sticlă.

Nedumerit, Dorin privi în jur. Se gândi să intre în hol să consulte lista locatarilor, dar renunță. Chiar în fața blocului se afla parcată mașina – un Ford Mustang bleumarin – avocatului Miclescu.

Furios își repezi piciorul într-unul din cauciucuri.

„Mama ta de escroc! Măcar de ți-ai frânge gâtul cu ea!...”

Ridică ochii spre ferestrele luminate, nădăjduind că ar putea-o zări pe Cătălina. Măcar o clipă...

Ploaia îi spăla lacrimile.

*

— De unde știi? se interesă sugrumată de emoție Coleta Miclescu.

Fiu-său se azvârli pe primul scaun liber.

— Nu-i niciun sfert de oră, am primit la birou un telefon de la miliție. Ștefan a murit strangulat.

— Cum de te-au sunat pe tine? întrebă nedumerit Cris Gregorian. Nu-i ești rudă, nu...

— Am ridicat aceeași chestiune. Mi-au găsit numărul în agenda nenorocitului și m-au contactat. În plus, maiorul care anchetează mă cunoaște din tribunal. Am colaborat – râse sardonic – mai mult sau mai puțin onest, nu o singură dată...

Coleta își plecă ochii. Cunoștea afacerile lui Vali, evident în linii mari. De altfel, nu trebuia să fii vreun intuitiv ca să realizezi că Valeriu câștigă mult peste plafonul stabilit de colegiu.

„În fond, își zicea Micleasca, nu te poți duce la o modestă asistentă medicală, fără să-i dai 10–15 lei de injecție. Vali depune o muncă superior calificată, și e normal să fie răsplătit ca atare!"

— Vali, nu vrei să te așezi lângă mine?

Avocatul ridică o privire cețoasă. Abia atunci o observă pe Cătălina. Era așezată pe aceeași canapea cu Melania Lupu, ascunsă însă de o vitrină Louis XV. Avu un gest de sâcâială:

— Nu pot să stau jos acum. Sunt prea agitat... Chestia mi se pare senzațională... Lugubră și senzațională. Alaltăieri l-am întâlnit pe stradă. Se ducea la Capșa să-și cumpere pateuri.

— Față de evenimentele grave, comentă Melania Lupu visătoare, cotidianul pare totdeauna absurd.

Violeta Bordeianu îi îndreptă o privire întunecată:

— Te apucă filozofeala!

Gregorian stinse țigara. Degetele pătate de nicotină tremurau ușor.

— Nu-ți vine să crezi că asemenea lucruri se întâmplă. Le citești într-o carte, sau în vreo gazetă străină, dar le excluzi aprioric și cu desăvârșire din existența ta.

— În realitate, oamenii nu au fantezie, susură Melania. Mie nu mi se pare nimic extraordinar...

O priviră năuciți. Valeriu Miclescu mimă surpriza groasă:

— Cum vine asta, coană Melanio? Moare un creștin strangulat și ți se pare comun?! Așa ne lepădăm noi, valahii, potcoavele? Linșați, sugrumați, ghilotinați?

Bătrâna replică senină:

— Ștefan n-a fost ghilotinat, deși poate ar fi meritat-o. Era de-ajuns să te uiți la el ca să-ți dai seama că nu va sfârși în mod obișnuit.

— Dar ce-avea, soro? o repezi Bordeianca.

— Era crunt. Doar cineva cu un trecut îngrozitor, plin de păcate, putea să capete expresia aceea de fiară... Trebuie să vă spun că Ștefan a fost prezent în toate coșmarurile mele. Cred că acum voi dormi mult mai liniștită.

Miclescu începu să râdă:

— Ești mare, cucoană!

— Sunt doar logică, îl corectă modestă Melania, mângâind motanul, și îndeajuns de bătrână pentru a fi constatat că oamenii trec prin viață cu o bandă neagră pe ochi. Nu știu sau nu vor să privească în jurul lor.

Violeta Bordeianu își pipăi piciorul greu, bărbătesc. Un varice gros cât un deget palpita dureros. Propuse caustică:

— Învață-ne tu.

— Mi-e teamă că sunt prea ocupată pentru așa ceva.

Îi privea senină, cu ochi albaștri, cuminți. Aceeași privire, a elevei de pension de acum cincizeci de ani și care nu îmbătrânise nici măcar cu o singură zi. La serbări, interpreta roluri de serafimi, iepurași, mărgăritărel suav...

Cătălina o privea fascinată. Îi plăcea bătrâna, fără a putea defini exact ce anume o captiva în personalitatea ei. Incapabilă să-și analizeze emoțiile, balerina practica rubrici infantile, nenuanțate: îmi place, nu-mi place, mă plictisește sau nu... m-am distrat, am căscat. Acum se simțea derutată; îi venea să râdă, dar nesigură, cercetă instinctiv chipul avocatului. Zâmbea cu gândurile evident în altă parte.

Cris Gregorian cerceta fundul paharului gol. Rosti, ridicând din umeri a mare nedumerire:

— Bun, domnilor, în regulă! Popa a fost asasinat. S-au mai văzut cazuri din astea, nu-i primul, nu-i ultimul...

Glasul avea rezonanțele specifice ale gândului continuat cu glas tare.

— Dar? întrebă Miclescu.

— Orice crimă are un mobil. Exclud maniacii... L-am achitat pe ăsta așa, pentru că am un tic nervos. Ce interes putea să prezinte nefericitul de Popa?

— Nu se știe niciodată, spuse mecanic Coleta.

Violeta Bordeianu interveni categorică:

— Ba se știe! Era plin de bani.

— Banii! exclamă Coleta Miclescu. Vechea ta obsesie. Ai tradus, totdeauna, totul în taleri.

— Da' în ce? În balegă?

— Pentru câteva miișoare acolo, cât o fi avut Ștefan...

— Pe Cristos l-au răstignit pentru zece parale... Iar ghiujul stătea pe bani grei...

— De unde știi tu?

Bordeianca râse cu satisfacție:

— Nebun cum era, nu ținea banii la CEC...

— Dar unde?

— Sub saltea. A urinat pe ei – un purcoi de peste o sută de mii – și p-ormă a venit să-i schimbe. Mi-a povestit o fostă funcționară de-a mea. E chestie de vreo șapte-opt luni.

— Nu cred că acesta ar putea fi motivul pentru care Ștefan a fost asasinat, spuse țuguindu-și buzele Melania Lupu.

— Dar care?

— Bineînțeles, emit simple supoziții, dar presupun că moartea lui a fost generată de rațiuni mai speciale... Dacă aș ancheta eu acest caz aș pleca de la un vechi aforism: destinul omului, pe măsura lui. E valabil același metru.

— Bine că nu anchetezi tu! observă Violeta Bordeianu. Dacă stau și mă gândesc...

O întrerupse soneria. Micleasca privi instinctiv pendula.

— Cine o mai fi picat, soro? E zece.

Fiu-său ridică palma, oprind-o:

— Stai, mamă, deschid eu.

Ascultau toți cu urechile ciulite și răsuflările tăiate. Avocatul se ivi în prag însoțit de un bărbat cărunt, suplu și elegant. Anunță cu voce ușor răgușită:

— Maiorul Cristescu de la Miliția Judiciară.

4

În mod ciudat, primul pe care-l văzu fu motanul. Recunoscu spinarea încovrigată, parcă trasă cu compasul, coada mânioasă, ochii sașii.

Inima lui Cristescu începu să bată neliniștită: Mirciulică! Iar în blana neagră, lustruită, odihneau degetele Melaniei Lupu.

O ceață fină tulbură privirea maiorului. Rezemă o comodă florentină și închise ochii.

„Hotărât, e un blestem! Ce are, domnule, femeia asta cu mine? Ce are?! Explicați-mi, oameni buni! Și evident, dacă Melania e amestecată într-o istorie, înseamnă că dandanaua trebuie să fie una co-lo-sa-lă!...”

Cutremurat, îi auzi glasul firav gângurind melodios:

— Oh! Ce surpriză nebănuită! Ți-ai fi închipuit, Mirciulică?! E chiar prietenul nostru, domnul maior Cristescu. Am presimțit de dimineață că azi vom avea o zi excepțional de plăcută!

Coleta Miclescu o cercetă uluită: „Melania nu-i în toate mințile! Ne moare un prieten, un om pe care-l cunoaștem de treizeci de ani și ea consideră că-i o zi excepțional de plăcută...”

Maiorul, ca totdeauna descumpănit de farmecul și politețea desăvârșită a bătrânei, bâlbâi câteva cuvinte de circumstanță. Melania dădea din cap radioasă, obrajii îi înfloriseră, violetele palide din ochi păreau înstelate și, așa cum se înșelau mulți, Cătălina își zise că odată, cândva, bătrâna trebuie să fi fost superbă. Ciripea cu răsuflarea precipitată și mâinile împreunate ca de rugăciune, își flutura genele, vibra, era toată numai emoție și bucurie spontană, copilărească.

— N-aveți idee, cât de des mă gândesc la dumneavoastră. Iar gândurile pe care vi le adresez, vă

asigur, sunt doldora de recunoștință.

Amețit, Cristescu își trecu palma peste fruntea asudată. „Își bate joc de mine... Îi dau lacrimile de recunoștință că am vârât-o în pușcărie...”

— Trebuie să vă spun, urmă Melania Lupu, că ficatul meu vă datorează foarte mult.

— Poftim?!

Bătrâna râse încântată:

— Știți, a avut posibilitatea să se odihnească. Am petrecut aproape un an în... În sfârșit, în pensiunea aceea unde mi s-a administrat un regim științific... vreau să spun sobru... Realmente, pot să spun că m-am simțit admirabil.

Maiorul Cristescu își mușcă buzele:

— Poate că dacă i-ați ruga frumos, ar fi dispuși să vă mai țină o stagiune. Din câte vă cunosc, nu trebuie să faceți eforturi prea mari pentru ca porțile unei asemenea ă... ă... ă... pensiuni să vă fie larg deschise. Cu generozitate chiar, aș zice.

— A, nu! dădu din cap Melania. N-am fost niciodată de acord cu exagerările. Și apoi, nu cred că Mirciulică ar face față unei a doua despărțiri. E adevărat însă că și acolo am întâlnit persoane deosebit de bine, care mi-au devenit prieteni îi revăd astăzi cu plăcere.

Cristescu își scărpină discret ceafa. Cunoștea „persoanele bine”, colegele de pensiune ale Melaniei și

care beneficiaseră o dată cu ea de ultima amnistie. Cici Zuluf – prostituată cu degete extrem de îndemânatice – Vanda Trai-Dulce... Poseda un apartament de patru camere în centru, pe care ziua, contra unei caniote substanțiale, îl închiria unor pocheriști profesioniști, iar noaptea cuplurilor încurcate în amoruri clandestine. Nu lipseau din garnitură Ioana Aragaz – din escrocheria cu butelii câștigase peste o sută cincizeci de mii – și nici Mireasa. Era protagonista a peste douăzeci de nunți cu dar, operând practic pe întreaga hartă a țării. În noaptea cu pricina, după strângerea darului, ajutată de un complice, dispărea pentru totdeauna. Ginerii lefteri și mofluzi băteau după aceea zadarnic drumul milițiilor. Femeia avea însă categoric un farmec irezistibil. La proces, câțiva dintre soții păcăliți renunțaseră să se mai constituie parte civilă, iar unul de prin Vlașca se oferise s-o ia încă o dată de nevastă, dar de astă dată „de-adevăratelea...” Judecătorului intrigat, individul îi răspunsese prompt: „Fată săracă, a făcut și ea ce-a putut! Și are o pupelniță!...”

— Mda... mă bucur că ați avut o companie agreabilă. Își drese glasul, rotindu-și ochii prin încăpere: Probabil că avocatul Miclescu v-a informat despre asasinarea bătrânului Ștefan Popa.

— E îngrozitor! exclamă Coleta Miclescu. Încă nu-mi vine să cred.

Fiu-său îi azvârli o privire de reproș:

„Ce naiba îl întrerupeți mereu?! Întâi coana Melania cu scrântelile ei, acuma tu...”

— Înainte de a lua alte măsuri, urmă maiorul, am ținut să vin în contact cu dumneavoastră, prietenii victimei. Încerc să definesc climatul, parametrii existenței sale. Popa n-avea rude, nu întreținea relații cu nimeni, nici măcar cu vecinii. Este posibil ca aceasta să fi fost singura casă în care intra.

— Puteți paria pe oricât, interveni Violeta Bordeianu. Îl cunosc de treizeci de ani. Cât era de ciufut și neguros, nimeni nu se grăbea să-l îmbie duminica la masă.

Cristescu cercetă cu interes capul splendid, chiar la aproape șaptezeci de ani. În ochii migdalați se citea răutate și o indiferență cutremurătoare față de tot ce nu avea legătură cu propria-i persoană.

— Interesant, murmură Cristescu. Cum vă numiți?

Bordeianca își pronunță numele cu emfază de parcă acesta ar fi avut cel puțin rezonanțe Cantacuzinești. Avocatul Miclescu îi prezentă pe ceilalți. Privirea maiorului zăbovi o clipă asupra Cătălinei, „prima balerină pe care o văd complet nevopsită”, se aprinse – o fracțiune de secundă – când auzi numele lui Cris Gregorian. Îl cercetă scurt, fără să aibă aerul că o face înadins. O înfățișare banală cu o singură trăsătură distinctivă: tristețea. O tristețe iremediabilă, pe care

nefericitul părea condamnat să o târască umbră până la capătul zilelor.

„Îl văd în stare de orice! își zise maiorul. Să creeze o operă celebră, nemuritoare, să ajungă misionar în Insulele Polineziene sau printre melancolicii care se sfârșesc pe un pat de balamuc, dar nu capabil de crimă.” Știa însă că aparențele nu rimează totdeauna cu realitatea, nu toți asasinii seamănă cu gangsterii fioroși din filmele de categoria a treia.

Trecu oftând la întrebările clasice, de rutină: starea materială a victimei, vrăjmășii, eventuale neliniști, stări deosebite manifestate de Popa în ultima vreme. Răspunsurile concordau cu tușe mai dulci sau mai veninoase în ce privește caracterul dezagreabil al bătrânului: aprig, ermetic, lipsit de generozitate.

— De o zgârcenie apocaliptică, sublinie Violeta Bordeianu. Tăia bățul de chibrit cu lama pe lungime, gâdilat că dintr-o cutie a scos două.

Ochii Coletei se opriră la icoana splendidă de deasupra consolei.

— De vreo câțiva ani căzuse în misticism și încerca să ne convertească pe toți. Curios e că în prima tinerețe își bătea joc de biserică. Nu-i ajungea un tratat de zoologie ca să-i eticheteze pe toți sfinții din calendarul ortodox.

Maiorul, care inventariase întreaga colecție de obiecte bisericești ale bătrânului, se răsuci spre doamna

Miclescu.

— Rețin precizarea dumneavoastră: De vreo câțiva ani... Ce credeți că a determinat acest reviriment?

— Damblale de-ale bătrânului! săltă din umeri cu dispreț Bordeianca. Pe unul îl apucă mătăniile, altul o ia razna fie cu muierile, fie cu pisicile sau cu șoarecii ăia infecți, hamsteri. E la modă să-ți mișune prin odăi.

Melania Lupu își țuguie buzele în felul ei caracteristic.

— Eu nu cred deloc că ar fi vorba despre vreo... originalitate de-a lui Ștefan.

— Dambla! sublinie Bordeianca.

— Nu văd de ce am folosi cuvinte nepoliticoase, rosti calmă Melania, având aerul că nu se adresează nimănui. Cu Ștefan s-a întâmplat cu totul altceva. Sunt convinsă.

— La ce vă gândiți? se interesă maiorul.

O privea circumspect și se întreba cu inima strânsă în ce măsură era amestecată bătrâna în povestea asta. Un dosar în care figura și numele Melaniei Lupu se anunța de la început isteric, absurd, fantastică bufonadă. Nenorocirea era că bătrâna avea idei, nu putea să-și vadă de treabă, să ronțăie bomboane cu Mirciulică în fața televizorului și să joace canastă de două ori pe săptămână, ca orice pensionar normal căruia nu-i vâjâie glandele.

„Există, domnule, o ironie a destinului pe care aș vrea

să mi-o explice cineva dialectic. Am avut trei dosare[15] cu nebuna asta – toate trei pe cale să mă vâre în spital – și acum îmi pică al patrulea. De ce tocmai mie? De ce trebuia să fiu eu de serviciu astă-seară și nu altul?”

Și se gândea crispat la comentariile suculente, la zâmbetele ucigătoare ale colegilor, mâine dimineață când se va afla că lui Cristescu i-a picat iar o dandana cu Melania și Mirciulică. „Se anunță un dosar... zburdalnic...”

— Mă ascultați?

Ochii bătrânei îl cercetau senini, două dimineți de primăvară. Continuă zâmbind:

— Am avut impresia că vă gândiți la altceva.

— Vă ascult...

— Părerea mea este că Ștefan devenise atât de evlavios – și trebuie să vă spun că a fost unul din epitropii de nădejde ai Bisericii Sfântul Vasile cel Mare, iar o bună parte din venit îl cheltuia în folosul acestui lăcaș...

— De unde știi? o întrerupse brutal Violeta Bordeianu. Astea le scoți din capul tău!

Melania își coborî pleoapele modestă:

— Am prieteni pretutindeni. Unul dintre ei se întâmplă să fie tovarășul Anton, paracliserul bisericii. În

---

15 Vezi Cianură pentru un surâs, Bună seara, Melania! şi 320 de pisici negre.

timpul liber tunde căței: caniche, fox-terrieri sau caraghioșii aceia mici cu breton...

„E clar, oftă Cristescu. Am început deja să intrăm în isterii fantasmagorice. Paracliser, coafor de câini. Și încă ce? Dumnezeule mare, ce încă?!”

— ...dar în afară de aceasta este și un foarte priceput veterinar. L-a îngrijit pe Mirciulică acum câteva luni, când a găsit deschis frigiderul doamnei Dobriceanu despre care tot blocul știe că gătește extrem de indigest.

Avocatul Miclescu începu să râdă. Cătălina, înveselită, arătă un rând de dinți mărunți și strălucitori. Bordeianca se uită căpiată la Melania.

— Doamne sfinte! exclamă doamna Miclescu. Cum poți fi atât de caraghioasă?

— Am constatat, replică mereu calmă bătrâna, că e de ajuns să spui adevărul pentru ca oamenii să râdă. Deci realitatea e caraghioasă și nu eu. Domnul maior Cristescu mă cunoaște de mult și știe că-i suficient să deschid gura pentru ca lumea să se distreze strașnic. S-ar putea ca eu să fiu o persoană spirituală deși nimeni nu mi-a spus-o răspicat.

Maiorul, lac de sudoare, își tamponă obrajii.

— Vreți să continuați?

— Nu-mi doresc nimic altceva. Deci tovarășul Anton este sursa mea de informare. Discutam însă despre cu totul altceva. Ștefan a devenit atât de evlavios, și aceasta

e o poveste foarte veche, numai că în ultima vreme fenomenul se accentuase, pentru că avea mustrări de conștiință. Nimic nu-ți dă un brânci mai vârtos ca să cazi în misticism.

— Logic e! comentă avocatul zâmbind.

Cristescu își pipăi buzunarele, căutând bricheta.

— Aveți cea mai vagă idee despre motivul care ar fi putut genera aceste mustrări?

— Nu.

— Atunci ce vă determină să fiți atât de categorică?

Melania Lupu își netezi grațios poalele rochiei. Mărgelele, două șiraguri, de un verde oliv, păreau picături de otravă, însuflețind cenușiul țesăturii. Rosti pe ton de sentință:

— Ștefan avea privirea caracteristică a omului care se simte vinovat.

— Hm! făcu sceptic Cristescu. Vreți să mi-o descrieți?

— Cu plăcere. Este o privire lăturișă, care fuge tot timpul. Gândiți-vă la o lăcustă și o să înțelegeți exact ce vreau să spun. Cam așa ar fi...

Fără nicio jenă, și spre consternarea Coletei, începu să-și rostogolească ochii în toate direcțiile, străduindu-se să fie cât mai sugestivă.

— Ai înnebunit?! se holbă Bordeianca. De la o vreme bați câmpii mai repede decât toate lăcustele.

Melania o ignoră, urmând imperturbabil:

— În afară de aceasta, pe mine instinctul nu mă înșală niciodată, iar domnul maior a avut destule ocazii să se convingă.

„Din nefericire!” aprobă în gând Cristescu. Colțurile gurii îi zvâcneau. Se adresă celorlalți:

— Împărtășiți aceeași părere?

Cris Gregorian se derobă cu un gest larg:

— Nu mi-a atras atenția privirea lui Popa, dar s-ar putea ca eu să nu fiu un observator bun – sau să nu mă uit îndeajuns la oameni. Adică să trec pe lângă ei fără să-i văd. Presupun însă că ar putea exista și alte motive care să-l transforme pe un individ din ateu ori indiferent în credincios fervent. Lipsa de nădejdi, sentimentul de neputință, cu accente acute la bătrâni, dar mai ales frica de moarte.

Avocatul Miclescu se ridică în picioare. Ca mai toți colegii de breaslă nu putea perora stând așezat.

— Categoric. Aș pune pe primul plan frica de moarte. Nu de iad, ci efectiv spaima de neant. Aveam un client, îl obseda până la demență cum avea să-și petreacă prima noapte în mormânt.

— Ar mai putea fi ceva, îndrăzni cu glas șovăitor Cătălina.

O priviră toți surprinși. Balerina era de obicei timidă și complexată între oameni pe care-i bănuia mai inteligenți și mai instruiți, lua rar parte la discuții, n-

avea intervenții, conversația ei reducându-se la răspunsuri stricte și fraze-schemă.

— Ce anume, domnișoară?

Cel mai curios o urmărea avocatul. O curiozitate mușcătoare îndulcită de un surâs amabil. Trăia cu dansatoarea de aproape un an. Îi plăcea – o jucărie splendidă și grațioasă –, dar nu conta în viața lui. Cătălina, ațintită de toți, roși, cu pleoapele plecate. În mod vădit, își căuta cuvintele. Nu pentru că nu i-ar fi fost limpede ce avea de spus, ci pentru că ar fi vrut să se exprime cât mai „intelectual".

— E posibil ca domnul Popa să fi suferit o anumită influență. L-am întâlnit astă-primăvară pe bulevard și m-a condus până la Operă. Tot drumul mi-a vorbit despre „prietenii lui Isus". N-am înțeles exact ce se întâmplă cu aceste... persoane, dar mi-a spus că de când i-a descoperit, viața lui a căpătat altă perspectivă. Mi-a sugerat că ar fi bine să-i cunosc...

— Și tu? râse Miclescu.

Cătălina săltă din umeri:

— Am destule cunoștințe. N-am timp de altele. În fiecare zi repetiții, spectacol...

— Mulțumesc, domnișoară, interveni maiorul. Mi-ați furnizat o informație foarte prețioasă... În această încăpere vă aflați cinci persoane, toți prieteni de-ai lui Ștefan Popa. Trase adânc aer în piept și întrebă brusc:

Considerați că unul din cei de față l-ar fi putut asasina?

Miclescu îl privi năuc: „A înnebunit Cristescu? Adică-l suspectez pe Cris sau pe Cătălina, sau pe Melania și o spun așa, în gura mare, de față cu ei?! Ce naiba, îl știam mai dibaci!...”

Maiorul îi urmărea cu atenție. Știa că formula contravine oricăror reguli de anchetă, dar experiența îl învățase că uneori abdicând de la convenție obții rezultate nebănuite. Nu miza nicio secundă pe răspunsuri directe „da, criminalul ar putea fi X”, ci pe acelea inconștiente. Privirile reflexe, spontane. Căci prima privire ține tandem gândului ascuns și nu poate fi controlată. Înregistră cu interes și oarecare surpriză – chestiune de secundă și atenție concentrată – rezultatul.

Ochii Violetei Bordeianu fixară silueta firavă a Melaniei Lupu. Ai Micleascăi fugiră spre Cris Gregorian, ai acestuia se încrucișă cu ai avocatului. Cătălina și-i ridică – spaimă și dragoste pătimașă – spre Miclescu. Doar albăstrelele Melaniei nu părăsiră chipul maiorului. Dezmierda spinarea motanului care adormise, iar pe buze îi flutura un surâs blând.

„După cum vezi, draga mea, domnul maior Cristescu și-a împrospătat trucurile. Fii atentă, fetițo!”

Clipe lungi se auzi doar respirația șuierătoare a Violetei Bordeianu, apoi scrâșnetul chibritului pe care-l ținea pregătit în mână. Avocatul Miclescu rupse primul

tăcerea. Întrebă râzând:

— Și chiar vă așteptați să primiți vreun răspuns la întrebarea dumneavoastră?

Maiorul îi cercetă chipul inteligent, viril, de bărbat cu succes la femei. Surâse blând.

— L-am și primit. Vă mulțumesc.

*

— Să recapitulăm deci datele problemei, spuse colonelul Ionaș. În seara zilei de 25 noiembrie a fost asasinat pensionarul Ștefan Popa...

Cristescu dădea mașinal din cap, urmărindu-i gesturile. Colonelul sălta câte un deget la fiecare propoziție, și în ritmul ăsta, își zise maiorul, până la sfârșitul expozeului, i-ar fi trebuit așa, cam la șase perechi de mâini.

— În definitiv, conchise Ionaș cu sprâncenele ridicate a mirare, nu înțeleg de ce ești atât de enervat. Nu anchetezi prima crimă aparent fără mobil. Cu unele variațiuni piesa e totdeauna aceeași. Ce, ai început să ai nervi de fecioară și emoții de debutant!?

Pe buzele maiorului Cristescu înflori un surâs ambiguu: sarcasm, iritare, satisfacție amară a celui care știe că va avea de îndurat, dar conștient că-i de ajuns să deschidă gura pentru a-și lăsa perplex interlocutorul.

— Hm! Da, hm... N-am apucat să vă spun chiar totul.

— Ce ar mai fi?

Cristescu nu-l scăpa din priviri. Rosti, apăsând pe fiecare silabă:

— Presupun că nu-i lipsit de interes să vă aduc la cunoștință că din distribuție face parte și hm... da... vechea noastră prietenă Melania Lupu.

Ochii lui Ionaș crescură dintr-o dată și maiorul își zise că, pentru un individ care l-a văzut brusc pe omul negru, colonelul avea o figură extrem de reușită.

— Nu se poate!! Melania?

— Ea. Mereu fermecătoare, într-o formă excelentă și acompaniată bineînțeles de amicul Mirciulică.

Figura colonelului se strâmbă dintr-o dată. Izbucni într-un hohot de râs fantastic. În biroul de alături, zgomotul mașinii de scris încetă. Maiorul ar fi putut paria oricât că secretara a rămas cu mâinile în aer și urechea ciulită, încercând îngrijorată să definească exact zgomotele. Colonelul striga literalmente de râs, se învinețise, și Cristescu, prevenitor, îi umplu un pahar cu apă.

— Și Mirciulică! exclamă sufocat Ionaș, izbucnind într-o nouă cascadă de hohote.

Maiorul așteptă calm să se liniștească. Declară tacticos, tamburinând cu unghiile pe cristalul mesei:

— Mde, nu trebuie să fii profet ca să intuiești că nu va fi un dosar ăăă... plictisitor...

— În privința asta, dispui de toate garanțiile, aprecie

colonelul abia răsuflând. Măi băiete, ce să-ți spun, în materie de ghinion ești campion. Formidabil! Femeia asta nu se mai potolește? Abia a ieșit din pușcărie.

— S-a simțit admirabil în acel „mic hotel drăgălaș...”, pe care l-a părăsit cu părere de rău și proaspătă ca un toporaș.

Ionaș își tamponă buzele ude cu batista.

— Lăsând la o parte gluma, nu te invidiez deloc! Când or auzi băieții în ce dandana ai picat...

Începu din nou să râdă. Cristescu replică pe același ton suspect de liniștit:

— Am suficientă fantezie ca să-mi închipui. Râsete, pariuri – cine câștigă manșa? Pun o sută de lei pe Cristescu etc. – și glume „inteligente”.

— Ascultă-mă, hai să fim optimiști. S-ar putea să fie o simplă coincidență, iar bătrâna să n-aibă nicio legătură cu crima.

— Dacă nu are, o s-o născocească.

— Asasinatul nu e stilul ei.

— Bineînțeles, e prea bine crescută ca să-l lichideze pe unul cu o sârmă de telegraf. Dacă mobilul însă-i interesant, devine peste noapte vedetă, vedeta incontestabilă a afacerii. Amintiți-vă circul de la muzeul Chiuzbaian cu pânzele lui Goya și Rembrandt, balamucul din dosarul Fecioarei de aur.

— Poate de astă dată mobilul e mai modest.

Cristescu oftă, clătinând trist din cap.

— În două decenii de meserie am învățat că lipsa aparentă a mizei camuflează de obicei o miză reală, uriașă.

Colonelul îl cercetă amuzat:

— Ce ai de gând?

— Să predau dosarul unui coleg mai competent din punct de vedere profesional și nervos.

Ionaș sări în picioare.

— Asta în niciun caz!

— Permiteți-mi să vă amintesc – glasul maiorului clocotea de mânie abia reținută – că nu mi-am luat concediu de doi ani, iar medicii mi-au recomandat repaus total. O confruntare acum cu fantezia, ideile și personalitatea trepidantă de un machiavelism patologic al Melaniei Lupu ar fi total contraindicată.

Colonelul îl cercetă cu privirea filtrată. Ce-i drept, maiorul nu arăta faimos. Era palid, încercănat, nările parcă se subțiaseră, mâinile neliniștite își căutau în permanență de lucru cu cheile, pixul sau bricheta.

— Vrei să pleci chiar acum în concediu?

Vocea emana o blândețe neașteptată și Cristescu se simți impresionat.

— Între o întâlnire cu Melania Lupu și o vacanță pe un litoral pustiit de noiembrie, trist și cenușiu nu voi ezita niciodată să optez pentru a doua variantă.

— Mda, e limpede, înțelese Ionaș. Uite, dragul meu, hai să încheiem o convenție care să ne avantajeze pe toți. Rămâi deocamdată titularul dosarului și în clipa când vei dobândi certitudinea că partitura e semnată de Melania Lupu...

— Nu cred că a semnat-o, îl întrerupse maiorul.

— ...sau, în sfârșit, că e marea soprană, predai imediat ancheta lui Macri. În regulă?

Cristescu își lăsă capul în piept. Presimțea că și de astă dată colonelul îl păcălise.

— În regulă, oftă, dar știa că nu-i deloc așa.

5

Freziile de pe pian umpleau odaia cu o aromă suavă, a cărei dulceață Dorin o simțea aninându-i-se de cerul gurii. Așezat câș pe taburetul înalt cânta cu un singur deget, bâjbâind firul unei melodii, care putea fi blues[16] sau dixilend[17]. Se ajuta fluierând și... poticnindu-se la fiecare notă. Lângă teancul de partituri se afla fotografia

---

[16] Muzica blues este o formă și un gen muzical vocal și instrumental, derivat din cântecele de muncă și gospel ale populației afro-americane.

[17] Dixieland, uneori denumit jazz hot sau jazz tradițional, este un stil de jazz bazat pe muzica care s-a dezvoltat în New Orleans la începutul secolului XX. Una dintre primele utilizări ale termenului „Dixieland” cu referire la muzică a fost în numele Original Dixieland Jass Band.

înrămată a Cătălinei în „Copelia[18]”. Fulg de zăpadă surprins în aer, pe mare șpagat. Mișcarea perfectă, desăvârșită, fermeca ochiul cât de novice, stârnea admirația „tehnicienilor”.

Cătălina intră în halat de baie cu părul ud strâns într-un prosop înnodat ca un turban.

— Nu știu de ce m-a obosit așa de tare spectacolul de azi.

Abajurul portocaliu al lămpii îi rumenea obrajii palizi și lui Dorin nu i se păru mai ostenită ca altă dată. Se azvârli într-un fotoliu și se interesă inchizitorial:

— Ce-ai făcut azi-noapte? Pesemne iar ai dormit scurt.

Balerina își duse mâna la frunte.

— Ah! Iar începi! Pentru Dumnezeu, isprăvește dacă vrei să-ți mai deschid ușa.

Dorin n-o luă în seamă.

— Cred că până la urmă am să-l iau pe taică-tău la o parolă serioasă. Chiar dacă s-a încurcat cu o muiere cu cinșpe ani mai tânără, responsabilitatea față de fiică-sa nu încetează. Libertatea de care dispui e inadmisibilă.

— Dacă ai fi beneficiat tu de ea, era perfect admisibilă.

— Eu aș fi știut să nu abuzez.

În realitate, îl sufoca odaia Cătălinei, care prezenta

---

[18] Coppélia este numele unui balet pe muzica lui Léo Delibes.

toate avantajele unei garsoniere: izolare perfectă, un duș și intrare separate; doar bucătăria era comună întregului apartament.

— Taică-tău nu exercită niciun control asupra ta.

— Ești ridicol, Dorin. Ce control? Să mă ducă de mână la Operă ca pe preșcolari?

— Și asta la nevoie. Te-ar împiedica să comiți greșeli care-ți pot fi fatale.

— Am înțeles. Tot ce-i legat de persoana lui Vali devine fatal.

— Exact! sări Dorin împungând acuzator aerul cu degetul. Ai spus o vorbă mare! Individul acesta e fatal, seamănă nenorociri la tot pasul.

Cătălina, obosită, plictisită, resemnată, își aprinse o țigară.

— Ești penibil, ai început să vorbești ca în „Femei celebre".

— Nu-ți ajung sorbonismele magistrului?

— Ba da și tocmai de aia nu mai vreau să te ascult.

— Ai să mă asculți, tovarășa, și te sfătuiesc ca înainte de asta să iei loc.

Balerina îl privi printre gene. Dorin era încordat arc, ochii, întreaga făptură emanau o satisfacție răutăcioasă. Și glasul căpătase rezonanțe speciale.

— Spune, rosti Cătălina cu inima ghem, ce murdărie ai mai inventat?

— Sunt curios ce o să mai inventeze Miclescu. Și nu în fața ta, ci a gentlemenilor de la miliție.

— Miliție? Ce naiba caută miliția aici?

— Întreabă-l așa, de-o curiozitate, pe unde s-a plimbat ieri în jur de ora opt seara.

Balerina scutură scrumul, afișând un aer nepăsător:

— Dacă vrei să-mi comunici că a fost la o femeie, află că nu mă interesează.

— Lasă *gonzessele*! Aia-i altă rubrică.

— Ascultă, dragul meu, sunt ostenită...

Dorin se opri în fața ei. Își încleștă mâinile pe spătarul unui scaun. Rosti dintr-o răsuflare:

— Ieri, miercuri, l-am văzut cu ochii mei ieșind dintr-un imobil de pe strada Plantelor.

— Ei și? Cu fleacuri din astea vrei să mă dai de-a dura? O fi fost la un client.

Dorin rânji.

— Nu știu dacă-s fleacuri și dacă afacerea e chiar atât de simplă. L-am urmărit până acasă...

— Ai avut bani de taxi? se interesă zeflemitoare.

Tânărul roși, dar pară:

— Eu nu jefuiesc văduve și orfani. Eram cu Mobra[19]

---

[19] Mobra (motoretă Brașov) a fost o marcă românească de motociclete, fabricate începând din anul 1971. Motorul era produs la întreprinderea Metrom din Brașov, apoi asamblarea se făcea la Uzina Mecanică Tohan. Modelele fabricate au fost: 50, 50 Super, Hoinar și mopedul Mini.

lui Titi.

— Aha! Cu un semn de exclamație!

— Lasă spațiu că mai bagi vreo trei! După o oră, m-am întors în Plantelor. Voiam să consult tabelul locatarilor, să descopăr eventuala șoricuță. Bărbatul e colecționar, iar eu am manii statistice.

— Și?

— Am dat peste miliție.

— Neinteresant!

— Așa mi-am închipuit și eu, rânji Dorin. Caraliii se plictiseau probabil la sediu, și așa, pentru variație, veniseră să constate la fața locului comiterea unei crime. Dacă te interesează, pot să-ți spun numele victimei: pensionarul Ștefan Popa. Pe al asasinului îl știi...

Cătălina se crispă. Miercuri seara nu avusese spectacol și totuși Vali refuzase s-o vadă, pretextând o întâlnire de afaceri extrem de importantă la Ploiești. Urma să fie ocupat după-amiaza și toată seara.

Dorin, cu același rânjet insuportabil, puse mâna pe clanță.

— Reflectează la chestia asta, milady. Te-am pupat pe Zeiss!

*

Maiorul Cristescu preferase să-l vadă pe avocat la el acasă – ocupa o garsonieră dublă în același imobil cu maică-sa –, și nu la biroul lui, un mic apartament

închiriat pe o stradă din apropierea Tribunalului.

Miclescu îl primi afabil, cu zâmbetul acela cuceritor – „jinduiam să te văd, vizita nimănui nu mi-a făcut atâta plăcere” –, moștenit de la maică-sa.

Interiorul, bogat, pretențios, extrem de „lucrat” – ți-l puteai închipui pe avocat studiind ceasuri întregi poziția unui vas scump sau centimetrul, mai la stânga ori mai la dreapta, unde trebuie bătut tabloul –, era dintre acelea care obliga imperios pe vizitator să-și manifeste extazul sau cel puțin admirația.

Colecția de icoane prețioase era de-a dreptul impresionantă. Bineînțeles, prezența sfinților pe pereți avea cu totul altă semnificație decât în locuința lui Popa. Pe buzele maiorului tremură un surâs: „Te închini la ele, fiule?”

În ciuda fastului însă, a multitudinii de obiecte simandicoase – abunda argintăria, jadul și abanosul –, maiorul presimțea că nu i-ar fi plăcut să trăiască într-un asemenea decor. N-avea intimitate, iar atmosfera particulară, o neclintire de muzeu, nu era de natură să-l îmbie. Un amănunt cât de cât „neglijent” i-ar fi adus o tușă de căldură: franjuri deranjate, o scrumieră cu urmă de țigară, sticlele acelea de pe măsuța volantă aranjate mai întâmplător (preferabil deloc aranjate, iar etichetele mai camuflate), sticksurile din farfuria de argint să nu fie aliniate.

Indiscutabil însă că rămânea „o casă”, și Cristescu, zicându-și că ar fi suficiente câteva trucuri pentru a o „umaniza”, recită aprecierile de circumstanță.

Avocatul zâmbi, arătându-se nici pe jumătate atât de încântat, pe cât se simțea de fapt.

— În realitate, toți urmăm mai mult sau mai puțin conștient, același traseu. Până la treizeci-treizeci și cinci de ani, te obsedează femeile și mașina. O dată cu vârsta mijlocie te preocupă casa, iar după ce începi să-ți iei sistematic tensiunea – locul de veci. Ce vă pot oferi de băut?

Tonul era al barmanului de la restaurantul 21 din New-York, a cărui spinare reazămă un zid de circa zece metri blindați cu sticle. Cristescu, amuzat, se întrebă ce i-ar putea cere ca să-l pună în încurcătură. Declară nonșalant, cu nonșalanța clientului aceluiași stabiliment newyorkez:

— Un Bourbon.

— Aveți gusturi rafinate, surâse Miclescu deschizând un bahut fantezi agățat pe perete.

— Aș, ulcer! E singura băutură care nu-mi provoacă arsuri... Îi întinse scrisoarea anonimă primită în ajun: Aș vrea să cunosc părerea dumneavoastră.

Avocatul îl privi curios. Ținea țigara ciudat, la rădăcina degetelor. Maiorul rămase cu ochii la un tablou care i se păru emoționant. O femeie tânără cu un

copil în brațe. Pânza era pictată în maniera lui Rafael[20], îți purta gândul la Fecioara cu pruncul. Aceeași dulceață, aceeași desăvârșire pură, cuminte.

— Ce mârșăvie! exclamă Miclescu. Ți se face greață. Nu înțeleg cum puteți ține seamă de asemenea fițuici murdare.

— Aveți suficientă experiență pentru a ști că orice polițist din lume e obligat s-o facă, indiferent de efectul pe care-l are asupra digestiei.

— N-am să mă împac niciodată cu lichelismul semenilor mei.

Maiorul surâse șters:

— Ciudat... ar fi fost cazul să vă obișnuiți.

— Nu te obișnuiești niciodată. Moartea-i un fenomen de fiecare zi și totuși impresionează.

— Dacă e vorba de rude sau cunoștințe apropiate. Când parcurgeți rubrica „Decese" din „Mica publicitate" lăcrimați pentru fiecare repauzat?

Miclescu deschise larg brațul: „Dacă o luăm așa..."

— Nu afirm că Gregorian ar fi un sfânt, în orice caz nu-l văd înnodându-i cuiva o panglică de gât până-i sar ochii din orbite.

— Îl cunoașteți de mult?

---

[20] Rafael Sanzio, cunoscut și ca Rafael sau Raffaello a fost un pictor și arhitect de seamă al Renașterii italiene, unul din cei mai mari artiști ai tuturor timpurilor, iar moartea sa prematură a pus capăt unei cariere excepționale.

Avocatul își înnodă degetele sub bărbie:

— Din adolescență. E unul din protejații mamei. Protejat și suporter. O iubește sincer și ea îl consideră uneori mai aproape, mai fiu decât pe mine însumi.

— O relație interesantă.

— Frumoasă, aș zice. Cris a fost un copil orfan – nu cunosc exact amănuntele – și presupun că a rămas nu complexat, însă cu un anume dor din unele puncte de vedere. Mama a avut totdeauna talentul să se facă iubită.

— Mă întreb, spuse Cristescu mișcând mâna de parcă ar fi cântărit un obiect, ce faptă teribilă să fi comis Gregorian pentru a genera atâta resentiment încât să i se arunce o crimă în spinare.

Miclescu săltă din umeri și sprâncene.

— Nu văd, nu văd deloc. E cuminte, blând, serviabil și cumplit de indiferent. L-am adus o dată la o petrecere. Nu din milostivenie samaritheană, mărturisesc, ci din curiozitate. Din interes pur tehnic.

— Adică? întrebă amuzat maiorul.

— M-a interesat totdeauna natura umană. Doream să-l zgâlțâi, în fond să mă edific dacă poate fi zgâlțâit. Era un party vesel, cu o mulțime de fete drăguțe, dintre care cel puțin trei ar fi putut stârni interes la Hollywood. Râse ștrengărește: Am ochiul format...

— Nu mă îndoiesc.

— Mulțumesc. Una din parașute – scuzați-mă, dar ăsta-i termenul de specialitate –, montată de mine, l-a asaltat toată noaptea. Vă spun fără să exagerez, fata ar fi scos din minți orice bărbat între zece și nouăzeci de ani, inclusiv sfinții zugrăviți pe ziduri de biserică.

— Nu și pe Gregorian, interveni Cristescu. O pricep după tonul dumneavoastră.

Avocatul bătu indignat brațul fotoliului.

— Da, domnule! Ai fi zis că l-am dus la Calist Arhiereul, nu la chermeză. Stătea ca pe cuie și s-a agățat de primul pretext ca s-o întindă.

— Poate că nu-l inspiră femeile de... hai să zicem o anume factură.

Miclescu abandonă paharul și se aplecă spre maior.

— Ce înseamnă anume factură? Câte femei care au avut un singur bărbat în viața lor cunoașteți? Și cum arătau? Asta, în special, aș vrea să știu. E lesne să fii virtuoasă când ai acnee și șolduri care pleacă de la subțioară! Dar ce mai tura-vura! Conspectați calendarul bisericesc! Sfinte cu activitate cucernică serioasă – luați-le doar pe Magdalena, pe Maria Egipteanca sau Eudoxia – au avut legiuni de bărbați.

Cristescu surâse:

— Constat că ați aprofundat chestiunea. Oricum, teoria dumneavoastră nu-i de natură să înviorează. În concluzie, nu-l vedeți pe Gregorian omul care ar putea

stimula apetituri de vendetă.

— Categoric! reteză Miclescu aerul cu palma. Nu-i îndeajuns de interesant... Scuzați-mă că vă întreb: Cris este informat de existența acestui denunț?

Maiorul răspunse fără șovăială:

— Nu.

Surprins, Miclescu îl cercetă surâzând nesigur:

— Înseamnă... înseamnă că discuția noastră are un caracter confidențial.

— V-aș fi atras atenția, spuse maiorul. Mi-este absolut egal dacă-i veți face o dare de seamă lui Gregorian sau nu.

Avocatul trase adânc din țigară. Îi îndreptă o privire atentă, caracteristică: „Nu știu unde vrei să ajungi, dar am impresia că pregătești o cacealma". Zâmbi în chip de concluzie:

— Mda... Am încă o dată ocazia să constat că practicați un gen de anchetă sui-generis. Mă întreb ce urmăriți...

Cristescu râse. Un râs tineresc, care-i schimba complet figura.

— Dar e simplu! descoperirea asasinului.

— Ca să vezi! marșă avocatul. Nu-mi trecuse prin minte... Vă mai torn?

— Nu, mulțumesc. Vă mai rețin foarte puțin. Ce părere aveți despre ceilalți prieteni ai lui Popa?

— Vreți să știți dacă-i văd în ipostaza de asasini?

— Eventual.

Miclescu săltă din umeri:

— Ce pot să vă spun? Nu mi-o închipui pe mama jucându-se cu lasso-ul și nici pe biata Melania, chiar dacă a petrecut un sejour în așezămintele dumneavoastră.

— Vi se pare puțin lucru?

— Nu, evident. Vă mărturisesc însă că dosarul acela nu m-a convins cu adevărat niciodată. Prea era fantastic...

— Pe potriva protagonistei.

Miclescu clătină capul a îndoială.

— Poate... dar ipoteza unei Melanii criminale, sângeroase, mi se pare de-a dreptul ilară. N-am cunoscut persoană care s-o egaleze în blândețe, generozitate și politețe...

— În acest sens, sunt de acord cu dumneavoastră.

— ...iar uneori, o găsesc direct naivă, ca să nu spun prostuță.

„Aici te înșeli, gândi maiorul, sau vrei să cred eu că te înșeli..."

— Dacă aș fi în locul dumneavoastră...

— Ce ați face? zâmbi maiorul.

— Mi-aș lărgi aria cercetărilor, dincolo de cercul de pocher și trăncăneală al mamei.

— Dacă va fi cazul, o voi face. Nu mi-ați spus nimic de Violeta Bordeianu...

Miclescu se strâmbă:

— Baleniera! nu vă ascund că pe asta o detest. Nu o suport organic. Mama are însă sentimentalismele ei – au fost colege de pension – și, cât o vedeți de agreabilă și urbană, știe să-și impună cu fermitate punctele de vedere. Iar eu n-am niciun drept să-i cenzurez relațiile.

— În definitiv, ce-i reproșați doamnei Bordeianu?

— Tot! Până și faptul că s-a născut. E prototipul personajului negativ. Totul îmi repugnă la ea: răutatea și picioarele de infanterist, avariția odioasă și degetele date peste cap, moi, parcă fără falange, invidia și spinarea de dihanie... Bestialitatea...

Cristescu îl privi mirat:

— Bestialitatea?!

— Urăsc delatorii, domnule maior, și nu sunt eu omul, prin vocație și profesie, să împing pe cineva în prăpastie. Aspectul la care vreau să mă refer n-are nicio legătură cu moartea lui Ștefan. Adică n-o suspectez nicio secundă pe Violeta... Vreau să mă înțelegeți...

— Vă înțeleg foarte bine.

— Sper, altfel n-aș trăncăni. Bordeianca e licențiată în geografie și științele naturale și ani de zile a profesat în învățământ. Era teroarea elevilor și a cancelariei. Victimele se cutremură și azi când își amintesc de ea...

Cristescu observă:

— Școlarii, mai cu seamă când devin adolescenți, au tendințe să amplifice. În ochii lor, un profesor sever e un călău feroce, un dascăl care „nu poate fi dus”, o bestie și așa mai departe.

— Dar ce părere aveți de un profesor care pentru o simplă omisiune – o planșă a școlii uitată acasă – își bate elevul până la sânge, vârându-l în spital?

Maiorul îl privi neîncrezător:

— Chiar așa? Incidentul a luat, bănuiesc, proporții penale...

Miclescu dădu din mână:

— S-a mușamalizat. Chestia s-a întâmplat în ’48. Situația era încă tulbure, toată lumea zăpăcită cu aplicarea reformei. A fost doar exclusă din învățământ. Așa a ajuns la Poștă...

— Înțeleg... îl privi deschis în ochi. Ați mai rămas dumneavoastră, domnule Miclescu...

Avocatul tresări:

— Poftim?

— Spuneam că ați omis să-mi vorbiți despre dumneavoastră.

— Așa e! exclamă după o clipă de șovăială. Avocatul Miclescu: jurist bunicel, fustangiu și jouisseur. Oleacă superficial, incapabil de sentimente profunde, care să-l poată împinge la crimă. Considerând crima ca

rezultantă a unor stări excesive.

— Crima premeditată, îl întrerupse Cristescu, nu implică o stare excesivă. Ba, dimpotrivă, mult sânge rece. Dumneavoastră v-ați referit la crima pasională când cea care apasă pe trăgaci e inima. Asasinarea lui Ștefan Popa nu intră în această categorie.

Miclescu rămase pe gânduri. Rosti cu o voce străină:

— Sincer... sincer să fiu nu știu dacă aș fi în stare să iau zilele cuiva. În orice caz, îmi închipui că miza ar trebui să fie foarte mare. Uriașă.

Cristescu se ridică.

— Vă mulțumesc... Să nu uit... O întrebare pentru... harta anchetei. Ce ați făcut miercuri în jurul orei opt seara?

Miclescu răspunse fără să clipească:

— Discutam cu un client la restaurantul Berbecul din Ploiești.

Maiorul își căută din ochi trenciul:

„De ce minte?”

6

Plimbându-se prin living-room, cu părul bine strâns într-o panglică, Adina își masa obrazul uns cu cremă din abundență. Pluto, cockerul roșcat, părea lipit de căminul fals. O urmărea cu un singur ochi, pendulând

a plictis coada franjurită. Afară ningea ușor viscolit și Adina se gândea cu voluptate că va petrece o seară într-adevăr frumoasă. Singură – de când nu mai avusese o seară a ei, numai a ei? –, doar cu muzica lui Nat King Cole[21], un scotch dublu (nu mai mult, căci afectează prospețimea obrazului) și ultimul roman al lui Gérard de Villiers[22]: „La panthère d'Hollywood"... Ah! plăcerea de a te întinde goală între cearșafuri proaspete și parfumate sub plapuma pufoasă din atlas bleumarin... Nimeni în stânga sau în dreapta, nimeni de care să ții seama... Iubea iarna, atmosfera de intimitate, de „la mine", pe care o dobândește orice locuință, cât de searbădă, în luni ca noiembrie sau decembrie, băile fierbinți, prelungite, cu aromă de vanilie, căpșuni, lămâie sau brad, ceaiul englezesc Lipton preparat în samovar de Tula...

Trilul estompat al telefonului îi strâmbă trăsăturile. Se uită instinctiv la micul orologiu de pe cămin, o jucărie franțuzească, încărcată, care strălucea ca un pom de Crăciun.

„La naiba! Aproape zece..."

— Adina?

---

[21] Nat King Cole a fost un pianist, compozitor, interpret de jazz, cântăreț și actor de film american.

[22] Gérard de Villiers a fost un scriitor, jurnalist și editor francez a cărui serie SAS de romane spion au fost cele mai bine vândute vânzări.

— Da. Ce s-a întâmplat?

— Ești ingrată. Trebuie să se întâmple ceva ca să te sun?

— Îhî! La ora asta ești ocupat cu „le grand écart”. Nu-i cazul să flirtezi. Ce vrei?

— Te iubesc.

— Asta s-a întâmplat săptămâna trecută. Altceva!

— Mi-e îngrozitor de dor...

— Înălțător, dar neinteresant. Bagă alt text.

— Toată ziua m-am gândit la tine.

— Îți dau voie să te gândești și la noapte!

— Pot să vin să te văd?

— Nu!

— De ce?

Adina respiră adânc:

— Ascultă-mă, Vali! Ți-am spus odată pentru totdeauna că eu una nu-mi împart bărbații.

— Ești rea. Cătălina nu înseamnă nimic pentru mine. O fetiță prostuță, scandalos de candidă și atât.

— N-ai decât s-o inițiezi și în dansul de așternut. Pentru numele lui Dumnezeu, Vali! În afară de o partidă cu picioarele în aer mai vrei ceva?

— Mâine trebuie să te văd neapărat. Două sute de grame.

— Aha! Începi să devii mai interesant. La ce oră?

— Șase!

— Tot acolo?

— Bineînțeles. Deci, hotărât nu mă poți primi?

— Hotărât!

— Dar explică-mi de ce? Cătălina e un pretext, te cunosc prea bine ca să nu-mi dau seama. Spune-mi, de ce?

Adina respiră uscat:

— Nu mă mai tulburi.

Închise brusc. Glasul lui Nat King Cole răsuna cald, catifelat. Adina își reluă lectura.

*

— Pe unde ai umblat, craiule?

Coleta Miclescu surâdea din toată inima, sincer mulțumită că-l vede pe Basile Nicolau, un bărbat scund, bine legat, mai aproape de șaizeci de ani decât de cincizeci. Spilcuit, lins ca o pisică, amintea ceva din eleganța dandy-ului anilor de după război: raglan camel-hair, costum corect, fular de cașmir, pantofi de antilopă maro, dar fără scârț. Când își dezbrăcă pardesiul, o aromă de Chypre inundă vestibulul.

— Iar te-ai parfumat ca o damă! râse Coleta. Ce naiba, Basile, după ce pleci trebuie să aerisesc două zile!

Bărbatul își arătă dinții, încântat:

— Cunosc unele cucoane pe care nu le deranjează...

Din hol, se auzi vocea groasă, ca totdeauna pusă pe harță, a Violetei Bordeianu:

— Ce cucoane cunoști tu?!

— Ba pardon, coană Violeto!

— Ce pardon, că doar cu târâturi te-am văzut.

Micleasca, într-o rochie chimono fastuoasă, interveni veselă:

— Ia nu vă mai luați la harță. Stai jos, Basile! Povestește-ne ce-ai mai făcut? Ai dispărut de o săptămână.

Nicolau își potrivi atent dunga pantalonilor, trase de manșetele cămășii cu un gest devenit tic.

— Doar de trei zile. Am fost la Timișoara.

— Ce Dumnezeu ai căutat acolo?

— Mi-am comandat două perechi de pantofi. Au un cizmar extraordinar, Nedelcu, adevărat artist!

— Ești capiu! exclamă Bordeianca.

— Depinde. N-am mai pomenit asemenea meșter de la Shull și Raul Michăilescu.

Pieptul masiv și pântecele Coletei Miclescu se scuturau de râs.

— Nu ești în toate mințile, Basile. Cămășile ți le comanzi la Brăila, costumele la Cluj...

— ...și izmenele la Chitila, completă scârbită Violeta. Uite ce vasăzică să ai timp și bani. Om serios de, azi-mâine, șaptezeci de ani!

— Cincizeci și opt, corectă nițel ofensat Nicolau. Dar așa ești dumneata, generoasă.

— Eu zic cât pari și mult, dacă greșesc, un an-doi. La o adică, buletinul pe masă!

Basile Nicolau scoase din buzunarul interior un portact de plastic negru. I-l întinse:

— Poftim!

Cu o periuță de dinți își netezi șuvițele de păr savant aduse de la o tâmplă spre cealaltă, peste chelie. „Coafura” era complicată, penibilă, și privindu-l nu te puteai împiedica să te gândești că pentru Nicolau vântul, cea mai dulce briză, constituie un vrăjmaș redutabil.

Bordeianca își puse ochelarii, consultând cu atenție fiecare pagină a buletinului. Basile își îndreptă nodul cravatei, smucindu-și gâtul spre stânga. Un tic nervos, ca și frecatul nasului la rădăcină și a părului la ceafă. Traversă de câteva ori încăperea apoi se așeză pe alt fotoliu. Nicolau suferea de un soi special de nomadism, care îl împiedica să se fixeze. Schimba gazdele – de când isprăvise facultatea de teologie, cu treizeci și cinci de ani în urmă, nu locuise decât în camere mobilate –, cravatele, femeile și scaunele. „Nu știu dacă ai băgat de seamă, Mirciulică, se confesa Melania Lupu motanului, însă dragul de Basile este incapabil să reziste mai mult de treizeci și cinci de minute într-o vizită, dar chiar și atunci schimbă pe puțin patru-cinci scaune...”

— Nu minte! conchise Bordeianca închizând

buletinul. Face șaizeci la anu'! Ce folos dacă te-ai trecut! Muierile și viața fără căpătâi te-au isprăvit.

— Asta-i părerea dumitale, coană Violeto! Nu te contrazic – făcu o reverență țeapănă –, datorând respect vârstei, dar eu, mulțumesc lui Dumnezeu, mă simt ca la treizeci de ani, nici cu o sâmbătă mai mult.

Coleta Miclescu bătu din palme:

— Dar asta-i superb, Basile! Deții secretul tinereții veșnice?

— Te uiți la el?! pufni Violeta. O fi acroșat iar vreo putoare, o „cotletistă" cum zice nepotu-meu, și acum își închipuie că e Armand Duval[23]! Domnule! zbieră brusc și exclamația șuierătoare împrăștie scrumul din farfurioara de argint, dacă erai un om serios, în primul rând îți vedeai de profesie...

— N-am avut chemare, o întrerupse Nicolau, frecându-și nervos nasul. Mi se pare meritoriu că deși isprăvind facultatea magna cum laude, având deschise toate drumurile spre o mare carieră ecleziastică, am renunțat fără șovăială. Din respect pentru Dumnezeu, oameni...

— ...și șezut de muiere! urlă Bordeianca.

— În fond, ce-ți pasă dumitale?

Bordeianca respiră adânc. Mârâi cu ură concentrată:

---

[23] Personaj fictiv din romanul „Dama cu camelii" scris de Alexandre Dumas fiul.

— Mă întreb adeseori dacă există un Dumnezeu. Izbutesc în viață nemernicii, mincinoșii, curvele și fustangiii.

— Probabil că sunt simpatici, sugeră Coleta Miclescu. Ești îngrozitor de otrăvită, Violeto. Aproape că devii infrecventabilă. Numește-mi un singur om pe care-l iubești... Sau nu, e prea mult. Care-ți place... Pe care-l accepți cât de cât...

— Nu există!

Coleta își consultă unghiile:

— Pe tine te accepți? Ești mulțumită de tine?

Violeta Bordeianu își săltă nasul superb:

— Nu pot afirma că sunt perfectă, dar în orice caz sunt mai bună decât oricare dintre voi.

— De ce n-ai izbutit atunci mai mult?

— Am izbutit tot ce mi-am propus.

Coleta își pipăi surâzând părul proaspăt coafat:

— Ce anume?

— O viață cinstită, o bătrânețe onorabilă, o existență în care nu-mi pot reproșa nimic.

Nicolau se mută pe canapea. Întrebă în doi peri:

— Chiar nimic?

— Nimic, domnule! strigă montată Bordeianca. Am muncit din greu, n-am primit un capăt de ață pe gratis!

Coleta întrebă cu tâlc:

— Ți s-a oferit?

— Nu! urmă vânătă de mânie: Nu, pentru că eu una m-am respectat și fițe n-am știut să fac. Iar astăzi, la păr cărunt, sunt mândră că mă pot uita în ochii oricui fără să roșesc.

— Tot n-ai fi roșit, surâse Micleasca. După treizeci de ani, performanța e greu de realizat.

— Eu știu una! Nu regret nimic din ceea ce am făcut, ci doar ce n-am făcut.

— Așa e! aprobă, dând violent din cap Nicolau. În ’38, am cunoscut o contesă estoniană la Balcic. Avea niște ochi... Și o crupă!... Îmi mușc și azi mâinile! Când mă gândesc la ea, am impresia că mi-am pierdut timpul. Că practic n-am cunoscut femeie.

Coleta clămpăni din genele date din gros cu rimei:

— În fond, de ce ai ratat-o?

— Eram în luna de miere cu Aurelia. Ce dracu’ vroiai să fac?

Violeta Bordeianu, încolțită de invidie – în ciuda capului splendid, nu avusese niciodată succes, nu se întâmplase în toată viața ei să fie o singură dată agățată pe stradă, la plajă, ștrand sau cinema –, se avântă cu patimă:

— Sunteți oameni imorali și lipsiți de orice pudoare. Că ăsta-i un curvar bătrân, o știe o lume! Dar să zicem că Aurelia a fost o femeie simplistă, care n-a izbutit să-l rețină. Dar tu, Coleto? Ce ți-a lipsit ție alături de

Miclescu? Ce ți-a refuzat? Aducea sacul cu bani, îi rânduia în șifonier, nu număra niciodată cât și pe ce ai cheltuit, și în vremea asta – hai că nu mă feresc de Basile, prea era chestia de notorietate –, în vremea asta, tu trăiai cu marțafoiul ăla cu treizeci de ani mai tânăr, Iuliu sau Iulian, cum dracu-l chema! îi plăteai gazda, spălătoreasa, cursurile litografiate, masa. Când era Miclescu de gardă, dormea aici. Singură mărturiseai că jocul ăsta nu mai e de tine. Dimineața aveai grijă să fie storurile coborâte, nu te demachiai, dormeai toată noaptea – mai bine zis vegheai, că ți-era teamă să nu sforăi – vopsită ca o sorcovă! auzi, mi-e silă!

Coleta Miclescu rosti cu buzele pungă:

— Sunt curvă, perversă și nerușinată. De ce mă mai frecventezi?

Bordeianca răspunse cu naturalețe:

— Le cunosc pe altele mult mai rele. Și, pe urmă, n-am să îndrept eu lumea cu umărul...

Basile Nicolau își mută sediul pe canapea. Puse – cu intenții de mușamalizare – prima întrebare ce-i trecu prin minte:

— L-ați mai văzut pe Ștefan?

— Ce?! se minună Violeta Bordeianu. Nu știi că a murit?

Nicolau tresări:

— A murit bătrânul Popa? Cum?! Imposibil! Când?

— A murit, suflă Coleta. Ca să vezi, comentă filosofic, ce puțin înseamnă viața unui om! Sunt abia trei zile de când și-a dat sufletul, iar noi ne enervăm...

Violeta Bordeianu șuieră:

— Tu te enervezi.

— ...ne ocupăm de niște fleacuri. Ștefan a fost asasinat.

Năuc, incapabil să realizeze nenorocirea, Nicolau se ridică brusc de pe canapea, traversă de două ori încăperea și își dădu drumul în fotoliu.

— Extraordinar! Ca să vezi... Eram convins că a înnebunit... Uite ce-am găsit în cutia poștală când m-am întors de la Timișoara...

Scoase un plic din buzunarul de la piept și-l întinse Coletei. Era netimbrat, textul scrisorii, bătut la mașină. Micleasca își cățără pe nas ochelarii cu rame subțiri, aurite:

Dragă Nicolau, vreau să știi, să se știe, că dacă mi se întâmplă să mor ucis, vinovat este amicul nostru comun Cris Gregorian. Am presimțiri funeste și încredere în probitatea dumitale. Ceva îmi spune că nu ne vom mai vedea niciodată. Rămâi cu bine. Ca un frate. Ștefan Popa. Marți 24 noiembrie 1981.

Cei trei se priviră consternați. Tic-tacul pendulei ghilotina liniștea încăperii.

7

După ce fusese amnistiată, Melania Lupu își reluase existența obișnuită, garsoniera din strada Toamnei și tabieturile. Iar în ziua când îl recuperă pe Mirciulică, găzduit provizoriu la niște prieteni, bătrâna avu sentimentul că viața e într-adevăr frumoasă. Se simțea tânără, gata să înfrunte viitorul, nu încerca complexul deținutului proaspăt eliberat, considerând cu seninătate anul petrecut în „pensiunea aceea drăgălașă” interesant și instructiv. La început fără bani, vânduse un set de argintărie socotit unicat și își împrospătase întreaga garderobă. „Dacă vreme de un an nu-ți cumperi sau nu-ți coși nimic, se resimte și apoi nu cunosc ceva mai înviorător decât o rochiță nouă arborată într-o dimineață de primăvară. Îți ridică imediat moralul.”

Melania n-avea nevoie să-și salte moralul, excelent ca totdeauna, dar îi plăcea să se îmbrace și pusese toată viața preț pe ținuta exterioară. Cochetăria ei era de esență deosebită și trebuia un ochi avizat ca să bage de seamă cu câtă grijă era cântărit fiecare amănunt al toaletei. Aparent simplu îmbrăcată, simplitatea aceea atât de costisitoare și atât de dragă franțuzoaicei de gust, evita stridența, ostentația sau vestimentația juvenilă. „Nimic nu îmbătrânește mai mult, draga mea (era una din teoriile ei favorite), decât o haină prea

tinerească. Contrastul cu chipul ofilit îți trădează vârsta mai mult decât însuși buletinul, ți-o arată cu degetul. E ca și cum mi-aș pune acum spilhozen și ciorapi trei sferturi...”

Era însă neîntrecută în alegerea amănuntelor subtile care îi înviorau toaleta: un passe-poile discret, un cordon original, o batistă colorată, ca o flacără, un șirag de mărgele de cristal...

După o săptămână de program administrativ – croitoreasă, coafor, pedichiuristă, cosmeticiană – Melania făcuse o cură de filme, cam trei pe zi, și studiase cu conștiinciozitate la biblioteca de cartier, rubricile „Micii publicități” din ultimele câteva luni. Decesele – „să vedem ce prieteni ne-au mai părăsit”, Vânzările și Cumpărăturile „căci nimic nu este mai edificator, nu constituie o oglindă mai fidelă a fenomenului viață cotidiană. E de ajuns să vezi ceea ce oamenii vor să achiziționeze, ori, dimpotrivă, să înstrăineze...”

Melania reflectase de multe ori că pentru un escroc, lectura „Micii publicități” este deosebit de instructivă. Din coloanele ei afli produsul de ultimă oră solicitat pe piață: butelii de aragaz, piese de schimb pentru „Fiat” ori „Renault”, *blue jeans*-i, tricouri cu tot felul de ștampile pe piept sau capete de păpuși din porțelan.

„Ce-o fi făcând domnul acesta – presimt că este un domn – se întreba bătrâna nedumerită, cu asemenea

jucărioare?” După cum nu înțelegea nici pasiunea unui alt bucureștean pentru aparate de radio vechi, de circulație înainte de război: „Phillips”, „Telefunken”...

Evident, nici discuțiile cu Mirciulică nu lâncezeau. În dimineața aceea de noiembrie, Melania îi dezvolta teoria ei în legătură cu asasinarea lui Ștefan Popa. Se simțea extrem de bine dispusă. Afară ploua, ba începuse chiar să și fulguiască, un vânt rece și turbulent zgâlțâia obloanele de lemn, iar asemenea vreme mohorâtă îi stimula în mod special pofta de viață. În capot călduros de lână albă, Melania își savura ceașca cu cacao fierbinte vârfuită de două linguri de frișcă. Motanul, sobru dimineața, își consumase laptele peste care bătrâna turnase un deget de rom.

„Un grog bun, iată ce-și dorește un bărbat într-o dimineață rece de toamnă.” Acum, zăcea pe fotoliu, ascultând cu ceea ce Melania își spunea că ar fi atenție încordată. De fapt, moțăia.

— Știi, dragul meu, de trei zile nu încetez să meditez la soarta bietului Ștefan. Cred că niciodată, de când îl cunosc, nu m-am gândit atâta de el. Mi se părea, în afară de alte defecte, teribil de neinteresant. Una din puținele lui trăsături originale era faptul că vorbea extrem de mult la telefon, ceea ce după cum știi constituie specialitatea doamnelor. Bărbații n-au răbdare să trăncănească, sunt expeditivi... Da, da... teribil de

neinteresant. Dacă-ți amintești, vorbea în scheme ca toți cei cărora le e lene să gândească. Cuvintele lui favorite – bagă de seamă, Mirciulică, amănuntul mi se pare simptomatic – erau „canalie", „toți niște bandiți", apropo de persoanele care lucrează în comerț, „nimeni n-o să mă mai convingă că..." „de-aș avea eu o putere..." Slavă Domnului că nimeni nu i-a dat-o!... Ni s-ar fi urcat în cap... Ar mai fi: „m-a ținut o avere". Știi, când a dat cincizeci de lei pe sandale! Și: „ați auzit? a crăpat cutare..." Niciodată a murit, ci a crăpat. Cred că bunăvoința nu era însușirea care să-l caracterizeze. Frazele și le începea totdeauna la fel: „Dacă vreți să știți ce cred eu...", deși nimeni nu ofta s-o afle. În concluzie, Ștefan nu a fost ceea ce aș numi eu un campion al conversației... Acum să vedem, Mirciulică, ce deducem din toată salata aceasta!

Motanul căscă un ochi somnoros. Fix, lucios, impenetrabil. Melania începu să râdă:

— Parcă ai avea un monoclu verde!... Dacă vrei să dormi, poți să mi-o spui, căci eu nu fac parte din persoanele care se formalizează... Ah! ești curios să afli concluziile mele referitoare la personalitatea lui Ștefan? Ei bine, nu trebuie să-mi scotocesc prea mult buzunarele. Nu sunt multe și nici măgulitoare. Cred că a fost un om de un egoism feroce, avar și ranchiunos. Crud, fără niciun pic de dragoste sau înțelegere pentru

semenii săi. Iar un astfel de om avea toate șansele să moară într-un fel mai puțin comun. Te-ai sculat, Mirciulică?

Motanul se întinse cu voluptate, lăsându-și toată greutatea pe labele din față și săltându-și mult șezutul arcuit. Sări de pe fotoliu, își scutură blana ca de apă și se opri în fața ușii închise. Melania i-o deschise reflectând amuzată:

— Majoritatea persoanelor pe care le cunosc ar considera că nu-i o vreme ideală de plimbare... A! O vizită! Asta-i cu totul altceva. De... tinerețe!

În treacăt, culese câteva jeleuri dintr-un coșuleț de porțelan. Afară, vântul se întețise, nu-i rezista nicio umbrelă. Melania își consultă chipul în oglindă, pipăindu-l delicat cu degetele fragile.

— Nu arăți tocmai rău pentru o doamnă de șaizeci și patru de ani. Colonelul a murit de aproape cincisprezece... Mă întreb dacă, întâlnindu-vă acolo sus, te-ar recunoaște. În sfârșit, o vei afla într-o bună zi. Nu există niciun motiv de grabă... Despre ce vorbeam, draga mea? Te rog concentrează-te! Da, deci moartea – moartea violentă ar spune domnii aceia politicoși de la miliție – lui Ștefan nu te surprinde. Ceea ce aș dori grozav să aflu este motivul pentru care a fost ucis. Ce interes putea oare să prezinte un bătrân posac și neputincios? De ce mă preocupă pe mine problema?

chicoti ștrengărește: Ei bine, draga mea, nu-ți ascund că mă cam plictisesc și mi-e teamă că și domnul maior Cristescu nu se distrează mai bine. L-am găsit cam schimbat, lipsit de vioiciune... Și apoi, presimt, nu mă întreba de ce, că afacerea aceasta îți deschide perspective interesante. Hai, fetițo, suflecă-ți mânecile – vorba vine căci e destul de răcoare în casă – și pune-te pe lucru!

Se plimba prin încăpere, încercând să urmărească desenul arabescurilor de pe covor. Din pricina concentrării, albăstrelele din privire, diluate de obicei, deveniseră neobișnuit de vii.

— Nu te-a înșelat niciodată instinctul, draga mea. Rămâne-i fidelă. Ai intuit totdeauna că Ștefan trebuie să fi avut un trecut urât, plin de amintiri fioroase. Ochiul acela vicios nu putea să aparțină decât unui om rău. Și genunchii indiscreți care se profilau prin stofa pantalonilor. Erau direct antipatici și rimau perfect cu privirea. Unde citeai că indivizii cu protuberanțe osoase pronunțate sunt primejdioși?... Da, fetița mea, trebuie să scotocești în trecutul lui. În trecutul lui îndepărtat căci de douăzeci și cinci de ani îl cunoști tu.

Se opri brusc, sub lustra de bronz: un arhanghel grațios, cu aripile întinse, în echilibru pe un glob din care țâșneau cinci brațe. Chipul îi strălucea ca un far:

— Știu cine te poate ajuta, fetițo! Vezi, am susținut

totdeauna că e bine să-ți asiguri pretutindeni prieteni, iar Vanda, Vanda Trai-Dulce, este o persoană absolut fermecătoare. Sunt sigură că i-ai notat numărul de telefon. Da, da, fetițo, ciripi încântată în timp ce-și răsfoia agenda, sunt sigură că i-ai făcut o impresie bună și nu o dată și-a manifestat devotamentul față de tine... Asta e!

Peste un sfert de oră, Melania Lupu părăsea locuința, având grijă să lase deschis pentru Mirciulică oberlihtul de la bucătărie. Oamenii treceau nepăsători pe lângă doamna micuță, subțirică, de o eleganță sobră. Dacă ar fi putut ghici ce se petrece sub toca bleumarin care-i reteza cochet fruntea, ar fi fluierat lung, ca vardiștii de odinioară.

*

Maiorul Cristescu își convocase colaboratorii la ora nouă dimineața. Se simțea plictisit, fără chef de lucru, și, răsfoind neatent revista „Flacăra”, își zise că de când se trezise, deci în mai puțin de trei ceasuri, se enervase de patru ori. Întâi îl scosese din sărite cafeaua prea rece. Câteodată se întreba, cât se poate de serios, dacă nevastă-sa nu cumva procedează așa, urmărind cu tot dinadinsul să-l vadă ieșit din fire. Vara îi oferea fierturi de iad, în vreme ce iarna îți dădea impresia că face economie de gaze sau chibrituri. Încăpățânată, oferea invariabil aceeași explicație: e un sistem chinezesc de

echilibrare a temperaturii organismului, de notorietate fiind că ochii oblici se scaldă pe arșiță în apă clocotită. În bazinele ștrandurilor poți fierbe fără dureri de cap raci sau ouă de struț. Iar chinezii or fi știind ei ceva, de vreme ce au o civilizație milenară...

A doua oară se înfuriase căutându-și umbrela. Cristescu își închipuia că nu are pretenții nesăbuite cerând ca diferitele mobile sau obiecte din casă să-și păstreze destinația inițială. Adică, după părerea lui, normal era ca în casetele inferioare ale bibliotecii să se pună cărți, discuri, eventual diferite hârtii mai importante și nu maldăre de izmene, fețe de masă sau serviciul „cel bun" de Bohemia, după cum n-aveau ce căuta în biroul lui două perechi de foarfeci, cutii cu ace de siguranță, ață și cuie. Tot așa, găsea normal ca umbrela, indiferent de anotimp, să atârne în cuierul din vestibul. Oricât și-ar fi zdrobit mintea, n-ar fi putut să înțeleagă niciodată rațiunea pentru care nevastă-sa o camufla ca pe un corp delict în debara, printre mături cu coadă, dintre care una du-te-vino Felix, peria de tavan, făcăleț, bătător și două bastoane rămase de la un unchi răposat.

Tot nevastă-sa îl înfuriase și a treia oară. Erau de douăzeci de ani împreună și tot nu învățase că el are un program aiurit, cu ore fistichii, că ăsta-i specificul muncii lui, că lucrează în miliție și nu e contabil la

cooperativa „Avântul încălțămintei”. Și totuși, de douăzeci de ani, îl soma invariabil: „Vezi să nu întârzii cu masa. Nu pot să stau toată ziua la dispoziția ta! Chiar și pentru o bucătăreasă plătită ai mai multă considerație...”

De fiecare dată, maiorul scrâșnea. Nevastă-sa nu-l aștepta niciodată cu crătițile ținute la cald, în cuptor, masa așternută și o floricică grațioasă într-un pahar de cristal. Cu rare excepții, mânca singur, din oale sleite, cel mai ades direct din frigider și stând în picioare.

În sfârșit, se enervase pe drum. Era a treia zi de când zăluda aia cu ochi imenși și haine fluturânde – eșarfe, pelerine largi, șaluri cu franjuri de două palme peste pardesiu croit pe corp (ziceai că încontinuu bate vântul) – îi aținea calea. Încercase să-l acosteze direct, cu naturalețe, fără pic de jenă.

Maiorul nu era obișnuit cu asemenea procedee directe, făcând parte, își zicea, din generația aceea depășită, care-și închipuie că cel puțin în start inițiativa aparține, trebuie să aparțină, bărbatului. În general, fusese considerat un tip bine, avea genul de siluetă pe care veșmintele cad minunat, părând elegant în cea mai modestă haină cumpărată de gata. Vârsta nu-i alterase linia, punând însă o tușă de distincție pe chipul unghiular. Oricum, deși conștient că are o înfățișare prezentabilă, nu se suspectase niciodată că ar fi vreun

Făt-Frumos și, în consecință, insistențele necunoscutei îl surprindeau, sfârșind prin a-l agasa. Nu-i ardea de aventuri, era sătul de ale lui – doar cu Melania să ai de-a face e de ajuns pentru a suspina după o existență pustnicească în vârf de munte – și trecuse ani de când nu se mai gândise la eventualitatea ca el să se îndrăgostească. În orice caz, nu l-ar fi inspirat o nebună – și iar se gândi la Melania, zicându-și că-i sătul până în gât de genul excentric –, care se baladează prin târg, căutând probabil senzații tari...

Când Azimioară și Moșoianu pătrunseră în birou, îl găsiră cu obrazul rezemat în palmă și ochii aproape acoperiți de pleoapele grele, de nesomn. Îi pofti să ia loc, cercetându-i pe gânduri. Locotenentul Azimioară rotund, satisfăcut, cu jovialitatea caracteristică oamenilor corpolenți – „ce poate să se îngrașe băiatul ăsta, săracul, e extraordinar!” –, celălalt iute, neastâmpărat, îndreptându-și mereu ochelarii cu degetul arătător, cum fac copiii, și gata s-o ia din loc.

Rezemându-și bărbia în vârful degetelor împreunate, maiorul le expuse detaliat situația. O făcea totdeauna cu risipă de amănunte știind că de multe ori un fleac poate genera o idee neașteptată, ca un fulger care foarfecă brusc întunericul.

— Mda... O precizare, care cred că va stârni interesul colegului nostru Azimioară. Trase din țigară, privindu-

l țintă. Printre persoanele implicate – nu știu încă la ce mod – se află și vechea noastră cunoștință hm, da... hm... doamna Melania Lupu.

După licărul care aprinse scurt ochii locotenentului, Cristescu înțelese că acesta fusese deja informat.

— Ai și aflat! Bănuiam... Nimic nu circulă mai repede concurând viteza luminii ca întâmplările care te umplu de ridicol... Poți să râzi în voie, dragul meu, la urma urmei, în competiția cu distinsa doamnă, amândoi suntem niște caraghioși, chiar dacă eu dețin rolul principal.

Azimioară zâmbi larg, ai fi spus că se amuză nespus.

— E fantastică! Are șaizeci și patru de ani și tot nu se potolește.

— Nu cobi, dragul meu. Poate că prezența ei în toată afacerea asta constituie o simplă coincidență. O primă măsură se impune însă. Pentru liniștea noastră, va fi urmărită pas cu pas, oriunde s-ar duce: la piață, în vizită, la cinema, plimbare, dentist, ghicitoare, ședință de spiritism – te poți aștepta la orice din partea ei – pocher sau la mama dracului, ceea ce mi-aș dori-o din suflet. O vei urmări dumneata, Azimioară! Deschis, fără camuflaj, salutând-o, ajutând-o eventual să urce în troleibuz ori să-și care sacoșele.

Locotenentul Moșoianu desenă un chip surprins și Cristescu oftă:

— Faptul că-l cunoaște pe Azimioară și-l va repera urgent, ceea ce e și de dorit, o va deruta. Trebuie șocată, intimidată, obligată să renunțe la idei. Bătrâna nu e genul de persoană pe care s-o poți astâmpăra cu metode clasice. Deci, rămâne stabilit. Dumneata, Moșoiene, te duci la Arhivă. Mă interesează dacă Popa nu figurează cumva în fișele anilor ′37 să zicem, ca să avem un punct de plecare – până spre ′50. O muncă de ocnaș, dar căpitanul Vlad e un as în materie. Pariez că în cel mult douăzeci și patru de ore o să ne prezinte un raport complet...

— Aveți impresia că Popa e un fost client al poliției?

— Poliției sau Siguranței. Nu știu, sincer nu știu. Dar pentru că prezentul e mut, nu ne poate sugera niciun mobil care să fi provocat moartea lui Popa, sper ca trecutul să fie mai generos. În fine, vom vedea. De fapt dumitale îți rezerv altă partitură, supravegherea lui Cris Gregorian.

— Credeți că el e asasinul?

— Nu, spuse moale maiorul, în principiu nu cred, dar suntem obligați să vedem în ce ape se scaldă. Trebuie să fii însă foarte atent, dragul meu. Nicio imprudență, filaj ultradiscret, să nu simtă nicio secundă...

Îl întrerupse trilul telefonului. Moșoianu și Azimioară observară cum chipul maiorului se schimbă cu fiecare secundă, căpătând o expresie de sfâșietoare suferință.

— Da... Sărut mâinile... Mă copleșiți, dar mi-e imposibil... Mulțumesc, bineînțeles că am să-i comunic. Omagiile mele... Nu, nu, n-am să uit.

Lăsă receptorul în furcă și-i privi rătăcit.

— N-ați ghicit?... Mă surprinde! Melania! auzi? i se adresă locotenentului Azimioară. Îți transmite salutări. Pe mine m-a invitat la o prăjitură cu nuci și albuș de ou care se numește „Figaro” și nu i-a ieșit atât de bine de pe vremea când trăia bărbatu-său. S-a gândit să-i facă o mică pomenire, la care bineînțeles poftește prieteni dragi...

Azimioară și Moșoianu izbucniră în râs. Maiorul clătină trist din cap:

— E clar, băieți! A început circul.

8

Când ieși de la Politehnică, Dorin Popescu luă tramvaiul 12 și coborî la Operetă. Reteză Podul Senatului înfrigurat, pătruns până la oase de umezeală. Vântul se înăsprise și Dorin își ridică gulerul canadienei albastre. Umbla – stil lansat încă de studenții anilor ’50, preluat și de generațiile următoare și abandonat odată isprăvite studiile – cu umerii săltați până în dreptul urechilor, bărbia în piept și mâinile încrucișate jos de tot, pe poalele canadienei. Sub braț ținea un curs și un

caiet subțirel. Zări din capul străzii Ford Mustangul avocatului. Vântul devenise atât de puternic, aici în preajma Tribunalului, încât Dorin fu silit să se întoarcă cu spatele.

„E o vreme creață! Strânge al naibii.” Azvârli o privire întâmplătoare spre restaurantul „Bucur”. Luminile sclipeau cald, îmbietor și Dorin își zise că i-ar fi făcut plăcere să stea acum la o masă, să mângâie mâna Cătălinei, să bea țuică fiartă și să-i explice pe îndelete șansele „Rapidului” de a reintra în A. Bineînțeles, Cătălina s-ar fi gândit la cu totul altceva... Pe „Moșilor” e o tipă care face niște cercei foarte șoking, sau câte perechi de cizme trebuia să-și ia în turneul din Moldova...

Când avocatul Miclescu coborî din bloc, era exact ora opt și zece. Biroul lui se afla la etajul al doilea, într-un apartament elegant de patru piese. Proprietăreasa, văduva unui dentist, îi cedase două camere și în prețul chiriei, substanțial, intrau și unele oficii de jupâneasă: curățenia, cafelele, mici servicii...

Miclescu se îndreptă cu pas sigur și grăbit spre mașină. Cercetându-l scurt, galben de invidie, Dorin aprecie că-i de-ajuns să te uiți la el ca să simți imediat „bossul”. Avea dezinvoltura individului care a izbutit, mulțumit de el însuși, simțindu-se admirabil în propria piele. Purta un raglan bej superb, capul gol și o cravată

achiziționată pe malul drept al Senei.

„Banii! conchise Dorin. Asta-i totul, restul vrajă! Aș vrea să-l văd cu o bursă de șase sute de lei. Când ajustez portofelul bătrânei cu zece creițari, zice că exagerez...”

Văzându-l pe Dorin, avocatul, surprins, făcu ochii mari, apoi începu să zâmbească. Băiatul avea un aer crunt, bătăios, în contrast cu aspectul adolescentin al chipului, care mai păstra ceva din rotunjimile dulci ale copilăriei.

— Bună seara, tinere! spuse bine dispus. Aproape că m-ai speriat. Ai o expresie de contrabandist. Ce mai faci?

Dorin mormăi ceva de circumstanță. Stătea țeapăn și, din încordarea și neclintirea lui, avocatul sesiză că întâlnirea nu-i întâmplătoare.

— Mă așteptai cumva pe mine?

— Da.

— Presupun că vrei să-mi vorbești.

— Ați ghicit, rânji Dorin.

— Perfect. Propun să mergem undeva să ne încălzim. Ce zici de „Capșa”?

Avea un ton afabil, bărbat de lume – de club ai fi spus pe alt meridian –, politicos, agreabil și totdeauna, pretutindeni, la îndemână.

— Aici, sublinie Dorin răstit.

— Ce aici?!

— Discutăm aici.

Miclescu îl privi scurt. I se păru că a văzut suficient și săltă din umeri.

— Cum vrei. Nu-mi place să stric cheful nimănui. Despre ce e vorba?

Aprinse o țigară Pall-Mall. Bricheta electronică splendidă, placată, funcționa fără greș. Amănunte de prosperitate stridentă pe care Dorin le înregistra crispat. Își aminti de teoria unui doctrinar burghez studiat la socialism științific: „La baza tuturor revoluțiilor stă invidia...” Mai știi? Poate că avea dreptate...

— Te ascult, tinere.

— Am un nume, se oțărî Dorin. Spuneți-mi domnule, tovarășe sau pur și simplu Popescu, dar scutiți-mă de familiarisme.

Miclescu începu să râdă, sincer amuzat:

— Nu suntem niciodată mulțumiți cu vârsta noastră. Peste douăzeci de ani, o să te deranjeze când fiul dumitale o să-ți spună „babacule”... În regulă, domnule Popescu, am luat act.

— Lăsați-o pe Cătălina în pace! izbucni Dorin.

Acasă, la facultate, în timpul cursului de Rezistență, își pregătise o introducere virulentă, aducând a filipică, dar acum nu-i mai veneau în minte cuvintele. De emoție, îi transpiraseră mâinile.

Avocatul se interesă calm, cu oarecare blândețe chiar:

— Te-a rugat ea să-mi vorbești?

— Nu. O fac din proprie inițiativă.

— Scuză-mă că te întreb. În ce calitate?

— De prieten sincer și devotat.

— Numai atât?

— Asta nu vă privește.

— Deci o iubești, rosti pe gânduri Miclescu. Și... ea?

— Și ea!

O spusese cu violență. Violența omului nu ferm convins în forul său interior de ceea ce afirmă, dar care se mistifică, luând drept fapt ceea ce ar dori el să fie realitate.

— Atunci, surâse Miclescu, chestiunea mi se pare foarte simplă. Ipso-facto, eu ies din competiție.

— Nu-i așa și dumneavoastră știți foarte bine. Cătălina trăiește un moment de rătăcire. Este incapabilă să-și analizeze sentimentele. De multe ori am impresia că-i în transă.

— Ia te uită! Se pare că ești un fin psiholog.

— Ironiile dumneavoastră nu mă ating. Să vă fie limpede un lucru. Ea nu vă iubește, e doar amețită. Ați amețit-o cu poziția pe care o aveți, cu Mustangul, cu restaurantele, cadourile, week-end-urile și celelalte.

Miclescu își ciupi bărbia hotărâtă, despicată. Aruncă într-o băltoacă țigara din care nu fumase nici măcar jumătate.

— Dragă domnule Popescu, ceea ce-mi spui dumneata mă întristează...

— Asta-i realitatea, fie că vă place sau nu!

— ...pentru că gândești îngrozitor de urât despre fata pe care o iubești. Afirmațiile făcute înainte de dumneata nu te înnobilează, iar pe ea o umilesc. O consideri deci pe Cătălina o gâsculiță, pe care o poate „ameți" o plimbare cu mașina sau o friptură consumată într-un restaurant bun. În unele cercuri, asta se numește cotletistă, mi se pare. Nu-i prea măgulitor pentru biata fată.

Dorin se roși de furie. Începu să gesticuleze dezordonat și avocatul îi atrase atenția:

— Ai să scapi caietele.

— N-am vrut să spun că-i o parașută! Dimpotrivă! Tocmai pentru că n-are experiență, a împlinit abia nouăsprezece ani, și, până acum zece luni, când i-ați ieșit în cale, practic, n-a cunoscut pe nimeni, n-a fost nicăieri, e total dezarmată. Iar dumneavoastră n-o iubiți. Vă distrați cu ea așa cum te-ai distra cu o jucărie drăgălașă.

Miclescu, din ce în ce mai amuzat, îl privi dintr-o parte:

— De unde știi?

— V-am urmărit. Afară de Cătălina mai întrețineți trei legături. Vreți nume? Vi le dau. Doamna Otilia

Mardare, căsătorită cu medicul de la Colțea, Viorela Done, colegă cu Cătălina, ceea ce mi se pare culmea sadismului și încă o tipă, gen star Hollywood sau asta ar vrea ea să pară. Nu știu cum o cheamă, dar ați fost cu ea acum două săptămâni la Snagov. Ați petrecut trei zile la motel. Mint?

Avocatul nu-l slăbea din priviri. Dorin era drăguț, chiar frumușel, însă chipul n-avea personalitate. Existau mii de tineri identici care-și plimbau blugii și ranițele sau cum se numeau gențile acelea ultraburdușite – ce dracu′ or fi cărând la orice oră din zi? –, agățate de umăr. Și-l putea lesne închipui la patruzeci de ani, tată de familie cu burticică și figura ștearsă, decolorată a blonzilor ajunși la vârsta mijlocie. Dar acum avea tinerețe, o anume grație și temperament.

— Mint? repetă Dorin.

Avocatul surise ambiguu:

— Ai fi făcut carieră în poliție, dragul meu.

— Deci recunoașteți!

Miclescu își desfăcu brațele:

— Nu sunt îndeajuns de dobitoc pentru a nega însăși evidența. Spune-mi, ai informat-o și pe Cătălina despre existența doamnelor în cauză?

— Bineînțeles. Eu joc cu cărțile pe față.

— Și?

Chipul lui Dorin se adumbri. Tăcu câteva clipe.

Miclescu insistă:

— Și?

— V-am spus că-i amețită. Nu-i mai pasă de nimic. Adăugă cu greutate: Va accepta orice compromis numai s-o îngăduiți în preajma dumneavoastră.

— Mda! făcu, oftând, avocatul. Își prinse bărbia în palmă. Iată o situație al dracului de neplăcută, nu-i așa?

— E la latitudinea dumneavoastră să-i puneți capăt, mai ales că nu aveți pentru ea niciun sentiment.

— Asta n-ai de unde s-o știi, dragul meu.

Dorin azvârli o privire batjocoritoare:

— Vreți să-mi spuneți că iubiți concomitent patru femei?

— Pe fiecare în alt fel. Ești prea tânăr ca să înțelegi lucrurile astea.

— Hm! De câte ori cineva n-are argumente, îmi spune că sunt prea tânăr.

Valeriu Miclescu râse:

— E ceva adevăr aici, doar că eu nu te mint. Țin sincer la Cătălina.

— Atunci de ce nu vă însurați cu ea?

— Nu toți bărbații au bosa căsătoriei. Vreau să spun, vocație matrimonială.

— Astea sunt subterfugii. N-o iubiți și comiteți o crimă față de Cătălina. De altfel... poate că nu e prima sau singura.

Miclescu îl privi surprins:

— Ce vrei să spui?

Dorin trase adânc aer în piept. Așteptă o pereche întârziată să intre în bloc. Femeia scutura umbrela de apă, în vreme ce bărbatul zornăia cheile nerăbdător.

— Vă amintiți unde ați fost miercurea trecută? Preciză: Seara!

Se uită încordat la avocat, cu privirea subțiată. Miclescu își încreți fruntea, părând că încearcă să-și adune gândurile:

— Nu în mod special, dar aș putea să-mi consult agenda.

— Nu e nevoie. V-o spun eu. Pe strada Plantelor... Ați ieșit din imobilul respectiv la ora opt. În jurul aceleiași ore, în același imobil, a murit asasinat bătrânul Ștefan Popa.

Avocatul clipi de câteva ori. Izbucni în râs. Un râs forțat i se păru lui Dorin.

— Mon ami, ai halucinații.

— În niciun caz, replică liniștit tânărul. V-am văzut cu ochii mei.

— Perfect. Și la ce concluzie ai ajuns? Că l-am omorât eu?

— Asta va decide miliția.

Miclescu își vârî mâinile în buzunare. Îl măsură pe Dorin din cap până în picioare, cu căutătură de

geambaș:

— La urme urmelor, ce urmărești? Practic, ce vrei?

— S-o lăsați în pace pe Cătălina. În caz contrar, voi informa organele de anchetă că v-am văzut miercuri părăsind la o oră interesantă – râse din gât – „casa groazei”. Aveți patruzeci și opt de ore termen de gândire.

Miclescu își înfipse unghiile în podul palmei, încercând să se stăpânească. Încă puțin și simțea că-l va lua pe prăpăditul, broscoiul, pigmeul ăsta la pumni. Rosti cu glas răgușit, aproape sacadat:

— Uite ce se întâmplă, mon cher! Cu mine nu ține șantajul. Dacă ai fi avut mai mult tact, poate că aș fi fost dispus să ți-o cedez pe Cătălina. În fond, ești un nefericit care stârnește milă. Milă și nimic altceva, să-ți intre bine în cap. Acuma, atâta-ți spun: Passe parole! Du-te la miliție, denunță-mă, fă ce poftești. Te sfătuiesc un singur lucru: nu-mi mai ieși în cale! Râmele îmi repugnă și nu mai răspund de mine.

Se îndreptă furios spre mașină și deschise portiera. Dorin strigă în urma lui.

— Voia dumneavoastră, maestre. Eu v-am avertizat.

— Hai sictir! mârâi printre dinți Valeriu Miclescu și demară.

*

Garsoniera Violetei Bordeianu era atât de

impersonală, încât în mod paradoxal căpăta semnificații absconse. Era imposibil ca din banalitatea interiorului simptomatică, își zise maiorul Cristescu, să nu tragi anumite concluzii în ce priveau individualitatea și stilul de viață al bătrânei. Cert rămânea faptul că nu preocupările de ordin estetic îi răpeau cea mai mare parte din timp, după cum, cercetându-i biblioteca ieftină, puteai constata de la prima privire că nu-i o cititoare înverșunată. Cristescu numără consternat zece volume în toată casa, dintre care patru cu profil gastronomic. Celelalte, câteva romane străine, publicate pe vremuri în traducerea lui Jul Giurgea[24], se rătăciseră acolo întâmplător.

Cu mâinile în poale, Violeta Bordeianu se uita la maior, răsuflând pe o singură nară. Semăna cu un rumegător uriaș, sătul, savurându-și siesta. Cristescu își zise că pentru femeia aceasta picioarele constituiseră totdeauna o calamitate și înțelese brusc ce izbea din primul moment ca anormal, aproape de monstruos, la bătrână: capul splendid cu trăsături nobile părea împrumutat, furat de la alt trup și așezat pe grumajii de dihanie ai Violetei Bordeianu. Contrastul era atât de strident, încât devenea obscen.

— Nu cred, își continuă bătrâna ideea, să-l fi omorât

---

[24] Prozator și traducător român.

Gregorian. E prea bleg, n-aș da două parale pe scrisorica aia.

Maiorul întrebă de formă:

— Cine ar putea fi după dumneavoastră autorul crimei?

Era obosit, bătrâna îi repugna din toate punctele de vedere, iar discuția o angajase nu pentru că l-ar fi interesat panseurile Violetei, ci pentru a-l deruta, a-l intriga pe Gregorian. Stătuse de vorbă cu toate celelalte personaje ale dramei, nu le ascunsese existența scrisorii anonime, fiind încredințat că-l vor informa pe inginer despre aceasta, iar el, Gregorian, deocamdată cap de afiș ca principal suspect, era ignorat cu desăvârșire.

Violeta Bordeianu își suflecă buza inferioară, împingând-o cu un dispreț nejustificat înainte.

— Ca să fiu sinceră, pe doi îi văd capabili să țină cuțitul în mână: pe Melania și pe Miclescu. Ea e nebună de legat, mă și miră c-o lăsați să umble singură pe stradă, și de la smintiți te aștepți la orice, Valeriu n-are scrupule. A făcut toată viața ce a poftit și nu-i obișnuit să-i stea cineva în cale. Dar, dacă totuși s-ar încumeta, l-ar distruge fără șovăire.

— Afirmația dumneavoastră e sugerată de fapte concrete sau de intuiție?

Bordeianca își aprinse o țigară. Ca toți zgârciții, ținea degetele strâns lipite; mișcarea de aprindere a

chibritului pleca din afară spre înăuntru.

— Pe Melania o cunoașteți, știți de ce e în stare.

— Mă refeream la avocatul Miclescu.

— Asta, de dragul banilor, e în stare de orice. I-am recomandat cândva un client, o veche cunoștință de-a mea. Adevărat că afacerea era gravă, persoana fusese trimisă în judecată pentru delapidare, dar și să ceri cincizeci de mii ca să-l asiști, și asta acum doisprezece ani!...

— Unii apărători, observă maiorul pe un ton neutru, consideră firesc, moral, recomandabil chiar să-i jecmănești pe hoți și escroci. Un act de reîmpărțire mai justă a unor valori sociale.

— O fi! Numai că nenorocitul nu era nici măcar vinovat, hrănea nouă guri și după un an, s-a prăpădit de inimă rea. Vânduse tot din casă. N-am să uit niciodată: dormeau ca în timpul refugiului, pe saltele puse direct pe dușumea... Bine că mi-adusei aminte! Ați vorbit cu Nicolau?

Fruntea maiorului se încreți:

— Nicolau?!

— Da, Basile. Craidonul! Tăurașul mahalalelor...

— Nu știu la cine vă referiți.

— E un prieten de-al nostru. În fine, vorba vine. Cine ți-e prieten în ziua de azi?... A primit și ăsta un răvaș... Cică l-ar fi scris chiar Popa în ajunul morții. „Dacă mor

asasinat, să știți că Gregorian e criminalul." Parcă așa zicea.

Maiorul își cuprinse bărbia și gura în palmă, privind-o lung. De fapt, n-o vedea.

„Ciudat... Gregorian... Numele se vehiculează prea des... Unde-i cacialmaua?... Și cine o semnează?"

Telefonul sună. Bătrâna întinse mâna și ridică receptorul.

— Da?! Fruntea i se încreți a mirare. Se uită la maior: E pentru dumneavoastră.

Cristescu recunoscu vocea locotenentului Moșoianu:

— ...îmi pare rău că vă deranjez... Sun de la Spitalul de Urgență. Studentul Dorin Popescu, camaradul balerinei, se află în stare gravă.

— Accident? întrebă gâtuit maiorul.

— Nu. Tentativă de crimă.

9

Vanda Trai-Dulce avea un apartament pe strada Maria Rosetti, cincizeci și cinci de ani, optimism și un farmec personal irezistibil. Făcea parte dintre femeile cu succes fulgerător la bărbați și pentru care – indiferent de vârstă – dragostea constituie polul central al existenței; genul de femeie, extrem de rar, care și la șaptezeci de ani răpune inimi, având totdeauna în rezervă cel puțin

doi-trei adoratori dispuși s-o ia de nevastă în următoarele cinci minute. Nu prea înaltă, împlinită, pe punctul de a deveni grasă, cârnă și cu ochi însetați, veșnic râzători, câștiga spontan simpatiile. O iubeau vânzătoarele de la Alimentara, poștașul, încasatorul de la IDEB[25], șoferii de taximetre și chiar anchetatorii, vechi cunoștințe, îi rezervau un zâmbet special.

Interesant pentru un observator atent era faptul că Vanda nu făcea niciun efort să placă. Exista și surâdea. Se părea că-i suficient.

O îmbrățișă călduros pe Melania apoi se dădu câțiva pași înapoi, măsurând-o cu mâinile în șolduri:

— Cucoană, arăți superb!

— Oh, nu cine știe ce, făcu modestă Melania. În realitate, am început să consum gaz de vreo două luni și constat că are un efect binefăcător.

Vanda izbucni în râs:

— Gaz?!

— Da. Iau cinci linguri pe zi. În afară de asta, îmi torn câteva picături în ochi și, bineînțeles, mă spăl tot cu gaz. M-a învățat portarul de la cimitirul Bellu – o persoană încântătoare, cu o imagine optimistă despre existență – și cred că are tot dreptul să-i fiu recunoscătoare.

— Splendid! aprecie Vanda, amuzându-se copios.

---

[25] Întreprinderea de Distribuție a Energiei Electrice București.

Cuprinse umerii bătrânei și o conduse spre unicul fotoliu din încăpere. Camera era aproape goală și Melania se interesă cu nevinovăție:

— Renovezi, draga mea?

— Poți să-i spui cum îți place. După proces, mi-au confiscat tot. Acum încerc să mă dreg.

— Și sunt încredințată că vei izbuti, draga mea. Ești o persoană atât de energică!...

Își roti ochii prin odaie. Unele indicii de prosperitate imediată dovedeau că Vanda nu trândăvește. În colțul de lângă fereastră erau depozitate cartușe de Kent, sticle de whisky, două navete de bere Radeberger, șocolată austriacă și chinezească, multe, foarte multe pachete aurii cu cafea boabe.

— Poți să te servești cu ce ai poftă! spuse Vanda, urmărindu-i privirea. Tipul meu e angrosist...

Melania făcu ochii mari, clipind des:

— Te-ai căsătorit? Oh, te felicit din toată inima.

— La vârsta mea nu te mai căsătorești! râse Vanda. Prostiile au haz până te lași de fumat.

— Ești cea mai în măsură să hotărăști. Presupun însă că-i un domn foarte bine.

— Dacă n-ar avea hemoroizi, vată în urechi și pantaloni prea întinși de bretele, ca să mă exprim în stilul tău, sunt trei amănunte care nu-i dau un aer viril. În rest, plin de calități. Nu poate să vadă o pereche de

fese nostime fără să i se aprindă ochii ca unui taur comunal.

Melania roși. Își întoarse pudică privirile.

— Nu sunt deloc sigură că am înțeles ce vrei să spui. Voi tinerii, folosiți un limbaj cam extravagant.

Vanda Trai-Dulce o cercetă zâmbind. Două brățări, una subțire, de jad, cealaltă de aur, îi încătușau poignetul.

— Ai înțeles perfect. Știi bine, Melania, că pe mine nu m-ai păcălit niciodată. Ți-am zis-o din prima zi că faci pe toanta, dar în realitate ai o minte excepțională și îți bați joc de toată lumea. Pesemne îți place jocul ăsta, iar pentru tine a devenit a doua natură să simulezi o țicneală, soră geamănă cu scleroza. Cred că încerci delicii subterane puțin comune.

— Mi-e teamă că ai o părere mult prea măgulitoare despre mine, dar mă voi strădui să nu te decepționez.

— Străduiește-te. Vrei un whisky?

Melania își ridică privirile albastre:

— Dumnezeule! N-am băut în viața mea.

— Odată și odată tot trebuie să începi.

— Numai o picătură. Știi, n-aș vrea să capăt un aer îndrăzneț. Detest femeile mult prea independente. În orice caz n-ar trebui să lase impresia că sunt. Prefer chiar o figură mai demodată, știi, genul care se plimbă cu o carte la subțioară și un crin în mână, decât duduile

acelea parcă trase la xeros: burți plate, strânse în pantaloni de rândaș...

— Blugi, râse Vanda.

— ...probabil, mai adăugă: tricouri de bumbac și pedichiură neîngrijită. Și toate vorbesc prea tare...

Vanda Trai-Dulce își trase fusta plisată peste genunchi.

— Ei bine, niciuna nu facem parte din specie, așa că totul e în regulă.

— Da, ciripi Melania, și consider aceasta drept un privilegiu.

Vanda rosti blând ironică:

— Ai dreptate, nu-i nicio scofală să ai douăzeci de ani. Spune-mi, Melania, ce ai mai făcut? Povestește-mi despre tine.

— N-am nimic interesant de istorisit. Mă duc foarte des la cinema, iar serile le petrec cu Mirciulică. Ca să fiu foarte sinceră – cu tine vorbesc deschis – mi-e dor de ceva picant.

— De aia m-ai căutat?

Bătrâna clătină din cap cu multă vioiciune.

— M... O existență monotonă mă deprimă. Ești foarte tânără, draga mea, dar cu vremea ai să constați că dacă te plictisești, începi să bagi de seamă că ai un ficat sau tensiune.

Vanda, așezată pe o ladă de portocale, se apleacă

înainte. Nu se sătura uitându-se la Melania; în ochi, bucuria de a o vedea aprinsese focuri bengale. Ținea la bătrână, o îndrăgise din primul moment și știa că, datorită ei, ultimul an petrecut în penitenciar trecuse mult mai ușor, devenind chiar suportabil. Îi plăceau politețea cu jabou a Melaniei și calmul infailibil, îi admira spiritul de aventură, îi presimțea toate acele daruri pentru care îți trebuie mult timp ca să le determini veritabila esență și valoare. Privindu-i figura imposibil de fixat pe o pânză – practic Melania n-avea trăsături: tot chipul părea alcătuit din umbre și adieri dulci (blândețe, grație ușor ofilită, surâs de casă bună și privire nevinovată vopsită cu sineală) –, era greu să-i faci radiografia sufletească. Vanda își închipuia că bătrâna e o fantastă a existenței, o individă selenară, tot atât de selenară ca și nocturnele lui Chopin[26]. O amuzau însă gras, până la antologic, ceea ce maiorul Cristescu ar fi numit „gangsterismele" Melaniei. Din păcate, bătrâna era parcimonioasă cu genul acesta de confidențe și o idee vagă despre năzdrăvăniile ei nu-și putuse face decât din zvonuri.

Vanda se ridică și luă o sticlă de whisky. Îi rupse sigiliul și turnă în două recipiente de plastic în care

---

[26] Frédéric François Chopin a fost un compozitor polonez din perioada romantismului. Este considerat drept unul dintre cei mai influenți compozitori de muzică pentru pian.

fusese lipici.

— Ce original! chicoti bătrâna. De fapt, ador mirosul de „Pelicanol”.

— Mă întreb, spuse Vanda gânditoare ce te-ar putea interesa. În materie de bișniță posibilitățile sunt nelimitate. Doxa se ocupă acum cu coloniale și delicatese.

Melania făcu ochii mari:

— Doxa?

— Ăsta-i individul de care-ți vorbeam, râse Vanda. Cândva „lucra” în sectorul ceasuri. Le lua cu kilogramul de la vaporeni și pe urmă le vindea cu bucata. De aici i-a rămas porecla. Doxa sau Tic-Tac.

— Hm, cred că eu nu m-am familiarizat cu expresiile astea noi. Ce înțelegi prin coloniale și delicatese?

Vanda îi arătă marfa depozitată lângă perete:

— Tot ce vezi acolo. Mai adaugă alune, cafea yota-sport, untdelemn de măsline, ciuperci la cutie. Mai sunt și altele... Afacerea e rentabilă – bani de coșniță –, dar nu senzațională. În așteptarea unui tren însă, și ca să nu șomezi între timp...

Ridică din umeri cu sensul „asta-i situația!”. Melania își țuguie buzele:

— Știi, eu nu cred că ăsta ar fi genul meu. Mă gândeam la cu totul altceva...

— Adică?

— Ți-aduci aminte... Într-o noapte, mi-ai povestit un episod din viața ta. M-am gândit mult la el, mai cu seamă în ultima vreme.

Vanda o cercetă intrigată, uitând să scuture țigara. Scrumul îi căzu pe fustă și bătrâna i-l suflă grațioasă.

— Care episod?!

— Referitor... la... la prima ta dragoste.

— A! Apreciez termenii delicați, dar pe mine nu trebuie să mă menajezi mai mult decât o fac eu însămi. În ce mă privește, n-a fost dragoste, ci o simplă afacere. Ți-ai adus deci aminte de comisar...

— Chiar așa. Am reținut că ați trăit împreună vreme de zece ani. Locuiați aici.

Vanda începu să dea din picior, nerăbdătoare.

— Ai o memorie perfectă, dar nu înțeleg unde vrei să ajungi.

— Imediat, draga mea, surâse Melania, voi tinerii sunteți atât de grăbiți! Domnul acela, am reținut, avea slăbiciuni de arhivar și păstra toate dosarele cazurilor pe care le anchetase.

— Copii sau rezumat.

— Bineînțeles, nici nu mi-am închipuit altfel... Spune-mi, draga mea... Emoția pâlpâia în ochii și pe buzele Melaniei: hârtiile acelea mai există?

— Da. După ce a murit Anton în ’50, le-am expediat în boxa pe care o am la demisol. Cred că sunt vreo

treizeci de ani de când nu m-am mai gândit la hârțoagele alea.

Bătrâna făcu ochii mari:

— Cum de ai ținut boxa atâta vreme blocată?

— Eu n-am fost niciodată ceea ce se numește în mod curent o gospodină. Numai gândul de a mă duce acolo să fac ordine – cred că-i nevoie de un buldozer – îmi dă amețeli. Și pe urmă, apartamentul ăsta dispune de două boxe.

— Da, încep să înțeleg... Spune-mi, Vanda, mi-ai îngădui să arunc o privire printre hârtiile acelea?

Femeia ridică nepăsătoare din umeri.

— Natural, deși nu văd cum ai să te descurci în harababura aia.

— Destul de simplu, surâse bătrâna. Orice colecționar pătimaș ține un index conștiincios al comorii sale, indiferent că e vorba de timbre, cărți rare, monede sau dopuri. Totul e să găsesc catalogul respectiv.

— În definitiv ca cauți?

Ochii Melaniei se îndreptară spre fereastră.

— Dosarul unei persoane extrem de neînsemnate, dar al cărei trecut se pare că a fost interesant.

Își țuguie buzele, dând să se înțeleagă că nu e dispusă să spună mai multe. Vanda râse:

— Poate că într-o zi, vei fi mai puțin misterioasă și ai să-mi povestești totul. Eu îți urez succes. Lasă-mi însă o

zi, două, să găsesc cheile.

Telefonul, așezat direct pe parchet, sună strident.

Melania Lupu se ridică. Își căută din ochi mănușile și umbrela. Vanda, cu receptorul la ureche, îi făcu semn să mai aștepte câteva clipe.

— ...Când vrei să vii?... Diseară, pe la ce oră?... Perfect, Adina, te aștept. Din curiozitate, spune-mi cât?

Microfonul, pesemne foarte puternic, aduse în încăpere glasul de la celălalt capăt al firului: „Două sute de grame!”

Sprâncenele fine ale Melaniei desenară un semn de întrebare: „Două sute de grame? Ce poate să însemne asta?... Aur?...”

— Te grăbești?

— Fetițo dragă, surâse Melania trăgându-și mănușile, bunica mea avea o teorie care mi s-a părut totdeauna plină de miez. „Pentru ca o vizită să fie cu adevărat reușită, iar tu dorită și altă dată, ea nu trebuie să dureze mai mult de o oră, când te duci la prieteni și nici într-un caz peste jumătate de ceas când mergi la rude.” De altfel, susținea că e bine să locuiești îndeajuns de departe de neamuri pentru ca, dacă le vizitezi, să fie nevoie să pui pălărie.

— Ce te faci azi, râse Vanda, când pălăriile nu mai constituie un accesoriu obligatoriu al toaletei?

Melania replică senină, încheindu-și nasturii

pardesiului:

— Să fii obligată să aștepți patruzeci și cinci de minute autobuzul 134.

*

Starea lui Dorin Popescu era într-adevăr gravă. Fusese înjunghiat în plină stradă, seara către orele nouă, la nici cincizeci de metri de locuința lui. Îl găsise un pensionar care alertase „Salvarea” și, extrem de orientat, imediat după aceea, Miliția. Medicul de la reanimare îi explică maiorului că stiletul se oprise la doi centimetri de miocard, dar primejdia consta în cantitatea uriașă de sânge pe care o pierduse tânărul. Strada era relativ izolată, fără trafic, vremea urâtă îi încuiase pe oameni în casă. De aceea fusese descoperit târziu, la circa o oră după atentat. Acum, se afla sub perfuzie, i se administrau intens transfuzii, dar încă nu-și revenise.

La spital, maiorul o cunoscu pe mama lui Dorin, o femeie de vreo patruzeci și șapte-patruzeci și opt de ani, funcționară superioară în Ministerul Industriei Ușoare. O femeie înaltă, dreaptă ca un i, de-o eleganță sobră, energică. Foarte sigură și stăpână pe ea, reprezenta prototipul salariatei capabile, unanim apreciată, dar nu din cale afară de îndrăgită. Genul, își zise maiorul cântărind-o scurt, prob, principial până la uscăciune și, în consecință, incomod.

Glasul amplu, fără semne de întrebare sau exclamație, era al femeii obișnuite să conducă în familie și la serviciu, pentru care fiecare frază reprezintă o sentință.

— Convingerea mea, tovarășe maior, este că acest atentat nu poate avea decât o singură cauză: dragostea nesăbuită a fiului meu pentru o fetișcană care nu-l merită.

— Vă referiți la Cătălina Dragoș?

— Da. Într-un fel sau altul, ea a provocat nenorocirea.

Cristescu revăzu chipul diafan al balerinei. Lui îi plăcuse. Timiditatea și modestia aproape inexplicabile pentru o fată care se știe frumoasă și una din vedetele Operei din Capitală îl captivaseră. Se interesă plin de menajamente:

— De fapt, ce-i reproșați Cătălinei?

Lucreția Popescu nu trebuia să-și caute niciodată cuvintele, răspunsurile i se formulau de la sine, limpezi și concise.

— Totul, inclusiv eventualitatea de a deveni într-o zi soția lui Dorin. Profesie, familie, educație, fizic.

— Profesie? se miră maiorul. Adică vă deranjează faptul că e balerină?... Bine, dar astea sunt prejudecăți demult depășite. Nici măcar părinții noștri nu le mai luau în seamă.

Lucreția Popescu își ridică ofensiv bărbia, amintindu-i lui Cristescu de tinicheluiții care participau la

turnirurile de acum patru-cinci sute de ani. Startul, când dădeau pinteni cailor, era marcat de același zvâcnet al bărbiei. Cel puțin, așa văzuse în filme.

— Eu gândesc altfel. Prețuiesc fenomenul artă.

— ...dar mai puțin pe cei care o profesează, surâse maiorul.

— Nu. Socot însă că nu trebuie să se amestece cu ceea ce ei consideră a fi oameni de rând. În general, artiștii indiferent de ramura în care evoluează sunt egoiști, acaparatori, se consideră privilegiați, căci au har și, în consecință, li se cuvine totul și își pot permite orice. Cât despre moravuri, nu mai discut. Partenerii lor nu sunt niciodată fericiți.

— Probabil, făcu maiorul zicându-și că e inutil să-i demonstreze cu saci de pilde contrariul, e un punct de vedere.

— Fiul meu a fost crescut în cu totul altă mentalitate. L-am educat în spiritul muncii, al corectitudinii, al austerității din toate punctele de vedere.

— S-a simțit... ăăă... fericit? întrebă Cristescu fără nuanțe, minunându-se în același timp de puterea de stăpânire a femeii. Viața lui fecioru-său era în cumpănă, iar ea dezvolta, pe ton doctoral, principii pedagogice.

— Ce înseamnă fericit? A fost un copil mulțumit, cu o existență normală. Nu i-a lipsit niciodată nimic, dar m-am împotrivit răsfățului. Din clipa însă în care fata

aceasta a intrat în viața lui, s-a schimbat...

— Puteți să-mi dați câteva exemple?

— Nenumărate. În primul rând, a început să-mi ceară sume suplimentare de bani. Are o bursă de șase sute de lei, din care jumătate dă în casă, căci mi se pare firesc să participăm cu toții la cheltuieli. M-am opus categoric să-i reduc din contribuție.

Maiorul îi cercetă linia puternică a maxilarelor, gura dârză, hotărâtă.

— Cei trei sute de lei vă sunt indispensabili?

— Nu. Eu și soțul meu avem un venit îndestulător.

— Atunci?

— N-am fost de acord cu destinația pe care o dădea acestor bani. În semn de protest, face hamalâc în Gara de Nord. Lucrează ca zilier la descărcat cartofi, fructe, varză și ce-o mai fi.

— Asta mi se pare foarte frumos, afirmă maiorul.

— Să vă fie limpede un lucru. Mă bucur că muncește și mi-e indiferent dacă dă la piatră, coboară în mină sau culege porumb. Ceea ce dezaprob hotărât și mă înverșunează este scopul urmărit.

Deși bănuia despre ce e vorba, Cristescu întrebă:

— Care?

— S-o scoată pe baletistă la restaurante, la baruri sau să-i facă diverse cadouri, fleacuri costisitoare, pe care o fată de bun simț s-ar rușina să le primească din partea

unui student. Hm! pufni. Bar? Am fost o singură dată în viața mea și atunci obligată, în cadrul unei recepții oficiale.

Maiorul comentă moale:

— Asemenea localuri au fost totuși născocite pentru cineva...

— Cu astfel de specimene fiul meu nu are nici în clin nici în mânecă. Consider dezmățul drept cauza unică a tuturor relelor.

Cristescu o cerceta din ce în ce mai surprins. I se părea fantastic să audă în anul 1981 o femeie, excelentă tehniciană, diplomată a unei universități, vorbind ca o bătrână puritană a Sussex-ului sau Highland's-ului anilor 1800.

— Pomeneați mai înainte de familia Cătălinei...

— O calamitate! îl întrerupse femeia. Fata a fost lipsită de orice supraveghere, rămânând orfană de mamă. La doisprezece ani, taică-său o târa prin expresuri și restaurante, neimpunându-i nicio disciplină. O gospodărie dezorganizată în care se mânca pe sponci, din pachete de băcănie, fără mese fixe. Dragoș venea acasă după miezul nopții, uneori însoțit de femei și o găsea pe Cătălina jucându-se singură afară cu câinele sau ascultând muzică.

— Dată fiind situația, n-a ieșit deloc rău, aprecie maiorul.

— Talentul, asta a ținut-o pe linia de plutire. Dar ce soție poate deveni o fată care n-a văzut în viața ei o cratiță fierbând pe plită, care fumează de la cinșpe ani și bate discotecile de la aceeași vârstă?

— Cred că sunteți foarte severă, conchise Cristescu.

— Sunt mamă și vreau ca fiul meu să fie fericit. Lui îi trebuie o fată cumsecade, așezată, eventual o colegă de facultate. Îmi cunosc băiatul. Departe de a fi un exemplar excepțional e un tânăr cât se poate de obișnuit. Cătălina nu-i de el, din orice unghi ai privi lucrurile.

— Am reținut, observă Cristescu, din ce în ce mai zăpăcit, că nici fizicul balerinei nu vă entuziasmează. Mărturisesc că sunt foarte surprins. Am întâlnit rareori tinere la fel de reușite.

Lucreția Popescu exclamă triumfătoare:

— Păi asta e! Unde ați văzut dumneavoastră o femeie care să cumuleze ambele calități: frumusețe excepțională și soție ideală. Am aproape cincizeci de ani, tovarășe maior, și n-am trecut degeaba prin viață: femeile splendide sunt totdeauna neveste îngrozitoare și infidele. Nu le lasă cei din jur să fie altfel și, în cel mai bun caz, înregistrează patru-cinci căsătorii la activ.

— Vă doriți deci o noră urâtă, conchise maiorul aiurit.

Lucreția Popescu îi dărui primul zâmbet.

— N-am să susțin, ca bătrânii noștri că: „nora bună

are gheb și privire crucișă”...

— Nu vă supărați! Din ce regiune e proverbul ăsta?

— ...dar, urmă fără a ține seama de întrerupere, o cadră de femeie e sigur mult mai rea. Un chip drăgălaș și proaspăt, asta-i tot ce-i trebuie lui Dorin.

— Mda... Chestiunea e să fie și el de acord.

— N-a fost și consecințele n-au întârziat să se arate. Cred că-i va fi învățătură de minte.

„Bravo ei! își spuse maiorul. Are un optimism de fier. Nu încearcă nici cea mai mică temere, n-are nicio îndoială că fiu-său se va redresa...”

— Pentru o fetiță oarecare, n-ar fi scos nimeni jungherul, își continuă Lucreția Popescu teza. Sunt sigură că unul din apașii Cătălinei, un barbar mânat de instincte primitive, a recurs la soluția extremă pentru a scăpa de un concurent.

— Vă gândiți la cineva anume?

— Eu nu-i cunosc cercul, dar în locul dumneavoastră i-aș consulta agenda. Știu că Dorin pomenea uneori de „pirații” care roiesc în jurul ei.

— Nu-i concludent. Tinerii folosesc cu voluptate argoul, care adeseori, s-o recunoaștem, nu-i lipsit de pitoresc.

Femeia îl privi fix:

— Credeți?

Era limpede că ea nu credea deloc. Adăugă:

— Cu bărbatu-meu, Dorin se înțelege mai bine. I-a povestit îngrijorat despre un fost client al școlii de corecție. Cu ani în urmă, pe când era adolescent s-a făcut vinovat de tentativă de crimă. Apăsă silabisind: operase cu un pumnal.

— Ați reținut cumva numele persoanei?

— Da. Cris Gregorian.

10

Când o văzu – siluetă de neconfundat – apărând la colțul străzii, avocatul Miclescu coborî din mașină și-i ieși în întâmpinare. Adina, în pelerină mov și o pălărie înaltă ca un tricorn peste care legase un voal, aluneca pe trotuar, dând senzația că plutește. Avea un mers princiar – grație și prestanță –, izbitor de la prima vedere. „Ai putea s-o recunoști din spate, numai după pas, având de ales între alte o mie de femei”, obișnuia să afirme avocatul. Adina îi întinse o mână fermă și rece. Miclescu i-o sărută, apoi îi prinse brațul, strângând-o lângă el.

— Ah, nu! Te rog, făcu femeia plictisită. Scutește-mă de efuziuni lirice.

— De ce?

— Ia ghici! N-am auzit în viața mea o întrebare mai absurdă.

Miclescu își retrase brațul.

— Spune-mi, de fapt ce s-a întâmplat?

Îi scăpă un oftat plin de amărăciune. Femeia îl înregistră cu o tresărire a umerilor: „N-am ce-ți face”.

— Îți dau voie să-ți imaginezi orice.

— Adina, eu te iubesc.

— Păcatul tău, mon cher, este că începi să iubești în momentul în care încetezi să mai interesezi. De altfel, te înșeli. Tu n-ai iubit în viața ta. N-ai vocație în sensul ăsta. Nu ești vinovat. Așa te-ai născut.

Miclescu îi prinse din nou brațul:

— Dă-mi voie să-ți demonstrez contrariul.

— De ce să-mi demonstrezi ceva care nu mă interesează? E ca și cum mi-ai vorbi despre fenomenul Coandă. Ia pe altcineva în colimator, Vali. Cu mine nu mai e nimic de făcut.

— A intervenit cineva în viața ta?

— Da.

— Și e... serios?

— Totu-i serios la început. Și cu tine a fost serios. Dar ți-am mai spus. N-am suportat niciodată să fac parte dintr-o colecție. Iar tu asta ești, colecționar. O spun toți...

Înconjurară a doua oară părculețul de pe Luigi Cazzavillan. La geamuri licărea lumina albăstruie a televizoarelor, statuia din mijlocul scuarului părea îngrozitor de singură.

— Nu mi-am închipuit niciodată, rosti încet avocatul, că tu ai putea fi femeia care să dea importanță unor fleacuri.

— Fleacuri! Nu cunosc nimic mai important în relațiile dintre un bărbat și o femeie decât patul. În timp ce erai cu mine, trăiai cu încă patru muieri. Explică-mi tu ce-i mai important.

— Ceea ce simți pentru fiecare din ele.

— Speculații. Vali, mă plictisești. De altfel, mi se pare de prost gust să-ți fac reproșuri. Încearcă să înțelegi că momentul Adina din viața ta s-a consumat. Spune-mi, ai adus?

Miclescu răsuflă adânc. Scoase un pachețel mic din buzunarul interior al trenciului. Adina îi dădu drumul în poșetă, rostind cu naturalețe:

— Mulțumesc. Cum am vești, îți dau telefon.

— Adina! Încercă să-i prindă mâna. Mai oferă-mi o șansă.

Femeia dădu din cap și-i întoarse spatele. Avocatul se uită lung după ea.

*

Locotenentului Moșoianu i se păru ciudată preferința lui Gregorian pentru restaurantul „Scoica”.

„Personajul nu-i în toată firea! Să schimbi un autobuz și un troleibuz, ca să bei un vin execrabil la celălalt capăt al Bucureștiului când stai în plin centru și ai cel puțin

treizeci de birturi la îndemână, găsesc că demonstrează o imagine despre existență cel puțin originală.”

Era a treia zi de când locotenentul îl urmărea pas cu pas, dar până în seara aceea, nu observase nimic care să iasă din comun. După orele de serviciu, inginerul dejuna într-o cantină ieftină din pasajul Victoria, apoi o lua fără grabă spre casă, unde probabil se odihnea un ceas-două. Între șapte și șapte și jumătate ieșea obligatoriu. Făcea o plimbare – totdeauna același itinerar – sau se ducea în vizită la Coleta Miclescu. La miezul nopții, stingea lumina.

În local – multă lume, mult fum, multă gălăgie, multe sticle pe lângă mese (de ce naiba s-or fi desființat frapierele?) –, locotenentul găsi loc în apropierea lui Gregorian. Se așeză cu fața spre inginer încredințat că nimic nu te deconspiră mai sigur decât o poziție forțată, un ostentativ „mi-e absolut egal cine ești, ce faci, și ce părere ai despre programul NASA”.

În general, locotenentul nu atrăgea atenția. Scund, extrem de subțire, cu ochelari în rame de sârmă care-i alunecau mereu spre vârful nasului, părea un adolescent serios, student la o facultate unde trebuie să știi matematică. Neapărat matematică. Când era însă luat în seamă, cucerea spontan. Avea harul de a se face imediat simpatic și maiorul își spunea că aceasta este una din cele mai importante calități pentru un bun

„polițist”. Cât ar fi de muncitor și de talentat, milițianul căruia îi vezi epoleții pe obraz (și cel mai des în privire) nu face doi bani în munca operativă.

Interesant i se păru lui Moșoianu că inginerul se așezase lângă masa bișnițarilor. E adevărat că o făcuse firesc, neavând aerul că ar alege, totuși, judecând după stilul și personalitatea – discrete – ale lui Gregorian, acesta ar fi preferat în mod normal o masă retrasă, cât mai departe de un grup gălăgios.

Era de ultimă oră în informațiile miliției că bișnițarii de categoria a II-a și-au mutat fieful de la „Zorile” la „Scoica”. Spre deosebire de high-life-ul tagmei, cu sediul la „Meduza”, toți gomoși, importanți, de o eleganță britanică sau play-boy, vedete ale Rivierei franceze, băieții buni de la „Scoica” făceau parte din altă faună. Întâlneai aici figurile dubioase, de o clandestinitate grosolană care mișună de obicei pe strada „Covaci”, șoptindu-ți din mers „Ia Kentul, neamule!” sau „Te fac un blug imperialist!...”, asemenea „sezoniștilor” cu dever (ochelari de plastic, cocoșii-pușculiță din lut, broșe de lemn etc.) vara pe litoral.

Printre meseni, doi bărbați și o fată anemică, Moșoianu îl recunoscu pe Gigi Cimpoieru, înnobilat Gigi Song. Devenise în ultima vreme una din figurile proeminente ale Bucureștilor de gang, cu perspective frumoase. Viziunea artistică a colegilor de breaslă în

legătură cu aceste perspective diferea cert de cea a miliției. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, bine, cu chipul marcat de două cicatrice; nu-l mutilau, ci, dimpotrivă, îi adăugau o tușă de virilitate, seducătoare pentru un anumit gen de femeie, care se place dominată. Un vindiac alb îi scotea în evidență pielea bronzată încă.

— ...de când i-a băgat știfturile ăluia, nu mai are acces în cartier, spuse un tinerel cu șapcă ecosez. Gore s-a jurat că-l face arșice, să-l adune mă-sa cu pipeta.

Gigi își lăsă capul pe spate trimițând fumul spre tavan.

— Cretin! Nu te pui cu Gore! Cinci perechi de blugi falși, bașca figura cu fumegantele! Ce o fi fost în jobenul lui Titi?

Celălalt râse:

— I-o fi dat cineva în ghioc că Gore nu se prinde. Ce mai! I-au căzut ochii în gură și acum se uită printre dinți.

Fata interveni visătoare:

— L-a înnebunit Marga, shopista. Are nevoie de lovele.

Era blondă, fără vlagă, parcă prost hrănită. În păr avea doi piepteni verzi și o tarabă de mărțișoare. Gigi Song chemă ospătarul pocnind din degete.

— Auzi! Mâncați-aș ochii că leafa-i mică! mai adă o

baterie și o cutie de grăunțe de la prietenii chinezi.

Locotenentul Moșoianu sorbi din pahar. Se uita la inginer cu coada ochiului. Gregorian ținea gânditor palma peste gură. Privirea părea să surâdă cuiva care nu se afla în local. Dădea impresia că nu-l interesează nimic. Un bărbat trist, plictisit, într-o seară de toamnă. Decât singur acasă...

— Uite-l pe Chevrolet! exclamă tânărul cu șapcă.

Un blond voinic se așeză la masă, dându-și drumul să cadă pe scaun. Era în mod evident tulburat.

— Ce-i cu ăsta? se miră Gigi. L-a văzut pe „Godzilla"?

— A fost la înmormântarea lui Trică.

Locotenentul știa despre cine-i vorba. Cei doi, Chevrolet și Trică, erau tovarăși de bișniță. Lucrau în toate branșele: aur, confecții, furt de mașini, medicamente. Cu câteva zile mai înainte, Trică murise într-un accident de motocicletă. Gigi Song umplu un pahar:

— Cu apă?

— Virgin, răspunse scurt Chevrolet.

— Zi! Cum a fost?

Chevrolet suspină zgomotos. Avea ochii roșii.

— Ce să vă spun, fraților?! Nasol momentul, mișto coliva!

— Ce te așteptai? Party la Bellu? Să vină cu casetofonul?

Chevrolet nu-l luă în seamă.

— Douăzeci și trei de ani! Și nu erau nici zece inși. Neamurile, câțiva vecini, milogii din cimitir.

— Asta e! conchise Gigi. Cu miting sau fără, tot acolo ajungi! Ce faci, Vasile, nu torni?

Tânărul cu șapcă apucă sticla:

— Nu-s nici zece zile de când și-a cumpărat biliardul.

— Așa e, făcu Chevrolet și-l podidiră lacrimile. Se bucura ca un nebun!

Gigi Song îi prinse umărul.

— Lasă, neică, nu mai fi așa sentimental. Dumnezeu să-l odihnească, adăugă și vărsă câteva picături pe mochetă. Și la o urmă, ce? Noi l-am lăsat pe el? El ne-a lăsat pe noi...

Fata constată visătoare:

— În fond, ai dreptate...

Gregorian chemă ospătarul:

— O cafea și nota vă rog!

Lui Moșoianu i se păru că deslușește în atitudinea inginerului o vagă neliniște. Un fapt îl interesa însă cu certitudine: urmărise cu toată atenția conversația celor trei.

Vasile, tânărul cu șapcă, se ridică de la masă și se îndreptă spre toaletă.

— Să vină o sticlă de vodcă, spuse Chevrolet. Vreau să mă îmbăt.

— Asta-i cel mai cuminte, aprobă Gigi.

În aceeași clipă toate luminile din restaurant se stinseră brusc. Glasuri vag alarmate țâșneau din toate colțurile sălii, ici colo se auzeau chicoteli nervoase.

Moșoianu, încordat arc, încerca să observe ce se întâmplă la masa lui Gregorian. Prin ferestrele cu perdele de pluș nu pătrundea nicio ață de lumină. I se părea ciudat un amănunt. Gigi Song, fumător, avea bricheta la îndemână. De ce nu aprindea! Ar fi fost un gest instinctiv. De altfel, în tot localul se auzea țăcănitul specific, metalic, scrâșnetul bețelor de chibrit.

— Un scurtcircuit, anunță șeful de sală. Aveți vă rog răbdare, se rezolvă imediat.

Când lumina se aprinse, Cris Gregorian, fără să-și fi băut cafeaua, achită nota și se ridică. Spre stupefacția locotenentului, solnița care se aflase pe masă doar cu câteva minute înainte, acum dispăruse.

Prinse privirea lui Gigi Song care-l cerceta cu o amabilitate zâmbitoare, plină de sarcasm.

*

Bilanțul i se părea derutant. Avea în față rapoartele lui Azimioară și Moșoianu, expertiza scrisorii trimisă de victimă în ajunul morții sale lui Nicolau – alt țăcănit, de unde mai răsărise și ăsta? –, rezultatul cercetărilor lui Vlad de la arhivă.

Cristescu își zise că rar întâlnise un amalgam de fapte

și personaje mai eterogen. Nu rima nimic, nu existau interese care să coincidă, iar mobilul, rămas o enigmă, îi dădea dureri de cap. Azimioară, de pildă, părea că-și pierde vremea de pomană supraveghind o Melanie cumințită (oare?) care se plimba prin Cișmigiu surâzând florilor și statuii Maicii Smara, vedea trei filme pe zi, iar în recreații traversa Bucureștiul luând un troleibuz sau altul. La capătul liniei, nici măcar nu cobora, mulțumindu-se să composteze alt bilet. Chestiunea în sine părea s-o distreze nespus și ajunsese buna cunoștință a șoferilor pe care-i saluta grațios.

Întâmplarea relatată de Moșoianu părea interesantă, dar nu-l ajuta cu nimic. Iar solnița dispărută – titlu clasic de policier ieftin –, ei bine, ăsta avea să rămână categoric cel mai absurd incident de care auzise vreodată.

În ce-l privește pe căpitanul Vlad, nu izbutise să depisteze nimic. Arhiva era mută, numele lui Ștefan Popa nu figura în nicio fișă.

Un singur răspuns ferm: epistola adresată lui Nicolau fusese expediată într-adevăr de victimă. Găsiseră mașina de scris în șifonierul lui Popa, împreună cu alte texte (ciudate! de un misticism furibund), iar bătaia, comparată cu aceea din scrisoarea de rămas bun, aparținea aceleiași mâini. Maiorul strâmbă totuși din nas. Experții stabiliseră că Popa lucra, ca toți amatorii, doar cu două degete, respectiv arătătoarele. Or, aceasta

era bătaia cel mai ușor de imitat, diferențele dintre o mână sau alta fiind aproape imposibil de depistat.

În stilul cel mai caracteristic al lui Popa era însă faptul că scrisoarea nu fusese francată. Pentru a economisi doi lei, costul timbrului, bătrânul se deplasase până la locuința lui Nicolau, depunând personal plicul în cutie.

Cristescu își prinse tâmplele între palme. Cel mai mult îl îngrijorau atentatul împotriva lui Dorin Popescu – agresorul dovedind o îndrăzneală puțin comună și o lipsă de scrupule pe potrivă – și inerția Melaniei. Iar amănuntul, o știa din experiență, nu prevestea nimic bun...

Gândul, aparent fără legătură, țâșni de la sine:

— A sosit momentul să vorbesc cu Gregorian.

Ridică receptorul.

11

Inginerul pătrunse în biroul lui Cristescu surâzând amabil.

N-avea nimic agresiv în ținută – prototipul individului politicos și în fața ghilotinei –, nu trăda neliniște sau timiditate. Era calm și binecrescut. Atât.

La invitația maiorului se așeză și rămase cu pălăria pe genunchi.

— Probabil, spuse convențional Cristescu, invitația

noastră nu vă surprinde.

— Nu. O așteptam. M-am mirat doar de ce întârzie... Mi-am zis că dumneavoastră știți mai bine ce aveți de făcut.

Maiorul îi întinse scrisoarea anonimă peste masă. Inginerul o parcurse calm, apoi o împături și o înapoie cu același surâs deconcertant.

— Eram informat despre existența acestui denunț.

— A, da? făcu mirat Cristescu. Asta simplifică situația.

În sinea lui, reflectă însă că individul avea un sistem nervos de invidiat. Puțini, auzind din mai multe surse, că sunt suspectați de crimă ar fi rezistat pressingului psihologic. Insul obișnuit s-ar fi prezentat singur la miliție, agitat, speriat, cu un sac de justificări și alibiuri.

— De când îl cunoașteți pe Ștefan Popa?

Gregorian își culcă capul pe umăr, părând să reflecteze:

— Cred că sunt opt sau nouă ani. L-am întâlnit în casa doamnei Miclescu. Mărturisesc că nu i-am acordat niciodată prea multă importanță. Nu pentru că nu merita, nu pentru că eu m-aș socoti mai presus de asemenea relații, ci pentru că pur și simplu persoana nu mă interesa.

Cristescu se uită la țigara stinsă – „hotărât, «Amiralul» a devenit imposibil, trec la «Bega»” – și o

aruncă în scrumieră.

— De fapt, ce vă interesează? Sau... mai bine zis, vorbiți-mi despre dumneavoastră.

Inginerul zâmbi stingherit. Lui Cristescu i se păru că toată făptura lui trădează o anume dezarmare în fața vieții, o vulnerabilitate de pradă ușoară, de care ar putea profita oricine, chiar și un copil. „Prototipul de bărbat care nu rezistă la lacrimile unei femei...”

— Ce anume vreți să știți?

— Am să vă destăinuiesc un secret, spuse maiorul, jucându-se cu bricheta. Nimic nu este mai edificator decât fișa personală a unui individ. Sincer, evident, și nu mă îndoiesc de sinceritatea dumneavoastră...

Cris Gregorian zâmbi:

— Eu m-aș îndoi.

— ...deci mai edificator decât propriul dosar povestit de el însuși. Nu vă ascund că am cerut informații la serviciul dumneavoastră de cadre...

— Și?

Maiorul săltă din umeri.

— Ceea ce am aflat încape într-o batistă.

— Ce vreți să știți?

— Totul. Luați-o cu ziua nașterii.

— N-o cunosc. Cândva, pentru mine amănuntul era extrem de dureros. Chiar la orfelinat, fiecare avea aniversarea lui. Nu se întâmpla mare lucru, festivitățile

sunt un termen necunoscut în asemenea așezăminte, dar se făcea o prăjitură cu magiun, iar fericitul primea câteva fleacuri: o călimară, un toc, două-trei cărți subțirele, o plumieră... Probabil că sunteți informat, eu am fost singurul supraviețuitor al blocului Carlton... Mă refer la cutremurul din ’40.

— Da... Trebuie să vă mărturisesc că povestea în sine mi s-a părut tulburătoare. Ce s-a întâmplat practic după aceea?

Ochii inginerului, de un căprui întunecat, cercetară peste umerii lui Cristescu.

Când cădea pe gânduri avea un aer ușor nătâng.

— Devenisem o mică vedetă. Cazul, foarte particular și speculat intens de gazetele timpului, stârnea fanteziile și instinctele părintești. Multe familii s-au oferit să mă adopte. A fost preferată o pereche de oameni nu prea tineri, foarte înstăriți: Anton și Elisabeta Gregorian... La zece ani, eram din nou la orfelinat.

— De ce?

— Destinul, surâse inginerul, necruțătorul, inevitabilul istoriei, depinde cum vreți să-i spuneți... Bătrânul a murit în închisoare, iar nevastă-sa i-a supraviețuit doar un an.

— Exista o avere, am înțeles, observă maiorul. În asemenea condiții, se găsește lesne un tutore.

— Cunoașteți la fel de bine ca și mine împrejurările

anilor ’50. Ceea ce a început naționalizarea a desăvârșit-o Talciocul și Consignația. Vă amintiți avalanșa aceea de mobile și argintărie și tapiserii și porțelanuri, mă rog n-are sens să le înșir pe toate, obiecte prețioase care se puteau obține la prețuri derizorii? Cu o sută de lei, lăptăreasa noastră a achiziționat de la mama o broșă splendidă, un scarabeu cu aripile stropite de briliante. Țin bine minte piesa pentru că îmi plăcea și a fost ultimul obiect pe care l-a vândut înainte de a muri.

Maiorul clătină din cap a aducere-aminte. Fusese cu taică-său în talcioc prin ’51 sau ’52. Era imposibil să uiți babilonul acela de oameni și obiecte. Întinse pe hârtii sau saci, zăceau laolaltă pantofi de bal și cuie, doage de butoi, jobene, primusuri, mănuși glasate, mobile de preț, servicii de porțelan, truse medievale, cărți de joc, colaci de sârmă și dantele vechi, rulouri de tablă și jucării mecanice, WC-uri și colecții de fluturi, crătiți, plite, bijuterii... Fauna, la fel de fantastică, spunea despre revoluție mai mult decât orice manual de istorie...

— Uneori, reflectă Cris Gregorian, când n-am ce face, mă întreb care ar fi fost viața mea dacă, în sfârșit, soarta Gregorienilor ar fi fost mai generoasă.

— E preferabil să-ți spui că ceea ce nu s-a întâmplat nu s-ar fi întâmplat niciodată. Dacă este un cuvânt pe care l-aș exclude atunci când faci bilanțul unei existențe.

Regretele nu servesc nimănui.

— Da, zise Gregorian. Un punct de vedere comod, în orice caz.

— În fond, dumneavoastră v-ați realizat.

— Dacă o diplomă universitară echivalează izbânda, sunt de acord.

— În ce condiții v-ați făcut studiile?

— La seral. Și liceul și facultatea. Am fost muncitor la uzinele Vulcan...

Maiorul își subție privirea.

— Întreaga dumneavoastră făptură trădează un scepticism cronic, un soi de demobilizare, de lipsă de încredere. Ce se întâmplă de fapt? Ce vă nemulțumește în evoluția dumneavoastră? Iertați-mi indiscrețiile, dar încerc să vă înțeleg.

— E mult, oftă inginerul, e greu de explicat. Am să mă opresc la un singur aspect. Nu știu ce părere aveți dumneavoastră despre șansă, dar am să vă spun eu părerea unuia care s-a născut într-o zodie nefastă. În viața personală, am fost un condamnat aprioric și fără drept de apel. Mi-am pierdut părinții naturali, apoi pe cei adoptivi. Toată copilăria și adolescența mea am tânjit după ceea ce se cheamă un cămin, căldură și tandrețe. Ce spun e banal, dar nu vă puteți închipui cât de sumbru și cenușiu poate fi un Crăciun, când strada, chipurile oamenilor, sacoșele pline miros a sărbătoare.

Aroma de cozonac... Râse chinuit: în asemenea zile, îmi cumpăram câteva pachețele de biscuiți „Eugenia” și mă înfundam într-un cinematograf. Aveam emoții ca nu cumva spectacolul să se suspende din lipsă de public. Zece-cincisprezece inși în toată sala... Când m-am căsătorit, mi-am închipuit că, în sfârșit, mi-a venit rândul să fiu nu fericit – termenul mă înspăimânta prin colosal, iar eu învățasem să nu nutresc pretenții nesăbuite –, dar măcar să mă simt bine, să-mi fie cald...

— Și?

Cris Gregorian își trecu degetele peste buze. Obrazul căpătă o expresie ușor crispată.

— N-aș vrea să comit o impietate, sunt lucruri care nu se spun nici măcar în șoaptă, dar ați zis că doriți să mă înțelegeți... A fost o fată bună, ceea ce cumetrele numesc cumsecade, însă ștearsă și total lipsită de aspirații. Nu cred că am iubit-o. M-am căsătorit din dragoste de dragoste, dacă mă înțelegeți...

— Perfect.

— Lucrurile totuși au mers pentru că viața mă învățase să nu fiu pretențios și orice fleac mă putea emoționa: o mâncare păstrată la cald sau faptul că și-a amintit că-mi plac căpșunile cu zahăr pudră. Când a rămas însărcinată, mi-am închipuit că în sfârșit existența mea a luat un curs fericit. A intervenit după aceea accidentul...

— N-ați încercat să vă refaceți existența?

Inginerul îl privi surprins apoi începu să râdă încetișor.

— Scuzați-mă, dar n-ați înțeles nimic.

— Posibil. Explicați-mi dumneavoastră.

— Totul se reduce la o singură frază: Nu numai că m-am născut într-o zodie nefastă, dar eu însumi sunt un individ nefast.

Cristescu se lăsă pe spatele fotoliului. Exclamă aproape indignat:

— Aceasta este o aberație!

— Eu îi spun altfel. Gândiți-vă! În toată viața mea au existat doar cinci oameni care au încercat pentru mine un sentiment sau altul. Toți cinci au pierit.

— Încercați cu al șaselea. Sunteți încă tânăr.

Cris Gregorian clătină capul:

— Nu mai am energie. Am ostenit.

— Nu se știe ce vă rezervă viitorul. Luă scrisoarea anonimă și o bătu cu muchia ușor de birou. Vă mulțumesc pentru sinceritate... Aș vrea să vă pun câteva întrebări legate de acest denunț. Bineînțeles, e o simplă formalitate...

Gregorian surise:

— Nu trebuie să vă scuzați.

— Vă amintiți cumva ce ați făcut miercuri, 25 noiembrie, între orele 19 și 20?

— În detaliu, fără să-mi consult agenda.

— Cum așa?

— În seara respectivă am cunoscut cea mai stranie femeie pe care am întâlnit-o vreodată. Dar ce spun întâlnit-o! N-am văzut, n-am auzit și n-am citit niciodată despre asemenea exemplar.

— Mă faceți curios.

— Aveți și de ce. Fizicul, felul ei de a fi, personalitatea, maniera de acostare toate sunt neobișnuite. Neobișnuite, extraordinare cu majusculă!

Cristescu îl asculta reflectând că nu exista nimic care l-ar mai putea smulge din apatie pe Gregorian. Poate un eveniment de excepție... Dar care? Chiar vorbind despre această femeie, într-adevăr deosebită se părea, folosind termeni mari, răsunători – excepțional, neobișnuit, extraordinar –, era la fel de calm și blazat; niciun licăr nu-i anima privirea, glasul rămăsese agreabil, dar palid, egal, fără accidente.

— Îmi puteți da datele persoanei?

Apucă reflex pixul căutând spre obrazul inginerului. Cris Gregorian zâmbi neputincios:

— Din nefericire, mi-e imposibil.

— De ce?

— A refuzat să-mi furnizeze cel mai mic amănunt despre persoana ei. Știu că o cheamă Adina și atât. La plecare, mi-a declarat limpede că nu mă va mai căuta.

Maiorul începu să bată cu degetul în masă. Scrută fața oacheșă a inginerului fără să deslușească nimic. Omul surâdea amabil, jenat. „Îmi pare rău că nu vă pot servi...”

— Hm! Nu vă ascund că situația e destul de neplăcută. La ce oră v-ați despărțit?

— În jur de ora șapte. Am făcut puțină ordine în casă și m-am dus la doamna Miclescu.

Cristescu oftă și își împreună palmele cu gestul lui caracteristic:

— Foarte ciudat... O miercuri cu două anonime...

— Poftim?!

— Două anonime: o scrisoare și o femeie necunoscută.

— Aveți dreptate, râse inginerul. Nu m-am gândit.

— Se pare că sunteți victima unui adevărat complot. În ajunul morții sale, bătrânul Popa...

— Știu, îl întrerupse Gregorian. I-a scris lui Nicolau, învinuindu-mă de eventuala lui asasinare.

— Cum vă explicați situația?

Gregorian ridică din umeri.

— În niciun fel. Sincer, nu știu ce să cred. Nu-mi amintesc să fi schimbat în opt sau nouă ani cincizeci de fraze cu Popa. Dacă m-a urât – de ce? habar n-am – n-am simțit-o niciodată, n-am știut nici măcar că-i sunt antipatic. Sentimentul meu era că nici nu mă vede. Și

apoi, de ce să-l fi lichidat? În ce scop?

— Nu știu, mărturisi maiorul. Este primul caz din cariera mea în care descoperirea mobilului se află pe primul plan... Spuneți-mi, întrebă brusc, ce părere aveți despre Dorin Popescu?

Gregorian făcu ochii mari:

— Dorin Popescu! Cine-i ăsta?

— Unul din... prietenii Cătălinei Dragoș.

— Regret, dar nu-l cunosc.

Cristescu nu insistă. Nu poseda niciun element care să-i demonstreze contrariul. În minte, îi stăruia incidentul de la restaurantul „Scoica”. Îl frământa mai mult decât toate celelalte chestiuni abordate.

— O ultimă întrebare, domnule inginer, admițând că asasinul lui Popa ar fi o persoană din anturajul dumneavoastră, pe cine ați suspecta în primul rând?

Gregorian răspunse hotărât:

— Pe nimeni. Oamenii ăștia nu-s îngeri, au păcate, uneori meschinării, dar nu-l văd pe niciunul în ipostaza de criminal.

„Ce dracu nu mi-a plăcut la individ?”

Maiorul încerca un sentiment de nemulțumire, de ne-în-regulă pe care nu-l putea defini. Era ceva impalpabil, ca o umbră fugară, adiere de o clipă, impresie nedeslușită... O nuanță din glas sau privire... Un cuvânt

poate. Dar care?

Avea să-l descopere mult mai târziu.

*

— Ce noroc că m-ai găsit singură! exclamă afabilă Coleta Miclescu. De când n-am mai stat de vorbă noi amândouă?

Cătălina încercă să zâmbească. Era palidă, părea pradă unei tulburări excesive. Micleasca o privi cu atenție:

— Ce s-a întâmplat cu tine, fetițo? Dacă Vali a fost cumva măgar, spune-mi un singur cuvânt și am să-l trag de urechi.

Nu era prima dată când fata venea plângând și în sinea ei o compătimea. Îl cunoștea pe fiu-său îndeajuns de bine pentru a ști că nu va izbuti niciodată – nici măcar nu încerca – să facă fericită o femeie. În orice caz, Cătălina constituia o pradă mult prea facilă. „Doar o muiere inteligentă și versată i-ar putea veni de hac, îi explicase Melaniei. Numai că din astea se nasc puține. Parcă din ce în ce mai puține. Are noroc canalia!"

O spunea însă cu tandrețe, zicându-și că, la urma urmei, există ticăloșii mai mari decât să umbli în corsajul unei femei. Una sau zece, ce contează?...

Melania Lupu constatase amuzată:

— Un amănunt mi se pare epatant în relațiile lui Vali cu femeile: el este cel care pretinde discreție.

— Ce caraghios vezi tu lucrurile, râse Coleta. De fapt, așa-i. Când învârți patru-cinci combinații simultan, sigur că n-ai nevoie să angajezi fanfara militară.

— Îmi pare însă rău pentru bietul băiat. Trebuie să fie extrem de obositor să suporți atâtea femei când cei mai mulți bărbați nu se pot descurca nici măcar cu una singură.

— El pretinde că nu se simte surmenat.

— Atunci sunt și eu cu mult mai liniștită.

Micleasca o privise lung. Nu știa niciodată dacă Melania își bate joc de ea sau nu.

— Întâi ai să stai jos, ai să bei un ceai cald și pe urmă îmi povestești totul. Te rog, Cătălina. Ești înghețată ca un iceberg! Nu cred că vrei să faci rost de un guturai.

Balerina își ascunse fața și izbucni în plâns. Doamna Miclescu o privi consternată.

— Hai, fetițo, fii cuminte. Nu poate fi chiar atât de grav.

— ...nici nu vrea să stea de vorbă cu mine.

— V-ați certat?

Fata clătină capul. Abia respira.

— Nu. Din cauza lui Doru...

— Vali gelos?! Dar asta trebuie să te bucure, iubito! Mi se pare de-a dreptul extraordinar!

Balerina strânse pumnii. Își ridică obrazul plâns și doamna Miclescu se gândi că-i frumoasă ca o cadră.

— Nu înțelegeți deloc... Doru l-a amenințat pe Vali, rosti printre sughițuri. L-a văzut ieșind din locuința domnului Popa... În seara crimei. A spus că-l denunță la miliție.

Coleta o bătu ușor pe mână:

— Nu-ți face sânge rău, draga mea. Vali e avocat și destul de matur ca să nu facă prostii. Sunt convinsă că nu există niciun motiv ca să fii îngrijorată.

Cătălina o privi fix. Plângea ca madonele, fără ca lacrimile să-i schimonosească figura.

— Alaltăieri seara, Doru a fost înjunghiat.

— Ce?! exclamă Coleta îngrozită. Nu se poate! A murit?

— E la spital, în comă.

Doamna Miclescu simți nevoia să se așeze.

— Sunt consternată! Bietul copil... Dar nu văd ce legătură are Vali cu toată povestea asta oribilă.

— Cum nu vedeți? țipă aproape de isterie Cătălina. Doru l-a amenințat și pe urmă, după nicio zi, primește un cuțit în spinare.

— Doar nu-ți închipui că Vali a făcut-o?

Balerina își înfipse unghiile în păr:

— Aș vrea din tot sufletul să nu mi-o închipui. Alaltăieri seara m-a luat de la spectacol.

Se întrerupse încercând să-și tragă sufletul. Coleta Miclescu se interesa nerăbdătoare:

— Și ce-i cu asta?

— Avea pantofii plini de var.

— Cătălina, am impresia că începi să-ți pierzi mințile. Ce naiba caută varul aici?

— Pe strada lui Vali se fac niște reparații. E acolo o roabă cu var... Nu știu cine a răsturnat-o... Tot trotuarul e mânjit... Cizmele mele... la fel... abia le-am curățat.

Coleta își aminti – inima începu să-i bată – că-l văzuse pe fiu-său dându-și cu cremă perechea de ghete cafenii. N-o făcuse în viața lui. „Oameni ca noi, afirma când nu-l auzea decât maică-sa, sunt născuți ca să-și poată plăti slugi...” Încercă să pară calmă:

— Cred că dai importanță unui fleac. Te întreb însă din curiozitate: Cum ai de gând să procedezi? O să povestești la miliție prostia asta?

Fata ridică ochii:

— Dumneavoastră ce mă sfătuiți?

Doamna Miclescu șovăi o clipă. Declară sec:

— Consultă-ți inima, draga mea.

În aceeași clipă își regretă răspunsul.

12

Când întoarse capul, Basile Nicolau rămase cu gura căscată. Femeia care cerceta cravatele de pe axul mobil era literalmente superbă. Cu aproape o palmă mai înaltă

ca el, fuselată, de o eleganță ostentativă – două vulpi argintii la un pardesiu strâns pe trup ca un corset – emana o siguranță princiară și o aromă de Arpège. Nicolau avu imaginea Rolls-Royce-ului condus de un șofer stilat și a palmierilor regali care reazemă faleza din Nisa. Ultima oară văzuse Franța în ’37. Fusese la marea Expoziție din Paris, apoi coborâse pe Riviera... Se trezi instantaneu. În fața magazinului „Adam”, parcase o „Dacie” roșie, iar peste drum, o cucoană grasă își plimba pechinezul. Nu era la Nisa.

Încercă s-o acosteze. Nicolau avea un stil direct, de a cărui eficacitate nu se îndoia: complimente groase, apelative princiare care încoronau capul victimei – domniță (cel mai frecvent), contesă, marchiză – și obligatoriu interpelarea în extaz: „Ești o lady! În viața mea n-am întâlnit femeie ca tine”.

Adina îi azvârli o privire peste umăr și rosti din mers:

— Înseamnă că ai avut noroc. Bagă de seamă să nu te părăsească.

Nicolau nu era bărbatul care să se lase cu una, cu două. Adina mărise pasul și bătrânul, scurt de picioare, făcea eforturi ca să nu rămână în urmă.

Femeia coti pe strada Brezoianu. În stânga, Cișmigiul căsca un hău de negură.

— Nu fi răutăcioasă, domniță. O persoană gingașă ca dumneata nu poate avea decât un suflet de înger.

— Adică așa, de inimă milostivă, să mă culc cu toți minorii născuți înainte de primul rezbel?

Nicolau se izbi cu palma peste obraz:

— Vai! Vai! Vai! încercă să râdă: Bag de seamă că-ți place să glumești! Nu te supăra, unde lucrezi?

— La Intercontinental.

— Funcționară?

— Curvă.

Răspunsul căzuse scurt, ca o ghiulea. Nicolau se încovoie, parcă lovit sub centură.

— P... poftim?

— Curvă. Ai auzit perfect. Când stau prost cu banii, fac și Gara de Nord.

Nicolau se holbă stupefiat. Își simți gura uscată, nu putea articula cuvintele.

— Și... cât?

— Cât, ce?

— ...Păi, ședința...

— La moșnegi trei mii. Hai, cară-te, n-ai banii ăștia!

Nicolau, sufocat, își umezi buzele: „Ce femeie fantastică, domnule!”

— Nu se știe... Nu se știe.

Pași apăsați răsunau în spate. Nicolau nu-i auzi, pierdut în calcule precipitate „... Sar chiria și întreținerea... Le plătesc luna viitoare... mai împrumut o mie de la Coleta... Merită! E extraordinară!...”

— Perfect, domniță! Sunt de acord. Unde...

O lovitură puternică în ceafă îi reteză vorba. Pe chip i se așternu o expresie de stupoare. Simți cum i se moaie genunchii și își pierdu cunoștința.

Adina murmură:

— Caraghiosul!...

*

Melania Lupu simulă surpriza.

— Vai, domnul locotenent Azimioară! Nici nu vă închipuiți ce plăcere îmi face să vă întâlnesc...

Era îmbujorată și emoționată. Toca cenușie se aranja cochet pe buclele cărunte.

„Hm! reflectă Azimioară. Ai zice că se topea de dorul meu...”

— Știți, am avut și sentimentul că v-am văzut și ieri, dar nu eram sigură. Comentam chiar cu Mirciulică. Cred că domnul acela dolofan pe care l-am cunoscut acum doi ani s-a mutat în cartierul nostru. Acesta va fi un veșnic motiv de satisfacție pentru noi.

— Mă bucur, stimată doamnă și mă simt onorat.

Bătrâna clipi mărunt ca o păpușă scuturată.

„E limpede, fetițo, domnul maior Cristescu și-a schimbat metodele. Te urmărește pas cu pas fără să ascundă o secundă că o face. Situația aceasta nouă nu poate avea decât o singură explicație: încearcă să te i-mo-bi-li-ze-ze...”

Azimioară, față jovială pe un trup de urs, trecu neașteptat de agil în stânga Melaniei.

— Nu v-am întrebat... Îmi permiteți să vă însoțesc?

— O, bineînțeles! exclamă fermecată. Știți, noi, bătrânii, avem atât de puține bucurii, iar atenția tinerilor ne emoționează. Mă duc la o prietenă, o persoană extrem de bine. Cred că o cunoașteți...

Locotenentul îi aruncă o privire interogativă.

— Doamna Vanda Trai-Dulce. Un nume original, trebuie să recunoașteți.

„Aha! făcu Azimioară. Vanda escroaca. Proxenetă, mituitoare, traficantă și... mai ce?”

— Într-adevăr, o persoană foarte bine. Nu i se poate reproșa nimic decât vreo șase condamnări.

Melania Lupu își țuguie buzele, vag ofensată.

— Trebuie să fim îngăduitori unii cu ceilalți. Există circumstanțe în viață când nu putem acționa așa cum am dori. Sunteți prea tânăr ca să înțelegeți...

— Că doamna în cauză a fost obligată să-și transforme apartamentul în tripou și casă de toleranță?

— Acestea sunt amănunte pe care nu le cunosc...

— Vi le povestim noi. Avem material pentru o noapte întreagă.

— ...și nici nu mă interesează. Când îndrăgesc pe cineva, fac abstracție de aspectele care-l favorizează mai puțin. Cred că s-ar bucura să vă ofere o ceașcă de ceai...

Azimioară începu să râdă:

— Eu nu sunt deloc convins. Am ajuns, mi se pare...

Bătrâna se oprise în fața unui bloc. Îl privea de jos în sus, cu ochii larg căscați, așa cum se uită copiii.

— Ați fost extrem de amabil... Am să-i spun și lui Mirciulică.

Locotenentul se înclină reverențios și se îndepărtă. În holul blocului, Melania Lupu rămase câteva clipe îngândurată. Prin mănușa subțire, simțea răceala balustradei de metal.

„E interesant, draga mea... Cred că ai băgat de seamă! A intervenit o schimbare în tonul domnului Azimioară. Niciodată nu te-a contrazis atât de direct... brutal aproape... Simt că... Da, nu-mi place. Nu-mi place deloc... Te rog, ai grijă.”

La etajul doi, Melania se opri, astâmpărându-și bătăile inimii. Era un bloc de patru nivele, fără ascensor, iar bătrâna nu înțelegea rațiunea constructorilor. „Dacă ți-e ușor să urci fără lift trei etaje, nu-ți lipsește nici la șase...”

Își aminti surâzând că bunică-sa locuise până la sfârșitul vieții într-o casă, pe strada Parfumului. Ocupa ultimul cat, mansardat de un foișor. Împlinise șaptezeci și opt de ani și mai avea adoratori... Melania și-l amintea bine, de pildă, pe domnul Anastase Manu, fost consilier

la Curtea de Casație... Un chip de imperator roman, baston de bambus, unde-și camufla umbrela, ghetre albe. Urca din ce în ce mai greu scările până la apartamentul bunicii.

— Nataliță, pentru numele lui Dumnezeu, dacă vrei să mă mai vezi, demenajează. Cunosc eu un rând de case pe Plevnei, numai bine ce-ți trebuie. Treptele astea mă răpun.

Bunica zâmbise cu blândețe.

— Nu-ți dai seama că la vârsta mea e ultimul mijloc pe care l-am găsit pentru a mai face inima bărbaților să bată?

Vanda îi deschise radioasă. Femeia era în general bine dispusă, dar Melaniei i se păru că acum părea stăpânită de o veselie aparte. Și, dintr-o dată, înțelese secretul personalității ei. Vanda, una din femeile cele mai tonice pe care le cunoscuse vreodată, era „universal valabilă". Da, valabilă, la îndemână, la ea acasă, aceeași, indiferent de mediul în care evolua. „Există oameni încântători atâta timp cât se mișcă în climatul lor favorabil. De exemplu, Coleta. Ruptă însă de mediul ei familiar își pierde aproape tot farmecul..."

La penitenciar, Vanda își păstrase tonusul vital, se adaptase imediat confortului și eleganței locurilor, se comporta la fel de degajat ca într-un club feminin...

Avusese o viață ciudată. Fiica unui profesor de

provincie, ea însăși absolventa Liceului de fete Moteanu – de unde și langajul spălat pe care nu ezita să-l asezoneze cu picanterii argotice –, fugise de acasă cu un aviator.

Ajunseseră în Maroc...

— De ce Maroc, n-aș putea să-ți spun nici astăzi. Îi căşunase pe peisaje exotice. După o lună, m-a abandonat într-o cameră de hotel cu ploșnițe. Nu l-am mai văzut și n-am mai auzit niciodată ceva despre el. Mi-ar plăcea să-l reîntâlnesc.

— Da, cred că ați avea o sumedenie de lucruri interesante să vă spuneți. Și ce-ai făcut după aceea, draga mea?

— Ce să fac? Eram lefteră, îmi sufla musonul în poșetă... M-am încurcat cu un grec, căpitan de vas, care m-a adus până la Constanța. Ai mei nu m-au mai primit acasă și o vreme am făcut trotuarul. Așa m-a ginit comisarul meu. N-aveam condicuță... Am crezut că mă duce la întristare... Aș! La el acasă. Mi-a tras un toc de bătaie și pe urmă m-a vârât în pat. Zece ani, pot să spun că am admirat mai mult lustra din dormitor.

Melania Lupu își scoase pardesiul și se lipi de calorifer.

— Ai găsit cheile acelea, fetițo?

Vanda îi arătă din ochi mănunchiul de pe pervazul ferestrei. Spuse râzând:

— Tare aș fi curioasă să știu ce-ți defilează prin mansardă... Să-ți fac o cafea?

— Nu, mulțumesc. Presupun că voi avea mult de lucru și nu prea am timp.

— Bine, cobor să te conduc.

În urma lor, telefonul sună lung.

Locotenentul Azimioară ceru încă un corn și al doilea iaurt, prin vitrina lăptăriei se vedea perfect intrarea blocului. Trecătorii erau rari. Călcau atenți la băltoace, zgribuliți sub umbrele. O femeie tânără, înaltă, se ivi la capătul străzii. Purta un trenci strălucitor – Azimioară, nefamiliarizat cu termenii, i-ar fi zis lame – și o pălărie cu gardini largi. I se păru că seamănă cu Greta Garbo[27]. Aceeași siluetă, aceeași ținută, același mers princiar. Greta Garbo, așa cum o știa din filmele turnate înainte de război.

„Ca să vezi ce înseamnă să fii celebru cu adevărat! medită plin de nostalgie. Când ea turna «Ana Karenina» sau «Contesa Walewska» taică-meu nici nu se născuse. Iar eu, Azimioară-fiu, aș recunoaște-o dintr-un milion de femei...”

---

[27] Greta Lovisa Gustafsson, cunoscută ca Greta Garbo, a fost o actriță suedeză. Încă din perioada filmului mut a fost considerată un star internațional, un sex-simbol, model care a fost ulterior urmat de multe alte actrițe. Federico Fellini susținea că „a fost fondatoarea unui ordin religios numit cinema”.

Tânăra dispăru în blocul Vandei Trai-Dulce.

„Interesant!” își zise Azimioară. Lăsă o bancnotă pe masă și fără să aștepte restul părăsi vertiginos lăptăria. Se opri în capul scării. Tocurile femeii răsunau pe trepte.

„... cincizeci și opt, cincizeci și nouă, șaizeci... Cu încă douăzeci urcate înainte de a ajunge eu șaptezeci. E clar! S-a oprit la etajul patru...”

Se întoarse gânditor la lăptărie și telefonă la minister. Ospătărița îi azvârli o privire indiferentă. Înăbușindu-și căscatul se adresă unei colege:

— Ce timp urât!

— Da... E o vreme dură.

*

Când Basile Nicolau pătrunse în birou gâfâind, maiorul își zise că individul ar trebui să renunțe la sare, șpriț și, în general, orice fel de excese. Pe chipul congestionat, aproape de vânăt, expresia era complexă: stupoare, spaimă, revoltă. Schiță un salut și izbucni fără preambul:

— E inadmisibil... Agresiuni în plin centrul Bucureștilor! Pentru ce mai există o ordine în țara asta, o miliție?

Cristescu, obișnuit cu reproșurile – există o tendință atavică a cetățeanului de pretutindeni de a pune în cârca poliției orice neajuns; n-o alintă niciodată, dar o blamează în gura mare pentru orice fleac –, îl consideră

cu o curiozitate calmă:

— Luați loc și fiți mai atent cu tensiunea arterială.

— Mă ironizați?

Se uită la maior sufocat de indignare. Acesta surâse.

— Nici gând. E un sfat amical... Despre ce e vorba?

— Aseară, pe strada Brezoianu, s-a atentat la viața mea. Vă place?

— Nu. Descrieți-mi, vă rog, împrejurările.

Basile Nicolau își drese glasul. Bărbia dublă se lăfăia pe un fular cu arabescuri stacojii, care i se păru maiorului demodat – „de pe vremea armistițiului” – și în orice caz prea tineresc.

— Mă luasem după o cucoană, domnule, declară fără nicio jenă, îi făceam conversație...

— Înțeleg că ați acostat-o...

— E interzis?

— Dar nici recomandabil. Mă rog, continuați.

Cristescu îl cerceta curios. Nici când era foarte tânăr nu îndrăznise să „agațe” o femeie. Chiar azi avea rețineri, o repulsie organică să abordeze necunoscuți, solicitând vreo informație oarecare: cât e ceasul sau unde vine strada „Tritonilor”, pe ce linie trage trenul de Bacău...

— Deci făceați conversație persoanei...

„Hm*! îi băga texte,* ar fi zis locotenentul Moșoianu”... reflectă Cristescu.

— Exact! Fără motiv, se mută pe scaunul alăturat. Se așeză, atent la dunga pantalonilor. Discutam nu-i așa, fleacuri, ca la început de cunoștință, când, deodată, mă trezesc pocnit în ceafă și scos din circulație. Și asta unde? Pe strada Brezoianu, domnule, în inima târgului!

— Într-adevăr, regretabil.

— Păi dacă au dat gangsterii iama în centru, ce s-o fi întâmplând prin cartiere? În Drumul Taberei?...

„Voie de Toblerone”, surâse maiorul cu gândul la Moșoianu.

— ...în Balta Albă...

„White Lake”

— ...în Berceni?

„San Berçan...”

— Pentru ce plătim impozite, tovarășe? Glasul lui Nicolau, în crescendo, ajunsese pițigăiat: Pentru ce întreținem atâtea uniforme albastre?

— În orice caz, nu ca să asigure protecția sexagenarilor amatori de aventuri galante, replică plictisit maiorul.

De obicei, evita violențele de limbaj, nu ofensa, anchetele – chiar când protagoniștii erau infractori periculoși – le conducea cu tact, răbdare, blândețe și umor.

Nicolau însă, crai bătrân și penibil, îl agasa, îl agasa și ulcerul. Începuseră crizele de toamnă...

— Nu mi-ați relatat cum arăta femeia.

Ochii bătrânului se aprinseră brusc și când începu să vorbească, maiorul îi simți gura plină de salivă.

— Divină, domnule! Divină! Un exemplar unic. Tânără, splendidă, elegantă, de mare alură. N-am întâlnit niciodată o femeie mai... surprinzătoare. Mai neașteptată.

Fruntea maiorului se încreți imperceptibil.

„Surprinzătoare... neașteptată...” Gregorian folosise aproape aceiași termeni în legătură cu necunoscuta care-l acostase pe chei... Simplă coincidență?

— Ce înțelegeți prin neașteptat?

Privirea lui Nicolau, căutând să-și definească senzația, pendulă ca ochii păpușilor din nișele orologiilor franțuzești. Și Sebastian, ceasornicarul de lângă Telefoane, avea cândva una în vitrină.

— Vedeți dumneavoastră, explică mutându-se la loc, pe scaunul inițial, există diferite peisaje. Al străzii, cel uman... Femeia asta nu se încadrează în Bucureștiul de azi. E altceva! Din altă lume, nu știu care, dar alta. Pur și simplu face notă stridentă, în sens pozitiv desigur. Alura, toaleta, mersul sunt atât de personale, atât de singulare, încât personajul devine o enigmă. Nu-l poți situa nicăieri, nu știi de unde să-l iei.

„Mda... gândi Cristescu privindu-l cu oarecare surpriză. Ipochimenului nu-i lipsește talentul

portretistic.”

— Am admirat totdeauna frumosul feminin, conchise Nicolau și aș putea afirma că am un ochi care nu se înșală. Cândva am voiajat mult, am bătut plajele la modă ale timpului: Nisa, Cannes, Monte-Carlo, San Sebastian. Am văzut femei superbe, magnifice, o bucurie doar să le privești. Ei bine, n-am întâlnit niciuna care să-i semene!

— Puneți multă căldură în descrierea dumneavoastră, surâse maiorul.

Nicolau reculă ușor:

— Ne extaziem în fața unei statui, a unui tablou. De ce am ignora făpturile vii?

— Presupun că aveți dreptate, rosti mașinal Cristescu. Da, vom face cercetări... Să nu uit, domnule Nicolau. La prima noastră discuție, mi-ați spus că pe 25 noiembrie, ziua asasinării lui Ștefan Popa, vă aflați la Timișoara.

Bătrânul, încordat, întinse gâtul.

— Întocmai. Mi-am comandat două perechi de pantofi, la Nedelcu.

— ...cizmar particular, cu prăvălie pe strada Voltaire. Am reținut. Ați stat trei zile în Timișoara.

Nicolau dădu afirmativ din cap:

— Unde ați locuit?

— La... o doamnă pe care am întâlnit-o în gară.

— Inițial, susțineați că la hotel.

— Minciuna mi s-a părut inofensivă, iar doamnei în cauză îi datoram această eleganță.

— Vă asigurăm că vom proceda cu prudență și discreție. Mă interesează numele și adresa.

Ochii verzui ai bătrânului căutară în lături.

— Cred că mi-e imposibil să vi le pun la dispoziție.

— De ce?

— Am constatat de la început că persoana manifestă rezerve, că evită să fie identificată și mi s-a părut nedelicat să insist. Știu doar că o cheamă Ginia... de la Virginia.

— Bine, exclamă contrariat maiorul, dar ați stat trei zile la ea. Unde locuiește?

Nicolau ridică din umeri.

— Am ieșit din casă doar ca să mă duc la cizmar și într-o seară, ultima, am fost la restaurantul Loyd.

— Suficient ca să reperați adresa.

— Nu, surâse bătrânul. De fiecare dată, m-a condus doamna cu mașina ei personală. Nu cunosc îndeajuns orașul ca să mă fi putut orienta.

Maiorul îl scrută cu atenție. Rosti aproape în șoaptă, articulând rar:

— E ciudat și totodată destul de neplăcut pentru dumneavoastră. Am luat informații la Timișoara. Nedelcu este categoric, de altfel ține un registru foarte

strict, declarând că ați fost la el în luna septembrie, pe ziua de 17. De atunci nu v-a mai văzut...

13

Când pătrunse în boxa de la subsol, Melania Lupu se simți neașteptat de emoționată. Era o încăpere dreptunghiulară cu tavanul abrupt. „Ca în mansardele acelea studențești, pline de pitoresc, din cartierul latin”, gândi bătrâna care nu călcase niciodată în Paris.

Stăruia un aer închis, aproape sufocant, și nările Melaniei tresăriră. „Miroase a praf, păianjeni și hârtie... bătrână”. Rafturi adânci, ticsite cu ziare vechi, caiete și dosare galbene și roșii îmbrăcau până în tavan cele patru laturi ale boxei. Melania își trecu degetele peste vraful de gazete cu un sentiment de nostalgie.

— Când te gândești, șopti înfiorată, nimeni nu le-a atins de treizeci de ani. După domnul acela, Anton parcă a spus Vanda –, cred că a fost o persoană foarte conștiincioasă și ordonată – sunt prima ființă care... deranjează liniștea acestei arhive. Hm, „Universul”, „Cuvântul”, „Dimineața”... Uite și „Curentul”. Parcă domnul Țeicanu era director... Ce nostim mi se pare să-mi amintesc de toate prostiile. Țeicanu era o persoană, în sfârșit, cam... incomodă. Știa să descopere secrete, iar acest talent îi furniza venituri confortabile. Își construise

o grămadă de imobile... Ții minte, draga mea, cum i se spunea?... Șantajul și etajul... „Viitorul”, „Dreptatea”, „Adevărul”... O să-mi fac vreme într-o zi să le răsfoiesc. E atât de plăcut să reîntâlnești vechi cunoștințe. Majoritatea domiciliază astăzi la Bellu, iar eu nu am încercat niciodată vreun... avânt pentru viața în mijlocul naturii.

Un mic dulăpior de perete îi atrase atenția. Trase de urechea de alamă a ușiței, amintindu-și că avusese unul identic în bucătărie, pe vremea când fusese căsătorită cu colonelul Lupu. O expresie de încântare îi însufleți obrazul. Observă imediat registrul – un caiet gros cu coperte de carton, vârstate în negru și verde – lângă un flacon pântecos de Cointreau, aproape plin. Alături, se mai aflau o sticlă de Martell, virgină, și un Cognac des Ducs.

„După cum vezi, fetița mea, domnul Anton avea gusturi rafinate. Cred că nu ți-ar strica și ție o picătură... Știi, doar atât cât să te învioreze.”

Înfiorată de emoție, începu să răsfoiască registrul și înțelese repede că găsise ceea ce căutase. Materialul era perfect și clar organizat, în ordine alfabetică, pe nume, ani, număr de dosar și tipul de infracțiune. Se aflau acolo sute de cazuri, spețe penale din cele mai diverse, de la simple găinării până la delicte internaționale.

„Sute de destine, draga mea, își zise Melania

urmărind cu degetul numele înșiruite la litera P. Mă întreb oare dacă domnii aceștia s-or fi îndreptat... Papazoglu, Pătrașcu – Banca Marmorosh-Blank – falsificator bani, Plătăreanu – spargere, Podgoreanu – escrocherie, Poloni – deturnare de fonduri, Popescu – crimă cu premeditare, Potra – furt cu efracție – Predescu...”

Închise încet registrul, mângâindu-i mașinal marginile, colțurile de pânză cenușie. Câteva crețuri boțiră fruntea de obicei limpede a bătrânei. Se simțea vag decepționată. Fusese aproape sigură – intuiție, o bună cunoaștere a naturii umane, anumite concluzii logice – că viața, mai bine zis tinerețea lui Ștefan Popa cochetase cândva cu acutele Codului Penal.

„Trebuie neapărat să mă consult cu Mirciulică. Poate să pară original, dar momentele când cade în transă mă inspiră grozav...”

În aceeași clipă, inima încetă să-i bată.

Ideea îi venise pe neașteptate, fulger spintecând cerul cu foarfece de argint.

„Da, draga mea, asta trebuie să fie. Domnul Ștefan Popa și-a schimbat numele. Presimt că nu te înșeli... Vei lua registrul acasă și-l vei studia pe în-de-le-te. Este imposibil, cu mintea ta limpede, să nu descoperi tot ce te in-te-re-sea-ză... Ai grijă, fetițo! Mi se pare că devii cam îngâmfată.”

— Îmi pare bine că vă cunoașteți! exclamă Vanda Trai-Dulce. Voi două sunteți prietenele mele cele mai bune.

Adina o învălui pe bătrână într-o privire lacomă, cuprinzătoare, care în fond nu însemna nimic. „Această tânără doamnă, traduse Melania, îi gratulează pe toți cu aceeași atenție, indiferent că-i vorba de tovarășul gunoier, poștaș, sau crainicul de la televizor. Bărbații însă își închipuie că le e adresată personal. Pare o femeie originală și bizară. Simplă pă-re-re, draga mea! E un stil construit, dar îți garantez că are succes. Am avut o toaletă asemănătoare în 1935... Ce-ar fi să mă îmbrac ca Maria Antoaneta? Aș da mult să văd capul domnului maior Cristescu...”

Chicoti încetișor și Vanda o privi amuzată:

— Pari mulțumită. Ți-a ieșit pasiența?

— Încă nu-mi dau seama. Știi că nu-mi place să mă pripesc niciodată. Ți-aduci aminte, cred, că la... Își coborî pleoapele, avea obrajii îmbujorați:...mi se pare că tu îi spui pârnaie, nu gustam niciodată porridge-ul acela delicios de la micul dejun, decât după ce constatam că tu nu ai crampe.

Adina o cercetă mirată, apoi începu să râdă.

„Mă crede copil sau gaga, ceea ce nu constituie un mod prea politicos de a gândi despre cineva”, conchise

bătrâna, îmbrăcându-și pardesiul.

— Ce faceți? întrebă Vanda. Plecați amândouă odată?

Melania Lupu vârî registrul în sacoșa de pânză.

— Mă tem că am lipsit cam mult de acasă și știi că-i de ajuns un fleac pentru ca Mirciulică să se neliniștească.

Adina o ajută să coboare scările, susținându-i ușor brațul.

— În realitate, surâse bătrâna, mă simt încă destul de sigură pe picioarele mele, dar aceasta nu mă împiedică să apreciez un gest de gentilețe, mai cu seamă când vine din partea tinerilor.

Adina zâmbi convențional, cu gândurile în altă parte. Se despărțiră în fața blocului și Melania o urmări lung cu privirea. Peste drum un bărbat tânăr, în scurtă de piele, cu aer de pierde vară, își luă rămas bun de la un bărbat în vârstă care-i strânse mâna plin de entuziasm. Apoi o luă spre Popa Petre.

Bătrâna zâmbi:

„Poți paria pe orice că tânărul e de la mi-li-ție și că o urmărește pe Adina. Despărțirea de domnul acela extrem de distins a fost prea bruscă. Au reacționat amândoi ca la un semnal, fără să-și mai promită măcar că-și vor telefona. O idee destul de bună, draga mea, când «filezi» – constat că vocabularul tău s-a îmbogățit cu termeni juridici – o persoană pe o stradă fără

magazine și unde nu poți sta un ceas fără treabă, doar dacă nu te crezi statuie...”

— Ah! În sfârșit, domnule Azimioară... Vă aștept de aproape un sfert de ceas.

Locotenentul zâmbi, oferindu-se să-i ducă sacoșa.

— Vă înșelați, doamnă. Doar două minute.

— Se întâmplă, într-adevăr, oftă bătrâna, ca eu să exagerez câteodată. Mă întreb dacă vinovată e scleroza sau doar nerăbdarea de a vă vedea... Apropo, ce părere aveți despre moda lansată anul acesta de Yves Saint-Laurent? Se poartă pardesiele tricotate în bob de orez...

Azimioară care habar n-avea cine-i tipul și ca toți oamenii grași detestă lenajurile – bob de orez sau ochi de crocodil subtil, îi era absolut egal – o asigură că are o părere foarte bună. Bătrâna păru încântată. O obsedau câteva întrebări:

„De ce o urmăresc pe Adina? Oare și Vanda e supravegheată? S-o avertizez? Există vreo legătură Adina-Vanda-Ștefan Popa? Știu că ai la ce reflecta, fetițo!”

Declară zâmbitoare:

— Cred, totuși, domnule Azimioară, că eu voi rămâne la raglanul de camel-hair. Nu cunosc nimic mai elegant pentru o dimineață de toamnă...

*

Abia la al cincilea apel se hotărî să ridice receptorul.

Se simțea plictisit – nu enervant plictisit, ci moale, dulce, leneș – și apoi de mulți, mulți ani, telefonul îi oferea același repertoriu: comunicări de la serviciu, invitații convenționale, uneori solicitudine de circumstanță din partea unor persoane extrem de politicoase ca Micleasca („mi-era teamă să nu fii bolnav, nu te mai vede omul cu anii, ești sigur că te simți bine?”), dar cel mai adesea: „Hotel Capitol? Nu, greșeală... Scuzați...”

— Cris?

Îi recunoscu imediat vocea. Răspunse liniștit:

— Da, Adina.

Femeia râse.

— Îmi vine să cred că mi-ai așteptat telefonul.

— Nu te înșeli.

— Ți-am spus atunci că n-am să te mai caut.

— Constat că te-ai răzgândit... Scuză-mă o secundă, vreau să-mi aprind o țigară.

— În sfârșit! Primul semn de emoție, asta ca să te pastișez.

— Dacă-ți face plăcere...

Cris Gregorian luă pachetul și bricheta de pe comodă. Observă amuzat că degetele îi tremură ușor.

— Te ascult.

— Mi-e dor de tine.

Cuvintele răsunară șoaptă fierbinte și inginerul își dădu seama că femeia vorbise cu buzele lipite de

microfon „Școală înaltă!” Se simțea totuși tulburat.

— Cum putem rezolva problema? Aștept propuneri concrete.

— Te aștept într-o jumătate de oră pe strada Gabriel Péry... Cunoști, lângă Athénée Palace...

— Cunosc. De ce nu vii la mine?

— Prefer peisaje mai exotice.

— Mă duci în Baleare?

— Ai să vezi. Îmi plac surprizele.

— Mie, nu. În sfârșit, am să fiu acolo.

— Ai grijă, Cris. Ești urmărit.

Gregorian rămase cu receptorul în mână. Îl puse în furcă încet, cu grijă, de parcă ar fi constituit un obiect de preț fragil.

„Să-l anunț pe Cristescu?”

Întinse mâna spre telefon apoi se răzgândi. Se simțea prea plictisit. Își trecu mâna peste barba aspră. Mai avea timp să se bărbierească.

*

— Vă rog să mă înțelegeți, tovarășe maior. Era întins țeapăn în mijlocul trotuarului. Nu puteam să-l las.

— Înțeleg, Marinescule.

Desena distrat pe marginea calendarului un cap de girafă. Îl admiră din toate părțile, corectă urechile nu îndeajuns de ascuțite.

— Mi-am zis că poate mai trăiește, continuă

locotenentul.

— Trăia precis.

— Trăia, recunoscu necăjit. L-am zgâlțâit de umeri și odată a sărit în picioare. „Ce faci, dom’le aici?” „Bine mersi! Matale?” „Ai căpiat? Te ții de bancuri?” „Da’ ce-i interzis?”

— Și avea dreptate, constată maiorul Cristescu pe tonul omului care nu poate contesta evidența. Nu-i interzis. Și între timp, probabil Cosânzeana a dispărut.

Locotenentul dădu din cap.

— Am pierdut-o.

— Mda, făcu maiorul, trimițând pixul cu un bobârnac spre plumieră. Un truc vechi, clasic, dar etern valabil. Când vezi că omul trage să moară, „îți lași baltă toate interesele...” Umanismul ne mănâncă, Marinescule!

Tânărul îl privi circumspect. Nu-i putea defini exact starea de spirit.

— Cum zici că arăta diva?

Punea întrebările indiferent, distrat, de parcă nu ar fi acordat importanță chestiunii sau ar fi cunoscut răspunsurile dinainte.

— Înaltă, spectaculoasă, neobișnuită. E ca un far. Femeia imposibil de confundat. Nu poate trece neobservată.

Cristescu zâmbi malițios.

— Se pare că te pricepi binișor în materie. Un fapt mi

se pare cert. Persoana care l-a acostat pe Gregorian, care nu s-a lăsat acostată de Nicolau și pe care ai urmărit-o dumneata – totdeauna misterioasă – v-a sugerat tuturor cam aceleași adjective: neobișnuit, straniu, cu totul singulară.

— Pesemne e vorba despre una și aceeași individă.

— Înclin să cred că da... Mai e de reținut un element esențial: Individa ține în lesă un soi de gorilă, care folosind un procedeu sau altul o debarasează de umbre. Pe Nicolau l-a făcut KO, dumitale ți-a tras o cacialma de profesionist, aș zice.

— Rândul viitor n-o să-i mai meargă, vă garantez.

Cristescu îl privi lung – „în locul tău n-aș fi chiar atât de sigur" –, dar tăcu. Tinerii nu trebuiau descurajați. În aceeași clipă, ușa se deschise și năvăli („băiatul ăsta nu poate niciodată intra, totdeauna dă buzna") locotenentul Moșoianu.

Maiorul îl cântări scurt și conchise calm: „E clar! Încă unul care a feștelit-o". Ochii i se îngustară într-un surâs de o ironie blândă:

— Ia zi, băiete! Cum ai încurcat-o?

Locotenentul clipi descumpănit în spatele ochelarilor. Și-i ridică spre rădăcina nasului, așa cum fac copiii, își trecu degetele prin părul tuns perie.

— Cinci minute, tovarășe maior, cinci minute, atâta am lipsit și a și dispărut.

Maiorul luă din nou pixul și începu să umple ochii girafei.

— Cunosc pe dinafară programul lui Gregorian, urmă Moșoianu agitat. Nu iese niciodată, dar niciodată, înainte de ora șapte. Am plecat la șase și cinci să dau un telefon urgent și la zece eram înapoi.

Cristescu se interesă fără să-și ridice privirea:

— Barem ai găsit-o acasă?

Locotenentul Marinescu zâmbi sardonic. Moșoianu, fâstâcit, își mușcă buzele.

— Am sunat-o pe mama... O problemă de familie, vă rog să mă scuzați.

Maiorul surâse din nou. Își prinse bărbia în palmă, cu gestul lui caracteristic. Declară pe un ton părintesc:

— Am să-ți dau un sfat, băiete. Să nu minți niciodată mai mult de o singură dată pe zi, dacă n-ai o memorie al dracului de bună. Până acum, ai trântit două. Primo! Că ai lipsit doar cinci minute. Unicul telefon public din perimetrul locuinței lui Gregorian se află la o distanță de 300 de metri. Chiar în pas alergător, dus și întors, plus durata convorbirii, considerând că era liber și tot trebuie să înmulțești cele cinci minute cu trei sau patru. Secundo! Tovarășa Moșoianu-senior nu se află în București, după socotelile mele, de cel puțin o lună.

Locotenentul făcu ochii mari. Într-adevăr maică-sa se afla la o verișoară din Piatra Neamț. În curând, aveau să

se împlinească șase săptămâni. Nu discutase însă cu nimeni chestiunea, pentru că pe nimeni nu interesa ce face mama lui, ce gândește în general despre existență, sau, în special, despre realizările din nu știu ce ramură a industriei naționale.

— Ai epuizat tot stocul de cămăși curate, constată blajin Cristescu. Asta albastră a fost ultima și e a cincea zi de când o porți. Nu te jena, băiete, am trecut toți prin situații asemănătoare. Apropo! Cel puțin te-ai asigurat că Gregorian a plecat realmente de acasă? O lumină stinsă e într-adevăr un indiciu, dar în același timp poate constitui și un truc pentru a îndepărta filajul din meleag.

— Categoric a plecat.

— De unde știi?

— Mi-au confirmat-o niște puști care băteau mingea în curte.

— Aha! Atunci înseamnă că așa e... Ia te uită! Azimioară! Arboră o expresie încântată: Azi am înregistrat numai succese. După chip, ai vești bune. Ardem de nerăbdare să le auzim!

Locotenentul, gras, transpirat și pleoștit se holba la colegi, vrând parcă să înțeleagă ce se petrece în lume, în biroul lui Cristescu, cu el însuși.

— Ia loc! îi suflă Moșoianu cu un licăr sardonic în căutătură.

— Melania... bâlbâi Azimioară.

De astă dată, figura lui Cristescu se crispă „Acum începe adevărata dandana!"

— Pentru numele lui Dumnezeu! Ce vrea? Ce-a făcut? Ce a mai născocit?

— A dispărut pur și simplu din fața mea...

14

Doamna Miclescu, în mod excepțional îmbrăcată în rochie de casă – de altfel somptuos elegantă, dintr-o mătase bleumarin cu dragoni –, picior peste picior, jucându-și papucul cu toc înalt, își privea gânditoare fiul. Departe de a fi în nota obișnuită, părea obosit, preocupat, cuprins de o neliniște aparte, însă bine stăpânită. Pentru cine nu-l cunoștea, rămânea același bărbat cu ținută impecabilă (întâlnit pe alt meridian l-ai fi luat drept funcționar superior al unei firme prospere), bine, distins și sigur de el.

Coleta Miclescu a cărei capacitate de analiză era destul de firavă, oscilând spre zero, parte datorită unei lipse de dotare congenitale, parte, din comoditate sufletească – „de ce să scormonesc după dezagreabil, mi-ajunge plăcutul aparent" –, intui de astă dată că ceva în viața lui Vali, ceva esențial, nu este și n-a fost niciodată în regulă. Nu se simțea în culpă, dar își

amintea acum în mod surprinzător – de ce tocmai acum? – că are foarte puține amintiri despre copilăria și adolescența băiatului. Ahtiată de viață mondenă (iar bărbatu-său o seconda perfect), se mulțumea să înregistreze rapoartele guvernantei și să constate cu satisfacție, uneori la câteva zile o dată, că are un băiat frumușel, care se dezvoltă minunat.

— Când ai pus pentru prima oară pantaloni lungi, Vali?

Întrebarea, odată rostită, i se păru de un absurd smintit. Fiu-său se uită la ea ca picat din lună. Buzele i se strâmbară într-un rictus.

— Ești sigură că te simți bine?

Doamna Miclescu. Cu tact și grație, dar ferm, știuse totdeauna să se impună.

— Nu ai niciun motiv să fii grosolan, Vali. Ai astăzi ceva care-mi amintește de zilele când trebuia să-l anunți pe taică-tău că ai rămas corigent. Pari... neajutorat, speriat...

Avocatul Miclescu se ridică. Își vârî mâinile în buzunarele pantalonilor și se apropie de fereastră. Vorbi întors cu spatele:

— Trebuie să-ți amintesc că am mai crescut de-atunci și că am învățat să mă ajut singur.

— Oare? se întrebă Coleta, visătoare. Ți-a mers totul din plin, n-ai avut obstacole. În fond pe cine, ce ai învins

tu în viață?

Fiu-său, iritat, se răsuci brusc:

— Ce te-a apucat? Tu pe cine ai învins?

— Eu sunt femeie, dragul meu, am avut noroc și sunt la sfârșitul vieții, așa că problema nu mai contează.

— În regulă! Ce te face să crezi că sunt un mameluc?

Doamna Miclescu oftă:

— Nimic anume, Vali. Nu te supăra, dar ca să fii mereu victorios îți trebuie ori să ai o șansă fantastică, ori să înveți să fii, adică să lupți pentru asta. Așa îmi închipui...

Avocatul se desprinse de fereastră! I se proțăpi dinainte, cu picioarele depărtate și genunchii încordați.

— Ascultă-mă, mamă, observ că te afli azi în dispoziție filosofică. Eu n-am vocație în sensul ăsta. Nici azi, nici altă dată. Practic, ce vrei?

Coleta îl observă cu un surâs matern. „Ce ochi frumoși, gândi. Ochii lui Grig, dar... mai categorici...”

— Sunt îngrijorată din cauza ta.

— Poți să-mi explici de ce?

— Uită-te în oglindă și ai să constați singur.

— Îmi cunosc fotografia. Altceva! Motive concrete!

— Tonul tău nu face decât să-mi accentueze impresia. Spune-mi, Vali, nu ai nimic să-ți reproșezi? Ceva... grav vreau să spun.

Avocatul își aprinse nervos țigara.

— Ce înseamnă grav în capul tău?

Doamna Miclescu pocni din degete exact ca la partidele de pocher, când, neavând carte, se întreba dacă să tragă cu două pici la culoare ori cu trei cărți la quintă.

— Grav! Bineînțeles, ceva care să-ți atragă neplăceri serioase.

Miclescu rânji:

— Ți-e frică să nu fi contractat un sifilis?

— Ești odios de vulgar.

— Atunci la ce te gândești? La pușcărie, nu?

— De vreme ce-ți face plăcere, nu văd de ce n-aș spune lucrurilor pe nume. Da, mi-e teamă să nu fi făcut o prostie.

Fiu-său respiră adânc, ca omul excedat, exasperat de aberațiile altora.

— Prostii! Ai fost și ești nevastă și mamă de liber profesionist. Totdeauna ai dus-o împărătește, natural, raportat la circumstanțele în care trăim, și m-aș mira dacă ai făcut vreodată diferență între o hârtie de zece lei și una de o sută.

— Am oroare să mi se scoată pe nas...

— Nimeni nu-ți scoate nimic pe nas. Ai știut totdeauna care este salariul lui papa și care e plafonul meu. Cabinetele medicale particulare s-au închis în ’58 și totuși noi am dus totdeauna aceeași trenă. Cam de

unde ți-ai închipuit tu, așa, atunci când îți pui părul pe moațe, că a ieșit excedentul? Vrei să-ți povestesc că fiecare sută de lei pe care ți-o pasează pacientul sau clientul e o „prostie” care te vâră la pârnaie înainte de a apuca să strănuți de două ori? N-ai știut lucrurile astea? Nu le-ai aflat în douăzeci și cinci de ani? Dacă nu, dă-mi voie să nu stau de vorbă cu o debilă mintal. Dacă da, explică-mi ce vrei de la mine? Ce vrei, doamnă?

Urlase, și doamna Miclescu, realmente neobișnuită cu violențele de limbaj și ton, avu o mișcare de recul. Nu voia să se certe cu fiu-său și încercă să rămână calmă.

— Mi se pare ciudat, declară cu glas nesigur din pricina efortului de a se stăpâni, că nimeni nu mi-a vorbit până acum în felul acesta. În niciun caz nu m-așteptam s-o facă fiul meu...

Avocatul dădu din mână plictisit.

— Degeaba mă iei la sentiment. Mă scoți pur și simplu din sărite.

Observă lacrimi în ochii Coletei și se simți impresionat. În realitate, o iubea pe maică-sa, totdeauna se simțiseră bine împreună, și își închipuia că-i singura persoană care-l înțelege cu adevărat. Oftă bătând-o ușor pe umăr:

— Scuză-mă. Cred că sunt puțin obosit.

— Nimic altceva, Vali? Ești sigur?

— Mamă, noi am fost totdeauna sinceri unul cu altul.

Te implor, spune-mi răspicat ce-mi reproșezi. Dacă o făceai de la început, ne-ai fi scutit pe amândoi de scena asta penibilă.

— Ai dreptate... Spune-mi, dragul meu, în povestea cu Doru...

Se întrerupse, mușcându-și buzele. Nu-și găsea cuvintele, îi era teamă de termeni tari, fără întoarcere.

Miclescu interveni nerăbdător:

— Ce-i cu limbricul ăla?

— Ai vreun amestec în... istoria aceea nenorocită?

Avocatul își încleștă pumnii în buzunare.

— Cine ți-a vârât în cap tâmpenia asta? Spune! Cine!

— A... a trecut Cătălina pe aici...

— Aha! O mică imbecilă neurastenică.

— Te rog, Vali, nu vorbi așa despre omul pe care-l strângi în brațe. Mi se pare odios, nedemn de un gentilom.

— Adică ea mă poate trata de apaș, rămânând o lady...

— Destul, Vali! îl întrerupse Coleta. Spune-mi un singur lucru și-ți promit că n-am să-ți mai pomenesc niciodată de afacerea asta. Unde ți-ai murdărit alaltăieri pantofii de var?

— Ce dracu' ai cu varul?

— Pe strada unde a fost lovit băiatul, s-a răsturnat o roabă cu var.

— Aha! Deci eu sunt agresorul. Începu să strige: Dar, bine, doamnă, se construiește în tot orașul! Nu dai colțul fără să dai de o bina, de o schelă, de un șantier, un bloc în construcție sau de mama dracului! Cretina aia mică, bag de seamă, a început să facă pe detectiva, dar de la tine mă așteptam la mai mult. Auzi soneria și își izbi palma peste coapse de enervat: Cine paștele mă-sii te caută la ora asta? Parcă-i tractir, nu casă!

Coleta se ridică.

— Liniștește-te nu primesc pe nimeni.

Se îndreptă spre vestibul. Avocatul își aprinse o țigare. Izbuti abia la al patrulea chibrit. Pe celelalte, frânte din cauza enervării, le aruncă pe covor.

— A venit Cătălina.

Miclescu se răsuci ca un șarpe. Își uită furia zărind chipul balerinei. Era livid. În ochi, groaza ardea ca un far.

— Ce-ai pățit?

Cătălina își dădu drumul să alunece în fotoliu:

— A murit Doru.

*

Strada, deși în plin centru al Capitalei, era aproape pustie. Pe trotuarul celălalt, doi tineri se țineau de mână. Râdeau mult, vorbind în gura mare.

— Când Geta a auzit că a fost cu o piele blondă la discotecă, i-a cerut înapoi toate benzile cu Mireille

Mathieu. Are o fire creață...

„Hm, surâse Cris Gregorian. «Piele blondă...» Am rămas în urmă. Pe vremea mea îi zicea coajă. A făcut talpa cu o coajă până la pietroiul crăcănat. Adică plimbare cu o tipă la Arcul de triumf... De!...”

Se simți brusc luat de braț și tresări. Adina îi întinse obrazul. Gregorian o sărută din vârful buzelor, amical.

— Ți-a fost dor de mine?

— Uite o întrebare pe care eu n-aș risca-o niciodată, zâmbi Gregorian.

— De ce?

— Nu-mi place să pun pe nimeni în încurcătură.

— Atât de puțin iubit ai fost în viața ta, Cris?

În glas vibrase o duioșie neașteptată și chiar dacă, în sinea lui, Gregorian se îndoia de sinceritatea Adinei, se simți totuși impresionat. Îl iubise Lili? Habar n-avea și se întrebase de multe ori dacă femeia aceasta avea capacitate de afecțiune sau pur și simplu nu întâlnise bărbatul care-i trebuia. N-avea elan, era departe de a fi o entuziastă a dragostei. Acum, după zece ani de văduvie, Cris își dădu seama, calm, dar cu stupoare, că nu reușea să-și amintească o singură frază de-a ei. Una din frazele acelea memorabile care rămân în arhiva oricărei familii, după decesul unei rude sau alta: Tata avea o vorbă... Unchiul mare obișnuia să zică... De la Lili îi rămăseseră doar câteva propoziții meschine,

demobilizante: „Cât a costat? S-au scumpit lemnele... A, nu acum... Te rog, sunt obosită...”

Suspină imperceptibil și Adina îi strânse brațul cu tandrețe:

— Bietul băiat!

Gregorian se scutură râzând:

— N-o lua în tragic. Mă gândeam la altceva.

— Aș prefera când suntem împreună să te gândești la mine.

— Rețin. Unde mergem, iubito?

— Asta sună ceva mai bine. Am mașina parcată la Eva.

— Frumos cal, aprecie Gregorian când o văzu apropiindu-se de un „Mercedes” albastru, cu cheile în mână.

— Nu-i al meu.

— Totuși nu mi-ai spus unde mergem.

Adina zâmbi. Conducea cu distincția studiată a tuturor femeilor aflate la volan, imitație perfectă a stilului ostentativ lansat de monștrii sacri ai Hollywoodului: înmănușată, foarte dreaptă, cu nasul prea ridicat și afectând o nepăsare regală cu aromă de dispreț față de toți ceilalți muritori.

— Ce importanță are atâta vreme cât ești cu mine?

— Adică?

— Tocmai de aceea întreb. Te-ar surprinde dacă ți-aș

spune că mi-ai complicat îngrozitor existența?

O privi pieziș. Adina îi susținu privirea zâmbind.

— Nu. Adică nu mă surprinde. Dar îmi pare rău.

— E simplu să-ți pară bine. Dă o declarație la miliție.

— Dragul meu, am detestat toată viața uniformele. Dar pentru tine, sunt în stare să mă sacrific.

Inginerul Gregorian o cercetă mirat.

— Nu te răzgândești până mâine?

Adina îl privi în ochi.

— Nu. Explică-mi totuși despre ce este vorba?

— Îți bați joc de mine?

— Niciodată de un bărbat care mă interesează. Pe care-l caut.

— De fapt ce știi?

— Că ești urmărit.

— Cum ai aflat? Eu nu mi-am dat seama, deși mă așteptam să fiu supravegheat.

— Am să-ți povestesc altă dată. În fond, ce s-a întâmplat? Mărturisesc, ești ultimul om despre care îmi închipuiam că ar putea avea încurcături cu miliția.

— În seara când ne-am cunoscut...

Îl întrerupse zâmbind:

— ...când te-am agățat, vrei să spui, îl corectă Adina. Nu te sfii, mie nu mi-e teamă de cuvinte.

— Ei bine, s-a comis o crimă, iar eu sunt suspectat că aș fi autorul ei.

— Destul de neplăcut. Îmi pare rău pentru tine, Cris.

— Mi-e teamă să nu fie ceva mai mult. Oricum, ești amabilă.

— Așa m-a învățat guvernanta.

Nu ceru amănunte. Inginerul își zise că ori a întâlnit prima femeie din viața lui care nu-i curioasă ori Adina dispunea de o sursă specială de informații. Îi scăpă o întrebare neașteptată:

— Spune-mi, Adina, ești căsătorită?

Femeia râse:

— Am aerul?

— Sincer vorbind, nu. Divorțată?

— Normal.

— De ce-i normal?

— Nu știu dacă ai constatat, dar nouăzeci la sută din femei – mă refer la cele între treizeci și cincizeci de ani (restul nu mai ține de regn, devin antisex, ca și bărbații săriți din șaizeci) – sunt divorțate. Am fost măritată exact opt luni, iar bărbatul reprezenta prima mea dragoste.

Cris râse amabil:

— Ți-a trecut cam repede.

— Niciodată.

Tonul era grav și Gregorian, deconcentrat, îi desprinse mâna de pe volan.

— Iartă-mă, șopti sărutându-i mănușa.

— Nu trebuia să-ți ceri scuze. Am să-ți spun despre ce este vorba. Merită să asculți, povestea e – sau cel puțin așa mi se pare mie – inedită. Pe bărbatu-meu îl adoram. Aveam șaptesprezece ani, el douăzeci și patru. Era avocat. Locuiam la Timișoara, într-o casă veche, pe același palier cu un tip cu relații peste tot...

Se întrerupse.

— Spune mai departe, o rugă Gregorian.

Avea sentimentul că vizionează un film cu suspans care se întrerupe exact când asasinul scoate revolverul.

Adina suspină:

— Mă gândeam la fetița adorabilă care eram atunci. Cum un moment, o singură clipă de viață te poate mutila... Tipul mă dorea. Am simțit-o chiar de la început. Odios! Un bărbat bine, dar privirea... Doamne! N-am să uit niciodată privirea aceea de fiară! Fixă, lacomă, oribilă. Pe mine mă despuia cu ochii. La șase luni de la căsătoria noastră, pe soacră-mea au arestat-o. O chestie cu cocoșei... Se mai purta pe atunci...

— Se poartă și azi, remarcă inginerul Gregorian.

— Dinu, vreau să zic bărbatu-meu, ținea enorm la mă-sa. E adevărat că bătrâna se sacrificase pentru copii – văduvă de la 26 de ani, îți dai seama –, dar și el era genul „băiețelul” mamei. De la un deținut eliberat, a aflat că pe maică-sa o bat crâncen. Suferea ca un animal. Nu suporta ideea, avea coșmaruri noaptea, urla și se trezea

lac de sudoare. Într-o zi...

Cris avu din nou senzația filmului întrerupt.

— Spune!

— Bref! Tipul a venit la noi, cu o propunere concretă: maică-sa va fi eliberată contra cost.

„Cât?”

„Piperat.”

„Adică?”

„O noapte cu nevastă-ta și mâine doamna Popovici e acasă.”

— Și?

Se simțea de-a dreptul îngrozit.

— Simplu. Bărbatu-meu m-a cedat.

— Nu se poate. Astfel de lucruri se întâmplă doar în cărți.

— A venit la noi într-o seară. S-au pilit amândoi cu Triple-Sec. Ții minte, era la modă... La un moment dat, Dinu s-a ridicat, aducându-și aminte brusc că are de făcut unui coleg o comunicare urgentă. Noi n-aveam telefon, se obținea foarte greu pe atunci. L-am însoțit în vestibul înspăimântată:

„Ești nebun? Mă lași cu ăsta aici? Și încă beat?” „E o chestie urgentă.” „Animalul mă vrea. Ai chef să sară pe mine?” A încercat să râdă. „Nu fi caraghioasă, Adina. Nu contest că ești irezistibilă, dar trebuie să ții seama de faptul că mai există și bărbați care nu cad pe spate când

te văd. Mai există și din ăștia, în orice caz.” A plecat.

— Și tu? întrebă Cris.

— Era iarnă. Purtam niște pantaloni verzi de catifea, parcă mă văd și acuma, și o bluză de pijama din mătase roșie. Am sărit pe geamul de la baie pe palier și am fugit în papuci pe stradă. Amănuntele nu mai interesează. Aveam o prietenă, o bucureșteancă – sculptoriță – care locuia în apropiere. Mi-a împrumutat haine și bani de tren. A doua zi i-am trimis o telegramă lui Dinu. Cine mă poate ceda pentru o noapte, mă poate ceda pentru toată viața. Îl văzu impresionat și râse: Nu trebuie să plângi, dragul meu. Nenorocirea e...

— Nenorocirea... De ce nu continui?

— Că-i singurul bărbat pe care l-am iubit în viața mea. Îl iubesc și azi.

— Nu se poate!

— Ba da. Poate că tu vei fi al doilea. Încă nu sunt sigură. Hai, Cris, am ajuns.

Gregorian, trezit brusc, se întrebă dacă nu cumva Adina fabulase artistic ca să-i abată atenția. Captivat, nu fusese atent la drum. Habar n-avea în ce cartier se află.

— Unde suntem?

Adina râse.

— În Baleare.

Când îi simți buzele, își dădu seama că de fapt nu-l mai interesează nimic.

15

— Este straniu, declară Melania Lupu cu ochii rotunjiți, clipind precis și ritmic ca păpușile care spun „mama”!, dar mi se întâmplă a doua oară în viață să fiu răpită. Mă întreb dacă amănuntul acesta nu va dăuna reputației mele... De la o anumită vârstă, unele... da, cred că le pot spune excentricități, par deplasate. Știți, domnule, oamenii nu sunt îngăduitori. Am avut prilejul s-o constat de-a lungul anilor, căci, vă mărturisesc, am ajuns la o vârstă respectabilă, deși lumea își închipuie despre mine că sunt mult mai tânără. Cred că acest amănunt se datorează faptului că am o față rotundă. Cel puțin, așa pretindea bunica mea, care întâmplător era o persoană originală, fără ca aceasta să deranjeze pe cineva. „Un obraz rotund și ochi zâmbitori, iată secretul tinereții veșnice.” Acestea erau, cuvânt cu cuvânt, vorbele ei și presupun că nu s-a înșelat.

Gigi Song, în blugi, centură cu cataramă ostentativă și cămașă semnată – un muc de rips ieșit din tivul buzunarului iscălit cu fir de aur Christian Dior – o privi aiurit. „Ce-i cu asta, tăticu?!? A picat din romanele albastre ale lui Paul Bourget?” Vag, făcând abstracție de fizic, îi amintea de mătușa Pitty. „Pe aripile vântului”, Scarlett O’Hara, Reth Buttler... Avea cincisprezece ani

când citise cartea. Locuia la tanti Violeta. Maică-sa murise, iar taică-său se încurcase cu o „tramvaistă”. Femeia lucra la ITB[28], iar Bordeianca, solidară din principiu cu familia, repudia tot din principiu orice eventuală combinație a soțului văduv. Posesivă la modul agresiv, socotea că Vasile, cumnatu-său, datorează fidelitate Nelei, chiar și post-mortem. „O aventură acolo, înțeleg, e bărbat! Dame, vorba aia, pe toate drumurile. Dar de ce să aducă muiere în bătătură, om sărit din cincizeci de ani? Pildă pentru fecioru-său?” Făcând caz de moralitate, dar în fond lipsită de orice sentiment, și fără niciun fel de vocație maternă, îl luase pe Gigi la ea. Cumnatu-său i-l cedase fericit. Tramvaista nu gusta genul „bou cu vițel” și o dată cu plecarea copilului se îmblânzise. Doar la chenzina a doua, când Vasile vărsa Violetei Bordeianu o pensie alimentară modică se strâmba, acuzând o migrenă bruscă. În consecință, ca represalii, folosea cheia de la dormitor...

Gigi, conștient că „puria” bagă texte – cunoștea de la Violeta amănuntele procesului în care fusese implicată Melania cu aproape doi ani în urmă –, oscila între amuzamentul gras și încântare. Ca toți oamenii care veneau în contact cu bătrâna, excepție făcând imbecilii și indivizii complet lipsiți de imaginație, se simți

[28] Întreprinderea de transport București.

spontan captivat de personalitatea ei. Emana din toată făptura Melaniei un farmec aparte, pe care Gigi îl simți imediat, chiar dacă nu-i putea defini esența. Cândva, o făcuse maiorul Cristescu, altă „victimă” a bătrânei: „Melania Lupu – egal minte de gangster altoită pe apetituri și obiceiuri de fetiță. Adaugă o amabilitate firească și manierele desăvârșite, ca liant, plus motanul Mirciulică, și-i suficient ca simpla ei prezență să-ți taie răsuflarea. Ești căpiat și vrăjit, în același timp”.

— Trebuie să vă mai spun, urmă Melania grațioasă și liniștită ca într-un salon unde se croșetează bârfă subțire de cucoane și sweatere de mohair, că fără să mă dau în vânt după aventuri, le sesizez totuși aspectul folositor. Îți dau prilejul să cunoști o sumedenie de persoane interesante de la care poți învăța multe lucruri noi. De pildă, nu știu dacă ați avut prilejul s-o întâlniți pe domnișoara Lili Buric...

Gigi Song izbucni în râs. „Gagica” i se părea un număr formidabil, prima bătrână care nu vorbea de WSH, colesterol și analiza urinei. Și culmea, o cunoștea pe Lili Buric! Închipuindu-și-le doar alături, Gigi simțea că se sufocă de râs. Melania, distinsă, fragilă – bibelou și desuetă ca un gramofon, Lili Buric – un zdrahon de un metru optzeci, vulgară, vopsită și gălăgioasă ca o fanfară militară.

— În realitate, eu am mult umor, declară Melania,

parcă încântată de efectul afirmațiilor ei, și sunt obișnuită ca oamenii să se amuze în compania mea. Portarul nostru, de câte ori mă vede o ia la goană.

— De ce?

— Omului acesta nu-i place să se distreze. Cel mai bun prieten al lui este un domn cu adevărat distins, gropar la Sfânta Vineri. Bănuiesc că amănuntul acesta spune multe.

În timp ce vorbea, ochii îi alunecau discret, studiind interiorul.

„O cameră stranie, draga mea. Cât se poate de comună și totodată bizară. Mobila este ieftină, cumpărată acum treizeci de ani, aranjamentul, total lipsit de gust. Nota de bizar o dă faptul că este ne-lo-cu-i-tă. Și asta de cel puțin șapte-opt ani. Ce te face să fii atât de sigură? Dar e limpede, fetițo, și știi că nu-mi plac întrebările naive. Pe lada studioului se află un pachet de țigări gol, făcut ghemotoc. «Virginia», roșii. Erau țigaretele preferate ale colonelului și pe care nu le-ai mai văzut în debite de peste două cincinale. Iar sub vaza odioasă, se află revista «Săptămâna» în format mare, așa cum apărea la început.”

— Ce spuneați, domnule? Iertați-mă, mi se întâmplă uneori să nu aud prea bine. Prietena mea, doamna Florence Miga, pretinde că aceasta s-ar datora sclerozei. Eu nu cred, căci abia am împlinit șaizeci și cinci de ani

și patru luni. Presupun că această mică meteahnă mi se trage de la faptul că urechea e prea solicitată. Am obiceiul – nu înțeleg de ce persoanele care mă vizitează se simt enervate – să urmăresc în același timp emisiunile de la radio și ambele programe TV. Trebuie să vă spun că am două televizoare. Înțelegeți, mi-ar fi imposibil să urmăresc un film sau varietățile de pe canalul unu, și să scap o rubrică economică interesantă de pe canalul doi. Nu, vă asigur, ar fi peste puterile mele.

Se uită la Gigi triumfătoare: „uite ce fel de femeie sunt eu!”, trecându-și degetele prin buclele de la ceafă. Gigi Song râdea deschis, cu ochi lucioși, fără să o scape din priviri. Avea sentimentul că niciodată în viața lui nu se distrase atât de bine. O stârni, fiindu-i parcă teamă ca bătrâna să nu-și isprăvească numărul prea repede.

— Pomeneați înainte de Lili Buric. O cunoașteți bine?

— Desigur. O persoană fină din toate punctele de vedere și extrem de... competentă. Ea m-a învățat cum se deschide orice broască folosind doar o agrafă, știți, din acelea ieftine, se vând patru la leu, și *la danse du ventre* ținând în creștet un pahar de vin. Bineînțeles, nu mă produc decât în cercuri intime. Într-un restaurant, atitudinile excentrice te pun într-o lumină nefavorabilă. Apropo, domnule... Scuzați-mă, n-am reținut cum vă cheamă.

— Gigi.

— A, Gigi! Perfect. Un nume extrem de drăgălaș. Am avut cândva un motan Gigi. L-a călcat tramvaiul și întâmplarea m-a afectat enorm. Din superstiție, pe motanul meu de acum l-am botezat Mirciulică. Un nume mănușă, se potrivește perfect cu personalitatea lui. Începusem să vorbesc despre altceva. V-aș fi recunoscătoare dacă mi-ați explica motivul pentru care am fost... forțată să-l părăsesc în plină stradă, fără a-mi lua măcar rămas bun, pe prietenul meu, domnul locotenent Azimioară. Bineînțeles, compania dumneavoastră este înviorătoare și instructivă, dar aș fi putut proceda în așa fel, încât să-mi găsesc timp pentru amândoi.

— Toată recunoștința din partea mea, râse Gigi, periindu-și instinctiv limbajul. Și dacă-mi îngăduiți, mi-ar face mare plăcere să vă vizitez...

Melania Lupu dădu din palme ca un copil fericit.

— Ofer totdeauna cu bucurie un ceai prietenilor mei și dați-mi voie să vă consider ca atare. Presimt că noi doi ne vom simți încântător împreună. V-aș ruga doar să fixați ziua și ora pentru că detest să-mi tratez musafirii dragi cu un *cake* care nu e foarte proaspăt sau o frișcă trezită. Mâine, după-amiază de exemplu v-ar conveni?

Gigi o privi încurcat:

— Cred că pot dispune de timpul meu, dar nu și de al dumneavoastră.

— Sunt sigură că nu vă înțeleg destul de bine.

— Eu... cum să vă spun, nu reprezint decât un simplu... intermediar. Altcineva ia deciziile în ceea ce vă privește.

„Exact ceea ce bănuiai, fetița mea. Gigi e un băiat foarte drăguț, care promite, dar nu are încă suficientă maturitate și experiență pentru a fi un boss. Acum, nu-ți rămâne decât s-o faci pe *Scufița roșie* speriată de bau-bau."

Clipi mărunt, cu ochii lărgiți de spaimă și gura rotunjită în formă de O.

— Nădăjduiesc că este o persoană bine crescută, căci am oroare de neînțelegeri. Nu bănuiți totuși despre ce ar putea fi vorba?

Gigi Song își plecă instinctiv privirea.

— Îmi pare rău, dar n-am nici cea mai mică idee. Sarcina mea era doar să vă aduc aici.

— Și... care va fi programul meu în continuare? Știți, sunt îngrijorată pentru Mirciulică. Când am plecat de acasă, el era la plimbare. Acum, se simte probabil dezolat și mă așteaptă flămând în fața ușii. Dacă dumneavoastră ați fi dispus...

— Ce anume, doamnă?

— Doar atât! Să-i dați drumul în casă și să-i scoateți mâncarea din frigider. E pe raftul de sus, într-un castronaș roșu cu buline albe. Am constatat că aceasta

este culoarea care-i stimulează apetitul și buna dispoziție.

Gigi Song o privi printre gene.

„O fi gagica iscusită, dar prea mă ia de tolomac. Adică o umflu de lângă un gabor și șmecherii de la miliție n-au reacții, sunt anesteziați? Un batalion de sticleți îi supraveghează acum locuința.”

— Credeți, întrebă bătrâna cu lacrimă în ochi și glas, că v-ați putea găsi timp?

— Bineînțeles, doamnă, răspunse prompt Gigi. Îmi spuneți doar cum trebuie să procedez.

Melania își duse mâna la inimă.

— Oh! Sunt atât de fericită! Îmi luați o greutate de pe inimă. Acestea sunt cheile.

I le întinse cu mâna tremurândă. Gigi i-o sărută cu o eleganță cam țeapănă. În relațiile lui cu femeile era de obicei mai „pitoresc”. „Ura, pițipoanca! Spor în ramură și portofel!”

— Mă lăsați singură?

— Din păcate. Vă avertizez că nu puteți părăsi locuința, oricât și orice ați încerca. În locul dumneavoastră, m-aș odihni.

„Da, reflectă Melania după zece minute. Băiatul știe ce vorbește. E o casă construită în plin câmp, probabil la 10–15 km de București. Pot striga până răgușesc, nu mă

aude nimeni. Cameră la etaj, gratii florentine la ferestre, ușă de stejar bine asigurată. Și totuși, draga mea, trebuie să existe o so-lu-ție! Nimic nu-i imposibil pentru tine. Deși aș fi teribil de curioasă să aflu ce vrea «bossul». Pentru orice eventualitate însă, studiază posibilitatea unei evadări. Cum sună proverbul acela? Înainte de a intra, ai grijă să știi pe unde ieși. Devii absurdă, prostuțo! Doar n-ai venit aici de bunăvoie. Acum te rog concentrează-te și gândește-te. Va fi destul de captivant. Știi, ca în «Misterul camerei galbene». Hai, suflecă-ți mânecile, și la treabă! Altă prostie! Ce-i cu tine, Melania? Doar n-ai de gând să speli rufe?”

Cântecul îndepărtat al unui cocoș o puse pe gânduri.

*

„Când te gândești, nu poți să-i reproșezi nimic și totuși femeia asta e profund antipatică.”

Maiorul Cristescu o întâmpinase cu un acut sentiment de dezagreabil și își zise că nici măcar durerea nu izbutea s-o umanizeze. Era tot aspră, masculină, de-o siguranță agresivă și principială. Vestimentația oscila între ținuta obișnuită și doliu. Purta un pardesiu închis, iar dedesubt, un *deux-pièces* negru cu o bluză albă. Alături de ea, mică, pierdută într-un balonzaid argintiu, cu croială amplă, dar mereu grațioasă, Cătălina Dragoș părea un colibri speriat.

Cristescu îi prezentase încurcat condoleanțe – ca toți

oamenii sensibili, în asemenea situații ar fi preferat să se afle la alt capăt de lume –, la care Lucreția Popescu răspunse țeapănă, cu buze strânse, dând din cap. Nu scosese o singură lacrimă, nici măcar un suspin și maiorul începu să se uite la ea, cu fascinația caracteristică pe care o generează excesul de oroare.

La invitația categorică, aducând a ordin a Lucreției Popescu, Cătălina relată în fraze ciunte, sughițate, istoria pantofilor murdari de var ai avocatului Miclescu și suspiciunile ei legate de felul în care acesta își folosise timpul în seara când Doru Popescu fusese molestat. Lucreția sublinia zgomotos fiecare amănunt, corija indignată orice omisiune.

— Mi-ai spus că stabiliserăți în mod precis să vă vedeți în seara aceea.

— Da... E adevărat. Dar... nu-i prima oară că nu vine la întâlnire.

— Pe mine nu mă interesează, fetițo, ce-ai făcut și ai dres altă dată. Vorbim despre luni 30 noiembrie.

Maiorul o urmărea captivant, zicându-și că scena nu-i lipsită de umor. În biroul lui, Lucreția Popescu preluase de fapt conducerea anchetei. Doliul femeii îi impunea însă unele menajamente.

— Trebuie să vă atrag atenția, interveni pe un ton împăciuitor că în situații infracționale, oamenii obișnuiesc să-și ia minime măsuri de precauție. Își

prepară alibiuri serioase și în niciun caz nu lipsesc de la întâlniri.

Lucreția Popescu îl privi ironică:

— Nu toată lumea e la fel de iscusită.

— De-a lungul unei practici de peste douăzeci de ani, declară maiorul cu amărăciune, am avut posibilitatea să constat că, în faptele sociale valabile, oamenii nu depun nici măcar jumătate din iscusința și priceperea pe care o dovedesc atunci când e vorba să săvârșească un delict, indiferent de natura lui. Și apoi, omiteți un aspect esențial: Miclescu e jurist și încă din cei mai bine cotați. În concluzie, cunoaște cel puțin alfabetul infracțiunii.

Lucreția Popescu își săltă bărbia:

— Acestea sunt speculații lipsite de relevanță pentru mine. Există toate indiciile că Miclescu a atentat la viața lui Doru, că l-a ucis, ce să ne mai ferim de cuvinte...

— Indicii, dar nu probe.

— ...și în consecință trebuie să dispuneți imediat arestarea lui!

Maiorul o cercetă, surâzând:

— E un ordin?

Cătălina se făcuse și mai mică în fotoliu. Ținea umerii ridicați, parcă zgribulită de frig și-i urmărea speriată, dând impresia că nu înțelege ce se petrece în jurul ei.

— O sugestie de bun simț. Completă tăioasă: Știu că Miclescu e un avocat grozav, ceea ce pentru mine

echivalează cu o mare canalie...

— Stimată tovarășă, o întrerupse Cristescu didactic, puteți acuza un individ, dar nu întreaga breaslă. Instituția apărării se bucură de prestigiu și tot respectul la noi, ca de altfel pretutindeni.

— Rămân la părerea mea și sunt gata să suport orice consecințe în cazul că nu am dreptul să gândesc ce poftesc. Deci, o mare canalie cu relații interesante și mai ales folositoare. Completă privindu-l în ochi: Nu mă faceți să cred că aceste relații pot influența și conduita miliției.

Maiorul își scoase ochelarii și oftă:

— Înțeleg că vă aflați într-o stare de spirit deosebită și vă rog să mă credeți că vă bucurați de toată compasiunea mea. Totuși, luați-o ca un sfat prietenesc personal, în locul dumneavoastră, mi-aș cenzura cuvintele.

— Dar ce pot să cred, țipă Lucreția Popescu, și Cătălina tresări, aproape să cadă din fotoliu, ce altceva pot să cred decât că au intrat în funcțiune telefoanele? Doru l-a amenințat pe domnul avocat Valeriu Miclescu că-l denunță, iar după două zile moare. Deși s-a aflat la locul crimei, dumneavoastră îl tratați de inocent.

— Nu inocent, dar nici culpabil. În profesiunea noastră, ideile preconcepute sunt primejdioase. Nu am intenția să vă țin un curs de drept penal. V-aș aminti,

printre altele, că nu-s trei zile de când îl acuzați la fel de ferm pe inginerul Gregorian.

Lucreția Popescu își încleștă degetele în fermoarul poșetei.

— Nu retractez nimic. Am certitudinea că Miclescu și Gregorian colaborează strâns.

— În sfârșit, oftă maiorul închizând dosarul și netezindu-i coperta apăsat, pot spune că nu fantezia vă lipsește.

— Ironia dumneavoastră nu mă atinge, iar afirmațiile mele vi le voi dovedi în curând.

— Vă aștept cu nerăbdare. Încă un sfat: evitați investigațiile pe cont propriu. Nu o dată protagoniștii unor atari întreprinderi s-au ales cu necazuri serioase, iar cât privesc treburile noastre, au izbutit totdeauna să le încurce splendid. Vă mulțumesc pentru bunăvoință.

Concediată, Lucreția Popescu se ridică azvârlindu-i o privire neagră. Dădu scurt din cap și se întoarse spre balerină.

— Hai, fetițo!

Cătălina se ridică amețită. Avea o expresie de totală năuceală și, în alt peisaj, ai fi putut-o lua drept drogată.

Maiorul își prinse bărbia în căușul palmei. Cu cealaltă mână tamburina biroul.

„Firma Miclescu et Gregorian... Hm! O ipoteză interesantă...”

16

Când auzi soneria, Violeta Bordeianu, în capot călduros de zanana și cu patru bigudiuri în păr, se uită instinctiv la ceas. „Cine m-o căuta?” Ca și Cris Gregorian, era o persoană nesolicitată, dar din rezoane diferite. Pe inginer, un solitar prin construcție, nu-l interesau relațiile și societatea, refuzând deliberat, ferm, dar cu delicatețe orice imixtiune în viața lui, în vreme ce Bordeianca era avidă de lume – în tinerețe se dădea în vânt după bâlci și moși – singură se plictisea monstruos, fiind dispusă la o adică să întrețină conversații și cu portăreasa, lăptarul sau gunoierul.

De la șaisprezece ani nutrea un singur dor: să se mărite. Bărbații însă o ocoliseră în mod constant și Coleta Miclescu, de pildă, se întrebase adeseori în ce consta misterul lipsei totale de succes a Violetei. Adevărat, trupul era mătăhălos, o namilă proptită în doi bulumaci, dar capul, de o reală frumusețe clasică, te făcea să uiți ce se întâmplă de la gât în jos. În plus, era titrată, avea o leafă bunicică, de care dispunea liber, nefiind grevată de niciun fel de ipoteci, domestice sau sociale. Și totuși nimeni și niciodată nu-i făcuse curte în adevăratul sens al cuvântului și, cât s-ar fi străduit Coleta să-și amintească, în viața Bordeiancăi nu existase

nici cea mai inofensivă legătură: un bărbat care s-o scoată la un film sau să-i dea măcar un telefon.

Dacă Micleasca o suporta totuși, aceasta se datora unui anume sentimentalism, unei nostalgii a anilor petrecuți în pension și talentului de a asculta fără să audă și de a auzi numai ceea ce îi făcea plăcere. Ceilalți – colegi de serviciu, vecini, cunoștințe – o ocoleau în mod statornic, unii declarându-i răspicat Coletei: „Dragă, nu vreau să mă impun, dar dacă vine Violeta, eu parolez. Trec mâine pe la tine. Viața e prea plină de dezagreabil și am ajuns la o vârstă când vreau să fac doar ceea ce îmi place cu adevărat". Violeta consultă vizorul, deschise yala și trase cele patru zăvoare. Avea obsesia hoților, deși în casă nu păstra niciodată mai mult de trei sute de lei și ăia ascunși într-o zaharniță din bucătărie.

— Bani n-am! fu replica spontană, înainte ca nepotu-său să-i dea binețe.

Gigi Song rânji:

— În caz contrar aș fi încercat cea mai mare surpriză din viața mea.

Bordeianca trase la loc zăvoarele.

— Ce vrei?

Gigi Song se azvârli în fotoliul cel mai apropiat – stofă verde închis cu picouri negre (e practic, nu se murdărește, duce la tăvăleală), brațe și picioare de lemn,

o mie patru sute bucata în anii 1960 – și o cercetă ironic.

— Mi-a fost dor de matale, tanti Violeta.

Bordeianca îi strecură o privire bănuitoare. Luă pachetul de Mărășești, își alese tacticoasă o țigară și începu să pufăie. Fuma ca birjarii cu capătul aprins al țigării orientat spre palmă.

— Ce vrei?

Gigi Song îi surâse serafic.

— Ce mai faci?

— Sictir! Ce vrei?

Își înfipse mâinile în șolduri și nu-l slăbea din priviri. Ochii erau ai Nelei, frumoși, cam prea frumoși pentru un bărbat, nasul drept – al mitocanilor, Cimpoierii –, bărbia însă a lor, a Bordeienilor. Nu-și pusese niciodată întrebarea dacă ține cu adevărat la nepotu-său, mai bine zis nu-și analizase sentimentele. În general capacitatea de a-și decanta stările de spirit îi lipsea complet, se mulțumea cu calificări generate de acel „în firea lucrurilor" și prejudecăți: „țin la Gigi, îi băiatul soru-mi..." Sau: „mă-sa vitregă, ce pretenții să ai?"

Când acceptase tutela lui nepotu-său, Gigi avea unsprezece ani, era hărnicuț, săritor și dotat cu un rar potențial afectiv, pe care Violeta congenital grosieră, sensibilă ca o foaie de glaspapir, îl ignora complet. Se credea extrem de generoasă – băiatul se sătura din blidele ei, avea un așternut primenit și mergea la școală,

„nu la meserie" – și de câte ori își amintea de aceste amănunte, simțea cum crește în propriii ei ochi. Faptul însă că-i trata cu indiferență absolut toate dorințele, că băiatul n-avusese măcar o minge în cei șase ani petrecuți la ea, sau bani de un cinema, că în fond îl transformase în slugă fără simbrie erau aspecte asupra cărora nu zăbovise niciodată. Dimpotrivă, când simțise că o ciupește la coșniță – fatal! – cugetase la ce vasăzică fenomenul ereditar: „De! Soiul rău, Cimpoerii!" La șaptesprezece ani, Gigi fugise de acasă. Violeta comentase scurt: „Neam de vagabonzi! La ce recunoștință te poți aștepta?" În fond, se simțise mulțumită și de teamă ca băiatul să nu se întoarcă, schimbase apartamentul cu o garsonieră. Totuși comunicau și, din când în când, Gigi îi făcea cadou sume destul de importante, despre a căror proveniență, Bordeianca, prudentă și cu o conștiință comodă, nu se interesa.

— Văd că ești grăbită, constată Gigi, punând picior peste picior. Să-ți explic despre ce e vorba: prietena dumitale, Melania Lupu, te roagă să te duci la ea acasă. Nu trebuie decât să lași motanul înăuntru și să-i dai de mâncare.

Începu să râdă când văzu mina stupefiată a Bordeiancăi. Căscase gura cu o dantură perfectă la șaptezeci de ani, și de mirare, ochii căutau spre vârful

nasului. Când izbuti să vorbească, Gigi își frecă mâinile de satisfacție. În viața lui nu văzuse ceva mai caraghios.

— Ce tot bălmăjești tu acolo? Melania, potaie... Ai căpiat?

— Nu, tanti, o încredință Gigi Song, amuzându-se nespus. Dacă vrei pot să-ți repet. Doamna Melania Lupu...

Bordeianca îl întrerupse cu brutalitate:

— De unde o cunoști tu?

— Din Parcul Libertății...

— Uite, măi băiete, scrâșni Violeta, strângând un scaun cu spătarul în formă de liră, dacă ai venit la mine ca să-mi torni obrăznicii, poți să pleci. Ușa-i în spate, o ții tot la vale! Ai înțeles?

Gigi Song își aprinse cu nonșalanță un *Marlboro*.

— Cum să nu! Adică să-mi plimb anatomia, că n-ai perspectivă. Fii blândă, n-am de gând să stărui prin împrejurimi. Uite, astea sunt cheile. Din câte am reținut, pe individ îl cheamă Mirciulică. E esențial.

— Care individ idiotule?

— Scuipi sâmburi, tanti? Ce naiba, te știam cucoană salon. Și, în definitiv, nu văd de ce te oftici. Nu-ți priește la colesterol.

Bătrâna, furioasă la culme, abia se stăpânea să nu-l cârpească. Doar că anii când ar fi putut s-o facă se călătoriseră demult, nu era deloc sigură cum ar fi

reacționat nepotu-său și, în plus, lacomă și avară, nu voia să piardă o sursă suplimentară de venituri. Întrebă cu glas gâfâit:

— Pe unde umblă nebuna aia de nu-și poate hrăni singură animalul?

— A, în sfârșit! exclamă satisfăcut Gigi Song. Începem să convorbim civilizat. Dragă tanti, doamna în cauză m-a întâlnit pe stradă și m-a rugat să-i fac acest mic serviciu. Eu, ca gentleman, m-am executat de urgență, iar matale, ca o lady de la care am luat multe pilde frumoase, nu mă îndoiesc că vei proceda la fel de prompt, așa că bagă cărbuni, schimbă-ți coaja...

— Ce coajă, bezmeticule?

— Te duci în capot? De! îl mai știu pe unul care tot așa, ieșea în slip pe stradă și dădea bună ziua prin tramvaie. Și-a schimbat de curând domiciliul. Nu mi-a comunicat încă adresa, dar pariez că admiră realizările noastre de după gratii, undeva prin Berceni.

Ca să nu reacționeze, bătrâna își mușcă buzele:

— N-am chef să ies! De ce nu te duci tu?

— Nu-mi priește clima din zonă, rânji Gigi. Dar matale poate că te răzgândești. Scoase un plic din buzunarul canadienei și-l puse pe masă. Ai aici cinci Ateneuri. Stimulează al dracului apetitul.

Ochii Bordeiancăi străluciră, un grohăit de satisfacție i se strecură printre buzele încă superbe.

— Bine, mă îmbrac! Asta pentru că insiști tu. Ești un derbedeu, dar am avut slăbiciune pentru biata mă-ta.

Gigi Song trase ultimul fum și strivi țigara în scrumiera de bronz.

— Mie-mi spui! Inimă bleagă cu cardiopatie la neamuri. Nici Bălcescu nu le trece pe dinainte.

— Ce Bălcescu, zăpăcitule?! Care Bălcescu? Ai căpiat?

Un surâs gras întinse buzele lui Gigi Song:

— Așa îl cheamă pe tovarășul de pe versoul albastrei. Mai învață, tanti!

*

De o săptămână, între șapte și nouă dimineața, maiorul Cristescu studia „arhiva” bătrânului Ștefan Popa. Totala lipsă de mobil a crimei îl sâcâia până la obsesie, iar pe de altă parte, poseda suficientă experiență – în definitiv intuiția și în bună măsură chiar talentul într-o meserie ți le dă practica – pentru a fi încredințat că asasinatul respectiv nu este semnat de un sadic, chinuit de ticuri nervoase. Inițial, nu acordase mare importanță kilogramelor de maculatură găsite în locuința bătrânului – pagini întregi, coli comerciale, file de caiet, fițuici, simple adnotări – toate, dar absolut toate, trădând o obsesie mistică deja căzută în patologic. Înregistrând pasiunea religioasă a lui Popa la rubrica sminteli de senil, se mulțumise doar să răsfoiască, citind pe diagonală, sutele de texte în care nefericitul, în

funcție de dispoziție, cugeta creștinește pe diverse teme emițând profeții sinistre sau mai trandafirii asupra fenomenului viață. „Compunerile” (ar fi zis locotenentul Moșoianu) abundau de pilde din viața sfinților mucenici, avertismente și amenințări lugubre: „pedeapsă cumplită vă așteaptă”, „pregătiți-vă să suferiți mucenicia”, „arginți spurcați dobândiți la taraba lui Mamon”, „osândă ce nu va fi nici dare de taleri, nici boliște, nici mazilire, ci trup mistuit în cuptoarele Gheenei...”

„Hm, deci nu nemții au inventat măgăria asta”, reflecta Cristescu, sesizând în același timp că panseurile lui Popa trădau o documentare serioasă și că după toate aparențele, preocupările biblice ale bătrânului datau de un număr considerabil de ani. Își însușise perfect limbajul breslei, iar cunoștințele în legătură cu viața socială și intimă a vedetelor era de-a dreptul impresionantă. De pildă, maiorul afla acum consternat că Sfântul Grigorie Decapolitul a sălășluit vreme de șapte ani în bordei de desfrânată, ba chiar în același pat, neîndurându-se s-o atingă, sau că Sfântul Vasile al Chesariei Capadochiei, mandatarul lui Cristos pe Terra, se hrănea doar cu dragostea de a-l sluji pe Dumnezeu, ignorând curcanii pe varză, cârnații sau alte chestii indigeste. Sau că oarecând, Ioan al Novgorodului, care-i poruncise dracului să-l ducă în cârcă până la Ierusalim,

se îngrijea mai mult de cele sufletești decât de cele trupești și aceasta din sfințenie și nu pentru că avea carchin la ficat.

Continuând să citească atent elucubrațiile bătrânului, Cristescu realiză că o mare parte din material îl constituie ciornele unor scrisori al căror destinatar rămânea însă necunoscut. Câteva fraze mai cu seamă și care reveneau frecvent îl puseseră pe gânduri: „... mintea mi-e nevolnică, glava-i de nărod, dar darul lui Dumnezeu lucrează cu spor la întreaga mea făptură. Smerenia și credința poruncă-mi dau să fac probăluirea acestui dar cu faptă prea plăcută Domnului. În trudnicia mea, tot ducându-mă gândul la unii ca Arie[29], Machedonie, Apolinarie[30] și Orighen și-a încolțit dor de uriaș al pustiei și anume să înalț sfânt lăcaș întru slăvirea Ziditorului...”

Ideea revenea, dar în alți termeni: „... din talerii Satanei, carele se cheamă a fi și voievodul fiarelor, piatră peste piatră voi pune întru cinstea Mântuitorului

---

[29] Arius a fost un preot creștin din Alexandria, Egipt de origini libiene. După el a fost denumit arianismul.

[30] Apolinarie „cel Tânăr” (mort în 390) a fost episcop de Laodiceea în Siria, teolog condamnat ca eretic de Biserică, dar care a avut în același timp contribuții importante la Hristologia ortodoxă. Învățătura sa despre Iisus Hristos de la un anumit moment a luat numene de Apolinarism și a fost condamnată ca erezie de Biserica creștină la sinoadele de la Alexandria (în anul 362) și Constantinopol (381).

și a ostașilor săi”.

Textul însă care i se păru cel mai semnificativ – din păcate ciuntit, grifonări pe manșeta unei reviste de provincie; bătrânul, medită maiorul, era brusc cuprins de inspirație și atunci își așternea gândurile pe ce-i venea la îndemână – era următorul:

„Cei din ceata lui Cristos, după cum mă socot, sunt mai bogați la minte decât toți cnejii oștilor drăcești precum Avestița, Gașpar ori Iulian Apostatul. Mi-s iscusit în tălmăcirea scripturilor, dar și în rânduielile satanicești. Talerii cei mulți, *îi vei împărți cu mine* întru slăvirea Mântuitorului. Vrednic așezământ lui Cristos vreau și nu bunuri ale falei deșarte...”

Maiorul își trecu degetele prin păr uluit. Lăsând la o parte dorința originală a lui Ștefan Popa – asta folosind termeni blânzi – de a înălța o biserică, se întreba cine era nababul, persoană fizică, în stare să-i furnizeze capitalul necesar. Cristescu n-avea decât idei vagi în materie de construcții, dar un elementar bun simț îi spunea că o asemenea întreprindere presupunea cheltuieli de milioane. Or, printre cei care mișunau în orbita bătrânului, nu figura niciun voievod al marilor finanțe. La o trecere în revistă cât de superficială, toate personajele se excludeau de la sine. Singurul care se bucura de confort pecuniar era Miclescu, dar chiar și acesta nu dispunea de averile lui Cresus și, oricât de

generoși s-ar fi arătat clienții, tot nu era suficient pentru a înălța catedrale.

Maiorul încuie arhiva bătrânului în fișet. Era încredințat că a intuit just pista ce ducea la rezolvarea misterului legat de moartea lui Popa. Trebuia însă reperat personajul nabab asupra căruia bătrânul făcea presiuni pentru a obține o imensă sumă de bani.

Întinse mâna după pachetul de țigări. Rămase cu ea în aer, străfulgerat de o idee. „Nu posesorul unui imens cont în lei trebuie căutat ci în valută. Da... asta este! Trebuie să...”

Îl întrerupse trilul telefonului. Recunoscu glasul nazal al lui Azimioară. (Îți vine să-i oferi mereu o batistă, afirma Moșoianu.) Investigațiile legate de răpirea Melaniei nu duseseră la niciun rezultat.

— Continuați supravegherea locuinței, dispuse plictisit Cristescu și puse receptorul în furcă.

Săltă din umeri și îmbrăcă trenciul.

„Măcar de-ar fi furat-o definitiv! Pariez însă că într-o zi-două, se prezintă la domiciliu, teafără și bine dispusă, nu de alta, dar ca să nu-l indispună pe Mirciulică. Are *stomahul* deranjat, înțelegeți...”

Părăsi biroul, imaginându-și cu voluptate ideile care vâjâiau acum prin mintea bătrânei, partitura ce avea s-o ofere autorului acestui bizar *kidnap*. Maiorul n-avea nicio îndoială că nefericitul va fi KO din prima rundă.

17

Spre surpriza Melaniei Lupu, lumina funcționa, ceea ce o determină să conchidă că deși nelocuit, imobilul – după toate aparențele o vilă – nu fusese abandonat. Cineva se ocupa de o relativă întreținere, achita impozitele și taxele inerente.

— E și firesc, draga mea! Medită cu voce tare semnându-se cu degetul pe praful de pe lada studioului. O casă nu poate fi părăsită fără să atragă în cele din urmă atenția autorităților.

Se plimba prin încăpere inventariind fiecare mobilă și obiect. Erau lucruri banale, ieftine, lipsite de semnificație. Câteva rafturi cu cărți – traduceri din limba rusă din perioada anilor ’50, primele volume apărute în „Biblioteca pentru toți”, un volumaș cu versuri de A. Toma –, o masă la mijloc, un șifonier cu oglindă interioară. Printre umerașele goale, atârna o rochie de stambă albastră cu buline albe și Melania își aminti cu nostalgie că trecuseră treizeci de ani de când purtase o „toaletă” asemănătoare.

„Materialul și modelul jupei sunt identice. Ții minte, draga mea, erau *en vogue* fustele crețe... Colonelul când te-a văzut, a strâmbat din nas: Arăți ca o bumbăcăreasă... De ce nu pui rochia ta de *voile-*

Georgette? Cel puțin, în aia semeni cu tine... Hotărât, colonelul n-avea spirit de observație. *Voile-Georgette* când la modă erau stamba, docul și lodenele. Îmi închipui că din motive de ordin practic...”

Se apropie de fereastră și își lipi nasul de sticla rece. Se înserase de-a binelea, în curând avea să fie întuneric. Peisajul pustiu – ici, colo câte un copac răzleț, movilițe de pământ, șuieratul cu zvârcoliri de șarpe al vântului și croncănit de cioară înțepau monotonia priveliștii – îi purta gândul spre landele pe care nu le văzuse niciodată. Le cunoștea, își închipuia că le cunoaște, le „simțise” în romanele surorilor Bronte[31].

— Ele au fost și au rămas cele mai bune prietene ale tale, șopti înfiorată. Ele și doamna aceea plinuță pe care ai remarcat-o la Amara în ’55. Avea un mod simpatic de a se unge cu nămol, ca și vocea, peltică. Lucra la toaletele publice de la „Universitate” și se simțea cât se poate de mulțumită. Mă întreb dacă a fost avansată...

Cu o mișcare îndemânatică, își înfipse acul de pălărie în tocă. Încercase să deschidă ușa, dar broasca nu cedase. „Probabil, își închipuise, doamna Lili Buric nu cunoaște chiar toate sistemele sau nu și-a epuizat cursul.”

---

[31] Familia Brontë a fost una din familiile din Anglia secolului al XIX-lea care a avut o rol important în domeniul literaturii.

Departe de a fi dezamăgită, Melania continuase să se învârte prin încăpere, oscilând asupra hotărârii ce urma s-o ia. Găsise modalitatea de a părăsi imobilul, dar ceea ce o reținea încă aici era curiozitatea: Cine o sechestra și de ce? Decise în cele din urmă să aștepte până în zori. „Cinci sau șase dimineața, cel mai târziu, fetițo, căci după aceea se face lumină, iar tu ai nevoie de în-tu-ne-ric. Până atunci, nu văd de ce nu ai răsfoi puțin catalogul domnului Anton. Știu, îți lipsește Mirciulică, dar poate că nu e rău să capeți înainte de a vă consulta împreună, o privire de ansamblu."

Scoase registrul din sacoșă și orientă masa chiar sub lustra cu trei brațe. Avea abajururi verzi, ca niște farfurioare, și fusese cumpărată desigur cu decenii în urmă. Era un model arhicomercializat, care la vremea respectivă putea fi întâlnit în sute de mii de case. Perdeaua, asortată, la fel de clasică (un crem vag, cu dungi orizontale verzi la poale) fusese achiziționată probabil în ideea unui rapel la lampă cât se poate de rafinat.

Cu gesturi încete, de parcă ar fi fost filmată, bătrâna își scoase toca, o puse pe un scaun, își scutură cu o mișcare instinctivă a capului buclele argintii.

„Încearcă să reflectezi întâi, fetițo. Dacă ți-amintești, înainte să fii smulsă din societatea atât de instructivă a domnului Azimioară, ajunseseși la concluzia că bietul

Ștefan și-a schimbat numele. Ai suficient curaj să te avânți pe această pârtie? Da? Perfect. Acum să raționăm. Pentru a ți se pierde urma – vom vedea mai târziu motivul – nu e de ajuns să schimbi numele, ci să e-va-dezi din propriul tău statut. Să te desprinzi deci de un trecut, de prieteni, de o casă, de orașul în care ai trăit până la un moment dat. Reține, draga mea! O-ra-șul! Logic, dacă domnul Popa a încercat să se ascundă în București, înseamnă că venea din provincie. Este o primă concluzie care merită notată. Vei acorda deci prioritate în cercetările tale persoanelor al căror domiciliu la data când au comis o infracțiune sau alta se situa oriunde în afară de Capitală.

Un prihor buimăcit de vânt – bătrâna remarcase un castan chiar în dreapta ferestrei – se izbi cu ciocul de geam. Melania își ridică pleoapele și surâse cu îngăduință.

— Bună seara, dragul meu... Da, sunt acasă. În sfârșit, nu chiar acasă... Îmi dau seama cât trebuie să fie de neplăcut să înnoptezi afară pe vremea aceasta. Crezi că aș putea să-ți fiu cu ceva de folos?...

Suspină și netezind mecanic cotorul de pânză al registrului, își răsuci gândurile. Încerca, legat de personalitatea lui Ștefan Popa – „ce păcat că nu i-ai dat mai multă atenție, fetițo!” – să intuiască omul de acum patru decenii, să fixeze coordonatele individualității

tânărului Popa: cum arăta? ce simțea? cum gândea?

— Încă un element care nu trebuie ignorat, draga mea. Factorul vârstă. Vei exclude dintr-un bun început toate persoanele care la vremea respectivă erau trecute de treizeci de ani. Vasăzică nu uita: Trebuie să căutăm un tânăr provincial. Tot e ceva! O altă posibilitate de identificare ar fi pro-fe-siu-nea. Dacă nu te înșeli, domnul Popa a fost contabil. Hm! Nu-i grozav. Aproape oricine poate face contabilitate, dacă bineînțeles cunoaște cele patru operații. Un jurist, un profesor, un medic, un militar, adică profesiunea aceasta este ca o manta extrem de comodă. Se poate ascunde oricine sub poalele ei.

Bătrâna împinse scaunul de-a-ndărătelea , proptindu-și mâinile în marginea mesei. Dușumeaua gemu și Melania, zâmbind la fel de politicos, își împreună palmele.

— Vai, scuză-mă, draga mea. Nu mi-am dat seama că te doare.

Era o animistă înverșunată, convinsă că (nemaidiscutând de plante și animale) toate obiectele au un suflet al lor. În gospodăria ei covoarele nu fuseseră niciodată bătute (ce barbarie!), ci aspirate, nu consimțise niciodată ca parchetele să fie rașchetate (oroare! Ca și cum ai jupui pielea de pe om), nu avea în casă decât mobile încleiate. Cuiele, oriunde s-ar fi aflat, îi sugerau

imaginea lui Isus răstignit pe cruce.

— Cred, continuă să gândească cu glas tare, plimbându-se prin încăpere, că dacă o persoană e silită să-și ia alt nume, cel nou îl va alege în funcție de circumstanțe, de caracterul său, dar bineînțeles și de unele aspirații ascunse. De pildă, tu, fetițo, care ești o romantică, sunt convinsă că nu te-ai opri la o Sevasta sau Filofteia. Ți-ar fi plăcut să te cheme Rozalinda, deși n-ai nimic dintr-o iapă, Luminița – atât de gingaș! – sau Odille. Când pronunț Odille, aud susur de pârâu. Niciodată, dar ni-cio-da-tă Antigona! Parcă văd un tanc sau aud Dicke Berthele[32] acelea oribile din celălalt război. Dar nu despre tine era vorba acum, ci de domnul Popa, un bărbat prozaic, despre caracterul căruia n-aș putea garanta mare lucru. Și-a ales, hai să zicem ca pseudonim, ceva cât se poate de banal. Am constatat însă că de obicei, persoanele care-și camuflează identitatea recurgând la alt nume, rămân la aceleași inițiale. De pildă Vasile Rădulescu va deveni Victor Radian, sau Vladimir Rotaru. Unii chiar își păstrează pronumele. Deocamdată însă te vei mulțumi să cauți un S.P. Ori măcar un S pentru numele cel mic. Deci Sorin, Sandu, Sofronie, Sergiu, Stan, Sver, Sebastian,

---

[32] Obuzierul Berta cea grasă (în germană Dicke Bertha) a fost un tip de obuzier construit de fabricile de arme Krupp din Germania la începutul Primului Război Mondial.

Solomon... De ajuns! În concluzie, trebuie să reperăm un tânăr provincial al anilor 35–40 să zicem, al cărui nume mic începe cu S.

Se așeză din nou la masă și începu să studieze prima pagină a catalogului. La o distanță de douăzeci de kilometri, maiorul Cristescu dădea târcoale aceleiași piste. Aveau să se întâlnească.

*

Cu cearșaful tras până la bărbie, Miclescu urmărea gesturile Adinei care se aranja în fața toaletei. Era doar în sutien și bikini (nu purta niciodată furou „de ce nu și cămașă de noapte cu râuri?”) și avocatul își zise că era femeia cu cel mai desăvârșit trup pe care-l văzuse vreodată. Iubea cu patimă marea și în afara litoralului românesc, avusese ocazia să petreacă un număr considerabil de vacanțe în stațiunile renumite ale Rivierei franceze ori ale Coastei Soarelui. Admirase multe femei splendide, exemplare unice, de lux, dar toate, conchisese avocatul, sufereau de același păcat: din spate, erau mult mai puțin frumoase, iar cusururi pentru ochiul neavizat, imperceptibil, alterau linia unui trup, care văzut din față părea desăvârșit. La Adina, totul se acorda perfect și cu câteva kilograme în plus, adică respectând gustul epocii, putea fi considerată sora geamănă a acelei minunate *Venus deznuda* a lui

Velasquez[33].

— Ai căzut în extaz?

Adina îi azvârli prin oglindă o privire ironică. Își îndrepta cu pensonul muiat în tuș o geană rebelă. Se consultă câteva clipe, apoi se strecură în așternut și se lipi tandră de avocat. Miclescu îi îmbrățișă umerii șoptind tremurat:

— Nu reușesc să te înțeleg deloc, draga mea.

— Asta-i foarte bine. Dacă m-ai înțelege, te-aș plictisi. Așa cum se întâmplă cu gâsculița aia micuță, care dă din picioare pe ritm de pizzicato în re major.

Miclescu îi strânse mai tare umerii.

— Iar Cătălina? Încep să cred că asta devine o idee fixă.

— Nu sunt geloasă, te asigur.

— Știu, oftă avocatul. Din păcate.

Se simțea ușor ostenit; osteneala aceea dulce care urmează clipelor de trăire intensă când trupul, inima, mintea s-au confundat cu însăși viața, cu iadul și paradisul, cu universul, cu totul, cu nimic...

Un zâmbet incert alunecă pe buzele Adinei.

— Asta te-ar plictisi cel mai tare. Ce-au izbutit celelalte muieri din viața ta care-ți recitau din Othello?

---

[33] Diego Rodríguez de Silva y Velázquez a fost unul dintre cei mai cunoscuți pictori spanioli din sec. XVII-lea. Reprezentant al stilului baroc, s-a remarcat în special ca portretist la curtea regelui Filip al IV-lea al Spaniei.

— Niciuna nu ți-a semănat, iubito!

— Textul ăsta îl aud de când purtam codițe cu funde și mă culcam sărutând fotografia lui Alain Delon[34]. Apropo de copilițe! Cum se simte Cătălina?

Avocatul se crispă imperceptibil.

— Adică?

— Mă întrebam, spuse visătoare Adina, cum a suportat șocul... Băiatul o iubea din tot sufletul.

— Ea nu.

— Ce importanță are? O femeie nu rămâne indiferentă în fața unei dragoste devotate chiar dacă nu s-ar vârî niciodată în patul individului respectiv. E flatată și apoi pășește altfel știindu-și o rezervă sigură...

Miclescu se îndepărtă puțin, ca să-i vadă obrazul.

— În definitiv, de unde cunoști tu amănunte?

— Știu tot în legătură cu omul care mă interesează.

— Nu înțeleg de ce ți-ar fi stârnit interesul Cătălina. N-am întâlnit pe cineva mai searbăd și plicticos.

Adina îi sărută bărbia:

— Prostule! Tu mă interesezi.

Avocatul simți că-i bate inima. Încercă să braveze și întrebă pe un ton ușurel:

---

[34] Alain Fabien Maurice Marcel Delon este un actor și producător francez, câștigător al Premiului César. Ascensiunea sa a fost rapidă, fiind la vârsta de 23 de ani comparat cu actori francezi celebri ca Gérard Philipe și Jean Marais, precum și cu actorul american James Dean.

— De când, iubito? Rândul trecut mă asigurat, nu în termenii cei mai duioși, de exact contrariul.

— Să spunem că eu sunt o femeie capricioasă. Te-am iubit, mi-a trecut, te iubesc iar.

— Am să încerc să mă obișnuiesc cu stilul tău, oftă avocatul. Spune-mi, draga mea, nu te-ai gândit niciodată să te căsătorești?

Adina începu să râdă. Cald, din piept, senzual.

— Cunoști vreo partidă?

— Îhî! Tânăr, întreprinzător, superb, viril și care te iubește ca un nebun.

Adina acceptă jocul.

— Ciudat. Fotografia mi-e complet străină. Îl cunosc?

— Nu îndeajuns de bine. Se ridică în coate și-i prinse capul între palme. Te ador, Adina, și sunt în stare de orice ca să fii a mea.

— Ce înseamnă orice? Crimă? Hold-up? Nu-mi plac cuvintele mari, polițele fără acoperire.

— Iubita mea, de ce vrei să pari mai rea decât ești?

— Pentru că sunt foarte rea.

O flacără îi aprinse ochii și, o clipă, avocatului îi fu frică de strălucirea lor.

— Ei bine, sunt gata să te accept chiar dacă te-ar

chema marchiza de Brinvillers[35].

— N-o cunosc pe tovarăşa. Unde lucrează?

Miclescu începu să râdă.

— N-ai pierdut nimic. Şi-a otrăvit acum vreo două sute de ani părinţii, fraţii, bărbatul, mă rog, în total o gubernie! Avea un tic nervos şi vocaţie pentru genocid. Spune-mi, iubito, mă iei?

— Nu.

— De ce?

— Apropo de vocaţii, eu personal n-o am pe cea matrimonială şi în afară de asta n-am încredere în tine. Eşti slab. Mult prea slab pentru mine.

Avocatul se lăsă pe spate oftând. Îşi duse mâinile sub ceafă:

— Am apreciat totdeauna faptul că vorbeşti deschis, că spui lucrurilor pe nume. Concret, ce vrei?

— Apreciez amabilitatea.

Glasul Adinei se schimbase brusc, devenind tăios. Era totuşi calmă şi avocatul avu presimţirea că nu vrea să se certe cu el. „Hm, probabil interesul e imens...”

— ...Acum, continuă Adina, mă tratezi exact ca pe o târfă tarifată. De ce nu „cât”?

---

[35] Despre Marie-Madeleine Marguerite d'Aubray, Marquesa de Brinvilliers (născută la Paris, pe 2 iulie 1630 - moartă la Paris, pe 17 iulie 1676) se ştie că a rămas în istorie drept prima femeie care a comis crime în serie folosind otrăvuri. În societate trecea drept o doamnă educată şi o prezenţă plăcută.

„Într-adevăr, așa ar fi sunat corect, îi răspunse în gând Miclescu, și procedezi în toate ca o prostituată. De clasă, dar tot prostituată...” Se abținu însă de la cel mai mic comentariu. O iubea prea mult, o detesta și în același timp o adora. Nu suporta ideea s-o piardă și ar fi fost cel mai fericit om de pe pământ dacă ar fi acceptat să-i pună un inel în deget. Fericit și totuși conștient de dezastrul care l-ar fi dezlănțuit în viața lui. Adina era o fiară dintre cele mai primejdioase. La instinctele și apetitul de jivină adăuga o inteligență puțin comună și o amoralitate care pe Miclescu, el însuși un arhanghel, iar prin profesiune obișnuit să scotocească în cele mai abjecte cotloane ale existenței, pur și simplu îl cutremura. Departe de a fi un om al virtuților comode cu înclinație pentru bucuriile liniștite și viață patriarhală, *jouisseur,* cinic și cu un considerabil spirit de aventură, rămânea totuși interzis înaintea Adinei. Se întreba adeseori cu o curiozitate care friza perversitatea, cum ar trebui să arate bărbatul în stare s-o îngenuncheze pe Adina. Adică – în mentalitatea avocatului – s-o facă să-l iubească.

— Dacă te plictisești, rosti tăios Adina, pot să plec.

— Nu fi rea, te implor. Nu merit.

— Taci de cinci minute. Sunt obișnuită cu parteneri mai vorbăreți.

— Despre ce vrei să-ți vorbesc? Doar deschid gura și te superi.

— Îmi făceai adineauri o propunere de căsătorie. Din câte mi s-a povestit, între doi îndrăgostiți, acesta constituie un subiect inepuizabil. Apartament în rate în Militari, mobila funcțională Dănuț, unde facem nunta, cine nășește, cu vremea și răbdare un Trăbănțel...

Miclescu îi mângâie fruntea, apoi degetele alunecară mai departe spre creștet, printre pletele ruginii.

— De ce-ți bați joc de mine?

— Glumesc. M-a mințit cineva odată că aș fi spirituală.

Se lipi de avocat care înfiorat îi simți răsuflarea pe piept.

— Draga mea...

— Vali... Și dacă aș accepta să mă mărit cu tine?

„Cât m-ar costa?" Își mușcă buzele. Era prea fericit. Știa cu certitudine că va da oricât, totul până la absurdul sacrificiului. Încercă să-și stăpânească emoția.

— Glumești și acum?

— Nu. Își culcă capul pe brațul ridicat și declară visătoare: La urma urmelor, cred că a sosit momentul să mă cazez. Nici nu mai sunt foarte tânără. Știi câți ani am?

Miclescu realiză surprins că nu se întrebase niciodată câți ani are. Gândindu-se acum, își zise că face parte dintre femeile care în prima tinerețe par mult mai mature decât sunt în realitate, având în schimb

avantajul de a părea ani de zile de aceeași vârstă. Adina nu-i așteptă răspunsul.

— Împlinesc treizeci și unu.

— Mi-am închipuit totdeauna că aceasta trebuie să fie cea mai frumoasă vârstă la femei. Apogeul.

— Apogeul presupune implicit declinul. Începutul lui. Dar asta-i gargară de șuetă studențească. Bref, sunt dispusă să mă căsătoresc.

Avocatul întrebă sufocat de emoție:

— Cu mine?

— Îhî... Cu tine.

O cuprinse în brațe strângând-o disperat. Cuvintele de tandrețe se strecurau anevoie prin ploaia de sărutări. Adina se lăsă îmbrățișată cu o liniște dulce, caldă.

— Ar putea să ți se pară nedelicat, rosti într-un târziu, nu-i momentul cel mai dibace ales, dar...

Avocatul îi simți ezitarea. O îmbie, beat de fericire:

— Spune, iubito!

— Te rog să-mi faci un serviciu.

— Poruncă! rosti cu emfază Miclescu, realizând că-i prima oară când o auzea spunând te rog.

— E vorba despre un împrumut. Suma i-ar putea speria pe unii, nu însă pe un boss de categoria ta. De altfel, insist, e vorba despre un împrumut.

— Cât?

— Un milion. *Cash* și rapid.

Cifra îl pocni în moalele capului. Se așteptase la o sumă dură – Adina nu mergea cu lingurița și doar cele trei pachete de Kent zilnice o costau considerabil –, însă milionul îi tăiase respirația.

— Te-ai speriat, iepurașule?

Avocatul simți ironia. Își umezi buzele, căutându-și suflul.

— Mă întrebam cum pot face rost imediat de bani lichizi. Nimeni nu ține un milion sub pat.

— Există o instituție care se cheamă CEC.

Miclescu ripostă cu iritare blândă:

— Nu fi copil, Adina. N-aș depune la CEC nici măcar două sute de mii. Cum dracu′ să-i justific, la un venit legal de patru mii șase sute lunar?... Ascultă, poți să-mi spui de ce îți trebuie banii ăștia?

— Preconizez o lovitură care presupune o investiție de capital. În maximum două săptămâni, îți restitui banii.

„Cu alții, puișor!”, gândi Miclescu, punând aprioric cruce și ultimului leu, dar spuse altceva:

— Îmi închipuisem că afacerea cealaltă e mai rentabilă. La zece grame, câștigi...

— Fleacuri! îl întrerupse Adina. Dacă-ți cer bani, înseamnă că am nevoie de ei.

— Când îți trebuie – termen limită?

— Deci ai spus da...

Glasul oscila între interogație și afirmație.

— Da, iubito, oftă Miclescu, pentru tine. Când?

— În trei zile, începând de mâine.

— Îi vei avea.

Calculă febril că va vinde două din cele mai prețioase icoane. Ținea mult la ele, era un colecționar pătimaș, iar în toate întreprinderile lui aspectul „investiții" se plasa pe loc secund. Întâmplător avea cumpărător imediat. Doctorul Radian îl pândea de mult cu răbdare și tenacitate de fiară care-și pândește prada. Ei bine, câștigase.

Trilul telefonului îi întrerupse calculele. Adina, nepăsătoare, parcă surdă, se întindea cu voluptate.

— Ce faci? o întrebă intrigat. Nu răspunzi?

— N-am chef. Mi-e bine...

Avocatul strânse tare pleoapele.

„Dumnezeule! În ghearele cui am picat! Un bordel întreg, cu madamă cu tot nu-i ajung nici până la călcâi... Nu-mi pasă. O iubesc."

Adina privea țintă lustra. Ochii îi scăpărau:

„Cretinul! I-am spus să nu sune astă-seară..."

Se răsuci spre avocat întinzându-i buzele:

— Te iubesc, dragul meu.

Îi suportă sărutarea simulând pasiune și entuziasm.

„De-ar pleca și imbecilul ăsta odată! Mi-i somn."

Apoi îi veni să râdă. „O mică partidă de picioare în

aer un milion! Cred că sunt «dama» cea mai bine cotată din România socialistă. Bravo ție, fă!”

— Ce-ai spus, dragul meu?... Bineînțeles. Toată viața... Numai a ta...

La ferestre, plângea toamna.

18

Ascultând raportul locotenentului Azimioară, Cristescu reflectă la un fenomen care i se părea lui că prezintă trei posibilități de interpretare. *Tinerii sunt bizari* era asertiunea de la care pleca. Problema se punea însă dacă – primo – sunt bizari pentru că pur și simplu optica bătrânilor, hai să zicem maturilor, care uitând originalitățile propriei lor juvenilități, s-a strâmbat – secundo – sunt realmente bizari datorită unui ritm biologic aparte sau – terțio – doar fac pe bizarii, cu teribilismul propriu vârstei.

Departe de a fi vreun „încuiat”, maiorul, totdeauna elegant – eleganța aceea discretă, plină de rafinament cu trucuri insesizabile –, mai avea un principiu pe care-l considera axiomă: un individ nu trebuie să-și considere cusururile fizice drept infirmități, nu trebuie să se simtă complexat, dar în același timp i se părea aberant să și le arate singur cu degetul.

Moșoianu era un tânăr excelent, realmente dotat,

amabil și cumsecade, dar după cum spunea fostul lui șef, colonelul Dăneț, „biata mumă-sa nu fusese o zână”. Era pirpiriu, mărul lui Adam se zbuciuma ca o nucă zgândărită de un șoarece, avea trăsături asimetrice, iar pe maxilare coșuri asfixiate de talc mai zvoneau despre „neliniștile adolescenței”.

— Auzi, îl întrerupse la un moment dat, sunt pur și simplu curios: ce tot cari, domnule, în ghiozdanul ăla?

Locotenentul clipi buimăcit și își apăsă ochelarii cu degetul la rădăcina nasului.

— Poftiți?!

— Spuneam că târăști toată ziua o tolbă de poștaș. Ce ții în ea?

Moșoianu înghiți în sec.

— Costumul de judo, cărți și... sandwichurile pentru serviciu...

— Și ai nevoie de ele în tot momentul?

Locotenentul tăcu, dând imperceptibil din umeri. Stai și-i explică „bătrânului” că așa e „miștolache” acum, să umbli cu tașca. Vezi, Doamne, în zori sau la miezul nopții, în tramvai, la cinema sau în parc cu iubita, toți suntem sportivi. Ne ducem sau venim de la antrenament.

Cristescu, pe de altă parte, în dispoziție meditativă, își amintea că probabil nici generațiile precedente nu fuseseră mai breze. În tinerețea lui, de pildă, pe vreme

cât de aprigă, dacă purtai galoși sau pălărie nu mai vorbim de căciulă, erai complet descalificat, umbrela constituia o rușine, băieții ascundeau florile destinate iubitei sub haină sau în servietă, spre a nu fi tratați de fraieri.

— Mda, oftă, e în regulă, poți să continui.

— Ajunsesem la concluzii, aminti locotenentul, încă deconcertat de întreruperea lui Cristescu. După opinia mea, inginerul Gregorian este inocent, victimă a unor manevre machiavelice.

— E o certitudine?

— Da.

— Ce te face să fii atât de sigur?

Moșoianu își drese glasul, încercând să-și adune gândurile.

— Îl urmăresc de o săptămână pas cu pas, îi cunosc programul pe dinafară. Existența lui e ca o carte deschisă. Și nu-mi iese din cap un amănunt: niciodată nu trage draperiile sau obloanele. Seara, te uiți la el în casă ca într-o vitrină.

— Mda, făcu maiorul cercetându-l cu atenție, ciudată „indiscreție”...

— Eu aș califica-o altfel. Cred că omul acesta nu are nimic de ascuns. Instinctiv, când cineva duce o existență dublă sau se ține de matrapazlâcuri, se camuflează, începe să împrumute din mentalitatea cârtiței...

— O observație interesantă, aprecie Cristescu. Ar mai fi o variantă: ca Gregorian să simuleze o asemenea atitudine detașată, intuind raționamentul dumitale. Dar sincer să fiu, ipoteza mi se pare fantezistă, prea sofisticată și presupunând o perversitate în modul de a anticipa judecăți cu totul și cu totul singulare. Spune-mi e singurul argument care te determină să-l scoți pe inginer din cauză?

Pe gâtul locotenentului, mărul lui Adam făcu două salturi spectaculoase; reacție tipică și care stârnea totdeauna amuzamentul lui Cristescu.

— Aș pleda în favoarea lui Gregorian din considerente de ordin subiectiv. Știu că acestea sunt cele mai primejdioase și ridică totdeauna suspiciuni într-o anchetă, dar nu mă pot debarasa de impresia excelentă pe care mi-a făcut-o individul. Reprezintă prototipul omului cumsecade, bun până la absurd, milos. În cartier, lumea îl adoră. Vecinii, vânzătoarele de la complexul alimentar, copiii, gunoierii îi nutresc, fără exagerare, un adevărat cult. Și asta, în ciuda faptului că Gregorian e un mare singuratic...

Cristescu zâmbi. Moșoianu avea sentimentalitatea proprie tinereții. Hm, bun... blajin... milos. Cu ani în urmă, cercetase un caz în care protagonistul făcea danii generoase bisericii și azilelor de bătrâni, avea veșnic buzunarele pline de cofeturi pentru copiii din cartier,

ducea portocale duminica la spital vecinilor sau cunoștințelor internate, în fond terți străini pentru el. S-a dovedit apoi, după un an de cercetări, că Samaritheanul acesta cu chip și traistă de Moș Crăciun era un sadic, obsedat sexual, cu cincisprezece crime abjecte la activ.

Se reținu de la orice observație. Băiatul avea timp să se înăsprească. Nu profesa într-o seră de flori, nici într-o rezervație de iepurași și cine nu-i sentimental la douăzeci de ani, la patruzeci poate ocupa perfect postul acelui misterios Monsieur de Paris, gâdele calificat al ghilotinelor franceze.

— Cineva, remarcă pe gânduri, mai precis mama lui Doru Popescu, îmi sugera că Gregorian ar conlucra cu Miclescu.

— Pe ce anume se bizuie?

— Habar n-am. Probabil îi place suspensul, nu mi-a dat niciun fel de lămuriri. Vezi, sunt încredințat că în viața acestei femei nu există niciun moment, act sau gest, pe care nu l-ar putea mărturisi. Și totuși, când o văd, n-am decât un singur dor: să părăsească cât mai repede biroul.

— Cum vă explicați?

— De, oftă maiorul, pare paradoxal, dar lipsa totală de cusururi e la fel de odioasă ca și supranumerarul lor. „Iadul e pavat cu bune intenții”... Cred că aforismul

poate constitui un motto de viață pentru Lucreția Popescu. Știi...

Pocni din degete, sărind brusc la altă idee, într-un mod care-i era caracteristic. De fapt, ideile mocneau în subconștientul maiorului, nu le abandona o secundă și discutând despre cu totul altceva, ele supraviețuiau, fundal de preocupări.

— Trei întrebări mă obsedează: De ce a dispărut solnița de pe masa lui Gregorian, cine e destinatarul scrisorilor lui Popa și, trei, cine și ce interes avea s-o răpească pe Melania Lupu.

Moșoianu zâmbi subțire:

— N-a existat încă dosar în care să fie amestecată bătrâna, fără să ridice întrebări-cheie.

— Dragul meu, cred că în biroul acesta nu s-a pronunțat niciodată un cuvânt mai adevărat.

— Aveți vreun pronostic în privința ei?

— Întrebarea sună a conferință de presă, râse Cristescu. Nu, n-am niciun pronostic, fantezia mea nu-i îndeajuns de nărăvașă pentru a prevedea reacțiile și ideile doamnei în cauză. Am însă o certitudine: ca totdeauna, vom rămâne cu gura căscată.

*

Arăta ca de obicei bizară, spectaculoasă, neliniștitoare, și Vanda Trai-Dulce își zise că de fapt pe femeia asta o cunoaște foarte puțin. Dacă stătea să

reflecteze, nu știa nimic despre existența ei, ignora parametrii aceia de ordin social elementari care-ți îngăduie să situezi un individ într-un anume cadru; cadru care la rândul său îți dă posibilitatea unei identificări măcar superficiale: Habar n-avea unde se născuse, și cine-i erau părinții (unele zvonuri prea fantastice nu fuseseră confirmate), dacă și ce studiase, fusese sau nu căsătorită... Pe Vanda, aventurieră cu experiență – ce nu știe ea despre viață, spunea adeseori, nici nu merită să fie știut –, n-o convinsese niciodată calificativul de femeie fatală. „Bărbații sunt ca oile și dacă după un fund mai impertinent încep să ofteze patru inși dintre care unul moare de gripă, se va găsi o legiune de imbecili gata să-i sacrifice liniștea și portofelul...” În fața Adinei însă, nu se mai simțea atât de sigură, realizând cu surpriză cum vechi convingeri încep să se clatine.

Adina, într-o rochie albă de lână cu nasturi de cristal violet, își mângâia distrată mărgelele de la gât. Toate accesoriile, pantofi, poșetă, mănuși păstrau aceeași nuanță. Pardesiul, aruncat neglijent – neglijența aceea pe care ți-o dau banii (bani mulți și dintotdeauna) și obișnuința lucrurilor scumpe – era cu o tușă mai închis, bătând spre mov.

„De unde naiba le procură? se întrebă Vanda. Toaletele ei erau atente, dar niciodată sofisticate. Oricât

ai fi dispusă să cheltuiești pe cârpe, sunt lucruri pe care nu le găsești”.

— Zii, l-ai aiurit!

Adina își răsuci privirea, smulgându-se gândurilor. Părul bine întins peste cap și strâns într-un coc greu îi scotea în evidență noblețea gâtului, profilul perfect.

— Ce spuneai?... A, da. A mers mai ușor decât mi-am închipuit.

— Cât?

— Un milion.

— Era vorba doar de șapte sute de mii.

Adina ridică din umeri.

— Am avut nevoie de mărunțiș.

Vanda râse stingherită cumva. O admira, dar în același timp se simțea nelaîndemână în prezența ei. Femeia aceasta, cu ferocitatea ei, îți făcea frică.

— N-a pretins să intre în combinație?

— Nici nu s-a pus chestiunea.

— Te felicit... De ani de zile mi-am închipuit că nu mai am de învățat nimic, de la nimeni. M-am înșelat.

— Fleacuri!

— Nu chiar. Miclescu nu-i orice peștișor mărunt.

— Mai mărunt decât îți imaginezi. E suficient să-l iei tare. Bruschețea, rupturile nu-s stilul lui. Le practică, ce-i drept, cu alții, dar îl deconcertează o singură vorbă mai răstită. Își udă izmenele. Un micuț dur de salon.

— Am să-mi permit din când în când să iau lecții de la tine. Cât te costă milionul ăsta?

— O verighetă. Râse cinic: mi-a luat și măsura.

Vanda o cercetă curioasă:

— Chiar ai de gând să...

— Să mă mărit cu el? Par beată? De altfel, mă îndoiesc că în două săptămâni va mai flana liber și vioi pe Calea Victoriei.

Vanda își trecu degetele prin părul proaspăt coafat. Era suplu, mătăsos și *eau d'argent*-ul îi dădea reflexe albastre-argintii. Un cap de marchiză, așa cum ne-am obișnuit să vedem în miniaturile de acum două secole. Surâsul și privirile poate nu erau prea *bien-élevé*...

— Ascultă, n-am dus o viață prea onestă, ca să folosesc un termen dulce, dar îți spun sincer că uneori mă înspăimânți. Nu ți-e milă de nimeni?

Adina îi aruncă o privire de gheață:

— Nimănui nu-i e milă de nimeni.

— Eu în locul tău aș fi totuși prudentă. Am auzit pe cineva vorbind despre maică-ta. Nu știu dacă e adevărat...

— Dacă ai auzit îndeajuns ca să rămâi perplexă, o întrerupse Adina, e adevărat sută la sută. A fost cea mai frumoasă târfă din Crucea de Piatră. Și o canalie de mâna întâi.

— Se pare că-i semeni, râse Vanda. Cel puțin, așa am

fost asigurată.

— Nu cine știe cât. Dacă aș fi trăit în aceleași circumstanțe, mă refer la condițiile de cruntă asuprire ale regimului burghezo-moșieresc, poate că aș fi reușit să mă apropii de ștacheta ei. S-o egalez, niciodată!

— Mi s-a spus că a murit spintecată. Douăzeci de lovituri de cuțit aplicate de un ibovnic dezamăgit. Parcă avocat... Probabil că-l socotea tot „un micuț dur de salon..."

— Îți pot completa portretul, declară liniștită Adina. Personajul era bleg, drăguț, instruit, de familie. Și ce-i cu asta?

— Ai grijă. Destinele sunt uneori simetrice.

Adina începu să râdă. Râsul era autentic, i-o citeai în ochi. Dinții lați, albi, străluceau în toată splendoarea lor.

— Ai haz, Vanda! Ia ascultă, unde au murit părinții tăi?

— Dragă, eu sunt rușinea familiei. Părinții mei au fost oameni onorabili, cetățeni cu vază, o cinste a urbei. Te asigur că au murit în patul lor.

— Ei bine, ai grijă să nu te mai culci niciodată. Hai să fim serioși, fetițo!

— Când îți dă banii?

— Mâine expiră termenul. Probabil că o să-i am chiar diseară și cu asta episodul avocat Miclescu se încheie definitiv.

Vanda își netezi mecanic poalele fustei plisate.

— Dacă-l umflă gaborii, s-ar putea să ciripească despre povestea cealaltă. Nu ne-ar fi moale.

— Slavă Domnului, încep să te recunosc, râse Adina. Toată seara te-ai exprimat academic. Fii liniștită, n-o să ciripească. E îndeajuns de bun avocat ca să realizeze ce înseamnă complicitatea într-o istorie legată de aur. O fi el neinteresant, dar nu cretin.

— În fond, cine te interesează?

Adina rămase câteva clipe pe gânduri. Declară cu zâmbetul omului care se miră de propriile lui slăbiciuni:

— Celălalt...

— Care celălalt?

— Cris.

Vanda dădu din mână „fleacuri".

— Cu Gregorian e altceva.

— Nu-i deloc ce-ți închipui tu. Îmi place. Și-mi place mult.

Privirea Vandei deveni ură. Și glasul căpătă alte rezonanțe:

— Mie în schimb nu-mi place! Inima și afacerile nu întocmesc niciodată bordei împreună.

Adina surâse visătoare.

Când Violeta Bordeianu se întoarse acasă, constată cu neplăcută surpriză că în fața blocului se plimba Basile Nicolau. Patrula cu aerul acela specific al omului ostenit de așteptare, dar resemnat și decis să rămână în continuare. Bătrâna se simțea mai mult decât plictisită. Avusese o zi proastă din toate punctele de vedere. Întâlnirea cu nepotu-său o iritase, iar excursia până la locuința Melaniei o scosese de-a dreptul din fire. Suferea de reumatism poliarticular și picioarele – pacostea ei dintotdeauna – o dureau crâncen de parcă cineva i-ar fi înfipt drugi de fier înroșiți la foc în pulpele bolnave. Ce o irita la culme era că sacrificiul îl făcuse pentru un motan afurisit, o jiganie infectă, pentru care nu nutrea niciun fel de simpatie „și nici pentru smintita de stăpână-sa", de altfel. Se răzbunase destul de meschin, arzându-i un picior între coaste, scuipându-i în mâncare și lăsându-l pe întuneric, ceea ce Melania nu făcea niciodată. „Mirciulică este traumatizat, bezna îl îngrozește. Când sunt silită să plec fără el, îi las televizorul deschis și aplicele din antreu aprinse..." Înainte de a părăsi garsoniera Melaniei, Bordeianca făcuse o inspecție generală. Ignorase bibelourile, albumele, fotografiile – „izmeneli de fată bătrână chit că a trăit peste treizeci de ani cu colonelul, alt mameluc" – , își vârâse nasul în cămară – „hm, macaroane, supe în plic, biscuiți și acadele, provizii de putoare" –,

inventariase toate sertarele: batiste, danteluri, mănuși desperecheate, monede cu efigia lui Mihai, timbre vechi de pe vremea lui Ferdinand.

„Capie!”, fu concluzia Violetei și plecase trântind ușa.

De cum o văzu, Basile Nicolau își dădu seama că a picat prost. Bătrâna mormăi un delicat „nu dai pe la mine cu anii, acum îți cășună, intră dacă tot ai venit”, și o luă înainte, legănându-și șoldurile de vacă.

— Coană Violeto, începu Nicolau, împreunându-și mâinile în chip de rugă. Vin la domnia ta...

Bătrâna, descălțându-și pantofii comozi, deformați de monturi (apăsă cu boturile pe ștaif, evitând ca toți oamenii grași aplecatul peste stomac), îl repezi:

— Ia-o pe scurtătură că mă țin șalele, picioarele și oboseala.

Nicolau, deconcertat, se făcu mic în fotoliu.

— Dacă te deranjez, prefer să vin altă dată.

— Carevasăzică două deranjuri. Prefer să te îndur acuma.

— Dragă Violeto, reluă Basile Nicolau, dregându-și inutil vocea. Suntem prieteni de peste treizeci de ani.

— I-auzi! se hlizi Bordeianca. Azi mi-o spui întâiași dată.

Nicolau ridică degetul, parcă vrând să înțepe tavanul:

— Marile sentimente sunt mute!

Pe chipul frumos al bătrânei se lăți un zâmbet:

— Mă iubești, fecior?

— Dar, bineînțeles. Noi, cei care facem parte dintr-o anumită clasă, trebuie să fim... a, solidari, liantul fiind afecțiunea și sentimentul că aparținem unui anume clan. A fost destrămat de evenimente, de istoria care, nu-i așa, e nemiloasă, dar în ciuda vicisitudinilor, rămânem un tot, un întreg. Cei puțini care am supraviețuit trebuie să fim împreună. Încheie patetic: Ca un zid!

— În fața cui zid? Și din ce clasă facem noi parte? Noi amândoi! Eu, Violeta Bordeianu, fiică de boieri vechi și tu, un Nicolau oarecare, feciorul unui nimeni, vătaf – că asta a fost tac'tu – pe moșiile noastre!

Bătrânul se tamponă cu batista neliniștit. Încercă să râdă.

— Aprigă limbă ai, coană Violeto, dar îți cunosc inima și tot cutez să-ți îndrept rugăciune.

— Așa! zâmbi satisfăcută Bordeianca. Dă-i drumul, te ascult cu amândouă urechile.

— Cred că am intrat într-o încurcătură...

— Muiere? Mă așteptam.

— A, nu, nu! Cu totul altceva. Un fleac, nimic serios, nu-i așa, dar e bine să fim prudenți.

— Dacă era fleac, nu mi te foiai în izmene.

Basile Nicolau înghiți în sec.

— Fie cum zici dumneata, coană Violeto. Chestia e

legată de asasi... Cuvântul îl fripse parcă și se corectă: De moartea lui Ștefan. Am făcut, da... am dat la miliție unele declarații inexacte.

Bătrâna deveni atentă. Se aplecă înainte cu ochii salivând de curiozitate.

— Ci zi odată!

— Am afirmat că în ziua cu pricina am fost la Timișoara...

— Să-ți comanzi pantofi, știu.

— De fapt, n-am fost. Asta-i problema.

Răsufla ușurat de povară și acum se uita la bătrână cu o intensitate care oscila între spaimă și nădejde.

— Aha! pricepu Violeta Bordeianu. Și ăia au cercetat, bineînțeles.

Basile Nicolau dădu din cap.

— De ce i-ai mințit?

— Nu știu, coană Violeto. Ochii îi jucau în lacrimi. Mi-a luat Dumnezeu mințile! Apucasem să vă spun același lucru și vouă, atunci la Coleta, și așa am ținut-o. N-am luat problema în serios, mi-am zis că-i o simplă formalitate...

— Cap de nătărău! Vroiai să te fălești, să faci pe dandy-ul?

— Da... Cred că da... Iartă-mă... Adică, în sfârșit... Acum, ce să fac?

Plângea de-a binelea și Bordeianca îl măsură cu

dispreț. „Craidon bătrân, de mahala și pe deasupra căcăcios.” Lacrimile îi făceau silă, ca în general toate dovezile de slăbiciune. Nu plângea niciodată.

— Și de fapt unde ai fost?

Nicolau dădu din umeri, zâmbind printre lacrimi.

— Acasă, în pat. Crizele mele de spondiloză... Nici nu puteam să mă mișc.

— Hm! Adică te țineau șalele. Și mai umbli după dame. Halal amant! De la mine ce vrei?

Nicolau începu să se agite. Își pipăi febril buzunarele și scoase din buzunarul de la piept un plic.

— ...Să nu uit. Permite-mi, coană Violeto, să-ți ofer un mic cadou, nu-i așa, ca între prieteni. Te auzii rândul trecut la Coleta că ești cam strâmtorată...

— Mă mituiești! rânji bătrâna.

— A, nu, nici gând. Socotește-l, dacă vrei, un împrumut. Pot aștepta oricât, nu mă grăbesc.

— Ba prefer să-l socot cadou. Și acum, sloboade-ți gândul. Mi-ai dat peșcheș, ce vrei să fac?

— Să le zici ăstora de la miliție că am fost aici, la dumneata.

— Ca ibovnic?

Bătrânul, necontrolat, se cutremură. O singură clipă avu senzația că ține în brațe sacul ăsta de osânză, cu oase de cămilă.

Ura aprinse făclii în ochii Violetei Bordeianu.

Cunoștea privirea, reacția, mișcarea specifică de recul. O întâlnise la toți bărbații pe care încercase să-i ademenească în așternutul ei.

— Nu... Nu îndrăznesc, coană Violeto. Adică eram în vizită, ca vechi prieteni...

— Aha! Și ce le explici? Care-i rezonul pentru care i-ai mințit? De ce niciunul din noi n-a pomenit de vizita ta, în declarațiile de până acum? Nu ești prea isteț, băiete!

Bătrânul o privi speriat.

— Nu știu, să căutăm împreună. Ți-am zis că nu îndrăznesc... Dar poate că asta-i ideea cea mai bună. Mintea dumitale, bineînțeles... Dacă le-am sugera că... În sfârșit! Noi doi... Am pretinde că-i vorba de o legătură mai veche, dar ne-am jenat să... Explodă: Să mărturisim!

Violeta Bordeianu își încrucișă mâinile peste pântece. Ochii îi străluceau de satisfacție și era limpede pentru oricine – nu și pentru Nicolau, speriat și emoționat – că se distra copios.

— Carevasăzică doi gugustiuci! Nătâng, netot, dar tot mai dă ceva din capul tău. Hai să batem palma. Bazilică, tată, așa rămâne! Dacă nu m-am compromis la douăzeci de ani, s-o fac barem la jumătatea sutei și un pol.

Nicolau se ridică. Era caraghios, îndoit de șale și cu genunchii țepeni. Ținea mâinile împreunate în dreptul

buzelor:

— Mulțumesc, coană Violeto! Nici nu știi cât îți sunt de îndatorat.

— Aceasta om vedea-o după ce trece primejdia... Adăugă îndoită: Dacă o trece... Lămurește-mi însă o chestiune: Ce naiba căutat pe douășcinci noiembrie, spre ceasurile opt dinspre seară la porțile lui Ștefan? Se uită cu satisfacție sadică la Nicolau care începuse să tremure: Nu de alta, dar în aceeași seară și la aceeași oră, mă aflam prin preajmă.

*

„Draga mea, cred că a sosit timpul să te întorci acasă. Este ora șase fără un sfert dimineața – ce oră imposibilă! N-ai pretext să bei un pahar de șampanie, știi, e indecent, iar pe stradă, nu pot să-mi dau seama de ce, dar toată lumea e extrem de nervoasă și pare grăbită – și presupun că-i cazul să te întorci acasă. Mai presus că persoana care te-a... mă rog, invitat aici, nu-i prea politicoasă. Mi se pare inelegant din partea unui bărbat să te facă să aștepți. Desigur că nu-i un monsieur și nu văd de ce ți-ai face scrupule. Mai amintește-ți că l-ai invitat la ceai pe domnul Azimioară, iar domnul Cristescu s-ar putea să fie îngrijorat din pricina ta.”

Melania Lupu se apropie de o oglindă ieftină, înrămată în lemn bronzat. Spânzura între șifonierul cu trei uși și un tablou pictat în maniera lui Gogu

Zaharescu, acum vreo cincisprezece ani, celebru și cu dever mare printre piețarii din Obeur și mahalagiii cu gust subțire. „Oroare, pur și simplu, fetițo! Cine se poate extazia dinaintea unui crap răposat pe o farfurie de la Horezu? Și de ce se vede în fund o coloană grecească, n-am să pricep niciodată...”

Își puse din nou toca, dădu un fulg de pudră pe obraz și făcu un pas înapoi, cercetându-se cu ochi critici. Își mânji degetul cel mic în găoacea etu-ului de ruj, aproape epuizat. „Un strop de roșu pe buze înviorează, fetițo, iar dimineața, în zori, după o noapte nedormită, nu arăți extraordinar, nici chiar dacă te cheamă Sophia Loren[36]. Cu atât mai mult dacă ai împlinit șaizeci și cinci de ani...

În realitate, oamenii în vârstă ar trebui să fie mult mai grijulii cu ținuta lor decât cei tineri. Când îi văd cu vată în urechi și părul în șuvițe îngălbenite – codițe de șobolan – și pantofi decupați la monturi, mi-e rușine că sunt contemporană cu pacea de la Versailles[37].”

Când se desprinse de oglindă, ochii – violete presate

---

[36] Sophia Loren, numele de scenă al Sofiei Villani Scicolone Ponti (n. 20 septembrie 1934, Roma, Italia) este o actriță italiană de film.

[37] Tratatul de la Versailles din 1919 este un tratat de pace creat ca rezultat al negocierilor de 6 luni purtate la Conferința de Pace de la Paris din 1919, ce a dus la încheierea oficială a Primului Război Mondial între forțele Aliaților (Franța, Anglia, SUA, Italia, Japonia, Polonia, România, Serbia, Cehoslovacia) și cele ale Puterilor Centrale (Germania, Austro-Ungaria, Imperiul Otoman, Bulgaria).

într-un album – străluceau ca înstelați. Se simțea într-o dispoziție excelentă, proaspătă ca zorii unei zile de mai și pusă pe șotii.

„Știu ce chef ai avea, draga mea. Să te dai cu trotineta... Îl ții minte pe Tudorel? Era un năzdrăvan și jumătate. Totdeauna punea o sfoară la colțul străzii și tu veneai de-a berbeleacul. Am auzit că a ajuns pompier, deși nu mă așteptam să evolueze așa de bine. Avea veșnic coatele și genunchii juliți...”

Scoase agenda din poșetă, rupse o filă și începu să grifoneze cu creionul dermatograf. Ținea vârful limbii afară, cum fac copiii când trudesc la temele de caligrafie, așa cum făcuse și ea acum aproape șaizeci de ani, sculptând bețe și cârlige pe tăblița de ardezie cu șnur și burete ca o portocală de șvaițer.

Stimate domn, vă mulțumesc pentru grațioasa dumneavoastră ospitalitate, dar guvernanta mea – o domnișoară bătrână din Lièges cu o slăbiciune irezistibilă pentru gulerașele de dantelă și evantaiele spaniole (oh! avea o sumedenie!) – m-a învățat că nu-i frumos să abuzez. În consecință, aștept să-mi întoarceți vizita. Vă asigur că sunteți scutit de formalitatea cărții de vizită cu colțul întors și că vă aștept oricând vă face plăcere la o ceașcă de ceai și o felie strașnică de cake. A dumneavoastră, Melania Lupu.

Rezemă hârtia de o vază veche și își frecă satisfăcută degetele fragile.

„Cred că ai făcut o compunere destul de frumușică, fetițo. În orișice caz, e clară, iar domnul acesta necunoscut, care ținea să stea de vorbă cu tine, va pricepe de la bun început că ești o persoană politicoasă și că nu ai nimic de-a face cu ciufuții aceia care trag zăvorul și stâng lampa când le bat musafirii la ușă. Bun, acuma nu te mai făli, doar știi că nu-mi plac oamenii semeți...”

Se gândi totuși, făcând ghemotoc paginile vechii reviste „Săptămâna” și căutând din ochi alte hârtii, eventual o cârpă (nu ezită să ia fața de masă) că infatuarea, desigur discretă, în limitele bunului simț prezintă și aspecte pozitive.

„În fond, un individ încrezut este un om mulțumit din toate punctele de vedere de soarta lui. De pildă, eu n-aș vrea să mă schimb cu nimeni. Și, dacă ar fi să mă mai nasc o dată și m-ar întreba bunul Dumnezeu cine aș vrea să fiu, i-aș răspunde că tot eu. Dă-mi voie, Melanie, să-ți spun că aceasta nu-i o probă de îngâmfare, ci dimpotrivă. Cred că ți-am explicat situația destul de clar, căci, slavă Domnului, nu faci parte dintre aceia care dacă nu înțeleg din primul moment un lucru, nu-l mai înțeleg niciodată...”

Se chinui câteva minute, încercând să deschidă geamul. Espanioleta, nefolosită ani de zile, înțepenise.

— A ruginit, draga mea, spuse tare, vârându-și

degetul lovit în gură. Ah! În sfârșit, o gură de aer proaspăt. Ce bine că nu ești un frigurilă ca Mirciulică... Cauți ceva, iubito!

Ah, da, ghemotocul de hârtie!

Îl strecură între fereastră și pântecele gratiilor de fier forjat, împreună cu fața de masă și, idee de ultimă clipă, o pernă brodată chilim cu chenar de catifea.

— Cred că Dumnezeu răsplătește faptele bune, fetițo. Dacă nu te-ai fi dus săptămâna trecută la cimitir – mormântul arăta scandalos, fie vorba între noi, draga mea, iar colonelul, sunt încredințată, începuse să se simtă neglijat –, nu aveai acum cutia de chibrituri la tine...

Frecă un băț și în clipa următoare o flacără puternică țâșni strecurându-se șerpește printre gratiile ferestrei. Melania Lupu începu să râdă bătând din palme fericită.

— Ce spectacol minunat, draga mea! Nu știu de ce, dar îmi amintește de pomul de Crăciun.

Ochii albaștri sclipeau de tinerețe. Se simțea Fetița cu chibrituri.

*

— Ia te uită! râse Gigi Song, măsurând balerina din cap până în picioare. Lume nouă. Pot să-ți spun că nu arăți faimos.

Cătălina își ridică privirea. Era fierbinte și, în chip ciudat, irisul părea că se dilatase, înghițea corneea și

tânărul avu impresia că obrazul fetei e găurit: două guri de gheenă.

Îi împinse un scaun și cu gesturi neașteptat de gingașe o ajută să se așeze. Erau prieteni demult, copilăriseră pe aceeași stradă împreună cu Doru Popescu, Vlăduț, Andy...

Pe la cincisprezece ani, își închipuise că e îndrăgostit de ea. Îi împletea cununițe de margarete, o lua de la școală după orele de studiu, îi tăiase odată, fără să simtă, o șuviță de păr și-i făcea, sau îi adapta, tot pe ascuns, versuri: „Ești o floare,/ești un crin/ești parfumul cel mai fin...” Sau, când plecase pentru doi ani la Institutul de coregrafie din Leningrad. „Foaie verde mărăcine/Cât de mult țin eu la tine /Foaie verde de mărar/Să ne despărțim e amar”.

O cercetă scurt și colțurile gurii îi zvâcniră. Cătălina arăta cu adevărat prost, părea îmbătrânită și pierduse ceea ce lui Gigi Song i se păruse totdeauna a fi însușirea ei cea mai de preț: o puritate plină de strălucire. În realitate, nu încetase niciodată să țină la ea și chiar când se îndrăgostise de Andreea – o pasiune mistuitoare, crudă, smintită, de care Gigi prefera să nu-și aducă aminte – continuase să se gândească la ea. Un sentiment bizar, mixtură de afecțiune, camaraderie, nevoie imperioasă, spontană, niciodată solicitată, de a o proteja.

Îi prinse mâna și o mângâie pe fruntea boltită.

— Ce-i cu tine, fată? Nu te-am văzut niciodată într-o dispoziție mai nasoală.

Cătălina, la capătul puterilor, începu să plângă. Gigi o luă în brațe.

— Nu merită să plângi pentru nimic, Cătă! Ia zii lui tetea! Cine te-a vârât în bernă! Care mocofan?

Balerina se ghemui la pieptul lui Gigi, izbucnind în hohote. Plângea cu disperare, disperarea aceea specială, dramatică, a momentelor grave din viața unui individ. O simțeai că vrea să moară, în stare de actele cele mai nesăbuite.

— Miclescu? întrebă Gigi, mângâindu-i ușor părul.

Fata dădu din cap. Se lăsă așezată pe canapeaua tapisată într-un creton cu flori portocalii. Era o garsonieră obișnuită, pe care Gigi o mobilase parcă intenționat în chipul cel mai banal posibil. Originală era doar biblioteca, în care surprindea eterogenul, asociațiile bizare trădând fie autodidactul cu lecturi lipsite de disciplină, fie prototipul de individ risipit, cu nenumărate starturi, colecționar de curse abandonate. Pe un singur raft, conviețuiau de pildă, o revistă de șah, un tratat de bridge, un manual de istorie a muzicii, două romane din celebra colecție „Masca”, o „Biblie”, un volum de socialism științific.

— Ascultă, Cătălina, bărbatul ăsta e o bestie și te-am

avertizat chiar de la început. Te-a avertizat și bietul Doru...

Balerina își ridică obrazul răvășit de plâns.

— Nu-mi pasă. Îl iubesc.

— În regulă. Încerc să mă obișnuiesc cu ideea că ai ghinion și idei fixe. Care-i chestia acum? Umblă după altă damează? Nimic nou, personajul e obsedat.

— Îl iubesc îndeajuns de mult ca să mă bucur de fericirea lui.

Gigi Song fluieră fals admirativ:

— Nici prin minte nu-mi trecea că ai o inimă atât de spațioasă! Practic, ce te frământă?

— Spune-mi tot ce știi despre el. Tot, absolut tot. Te implor!

Își strânsese pumnii la piept, iar în privirea dilatată i se citea o așteptare plină de teamă. Gigi, circumspect, își subție privirea.

— Vrei o caracterizare. Ei bine, gagiul este cea mai mare canalie pe care am cunoscut-o vreodată. Ticălos, ipocrit, laș, turnător, trișor! O râmă abjectă.

Balerina își scutură pletele blonde.

— Nu mă interesează adjectivele. Spune-mi ce legătură e între Vali, moartea lui Doru și blestematele alea de pachețele...

Gigi Song nu-și reprimă tresărirea. Scoase o țigară și o aprinse cu mișcări voit lente, de parcă ar fi vrut să

câștige timp.

— Pachețelele! Ce pachețele, draga mea?

— Ah! țipă Cătălina izbindu-se cu pumnul în genunchi. Nu sunt chiar atât de proastă pe cât credeți. Știi bine la ce mă refer și sunt incapabilă să nu fac corelații îngrozitoare.

— Ca de pildă...

— Doru e victima combinațiilor voastre scârboase. Tu și Vali lucrați de un an de zile cu aur!

— Ilustrul nostru avocat ți-a povestit chestia asta?

— Îndrăznești să-mi spui că nu-i adevărat! Uită-te în ochii mei!

— Ai halucinații.

— Nu! V-am văzut împreună. Cunosc pachețelele gălbui. Vali le ține în sertărașul secret de la birou. L-am deschis în lipsa lui... Căutam scrisori...

Vorbea sacadat, printre suspine, ochii îi ardeau.

— Cretinul! scrâșni Gigi Song.

— Tu ești mai breaz? Am văzut aceleași pachete la tine!

— Ia te uită! De unde știi că erau aceleași?

— Am murdărit două din neatenție cu dermatograf violet. Mă grăbisem după spectacol și nu apucasem să mă demachiez. Probabil am dus mâna la ochi și m-am mânjit, în fine, nu are importanță.

Gigi Song strivi nervos țigara.

— Și s-a întâmplat demult chestia asta?

— Acum două luni.

— A! țin minte! Când am făcut viroza aia... Mi-amintesc că nu se găsea chinină și...

— Isprăvește! urlă Cătălina. Sunt gâscă, incultă, nu știu decât să dau din picioare, dar nu oarbă!

— În definitiv ce vrei?

Balerina respiră adânc, trecându-și palma peste fruntea înfierbântată.

— Aveam încredere în Doru. Ochii i se umplură din nou de lacrimi. El a fost singurul meu prieten adevărat, singurul om care m-a iubit sincer.

— Sunt de acord cu tine. De ce l-ai fentat?

Fata dădu din cap cu tristețe.

— De ce mai întrebi?

— Scurt! I-ai povestit probabil toată tărășenia și cum nenorocitul avea o fantezie zurbagie a ajuns la concluzia că ne ocupăm cu trafic de aur „en gros” și a început să facă pe detectivul. Unde te crezi, iubito, la Chicago? Și încă ceva! Admițând că m-aș ocupa de cocoșei, și alte chestii zornăitoare, mă crezi atât de imbecil, încât să mă încurc într-o combinație care mă poate costa capul cu o hahaleră ca Miclescu?

— Socotelile ți le-ai făcut fără mine. Am convingerea că l-ați lichidat pe Doru ca să nu vorbească. A făcut prostia să-i spună lui Vali ce știe, l-a amenințat probabil.

Gigi Song o întrerupse, scuturându-i umărul cu violență.

— Ești nebună?! Ce înseamnă l-ați lichidat?

— L-ați ucis! țipă Cătălina scoasă din minți. Voi, împreună, ca să-i închideți gura.

Gigi Song făcu un pas înapoi. Declară neașteptat de calm:

— Te înșeli, draga mea. În afacerea asta, Miclescu a lucrat fără complici. Printre altele, trebuie să-ți spun că sunt măgulit că mă vezi în ipostaza de asasin. Pentru liniștea ta, te informez că dispun de un alibi infailibil. În ziua cu pricina, la ora fatidică, dădeam o declarație la miliție, în legătură cu o găinărie oarecare.

Cătălina îl privi înspăimântată.

— Ce vrei să spui? Adică Vali l-a...

— Exact ce ai înțeles, drăguță! Maestru' Miclescu l-a asasinat.

20

— Ce faci, Cris? Ai început să mă neglijezi...

Coleta Miclescu îi arătă cu mâna un fotoliu și se îndreptă instinctiv spre bar. Gregorian o cercetă atent. Părea foarte bătrână și din câte își putea aduce aminte era pentru prima oară că o vedea necoafată. Un tiv alb răsărea discret la rădăcina părului, dar, în mod obișnuit,

până să ajungă la coafor, Coleta și-l masca, punându-și peruca sau un turban.

Cris se opri circumspect.

— Ascultă, te deranjez? Între noi nu încap fasoane. Am și eu zile din astea albastre în care n-am chef să văd pe nimeni, așa că nu te formaliza.

Exploziile de entuziasm, de altfel sincere, ale Micleascăi când își întâmpina musafirii făceau parte din nota obișnuită, constituind una din trăsăturile cele mai seducătoare ale personalității ei.

— Nu mă deranjezi, Cris. Tu nu mă deranjezi niciodată. De când te cunosc, te-am considerat copilul meu.

Gregorian îi sărută mâna și întrebă surâzând cu blândețe:

— Sentimentală?

— Plictisită.

Încă o noutate, reflectă inginerul. Coleta avea grijă să nu se plictisească și era de neconceput să petreacă o seară singură, fie că ieșea în oraș, fie că primea vizite.

— S-a întâmplat ceva cu Vali?

Coleta tresări atât de vizibil, încât Gregorian descumpănit, avu sentimentul că a omis o gafă de care nu-și dădea seama.

— Ce să se întâmple?

— Nu știu... Am întrebat... Iartă-mă, dar îmi pari

foarte schimbată. Crezi că te pot ajuta cu ceva?

Doamna Miclescu zâmbi chinuit:

— Can I help you? Ce îngrozitor de convențional pot suna unele întrebări...

— Eu nu sunt convențional.

— Știu Cris. Spune-mi, îl vezi pe Vali în stare de ceva rău? Cu adevărat rău?

— Ce-ți trece prin minte?

— Am constatat, urmă visătoare, că ne cunoaștem foarte puțin unii pe alții. Nu-i de ajuns să fii mamă ca să-ți intuiești fiul în parametrii săi reali, sau să-i înțelegi toate actele... Straniu mi se pare că a trebuit să împlinesc șaptezeci de ani ca să pricep un lucru elementar...

Altă noutate! Coleta nu și-ar fi mărturisit vârsta în ruptul capului și ajunsese un adevărat as în evitarea datelor de referință. Performanță, căci conversația ei era volubilă și spontană și arareori se cenzura. Niciodată nu afirma de pildă, „m-am căsătorit în anul ′34 sau ′35”, pentru ca în altă împrejurare să mărturisească „m-am măritat la douăzeci de ani...”

— Știi, Cris, am încredere în sinceritatea și în judecata ta... Pe de altă parte, inerent cunoști mai multe despre Vali decât mine... Bărbații nu se ascund unii de alții, cel puțin în principiu...

Își frânse degetele și pocnetul uscat al falangelor șocă urechea lui Gregorian. Doamna Miclescu îi căută

privirea și inginerul izbucni aproape răstit:

— Nu te mai uita așa la mine! Pur și simplu nu pot să îndur. Spune-mi limpede ce se întâmplă și eventual pot să te ajut. Așa, bâjbâim. Auzi! Părerea mea despre Vali! Bună, natural, altfel îl ocoleam, nu eram prieteni.

— Sincer... Dar te rog foarte sincer, crezi că ar fi în stare de crimă?

Inginerul se holbă, nevenindu-i să-și creadă urechilor:

— Coleto, ești nebună!

— Oare? Mi-e așa de teamă...

— Înseamnă că adineauri ai avut dreptate. Nu-ți cunoști deloc, dar deloc, propriul fiu. Se așeză lângă ea și-i prinse mâna între palmele uscate și răcoroase. Ascultă, draga mea, n-am să afirm niciodată despre Vali că ar fi o pildă de moralitate sau că mi l-aș putea închipui zugrăvit pe ziduri de biserică. Sfântul Vali... Fecioru-tău este un *jouisseur* egoist care în general profesează principiul „trăiește, dar lasă și pe alții să trăiască”, iar dacă asta nu e posibil, atunci trăiește și anfișează-te de ceilalți. Are găinăriile lui și trebuie să-ți spun că în relațiile cu femeile e departe de a fi un gentleman. Lucrurile astea le știi și tu, eu nu vin cu nicio noutate.

Doamna Miclescu tăcea, privind țintă la franjurile covorului, un ispahan în nuanța miezului de harbuz.

— În concluzie, urmă Cris, Vali va ști totdeauna să-și

conducă îndemânatic barca, nețiânând prea mult seama de cei din jur, dar acte de canalism propriu-zis nu va comite niciodată. E prea comod, prea prudent și ține prea mult la existența confortabilă pe care o duce pentru a o juca la zaruri. Sunt absolut încredințat de tot ce ți-am spus.

— Mersi, Cris, oftă Micleasca.

Inginerul o cercetă surâzând:

— Și acum dă-i drumul, draga mea. Ce te determină să crezi că Vali a început să-l facă pe zmeul zmeilor? Sau pe cavalerul ăla din basmele englezești, un tip malefic. În fine, am uitat cum îl cheamă...

— Dă-l în mă-sa! auzi, n-aș mărturisi nimănui lucrurile astea, Cris. Am încredere în tine. Vali are coșmaruri îngrozitoare. Îl văd cum se chinuiește, cineva îl tortureză, iar în timpul ăsta mărturisește lucruri teribile...

— Ascultă, spuse Gregorian, ești sigură că nu exagerezi?

Doamna Miclescu dădu din cap:

— Sunt sigură. Și mai e ceva... Am găsit în biroul lui Vali agenda de anul ăsta a lui Ștefan. Se agăță de brațul inginerului: Cum a ajuns la el? Ce poate să însemne asta?

Glasul avocatului intrat fără ca cei doi înfierbântați de discuție să-l fi simțit răsună liniștit din spatele lor:

— Că tu-mi dai brânci să cad în prăpastie. Mulțumesc, mamă.

*

Când Azimioară dădu buzna în birou, șiroind de sudoare și agitat, maiorul Cristescu se propti cu nădejde în masa de lucru. Întrebarea explodă înainte ca locotenentul să fi apucat să-și reia suflul:

— Repede! Ce-a mai făcut? A furat statuia Libertății? Un tramvai? Ne trimite complimente și o felie de cake din Marte? A fost aleasă Miss Nud Cannes 1981?

Azimioară scutură violent din cap.

— S-a întors.

Cristescu, sleit de emoție, se lăsă pe spătarul scaunului.

— Mă așteptam. Ca să fiu sincer, n-am fost nicio secundă îngrijorat. Nu s-a născut încă ăla care s-o sechestreze pe Melania Lupu. Ți-a povestit cum a petrecut în excursia, chermeza, picnicul – în fine, găsește ea un termen drăgălaș – respectiv?

— N-am stat de vorbă cu ea. Noutatea mi-a comunicat-o acum Marinaș. El supraveghează locuința. Mi-a spus că primul lucru a fost să-l scoată la plimbare pe Mirciulică. În lesă, bineînțeles. După voce, am avut impresia că se simte puțin zăpăcit.

— Ei bine, băiatul încă nu-i oțelit. Din întâmplare, noi am mai văzut câte ceva...

De fapt, mărturisindu-și-o anevoie chiar lui însuși, se simțea ușurat. Bătrâna aceasta exercita asupra lui un farmec irezistibil și chiar dacă primea cu crampe ancheta cazurilor unde era amestecată, ultimul lucru de pe lume pe care și l-ar fi dorit fiind noi meciuri Melania – Cristescu, încerca pentru ea un bizar, dar profund sentiment de afecțiune. În realitate, n-o tratase niciodată ca pe o infractoare și era încredințat că „năzbâtiile" ei sunt generate de imaginația zburdalnică a unei persoane cu vocație certă pentru aventură și farsă.

Sub multe aspecte, Melania rămăsese o fetiță – simțeai nevoia să-i pui o păpușă sau un iepuraș în brațe – și, ca mai toți indivizii rămași puri chiar la maturitate, adora poveștile cu zâne. Contrastul – infantilismul plin de farmec și grație și mintea scânteietoare cutreierând mereu cărări neumblate – realiza o personalitate dintre cele mai originale, care fascina.

Când Melania fusese condamnată, Cristescu se simțise sincer necăjit, în timpul executării pedepsei îi expediase câteva pachete „anonime" și se bucurase din inimă cu ocazia amnistierii.

Se gândea la ea cu duioșie și spera – cu credință foarte debilă – că anul petrecut la „întristare" îi va vârî mințile în cap. Alteori, în clipe de nostalgie, reflecta că moartea ei la un moment dat îl va afecta serios. Cu Melania avea să dispară una din figurile cele mai discret pitorești ale

Bucureștilor contemporani.

„În fond își spuse cercetându-l mașinal pe Azimioară și constatând tot mașinal că s-a mai îngrășat, deocamdată n-a făcut nimic, nu-i pot reproșa nimic. Zi însă că am căpătat un tic nervos și că mi-e imposibil când îmi iese în cale, să-mi imaginez o Melanie potolită, care să nu răsucească simultan vreo zece combinații trăsnite care la rândul lor să nu genereze alte cinșpe dandanale."

— Au scăpat-o pompierii, aruncă brusc Azimioară sigur de efect.

— Pompierii! se holbă maiorul. Ei, da, ce-i drept, pe ăștia îi scăpase până acum. Favoriții eram noi. Cum se simt băieții? Au avut un șoc?

— Căpitanul echipei dădea semne că se va restabili.

— Hai, spune cum s-a întâmplat!

— Azi-dimineață la șase, au primit un telefon că într-o vilă la paisprezece kilometri de București a izbucnit un incendiu. Practic, e vorba de o casă cu două nivele, ridicată în plin câmp, de fapt complet izolată, nu știu ce-o fi fost în capul proprietarului inițial. Focul a fost observat de un vecin – cel mai apropiat – care-și are gospodăria la vreo cinci-șase sute de metri depărtare. Băieții au vârât cărbuni, dar până să ajungă, focul cuprinsese aproape jumătate din imobil.

— Hm! făcu maiorul. Probabil că Melania a

întâmpinat situația cu mult calm.

Locotenentul își mângâie obrazul gras de parcă ar fi vrut să-i definească exact conturul.

— Cred că nimeni nu se poate aștepta la altceva din partea ei. Au găsit-o citind versuri de A. Toma „un poet destul de direct după părerea mea”, după care s-a scuzat amabilă. Vă reproduc textual (șeful echipei are o memorie remarcabilă și în plus se pare că întâlnirea cu Melania n-o va uita prea curând): „Vă rog să mă scuzați că v-am deranjat, dar am impresia că domnul care m-a invitat, m-a uitat, iar eu am început să mă plictisesc. Știți, fac parte dintre persoanele incapabile să nu depună o activitate, iar aici nu era prea mare lucru de făcut...”

— Îi seamănă leit! exclamă maiorul, ridicându-se brusc. Nu mai am răbdare, mă duc s-o văd.

Azimioară îl urmări în timp ce-și îmbrăca pardesiul. Cristescu era febril, degetele i se încurcau în nasturi și în cele din urmă renunță să se mai încheie.

Ridică din sprâncene, camuflându-și zâmbetul.

„Ai zice că-i e dor de ea...”

Nu se înșela prea tare.

*

Avocatul Miclescu aduse banii într-o valijoară. O depuse pe consola din holul Adinei, o deschise ostentativ și aprinse aplicele de cristal. Se simțea obosit,

marcat de emoțiile ultimelor zile, dar chipul îi era aprins de o satisfacție febrilă, în care un fizionomist atent ar fi putut descoperi o doză considerabilă de nesiguranță.

Adina în peignoir de mătase chenăruit cu pene de struț cercetă conținutul trusei cu o privire indiferentă. O agasa aerul jalnic triumfător al avocatului: „Uite de ce sunt eu în stare, să vedem ce mai spui acuma!” și observă caustic:

— Te simți de parcă ai fi Harun-Al-Rașid[38], nu-i așa? sau Aladin[39], adică nu, ăla era cu electricitatea, nu cu creițarii.

Miclescu, dintr-o dată pleoștit, încercă s-o ia în brațe.

— Mă simt exact ceea ce sunt. Un muritor de rând care adoră o zână și încearcă după puteri totul ca s-o mulțumească.

— Destul de puțin.

---

[38] Hārūn al-Rashīd (n. 17 martie 763 - d. 24 martie 809) a fost al cincilea și cel mai cunoscut calif din Dinastia Abbasizilor. S-a născut în Rayy, lângă Teheran, și a locuit în Bagdad. În timpul domniei (786 - 809) a locuit în Rakka, oraș pe malul Eufratului. Domnia lui a fost o perioadă de avânt cultural, științific și religios, a fost fondatorul bibliotecii Bayt al-Hikma (Casa Înțelepciunii). A devenit un personaj legendar, unele din poveștile despre el fiind adevărate (de exemplu ceasul pe care l-a dăruit lui Carol cel Mare), altele, precum cele din 1001 de nopți ale Șeherezadei, fiind doar ficțiune.

[39] Aladin, scris și Aladdin (în arabă: علاء الدين) este personajul principal al basmului Aladin și lampa fermecată, care face parte din antologia O mie și una de nopți. Conform povestirii orientale, era posesorul unei lămpi fermecate care avea puterea să-i îndeplinească orice dorință.

Bărbatul rămase cu gura căscată. „E smintită? Ce vrea? Să sparg Banca Angliei?"

— Nu... nu verifici?

Adina se uită la el de parcă atunci l-ar fi văzut prima oară.

— Vali, eu cred că tu te-ai tâmpit. Nu-ți mai priesc excesele erotice sau clima. Vrei să m-apuc acum să număr un milion de Bălcești? Am cântar, știu exact ce greutate trebuie să aibă conținutul pușculiței.

— A, da, perfect, râse silnic Miclescu. Nu-mi trecuse prin cap.

— În general, am impresia că traficul de acolo e cam anemic.

Avocatul îi îndreptă o privire rugătoare.

— De ce ești rea, Adina? Nu mai izbutesc deloc să te înțeleg.

— Detest bărbații penibili. Îmi aduci un bacșiș și-ți închipui că pentru asta am să sparg tavanul cu capul sărind în sus de bucurie.

De astă dată, nervii lui Miclescu cedară. Alb ca varul, explodă cu glasul înecat de furie:

— Îți bați joc de mine? Un milion – un mi-li-on e bacșiș? Drept cine mă iei? Unde îți închipui că trăiești? Ce vroiai? Să-ți umplu piscina cu aur?

Femeia zâmbi. Un zâmbet cinic:

— De ce nu? La valoarea mea...

Miclescu își ascunse fața în mâini.

— Dumnezeule! Ce femeie! Ce femeie!!

— Așa zic toți bărbații care mă văd. Presupun că o spui cu admirație.

— Ești infernală! În viața mea, dar ce a mea, ia un milion de inși și întreabă-i dacă au întâlnit o bestie ca tine!

Un surâs sardonic strâmbă buzele Adinei.

— Știi, s-ar putea să mă consider ofensată. Și chiar mă simt. Cred că-mi convine ipostaza.

Stătea picior peste picior și prin haina de casă se strecura genunchiul gol, lustruit, ca o bilă de biliard. O imagine fugară trecu prin mintea avocatului „Genunchii ei, două pisici leneșe...” Unde dracu' citise chestia asta? Dintr-un salt, fu la picioarele Adinei:

— Iartă-mă iubita mea...

— Nu mă cheamă Sfântul Petru.

— Adina, nu dau un singur surâs de al tău pentru două mii de sfinți și mucenici. Te ador și nu aștept decât să ne căsătorim. Rămâne să stabilești tu data. Când, iubita mea?

Răspunsul femeii îl izbi ca un foc de revolver:

— Niciodată!

Ochii avocatului, întâi dilatați de stupoare, alunecară instinctiv spre consolă, spre valiza ticsită cu bani. Imperturbabilă, Adina surâse disprețuitoare. Un

dispreț nimicitor:

— Poți să-i iei înapoi.

Miclescu avu un moment de ezitare. Cu obrazul sfâșiat de emoții contradictorii, lăsă privirea în pământ.

— Nu, hotărât, nu te înțeleg.

— Am mai auzit chestia asta. Ce Dumnezeu, schimbă repertoriul!

Îl pândea ca pe o pradă. „Bărbatul trebuie îngenuncheat, să-ți simtă carâmbii cizmelor. Să fii îndeajuns de deșteaptă ca să-l stăpânești. Doar ca sclav e suportabil...”

Era o axiomă pentru Adina și, chiar dacă Miclescu n-o mai interesa (urma ca și Gregorian să fie sacrificat în cel mai scurt timp, dar acolo cu alte convulsii de afecțiune), proceda ca atare în virtutea inerției.

Zdrobit, cu sufletul plin de ură, dar conștient în același timp că Adina e femeia, crucea vieții lui, chiar dacă l-ar conduce spre ghilotină, avocatul se ridică, nesigur pe picioare.

— Trebuie... trebuie să plec.

— Cum crezi, căscă Adina.

În ochii lui Miclescu se aprinse un firicel de nădejde.

— Pot... Vrei să mai rămân?

Adina surâse ceva mai îngăduitor. Nu trebuia asmuțit prea tare. Ar fi fost în stare de cine știe ce neghiobie. Iar toată combinația presupunea câteva zile de răgaz încă.

— Nu m-ar deranja.

Buzele lui Miclescu începură să tremure. Inima i se umflă de gratitudine, o simțea gata să plesnească. Nici dacă i-ar fi instalat o coroană pe cap, nu ar fi fost mai recunoscător.

După un scurt moment de ezitare, Adina se îndreptă spre dormitor.

*

— Vanda?

— Cine altcineva ar putea fi?

„S-a pilit, gândi Adina. De obicei, pune întrebări mai inteligente."

— S-a făcut!

— Milionul?

Vocea era vag alterată de neîncredere.

— Da.

— Ești formidabilă.

Adina replică impasibilă:

— Știu.

— În consecință...

— Intrăm în lichidare.

— Dumnezeule! Cât poți fi de necruțătoare. Știu că așa trebuie, totuși mă cutremur...

— Ai grijă, nu sta pe balcon.

Vanda râse:

— M-a mințit cineva că mi-e scris să mor cu capul pe

pernă și popă la căpătâi. Și cred. Chestia asta ajută la ten... Cu cine începi?

Adina șovăi o clipă.

— Încă nu m-am hotărât.

— Grăbește-te! Trebuie să acționezi rapid.

— Cu viteza luminii.

21

— Doamne, ce surpriză!

Melania Lupu se extazie ca de obicei, bătând din palme. Și tot ca de obicei, Cristescu, privindu-i mâinile fragile, încercă temerea că degetele subțiri, aproape descărnate, s-ar putea preface în așchii.

— Mirciulică va fi grozav de emoționat.

Maiorul tăcu. Era genul de afirmații – tipic pentru bătrână – care-l interziceau.

„În situații din astea, își zicea, n-ai decât două posibilități: ori să sictirești, ori să surâzi convențional – termenul uzual – de fapt, tâmp...”

Se decise pentru a doua variantă și chiar marșă pe mâna bătrânei.

— Sper că în general se simte bine.

— Oh, domnule maior, știți, vine o vârstă când pretențiile nu trebuie să fie chiar atât de mari. E destul, și în primul rând creștinește să nu cădem în spinarea

altora. Mirciulică, presupun că v-am mai spus-o, împlinește toamna asta șapte ani. O vârstă respectabilă, dar pot afirma că se îngrijește îndeajuns de conștiincios de sănătatea lui... Suntem doi oameni maturi, domnule maior, și în consecință, capabili să apreciem acest amănunt la justa lui valoare.

Maiorul, incapabil să nu calculeze că era cu cel puțin douăzeci de ani mai tânăr decât Melania, se grăbi să aprobe:

— Bineînțeles. De altfel, ce mai faceți?

— Colosal spre formidabil.

Cristescu răsuci capul orientându-și urechea spre bătrână, ca și cum n-ar fi auzit bine.

Melania, întotdeauna de o politețe ireproșabilă, cu un limbaj spălat, delicios prin întorsăturile amabile de frază și desuetudinea lui – aroma sulfinei din scrinul bunicii –, folosea dintr-o dată expresii care țineau de blugi, discotecă, șușanea.

— Hm, da... Folosiți termeni neașteptați.

Melania Lupu surâse fermecător:

— M-am gândit că e bine să-mi împrospătez langajul. Nu văd de ce aș rămâne în urmă în privința asta. Am televizor, frigider, citesc în gazete despre excursii care se fac tot mai frecvent în lună, lucruri despre care nu se pomenea în tinerețea mea. Nu văd de ce vocabularul meu ar rămâne contemporan cu cel al domnilor

Averescu și Carp. Aceasta ar fi o dovadă de mărginire din partea mea.

Cristescu dădu din mână ca omul care recunoaște că nu are argumente.

— E un punct de vedere.

— Am simțit totdeauna că mă înțelegeți. Vă pot oferi o ceașcă de ceai?

Maiorul ar fi preferat o vodcă – afară era frig, umed, mirosea a tufănele și a oraș; totdeauna considerase toamna drept anotimpul cel mai urban –, dar obișnuia să ia „aperitive” în companii mai puțin gingașe.

Se uită la Melania. Era neschimbată, mereu proaspătă și, ca totdeauna, cu o notă șic și înviorătoare în ținută. La rochia sobră, de un cenușiu intermediar, asortase un cordon îngust, mov. Trei violete, de catifea, răsăreau discret din buzunarul de la piept.

— Am auzit, începu Cristescu, realizând că se simte scandalos de bine în compania bătrânei, că ați avut o aventură destul de neplăcută.

— Da... Este straniu cum persoane ca mine, care nu-și doresc decât liniște, o seară agreabilă la televizor, o conversație instructivă cu prieteni buni, o prăjitură gustoasă sau taclale cu Mirciulică, se trezesc dintr-o dată eroii unor întâmplări insolite. N-am iubit niciodată aventura, iar la vârsta mea o iubesc și mai puțin.

Îl privea în față, deschis, cu ochi de fetiță. Maiorul, ca

totdeauna incapabil s-o repeadă, își coborî privirea.

— Cândva, vă plângeați de monotonia zilelor care nu vă aduc nimic nou.

— Probabil, nu știam ce vorbesc. Vedeți, oamenii apreciază foarte greu sau prea târziu ceea ce au. Nu afirm că... escapada de alaltăieri nu mi-a făcut oarecare plăcere...

„Escapada! gândi Cristescu. Trebuie să recunosc că e inegalabilă în găsirea termenilor amabili. O răpește un gangster în plină stradă, o sechestrează într-un «ranch» părăsit, o alta chiar tânără, ar fi făcut infarct sau cel puțin o superbă criză de isterie, iar prietena mea Melania consideră toată chestia drept o excursie la iarbă verde...”

— ...știți, continuă bătrâna, e necesară o schimbare din când în când, iar eu nu mai ieșeam demult din București. Desigur, nu mă refer la sejourul petrecut într-unul din „camping-urile” pe care le administrează instituția, poate întreprinderea – nu sunt obișnuită cu termenii – unde lucrați.

Cristescu își drese glasul.

— Stimată doamnă...

— Oh! îl întrerupse bătrâna. Cât puteți fi de oficial! Dat fiindcă ne cunoaștem de atâta vreme, ați putea să-mi spuneți simplu, Melania. În niciun caz tanti. Mi-amintesc că pe vremuri, soțul meu frecventa o...

anumită casă. Nu, nu, între noi nu existau secrete, și mai consider că tot ce e omenesc e și firesc. Ei bine, această casă era patronată de o doamnă foarte distinsă în particular. Doar că „salariatele” și... invitații, mă rog, îi spuneau tanti. N-am nimic împotriva nici unei profesiuni, totuși simt că pentru unele din ele, nu am nicio vocație.

„Melania patroană de bordel! se minună Cristescu. Beată nu-i – Mirciulică, de, ca bărbat, e singura persoană care bea în casa asta –, sclerozată nu-i. Ce dracu′ a pățit?!”

Se hotărî să-și păstreze cumpătul:

— Eu sunt dintre oamenii aceia care-și schimbă mai greu obiceiurile. Până una alta, îngăduiți-mi să vă vorbesc ca și până acum. Stimată doamnă, deci, interpretările în general pot diferi. Din punctul meu de vedere, escapada dumneavoastră de alaltăieri, n-a fost prea fericită.

— O! Serios! N-aș fi zis niciodată. Îmi pare bine că nu mi-a trecut prin minte asemenea idee, căci cu siguranță m-aș fi speriat. La vârsta mea, șocurile sunt periculoase, precum bine știți.

Maiorul, cu mâna la gură, o așteptă să isprăvească. O cercetă – ca totdeauna – mai amuzat, mai agasat. „Te-ai fi speriat pe dracu′! Vreau și eu să-l cunosc pe ăla în stare s-o facă și mâine îi frec parchetul cu glaspapir!...”

O așteptă să-și consume „numărul” și își reluă ideea:

— Nu are importanță cum definim situația. Mă preocupă altceva: cine și de ce avea interes s-o facă! V-aș fi infinit recunoscător dacă m-ați putea ajuta în sensul ăsta.

Melania păru consternată. Avu un gest de neputință. Maiorul interveni, punând, ceea ce considera el a fi ultima carte în joc:

— Ne cunoaștem de trei ani...

— Și două luni, ciripi veselă bătrâna. Ar trebui chiar să sărbătorim evenimentul. Cred că mai am pe undeva o sticlă de șampanie...

— ...și vreau să vă spun, că deși m-ați pus nu o dată în încurcătură, sau tocmai de aceea, v-am apreciat inteligența fină, capacitatea corelațiilor subtile, logica imbatabilă. Vă rog ca măcar o singură dată să renunțați la jocul de-a v-ați ascunselea. Spuneți-mi onest ce gândiți. Gust enorm genul fetiță cu surprinzătoare izbucniri de inteligență – îl arborați cu infinită grație –, dar de data asta vă cer în mod cinstit ajutorul, vă rog să-mi întindeți mâna.

Melania, sincer impresionată, „da, draga mea, acesta este domnul maior Cristescu, numai suflet și spontaneitate”, îl cercetă cu blândețe.

— Credeți într-adevăr că o bătrână neputincioasă ca mine v-ar putea fi de folos?

— Știți la fel de bine ca și mine că nu sunteți și nu veți fi niciodată bătrână. Vârsta – minți, căci era de părere exact contrarie – nu-i o chestiune de buletin, ci de tonus biologic. Cât despre neputincioasă, dumneavoastră râdeți înaintea mea de o asemenea eventualitate.

— Acestea sunt amabilități, dar recunosc, mie-mi place gentilețea și ador complimentele. În consecință...

— Mă interesează punctul dumneavoastră sincer de vedere. Ce părere aveți despre asasinarea lui Ștefan Popa și ce legătură are cu răpirea dumneavoastră?

Ochii bătrânei alunecară spre registrul fostului comisar. Îl puse pe noptieră cu gândul să-l studieze temeinic mai târziu. Își răsuci privirea spre maior și expresia i se îndulci:

„Îmi pare rău pentru el... Vezi, draga mea, dacă ți s-ar îngădui să-ți alegi vârsta preferată – rândul trecut te gândeai la identitate – și s-o mai trăiești o dată, ultima pentru care ai opta, ar fi cea mijlocie, hotărât și cea mai imposibilă. Nu mai ești tânăr, nu ești bătrân. Regreți ce-ai lăsat în urmă, ți-e frică de ce va veni. Senectutea o simt cu adevărat oamenii ce nu i-au trecut încă pragul și aceasta din pricina fricii. Vârsta mijlocie – cred că domnul Cristescu a împlinit patruzeci și șase sau patruzeci și șapte de ani – e cumplită! Presupune grijile cele mai mari, obligații complexe, panica ambițiilor... „Nevastă-mea are neplăceri cu colecistul, băiatul dă

treapta a doua, am auzit că sunt cinci pe un loc, am spondiloză cervicală, trebuie neapărat să mă duc la Felix! Și când te gândești că abia acum doi ani făceam plajă la Mamaia și scoteam limba ălora care frecau ghiolul la Eforie Nord... trebuie s-o operez pe mama, are piatră la vezică, și tata a început să scârțâie... Trebuie să mă interesez de loc de veci... Nu-i delicat, dar asta-i situația... Am împlinit patruzeci și opt de ani... Alții, „mult mai tineri”, îmi sunt șefi. Dacă până la cincizeci nu salt, adio!” Asta e, draga mea. Vârsta de mijloc care te situează între obligații trecute, prezente și spaimă pentru viitor. Când ajungi însă la vârsta mea, de obicei nu mai contează nimic. Ambiții, pofte, nerealizări au dispărut. Te interesează doar rezultatul analizei urinei și să nu te înșele administratorul când fixează plata întreținerii. Destul de trist și asta, dar cel puțin nu mai ești atât de ocupat...”

— Încerc, după cum m-ați rugat, începu Melania cu o voce care-i amintea lui Cristescu clinchetul orologiilor franțuzești, să fiu extrem de... deschisă. Încă nu-mi dau seama de ce domnul acela a avut interes să mă invite la dumnealui...

Maiorul, împotriva tuturor principiilor de anchetă, o întrerupse:

— Ce vă face să credeți că este vorba de un domn și nu de o doamnă?

Bătrâna surâse așa cum știa ea că-i stă bine:

— Nu cunosc nicio cucoană – mă refer la cercul meu – care să aibă atâta cutezanță și spirit de întreprindere.

— Faceți vreo legătură între crimă și răpire?

— Da.

— Care?

Bătrâna schiță un surâs:

— Legătura există, e o certitudine pentru mine. Sensul, însă, scopul îmi scapă. Nu reușesc să înțeleg în ce și întrucât îl deranjez pe... asasinul lui Ștefan.

— Considerați deci că este vorba despre una și aceeași persoană?

Nările Melaniei palpitară:

— În această privință, nu am niciun dubiu.

Maiorul, cu permisiunea bătrânei (o înclinare îmbietoare a capului), își aprinse țigara.

— Cine credeți că l-a ucis pe Ștefan Popa? Nu vă cer altceva decât o simplă părere.

Melania Lupu îl cercetă scurt. O privire fugară, caracteristică, zbor de rândunică retezând o felie de cer.

„Ar putea să fie fiul meu... Dacă nu mă speriam atunci, la Constantinopol, aș fi avut azi... Copilării, Melanio! Ce Dumnezeu! Doar știi că ceea ce nu s-a întâmplat, nu merită nici măcar pomenit...”

— Cine? repetă Cristescu.

Era curios să cunoască părerea Melaniei. Chiar falsă,

per a contraria, îi putea sugera o pistă.

— Nu știu.

— Trebuie totuși să aveți un punct de vedere.

Melania Lupu își mușcă buza inferioară. Avea un roz de copil sugaci.

— E o simplă supoziție, pe care n-ar trebui s-o luați în considerație decât cu titlu de inventar... În locul dumneavoastră...

— Da?

— Mi-aș îndrepta cercetările spre Cris...

— Credeți că inginerul Gregorian e asasinul?

— N-am spus asta. Dar atu-ul se află în manșeta lui. Fie că o știe sau nu... Scuzați-mă, dar Mirciulică s-a întors.

Se auzea într-adevăr un zgândărit de gheruțe – maiorul se gândi la zahăr tos strivit sub talpa ghetelor într-o bucătărie – și bătrâna crăpă ușa. Mirciulică, dintr-un salt, se instală pe fotoliu și se încovrigă, adormind aproape instantaneu.

Asta nu mai are nevoie de „Noapte bună, copii!" gândi maiorul. Hm! Cris Gregorian, ciudat...

22

Cine e destinatarul elucubrațiilor mistice ale bătrânului Popa, cine e maharajahul, misteriosul

mandarin în stare să subvenționeze construcția unei biserici, mânăstiri, eventual Catedrală? (În privința aceasta se pare că Ștefan Popa nu se decisese, în scrisori referindu-se la toate trei genurile de lăcașe.)

Chestiunea îl obseda pe Cristescu până la senzația de greață fizică, iar ideea că necunoscutul nabab e deținător de valută forte, devenise o certitudine. Vreme de o săptămână făcuse cercetări în trecutul celor cinci protagoniști ai dramei, încercând să detecteze circumstanțe speciale datorită cărora unul sau altul din personaje ar fi putut deveni posesor de fond valutar.

Ca mai puțin suspect din acest punct de vedere se situa în primul rând Basile Nicolau. Nu ocupase funcții importante – de altfel nu avusese serviciu niciodată –, iar meditațiile de matematică deși îi aduceau un venit cochet în timpul verii, adică în plin sezon, câștigând chiar sume considerabile, nu-l făcuseră milionar.

Nimeni nu și-a construit palate din predarea ecuațiilor diferențiale, a calculului integral sau a altor chestii misterioase – Cristescu nu era familiarizat cu termenii, iar pe tinerii nefericiți îi compătimea din tot sufletul –, chiar dacă prețul meditațiilor atinsese cifre de-a dreptul aberante: trei sute de lei ședința.

Provizoriu, trebuia exclusă și Violeta Bordeianu. Dusese o existență modestă, funcționară mijlocie, nu călătorise niciodată, iar Cristescu se îndoia că văzuse nu

Turnul Eiffel, dar măcar mânăstirile din Nordul Moldovei, sau Cheile Bicazului. Olănești și Covasna erau pentru bătrână singurele centre subliniate cu roșu pe harta lumii.

Mai interesantă părea din acest punct de vedere Coleta Miclescu. Fusese soția unui excelent medic, cu mare vogă și înainte și după război, iar investițiile în aur și valută constituiau un procedeu curent de asigurare a averii printre profesioniștii de succes.

Și totuși, reflecta maiorul, „nu-mi dau seama cum un cabinet medical, oricât de bine ar merge, doar dacă pe firmă nu scrie Christian Barnard, ar putea constitui sursa unei averi de milioane". Nu trebuia exclusă nici ipoteza că Popa, smintit, să fi exagerat dimensiunile prezumtivului fond.

Aceleași considerente erau valabile și pentru avocat. Valeriu Miclescu, fără îndoială câștiga foarte bine, dar cheltuia pe potrivă, iar cea mai mare parte din venit o investea în obiecte de artă.

Rămăsese Cris Gregorian și o idee neașteptată îl determină pe maior să-l considere dacă nu favorit, cel puțin extrem de interesant, ca eventual deținător de valută. Îl convocă la birou și din nou rămase surprins de liniștea – resemnare și blând scepticism – acestui bărbat. Ca totdeauna era îmbrăcat extrem de corect, o corectitudine puțin țeapănă în peisajul vestimentar

contemporan, când oameni în toată firea cu pântece și chelie se îmbrăcau la fel ca fiii lor: pantaloni cambrați și ștampilați, bluze trăsnite, șepcuțe jokeu de un ecosez strident.

După câteva fraze convenționale, Cristescu intră direct în problemă.

— Am vrut să discutăm despre o împrejurare mai... deosebită din viața dumneavoastră. Sunteți unul din puținii supraviețuitori ai catastrofei de la Carlton.

Inginerul Gregorian surâse:

— Din păcate și cea mai interesantă. Mă refer la împrejurare. După un asemenea „debut”, aveai dreptul să te aștepți la un itinerar de viață mai spectaculos.

— O spuneți cu infinită tristețe.

— E deprimant, domnule maior, să realizezi că în patruzeci de ani, tot ce ți s-a întâmplat mai puțin comun se datorează unei catastrofe, că în rest n-ai absolut nimic de povestit, și că pe cei din jur nu-i interesează legat de viața ta decât o singură întâmplare, unde de fapt a acționat mâna destinului. Această mână a destinului le asmute imaginația și o curiozitate care nu seacă niciodată.

Maiorul luă pixul oprit la marginea dosarului și mâzgăli ceva de parcă ar fi vrut să verifice mina.

— Nu din curiozitate am abordat chestiunea și nu vă ascund că, înainte de a vă fi cunoscut, am studiat arhiva

fostului sanatoriu Saint-Vincent de Paul, apoi cea a orfelinatului unde ați fost „găzduit” până la înfierea dumneavoastră. Din păcate, referințele sunt sărace, lipsa detaliilor aproape scandaloasă.

Inginerul își drese glasul:

— Îngăduiți-mi o întrebare, domnule maior. Nu văd legătura dintre o întâmplare, chiar singulară, petrecută acum patruzeci de ani și asasinarea lui Ștefan Popa.

— Veți înțelege mai târziu. Deocamdată, rămânem la luna noiembrie 1940.

— Ce anume vă interesează?

— Orice amănunt, cât de mic, care ne-ar putea conduce la refacerea identității dumneavoastră reale.

Inginerul căscă ochii și Cristescu își zise că omul îl crede nebun.

— E absurd! Pe vremea aceea nu împlinisem un an, iar după cum știți, investigațiile amănunțite ale autorităților, alimentate și de romantismul cazului meu, n-au dus la niciun rezultat. Ce vă pot spune eu astăzi în plus?

— S-o luăm metodic. Analizând toate circumstanțele, se impun două concluzii: Părinții dumneavoastră naturali erau la vremea respectivă oameni avuți, poate chiar foarte bogați. Rezultă din faptul că locuiau la Carlton, un hotel extrem de costisitor și din, hai să-i zicem „opulența” leagănului în care ați fost găsit.

— Da, fu de acord Gregorian. Supoziția a fost emisă chiar în epocă și, în principiu, cred că-i valabilă.

— A doua concluzie, care mi se pare aproape certitudine, continuă Cristescu ridicând arătătorul, ar fi că părinții dumneavoastră erau cetățeni străini.

— Și această ipoteză a fost luată în considerație. Până acum, nimic nou.

— Mda, făcu maiorul privindu-l pe gânduri. M-am întrebat dacă nu cumva dumneavoastră n-ați aflat ceva în plus. În asemenea situații se fac investigații personale, de multe ori mult mai eficace decât cele ale organelor competente. Există o curiozitate legitimă, încăpățânată, devorantă a individului fără identitate de a și-o descoperi. Cunosc persoane – situația era frecventă mai ales după război – care au consumat ani de zile, nebănuite resurse de energie și inteligență, kilograme de timbre expediind scrisori în toate colțurile lumii și la toate organismele în stare să le întindă o mână de ajutor, pentru a-și descoperi mama, un frate sau chiar un vechi coleg de bancă. M-aș mira ca dumneavoastră să nu fi procedat la fel.

Cris Gregorian surâse cu tristețe. Scoase pachetul de țigări și bricheta. Maiorul constată că o manevra cu mâna stângă. Și nodul de la cravată și-l aranjase cu aceeași mână. „În realitate, sunt mai mulți oameni stângaci decât ne-am putea închipui...”

— Scuzați-mă, ce spuneați?

— Unde să mă fi adresat, domnule maior? Ce să cer Crucii Roșii Internaționale? N-aveam nici măcar un nume de care să mă fi legat. Bineînțeles, m-a frământat și pe mine chestiunea, mai ales în adolescență, îmi visam părinții – de obicei oameni fără chipuri – îi întrebam, îi imploram să-mi spună cum îi cheamă. Același vis, ani de zile, care revine uneori și azi. Când urmau să-mi răspundă ori mă trezeam, ori eu asurzeam subit, eram incapabil să-i aud. Vorbeați de investigații... Le-aș fi făcut dacă aș fi avut cel mai mic indiciu de la care să plec. Poate că eu sunt un bărbat lipsit de imaginație, dar oferiți-mi dumneavoastră un singur exemplu de ceea ce aș fi putut întreprinde.

Maiorul oftă, ca omul care nu poate contesta logica interlocutorului.

— Adevărat, situația nu era simplă. Există totuși mii și mii de cazuri când persoane considerate pentru totdeauna dispărute au fost regăsite.

Își amintea mai ales de o situație dramatică și totodată ilară prin absurdul ei. Doi frați gemeni despărțiți de război care s-au căutat frenetic vreme de treizeci de ani au descoperit că locuiesc în același oraș și același cartier, la o distanță de câteva străzi.

— Am auzit și eu, spuse Gregorian, dar oamenii aceia aveau un nume, un statut, cândva o adresă. Eu nu

posedam nimic decât un medalion.

Își pipăi instinctiv pieptul și Cristescu presupuse – firesc – că-l poartă și azi.

— În cadrul Crucii Roșii Internaționale există o secție unde sunt declarate toate persoanele dispărute...

— Sunt de acord, îl întrerupse inginerul, dar ne ciocnim de același impediment: Cum îi chema pe părinții mei.

— Dumneavoastră n-o știți, dar nu omiteți că oamenii aceștia, să-i presupunem de naționalitate străină, veneau totuși de undeva. Aveau o patrie, o cetățenie, cunoștințe, rude. Dispariția lor a fost categoric semnalată, mai ales că, după aparențele logice, dispuneau de o solidă platformă socială. S-ar fi putut face diverse corelații...

— Scuzați-mă că vă întrerup iar... Nu uitați că în Europa izbucnise războiul, lumea era confruntată cu probleme mult mai grave. Iar ulterior – începu să râdă – hai să fim serioși, tovarășe maior! Ți-era teamă să și zâmbești în fața anumitor portrete, nu discutau doi amici pe stradă fără să se întoarcă mereu să vadă dacă nu-i aude cineva, iar pentru unul ca mine o excursie la Paris era de neconceput. Vreau să-l văd pe ăla care în condițiile astea se apuca să poarte corespondență cu diverse instituții domiciliate în vest.

— N-aș vrea să vă închipuiți că vă fac reproșuri

pentru că n-ați investit mai mult în cercetările dumneavoastră, declară maiorul. Am plecat însă de la energia consumată în cazuri similare și-mi închipuiam că, de-a lungul anilor, ați izbutit totuși să aflați câte ceva. În consecință, nu-mi puteți oferi niciun punct de reper...

— Din nefericire...

Cristescu simți în glasul inginerului o umbră de șovăială și insistă:

— Orice detaliu, cât de nesemnificativ aparent, mi-ar putea fi de un imens folos...

— Nu știu... Îmi vine în minte acum o întâmplare, dar nu cred să scoateți mare lucru. Prin ’60 sau ’61 eram inginer stagiar și locuiam la căminul pentru nefamiliști.

— În București?

— Da. Într-o seară, când m-am întors acasă, portarul mi-a dat un plic. M-a izbit atunci un amănunt: destinatarul este inginer *Cristofor* Gregorian și nu Cristian cum sunt trecut în acte și cum m-au botezat de fapt surorile de la sanatoriu.

— Ciudat, într-adevăr, aprecie maiorul, aplecându-se peste masă. Și?

— În plic, evident o foaie de hârtie, râse Gregorian și câteva rânduri. Le țin minte ad-litteram: *Tinere cunosc fapte și situații care presupun că te vor interesa. Dacă ești curios, mâine seară, la ceasurile opt sunt la bodega Cluj, de*

pe Calea Rahovei, a doua masă din stânga. Asta-i tot.

— Cine semna?

— Nimeni. Intrigat, a doua zi m-am dus la birt. Am așteptat degeaba până la ora închiderii.

— Bănuiesc că ați încercat să luați informații de la portar.

— Bineînțeles! N-a putut să-mi furnizeze nicio informație în legătură cu aducătorul plicului. Îl găsise înfipt în stativul pentru corespondență. Încă un detaliu, scrisoarea era netimbrată.

— O mai aveți? Așa ceva se păstrează de obicei.

— Când trăia nevastă-mea, ne-am mutat de două ori. Avea slăbiciunea „triatului", casa i se părea veșnic plină de boarfe și hârțoage. Cred că atunci a aruncat-o. În orice caz, s-a pierdut.

— Păcat... suspină Cristescu. Credeți că dacă ați vedea azi un text scris de aceeași persoană, l-ați identifica?

Inginerul îl privi încurcat.

— Nu știu. Nu m-a preocupat niciodată scrisul oamenilor decât în măsura în care e lizibil sau nu. Pot încerca însă...

— O să vă rog mai târziu. Spuneți-mi, ce ați gândit dumneavoastră despre acest incident?

Gregorian surâse și își aprinse o țigară.

— M-am lăsat purtat pe aripile fanteziei și mi-am închipuit că omul acesta mi-a cunoscut părinții. Și mi s-

a părut mai mult decât probabil că de fapt, numele meu de botez real este Cristofor. L-a scris pe plic din neatenție, mecanic – ani de zile s-a gândit la mine, ca la Cristofor – sau intenționat.

Maiorul dădu din cap:

— Corect.

— Mi-a mai fost limpede că expeditorul este un om în vârstă. Apelativul tinere aparține și ca limbă și ca frecvență unei anumite generații.

— Așa e. Bizar mi se pare că a așteptat atâția ani ca să intre în scenă – face impresia că în toată această vreme v-a urmărit – și că hotărându-se în sfârșit să vorbească, se răzgândește aproape simultan.

— M-am gândit, spuse Gregorian, la eventualitatea că individul să fi murit pe neașteptate, destinul fiind cu mine în cazul acesta de o consecvență feroce. Mi-a fost scris să nu-mi cunosc în veci adevărata identitate.

— Posibil, spuse Cristescu mașinal. Îl preocupa un amănunt: plicul era netimbrat... Vă mai rețin doar câteva clipe, domnule inginer...

Luă din birou una din ciornele bătrânului Popa și o strecură între alte șase hârtii scrise de el însuși, Azimioară, Moșoianu, colonelul Ionaș. Le răsfiră dinaintea inginerului:

— Dacă ar fi să identificați scrisul necunoscutului, oricât de vag vă amintiți de el, la care dintre mostre v-

ați opri?

Gregorian își puse ochelarii și studie îndelung fiecare foaie de hârtie. Zăbovi, ezitând câteva clipe, asupra caligrafiei colonelului Ionaș – lui Cristescu îi veni să râdă –, apoi indică fițuica bătrânului Popa.

— Nu am certitudinea, dar cred că nu mă înșel afirmând că aceeași mână a scris biletul, acum douăzeci de ani.

*

— Da, chiar el, spuse Cristescu bătând cu capătul pixului în masă. Bineînțeles că v-am recunoscut...

Glasul răgușit al Violetei Bordeianu bubuia în microfon și maiorul îndepărtă receptorul de ureche.

— Vreau să vă informez că alaltăieri a venit la mine Basile Nicolau și m-a rugat să vă declar că seara de 25 noiembrie am petrecut-o împreună.

— Iar realitatea este probabil alta, presupuse maiorul.

— Desigur. În ziua respectivă, nici măcar nu l-am văzut. Am socotit de datoria mea, o datorie cetățenească, nu-i așa, să vă aduc situația la cunoștință.

Vocea bătrânei emana satisfacția plină de vanitate a individului care așteaptă dacă nu o decorație cel puțin felicitări călduroase.

— Vă mulțumesc, doamnă. Ați procedat cât se poate de bine...

— Așa mi-am închipuit și eu. Trebuie să știți că vă

stau totdeauna la dispoziție. „Litera și spiritul legii”, își aminti ea de o rubrică radio, sunt pentru mine sfinte...

Cristescu puse receptorul în furcă, aproape tremurând. Îi era greață.

*

Avocatul o primi în picioare, cu mâinile în buzunare – se vedeau prin stofa pantalonilor pumnii încleștați, gata să tabere –, fără invitațiile de rigoare: „Ia loc”, „să te ajut să te dezbraci...”

Cătălina, zgribulită în pardesiul devenit prea larg, îl privea cu ochii storși de plâns. Impresionată era mai cu seamă crisparea dureroasă a gurii. Miclescu o măsură scurt.

„Cum dracu’ a putut să mă inspire vreodată cretina asta? Și nici măcar în pat nu-i mare lucru de capul ei. Chip de înger! prefer demonii...”

Se gândi la Adina cu o dureroasă strângere de inimă. De două zile nu primise niciun semn de viață, apelurile telefonice (ajunsese s-o sune din oră în oră, chiar și la jumătate de ceas) rămâneau fără răspuns.

— Ce vrei să-mi spui? o întrebă brutal. Repede, fără isterie, cișmea de lacrimi și suspine artistice!

Balerina îl privi înspăimântată, mușcându-și buzele.

— Nu merit, Vali, să-mi vorbești așa. Te iubesc mai mult decât pe mine însămi...

— Cunosc litania, altceva?

Cătălina se frânse, căzând în genunchi.

— Cum te-ai schimbat! Doamne, cum te-a putut schimba! Femeia aceea e un diavol...

Pe avocat îl surprinse imaginea. Cu câteva clipe înainte doar o văzuse pe Adina în aceeași ipostază.

— Un diavol! repetă fata lăsându-și fruntea pe covor.

— Căruia nu meriți nici să-i legi șireturile. Fiindcă e o generoasă, totuși s-ar putea să-ți permită să-i speli WC-ul.

O rănea conștient, fără să fie nici măcar prea furios, din pură plăcere. O plăcere sadică.

— Vali!

— Niciun Vali! În definitiv, ce vrei? Nu te iubesc, să-ți intre bine chestia asta în capul tău de păsărică. Ți-am promis ceva? Mi-am luat vreo obligație? Pe măsură ce vorbea, se monta tot mai mult ridicând glasul, care atingând acute își pierdea timbrul în general plăcut. Nimeni, tu, taică-tău sau Cristos nu-mi puteți reproșa ceva! Ești majoră, ai umblat după mine cu limba scoasă, iar eu, slavă Domnului – apăsă cuiul în rană –, ți-am plătit și răsplătit serviciile.

Fata tresări biciuită, străfulgerată parcă de o revelație.

— Te știam crud, incorect, lipsit de orice sentiment...

— Câtă perspicacitate!

— ...dar nu meschin și odios. Nu ți-am cerut niciodată nimic!

— Ai primit totuși, ceea ce e același lucru.

— Am să-ți restitui totul... Vali, n-am venit pentru mine, adică... nu ca să mă primești înapoi.

Ochii i se umplură iar de lacrimi. Era conștientă că dacă ar lua-o acum în brațe, ar uita, ar ierta totul. Începu să tremure doar la gândul că i-ar putea simți din nou brațele înlănțuindu-i trupul.

— De ce ai venit?

— Pentru tine. Ești în primejdie, ți se aruncă două crime în spinare.

Miclescu se interesă sarcastic:

— Au început milițienii să ți se destăinuie? Îți fac confidențe?

— Am vrut să te avertizez. Gigi mi-a spus tot și, la o adică, nu te vor cruța. Te detestă și va fi fără milă.

— Dacă am ajuns la mila unui limbric...

— Fii atent, Vali, te implor!

— În fond ce-ți pasă! Sunt incorect, meschin, odios. Societatea trebuie asanată de asemenea personaje.

— Te iubesc, Vali, chiar dacă ești canalie.

Îl privi lung, concentrat, întipărindu-și în minte, ca de rămas bun, toate trăsăturile chipului aspru al avocatului. Întoarse spatele și părăsi precipitat apartamentul.

În urma ei, Miclescu scuipă ca un surugiu, apoi șterse covorul cu talpa ghetei de antilopă.

23

Când țârâi soneria, Vanda Trai-Dulce visa că se află la Veneția. Auzea vâslele gondolierilor pălmuind apa, iar undeva, în lagună, un glas specific cânta cu aplicație și credință „O, sole mio!” Ulterior, avea să constate, că la etajul superior se chefuia îndrăcit, iar vecinii, uitând robinetul de la cadă deschis, îi inundaseră baia.

Aprinse instinctiv veioza și tot instinctiv se uită la ceas. Două noaptea. Sări speriată din pat și trase capotul pe ea, încurcându-se în mânecă.

„Miliția!” fu primul gând, apoi, persoană avizată, își aminti că descinderile după ceasurile șase seara erau interzise. Când dădu ochii cu Adina, rămase perplexă:

— Ai căpiat, surioară? La ora asta ți-ai găsit să dărâmi ușile oamenilor?

— N-am dărâmat nicio ușă, replică amuzată Adina, am sunat și atât.

— De ce n-ai telefonat? Dacă eram cu un crai?

Adina începu să râdă, scoțându-și pelerina neagră.

— Nu te-am văzut roșind nici în situații mai picante.

Vanda luă o gură din paharul de vodcă pregătit la îndemână, lângă pat, și simți că începe să se dezmeticească.

Adina surâse ironic:

— Așa ți-a recomandat medicul?

— Ai ghicit. Iar sticlele goale să le sparg în capul oaspeților de oră mică. Și, acum, explică-mi și mie ce ți-a căşunat. Arăți – indică toaleta neagră, cizmele cu carâmbi, pălăria (un cloș tot negru care-i ascundea complet ochiul stâng) – ca un apaș. Să dea dracu’, dacă eram sticlete, te agățam doar pentru moacă suspectă.

— Draga mea, făcu Adina mângâindu-și brațele până la cot, rămân la ideea mea că dacă tot ești filat, e mai bine s-o știi. Și, ca s-o știi, ideale-s străzile pustii.

— Eu am învățat altfel la școală. Ce-ai acolo?

Adina aruncase neglijent valijoara lui Miclescu de parcă înăuntru s-ar fi aflat schimburi pentru delegație scurtă, peria de dinți și cosmeticele.

— Banii.

Ochii Vandei se aprinseră. Nu-i venea să creadă.

— Toți?

— Îhî.

— Extraordinar! N-aș fi zis că o să marșeze până la urmă. Îl cunosc de mult...

— Nu mă cunoști pe mine.

Vanda schiță o reverență:

— Fetițo, îmi scot pălăria. Dacă aș avea mai multe...

— Ai deschide un raion la Bucur-Obor. Uite ce voiam să-ți spun, Vanda. Eu acum o să mă cam dau la fund. Mi-am făcut numărul, ce urmează e treaba voastră. Mi-

aștept onorariul la umbră și basta! Te avertizez însă că „dulăii” trebuie să-i am în maximum o săptămână.

— Și cu proștii ăia doi ce faci?

— Miclescu s-a vârât singur în hazna, e intrat până la gât, nu mai are nevoie de brânci. Iar cu Cris, să nu-ți faci probleme. N-o să vă deranjeze.

Vanda o scrută încordată, întrebându-se în ce măsură putea avea încredere în ea. Valiza cu bani însă, faptul că Adina n-o dezamăgise niciodată îi stârniră un puseu de optimism.

— În regulă, fetițo. Merg pe mâna ta.

— Nu uita, o săptămână, sublinie Adina.

— Nu uit niciodată. Spune-mi, spre ce meleaguri însorite te îndrepți?

Adina zâmbi:

— Cât mai spre vest. Vă sfătuiesc să faceți același lucru.

— Îți închipui că n-am inventat tot circul ăsta ca să-mi cheltuiesc banii la Eva. Tu ai vreo treabă aranjată? Cum ajungi... dincolo? Ne-ai putea da eventual o idee?

Ochii întunecați ai Adinei sclipiră. Șovăi o singură secundă:

— Îmi pare rău, Vanda. Persoana e dispusă să mă servească numai pe mine.

— Nu-i nimic. Îți urez noroc.

*

Înfășurată într-un capot de lână albă, Melania Lupu ciripea veselă în bucătărie. Budinca de tăiței abia scoasă din cuptor aromea apetisant și Mirciulică, trezit din somn, se strecură prin ușa întredeschisă.

— Miroase a Crăciun, dragul meu, nu-i așa? Asta îmi aduce aminte de parfumurile copilăriei: portocale, stafide, vanilie, ienibahar... Oare de ce o fi dispărut ienibaharul din bucătăria modernă?... Ai răbdare, Mirciulică, ai să fii mulțumit de porția ta. Te rog doar să nu te lăcomești și să ai răbdare. Știi că mâncarea prea fierbinte îți provoacă indigestii... Hai în casă.

Încăperea era spațioasă, mobilată în stilul bătrânei. Din vechea locuință, păstrase doar tablourile, câteva bibelouri, două-trei piese stil și pendula. Îi plăceau schimbările și nimic n-o anima mai mult decât să plimbe mobila de colo-colo. Aceasta îi dădea senzația de noutate și, fără a trăi complexe de vârstă, o făcea să se simtă mult mai tânără.

Scoase din scrin o sticluță de Jamaică și umplu un păhăruț, vărsând o cantitate aproximativ egală și în farfurioara motanului.

— Ai ghicit, Mirciulică, astăzi avem o mică sărbătoare. Prietena ta, dă-mi voie să ți-o spun la ureche, este o isteață și jumătate și încă o dată nu s-a înșelat în presupunerile ei.

Își zări chipul în oglindă și se amenință cu degetul:

— Melanie, știi bine că nu-mi place să te fălești! Fie, pentru o singură dată am să te iert, dar bagă de seamă să nu devină un obicei... Vai, Mirciulică! L-ai și băut? Ce spui?! Ai mai vrea o picătură. Pentru că astăzi e o ocazie deosebită, îți permit să abuzezi, dar nu mi-ar plăcea să te văd turmentat.

Ridică ea însăși paharul în fața oglinzii, își trimise o sărutare „Te felicit, fetițo” și începu să bea cu înghițituri mici. Mirciulică, turtit, o privea de pe sofa cu un singur ochi.

— Da, dragul meu, nici de data asta nu m-am înșelat și aceasta pentru că am folosit o bună metodă de lucru. După cum știi, când am început să studiez registrul domnului Anton – conține două sute cincisprezece nume –, mi-am propus să caut o persoană care să întrunească trei particularități: să fi fost tânăr în jurul anilor ’40, din provincie, iar inițialele vechiului nume să fie un S și un P. Trebuie să știi că am găsit unsprezece persoane care se încadrau în acești parametri. Procedând prin triere, l-am descoperit pe Ștefan Popa care până în 1946 purta numele de Stan Pietraru. Semnalmentele fizice din catalog corespundeau – nu, nu există și fotografii în registru –, iar genul de delict pentru care fusese pedepsit rimează perfect cu personalitatea lui Popa. A fost legionar și încă una din căpetenii, participând direct la asasinarea lui Armand

Călinescu. De fapt, mi-am închipuit totdeauna că în trecutul lui se ascunde ceva îngrozitor... Cine-s legionarii? Adevărat, ești mult prea tânăr ca să fi auzit de ei... Niște persoane extrem de vulgare, dragul meu, și cu instincte antropofage. Cum spunea colonelul, „o adunătură de animale, care după ce că-s canalii mai sunt și mitocani...” În orice caz, era un bărbat abil și cu șansă... Nu, nu colonelul, Mirciulică, ci Ștefan Popa. Încearcă să te concentrezi. A izbutit să evadeze din închisoare, iar presupunerea domnului Anton era că fusese ajutat de doi paznici care cochetau cu Mișcarea. Cu un astfel de trecut, evident că îți schimbi numele... Da, am certitudinea că este vorba de una și aceeași persoană. În caracterizarea destul de detaliată a personajului, figurează două amănunte extrem de semnificative: legionarul Stan Pietraru avea preocupări mistice, purta cu ostentație o cruce la gât, iar porecla lui era...

Făcu o pauză, gustând suspensul. Cuvântul explodă, căscând și celălalt ochi al motanului:

— Era... era... *Părintele*! mai trebuie să amintesc că biata căpățână a lui Ștefan zornăia de liturghii, sfinți, cădelnițe, în sfârșit un întreg magazin de obiecte bisericești? Hm! Ai adormit! Frumos, n-am ce zice, când te afli în societatea unei doamne.

Traversă odaia în pas de dans și se opri la geam.

Începuse să fulguiască, pe stradă apăruseră câteva umbrele. Bătu din palme fericită:

— Ninge!

Scoase capul pe fereastră, încercând să prindă cu limba fulgii de zăpadă.

*

O dată cu pachetul de țigări, locotenentul Moșoianu scoase un pliculeț format carte de vizită. Îl răsuci nedumerit „cum dracu' a ajuns ăsta la mine?!" și se refugie lângă un stâlp spre a nu împiedica traficul pietonilor. Instinctiv, își apăsă ochelarii la rădăcina nasului.

Avocatul Miclescu a vândut două icoane în valoare de un milion. Întrebați-l ce a făcut cu banii.

Nedumerit reciti textul. Scrisul era fin, cultivat și după toate aparențele, necontrafăcut. Încercă să-și amintească figurile care se aflaseră în preajma lui în troleibuzul supra-aglomerat – „acolo mi l-au pasat, precizamente" –, dar își dădu seama că e inutil. Băgă în buzunar plicul și se îndreptă grăbit spre prima stație de taximetre.

*

Cristescu se uită la avocat, încercând să-i descifreze figura. Acuza o oboseală marcată, iar trăsăturile agreabile căpătaseră acum un relief nou, care era departe de a-l avantaja. Altfel, se comporta cu aceeași

naturalețe, era degajat, extrem, aproape ostentativ de sigur pe el. În buzunarul sacoului cenușiu înflorea, cu toate colțurile afară ca niște urechi ciulite, după moda anilor ’30-’40, o batistă albă cu chenar lat, bleumarin. Ceru permisiunea să-și aprindă o țigară și maiorul îl invită cu un gest. Declicul fin al brichetei trăda o marcă bună care se asorta cu pachetul *Pall-Mall*. Fără să fie adeptul metodelor de intimidare, de astă dată Cristescu pe de o parte plictisit, pe de alta încercând să-l ia prin surprindere, îl abordă fără menajamente:

— Mă întreb ce motiv ați fi avut să-l asasinați pe Ștefan Popa.

— Asta mă întreb și eu. Conchid însă că suspiciunile dumneavoastră mă vizează în mod serios.

— Suficient ca să vă simțiți îngrijorat. Vă enumăr doar câteva din „nedumeririle” pe care le generați. În seara asasinării lui Popa nu erați la Ploiești, ba dimpotrivă, ați fost văzut ieșind din locuința victimei, iar în noaptea când a fost atacat Doru Popescu, se pare că vă găseați prin împrejurimi.

— Deci două crime. Nu vi se pare prea mult?

— Foarte mult. A doua ar fi însă consecința celei dintâi. Băiatul acela știa cam multe despre dumneavoastră.

Avocatul stinse țigara înainte de a fi ajuns la jumătate, își revizui ținuta, de parcă s-ar fi aflat la bară, și chiar își

drese glasul ca înaintea unei pledoarii.

— Pomeneați de „nedumeriri” tovarășe maior și termenul e prudent. Știți foarte bine că nicio instanță dintr-o țară cât de cât civilizată, o instanță dreaptă și nepărtinitoare nu poate condamna o persoană pe baza „nedumeririlor” unui anchetator.

— Nu-mi faceți teoria probelor. Suntem amândoi juriști, aceasta e o chestiune limpezită între noi mai de mult. Deocamdată, eu personal n-am formulat nicio învinuire.

— Trebuie să înțeleg că au făcut-o alții. Iar acuzațiile emise de persoane private nu mă interesează.

Cristescu îl privi lung. Surâse șerpește:

— Chiar dacă aceste persoane private pot deveni martori ai acuzării?

Miclescu ridică din umeri și începu să râdă.

— Admițând că aș fi comis două crime, cred că aș fi fost destul de inteligent s-o fac fără asistență.

— Omiteți factorul întâmplare și mai uitați – sunt dezolat, dar e o constatare fără echivoc – că sunteți colecționar de resentimente. Un individ care detestă depune energia și încăpățânarea unui batalion de polițiști când își urmărește victima.

— Vă referiți probabil la nefericitul acela... Tânărul Popescu. Regret sincer ce i s-a întâmplat, dar nu cred că puteți lua în serios afirmațiile unui băiețandru aiurit,

sufocat de gelozie.

— Din păcate, declarațiile lui Doru Popescu coincid cu ale altora.

— Cine ar mai fi? Balerina, o nevropată.

— Iar Lucreția Popescu are un neg pe obrazul stâng. Cu epitete nu puteți spulbera mărturii care mi se par cel puțin importante. În sfârșit, pentru a trece la altă problemă, încercați vă rog să vă amintiți exact unde vă aflați și cum v-ați petrecut timpul în seara asasinării lui Popa; de asemenea în noaptea când Doru Popescu a fost grav molestat.

Miclescu surâse sarcastic.

— Mă voi ocupa de chestiunea aceasta chiar mâine dimineață.

Cristescu îl cercetă lung. Își mărturisi sincer gândurile:

— Vă admir stăpânirea de sine și mă întreb în același timp pe ce mizați atât de sigur. Oricum, acel ceva trebuie să fie de bronz.

— Acel ceva se numește inocență. Mă știu total străin de ambele afaceri, neîntinat ca un crin. Am să vă fac totuși o mărturisire. Este adevărat că în seara asasinării lui Popa, am trecut pe la el. Mă rugase insistent să vin, vrând să mă consulte într-o anumită problemă. Mi-am închipuit că-l interesează un consiliu juridic. Când l-am găsit mort, am înțeles că probabil chestiunea era mult

mai gravă.

— De ce ați omis până acum să-mi relatați acest fapt?

Miclescu râse.

— Teama de încurcături, și crima nu e dintre cele mai nevinovate, nu constituie un monopol. Cât privește tânărul Popescu, mi se pare de-a dreptul aberant să se facă cea mai mică corelație între acest eveniment nefericit și persoana mea. A încercat să mă șantajeze pe teme fanteziste, dar nu i-am dat nici cea mai mică importanță. Sunt obișnuit să mă lupt cu rechini. Peștișorii mărunți îmi stârnesc mila.

„Fanfaronadă tipică, traduse maiorul. Fraze mari, rotunde, goale.”

Și din nou se simți plictisit.

— Am înțeles. Să trecem la cealaltă chestiune. Suntem informați – dumneavoastră înșivă în conformitate cu dispozițiile legale ați înștiințat organele în drept – că ați vândut două icoane de preț.

— Perfect adevărat, recunoscu avocatul.

Ceva imperceptibil pâlpâi scurt în vocea lui Miclescu. Maiorul se lăsă pe spate ciupindu-și ușor bărbia.

— Prețul obținut a fost de un milion.

— Dacă cifra v-a fost furnizată de doctorul Radian înseamnă că-i un mincinos.

— Nu-i mincinos, clătină din cap maiorul, și de altfel, suma corespunde prețurilor practicate la bursa neagră

a artei, când au loc asemenea înstrăinări. Dar nu aceasta face obiectul discuției noastre. Cu titlu informativ, nu-i așa, în ce ați investit această sumă?

Tonul avocatului se ridică devenind vag agresiv:

— Sunt obligat să vă răspund?

— Știți bine că nu. Îmi explic însă anevoie asemenea discreție.

— Cred că am dreptul să fac ce vreau cu banii de care dispun. Milionul l-am oferit unei femei.

Părea animat de o hotărâre bruscă și Cristescu încercă să profite de situație. Surâse.

— O norocoasă, presupun... Întrebă mieros: Mi-ați putea spune și cum o cheamă?

Măselele avocatului pârâiră. De trei zile o căuta zadarnic: acasă, la telefon, pe străzi. Simți că-și pierde mințile și abandonă orice prudență.

„Putoarea! Barem să clacăm amândoi!”

— De ce nu! Adina Varlam. Strada Doctor Băleanu, nr. 15.

Cristescu își coborî privirea și nu spuse nimic.

*

Cu autorizația Procuraturii, locuința Adinei Varlam fu deschisă. Era un apartament elegant în care, fenomen extrem de rar, simplitatea se însoțea în mod desăvârșit cu rafinamentul. În ciuda ordinii perfecte, după o scurtă inventariere, maiorul Cristescu realiză că femeia

părăsise în mod definitiv casa. Căminul era plin de scrum – fuseseră probabil arse toate hârtiile considerate compromițătoare –, în secreterul florentin nu se găsea niciun document care rămâne în general acasă chiar când deplasarea e preconizată pe termen lung: carnete de CEC, certificat de naștere, diplome etc.

Garderoba uluitor de bogată (te puteai crede în magazia unui teatru) părea intactă. „Firește, zâmbi maiorul, când ai pus mâna pe un milion nu te mai încurci la drum cu geamantane barosane și cufere.” Și-o putea lesne închipui pe Adina părăsind locuința cu o valijoară: un schimb, trusa de cosmetice, bijuteriile.

De pe consolă, surâdea enigmatică (totdeauna ni se pare enigmatic zâmbetul unei femei frumoase pe care nu o cunoaștem) fotografia format tablou a Adinei. Atât Azimioară, cât și Marinescu o recunoscură lesne. Era strania necunoscută care izbutise să se debaraseze de umbra lor.

24

Vanda Trai-Dulce îl primi pe maior cu entuziasm de zile mari, ca pe o veche cunoștință.

— Ura, șefule! Arăți cam pleoștit.

— De, Vando, sezonul ploios. Dumneata cum o mai duci?

— Ceac-pac! Am tras la umbră și admir peisajul.

Cristescu își roti ochii prin încăperea spațioasă, fără mobilă. Arătă cu bărbia spre masa și scaunele improvizate din lăzi și începu să râdă:

— Neckermann?

— Aș! Naționalizarea.

— Nu chiar așa de rău, surâse Cristescu, oprindu-se în fața stivelor de cartușe Kent, lăzilor de whisky și a unei duzine de pungi aurii de cafea.

— Produse imperialiste, replică Vanda. Nu face să-ți spurci ochii.

— O luași politic. Cu bișniță din asta te ocupi acum?

— Îmi pare rău, șefule, dar nu mă așteptam să mă iei în bombeu. Ce-s minoră, să-mi ruinez escarpenii pe strada Covaci?

— De unde le-ai rostuit?

— Dăruială de la craii mei. Ți-oi părea comică, dar mă mai poftesc unii de mândruță.

Ochii Vandei scăpărau malițioși și maiorul râse. Se cunoșteau de cel puțin douăzeci de ani, o anchetase de vreo cinci-șase ori, și de fiecare dată îl amuzase capacitatea escroacei de a se exprima în două limbi. Mânuia cu aceeași ușurință argoul și limba cultă.

— În regulă, Vando. Aștept să mă chemi la nuntă.

— Și mâine, dacă mi-ești nănaș.

Maiorul întrebă brusc:

— Unde-i Adina Varlam?

Privirea femeii se concentră. Avu un scurt moment de șovăială și Cristescu îi ghici gândul. Nu știa cum să procedeze: Să recunoască ori să conteste că are habar de existența ei. Ridică din umeri.

— Nu mi s-a spovedit.

„Mda, gândi maiorul. Vanda n-a fost niciodată fată proastă. De vreme ce am abordat-o direct, înseamnă că știu destule și ar fi fost inutil să pretindă că n-a auzit niciodată de ea."

— Când ai văzut-o ultima oară?

— Acum o săptămână.

— Ți-a spus unde pleacă?

— Nu. Adina nu-i din femeile care fac confidențe.

În stilul care o caracteriza, schimbase dintr-o dată și tonul și limbajul.

— Ce soi de afaceri învârteați împreună?

Vanda ridică din umeri:

— Niciun fel de afacere. Adina dispune de prea mult ca să-și bată capul cu ce plătește mâine întreținerea. N-o interesează combinațiile.

— Cu ce se ocupă?

Femeia începu să râdă:

— O vezi pe Adina înscriindu-se la „Brațele de muncă" și semnând condica la șapte dimineața? Ai haz, șefule!

— Dar?

— Nu-s paturi în tot Bucureștiul ăsta pentru câți bărbați ar vrea s-o aibă. E de-ajuns să pocnească din degete.

— Am înțeles. Spui că nu știi încotro s-a îndreptat...

— Nu. Poate o fi având rude prin provincie...

— Vando, femeia asta și-a părăsit definitiv casa.

Escroaca presupuse moale:

— Atunci prin străinătate...

*

Maiorul Cristescu dădu dispoziție ca semnalmentele Adinei Varlam să fie trimise tuturor organelor de miliție din țară. În asemenea situații, un infractor inteligent, iar Adina se părea că face parte din specie, se dă o vreme la fund, așteptând să treacă momentul fierbinte. Problema este găsirea unui adăpost sigur. Cei mai mulți preferă case particulare, aparținând de obicei unor prieteni considerați de nădejde, alții se ascund în locuințe de vară. Greșeală, căci acestea sunt în general părăsite în timpul anului, iar ivirea unui locatar atrage imediat atenția localnicilor. Cei mai abili preferă peregrinarea din oraș în oraș.

Cristescu dădu dispoziție să fie supravegheate gările tuturor localităților trăgând nădejde că Adina nu se cazase încă. Își părăsise locuința doar cu o zi înainte. O trăda agenda de birou rămasă la marți 1 decembrie: azi

era miercuri 2...

În legătură cu Adina, maiorul mai făcuse o descoperire interesantă. Cercetând fișele ministerului, constatase că, în urmă cu cinci ani, fusese amestecată într-o afacere cu valută și aur. Speciale i se păreau datele biografice: Se născuse în 1945, fiind fiica unui cafegiu turc, Selim Septar. Urmase liceul la Constanța, apoi absolvise o școală de artă decorativă. Avusese șase căsătorii (asta abia până în 1975, contabilizase Cristescu întrebându-se câte s-or mai fi adunat). Soții făcuseră parte din categoriile sociale cele mai diverse, alcătuind un palmares bizar: șef de sală la restaurantul Lido, un profesor unitar, un medic dentist, un mecanic auto, un recepționer, iar ultimul fusese inginer. Lucrase un singur an ca decoratoare de vitrine.

„Hm! conchise maiorul. Nu s-ar putea afirma că femeia aceasta a dus o viață monotonă...”

În cursul aceleiași zile, Cristescu mai primi o comunicare interesantă. Locotenentul Moșoianu raportă că Vanda Trai-Dulce luase legătura cu Sile, specializat cândva în facilitarea trecerilor frauduloase de graniță.

„Alta care vrea să spele putina. Am sentimentul că ne apropiem de deznodământul afacerii...”

Spre seară, primi telefonul Melaniei Lupu. Bătrâna se scuză bineînțeles că-l deranjează și că-l roagă dacă, din

nou bineînțeles, are timp, să-i facă o vizită. S-ar fi deplasat ea, dar îi este imposibil, căci din cauza unui pantof incomod („iertați-mă că vă dau amănunte atât de intime"), i s-a umflat un picior, iar ce-i mai grav, lui Mirciulică i s-a redeschis bronșita.

Cristescu, deși covârșit de lucru, acceptă. O cunoștea prea bine pe Melania ca să nu-și dea seama că nu-l solicită în mod gratuit: o bătrână care n-are ce face, amatoare de conversație într-o seară ploioasă de noiembrie. Și iarăși, nu era femeia care să inventeze importanță unor fleacuri.

Îl primi în stilul ei inimitabil, marchiză (așa cum ni le închipuim în conformitate cu imaginea popularizată de teatru și cinema) din secolul al XVIII-lea. Îi oferi ceaiul cu grația ei caracteristică, se interesă cu convingere despre sănătatea maiorului, de buna dispoziție a locotenentului Azimioară, dacă la minister le dau căldură, ce părere are despre căsătoria prințului Charles cu Lady Diana.

Cristescu îndură cu talent tot preludiul, întrebându-se ce urmează. Când în sfârșit, Melania începu să se joace cu mărgelele de la gât, își dădu seama că va intra în subiect.

— Domnule maior, începu cu glas ușor voalat de emoție, la vârsta mea, se admit unele mărturisiri. Trebuie să vă spun că țin foarte mult la dumneavoastră.

Cristescu simți că-i vine amețeală.

„Dacă m-a chemat să-mi facă o declarație, cred că mă pocnește damblaua!”

— Sunteți o persoană distinsă și trebuie să știți că eu am avut totdeauna o slăbiciune extraordinară pentru această însușire. De altfel, noi doi ne-am înțeles foarte bine și, dacă au intervenit uneori mici neînțelegeri, acestea s-au datorat unor circumstanțe care n-au nicio legătură cu sentimentele noastre.

„Doamne sfinte! se cruci Cristescu. Un Rembrandt și un Goya subtilizați, o statuie de aur gata să-și ia zborul peste graniță, un an de pușcărie, asta numește ea mici incidente! Cum or fi arătând în capul ei alea mari?!”

— Am apreciat de asemenea delicatețea dumneavoastră și caracterul de excepție. De aceea m-am gândit, după modestele mele forțe, să vă dau o mână de ajutor.

Maiorul îi privi instinctiv brațele fragile și mormăi ceva care aducea a mulțumiri.

— Întâmplător, continuă Melania, după cum bine știți, am fost amestecată în istoria dezagreabilă de care vă ocupați acum. Mi-a făcut o nespusă plăcere să vă revăd și, chiar de la început, mi-am propus să vă fiu de folos. Străduindu-mă, cred că am izbutit oarecum.

Cristescu, circumspect – „ce drăcie o mai fi născocit?” – își subțire privirea.

Melania, sigură de succes, îl cerceta cu ochi scăpărători.

„Nu crede un singur cuvânt din ce spui, draga mea. El și bunica sunt singurele persoane din viața ta care au ghicit că ești o mincinoasă. Ei bine, îi vei oferi o surpriză...”

— Întâi vreau să vă pun o întrebare.

— Vă ascult, doamnă.

— Sunteți informat că numele de Ștefan Popa este fals?

Maiorul își încreți sprâncenele.

— Adică?

— Numele real al bietului bătrân, căci în realitate toți oamenii răi sunt niște nefericiți, cel puțin așa îi socotesc eu, era Stan Petrescu, o căpetenie legionară.

— De unde dețineți această informație?

Melania Lupu oftă mulțumită și începu să-i relateze toate amănuntele legate de descoperirea ei. Cristescu o asculta cu atenție, întrebându-se crispat ce urmărește în fond. Informația putea fi verificată (dacă se dovedea reală, deschidea o pistă nouă anchetei), interesant era însă unde voia bătrâna să ajungă.

— Cred, reluă Melania încântată de mulțumirile lui Cristescu, mereu prevăzător, dar politicos, că vă mai pot oferi o idee. Nu știu precis cine m-a răpit de lângă domnul Azimioară... Apropo, trebuie să-i spuneți că l-

am găsit în avantaj, a slăbit și cred că se poate mândri cu silueta dumnealui.

Colțul buzei lui Cristescu zvâcni. Chiar ieri îl auzise lamentându-se că dieta doctorului Atkins e „vrajă”. Reușise să se mai îngrașe cu cinci kilograme în ultima săptămână.

— Părerea mea este însă că m-au furat pentru că s-ar putea ca eu să cunosc unele amănunte care... În sfârșit, incomodează.

Maiorul n-o slăbea din priviri: „Care-i realitatea? Minte? De ce? Nu minte? Și, iarăși, de ce?”

Știa că Melania e o femeie deosebită, de o bunătate îngerească, dar cu fantezii de gangster. Încă nu-i putea sesiza jocul.

— Care ar fi acele amănunte?

— Știți, m-am gândit și eu... Pe Ștefan l-am cunoscut acum douăzeci și cinci de ani în casa Coletei. Ca să fiu absolut sinceră, nu l-am îndrăgit niciodată. N-avea conversație, era ursuz, iar la pocher devenea de-a dreptul imposibil. N-aveai voie să scoți o silabă, în timpul jocului. Împărțit cărți, pe trei, pe șase, pe nouă, decartat, câte bucăți? Personal, domnule maior, nu înțeleg de ce trebuie la o masă de joc, să te comporți ca la un parastas... Fiindcă veni vorba, ieri vecinii mei au avut o pomenire. Patruzeci de zile de la decesul socrului... Au pus și casetofonul. Bănuiala mea este că a

fost un parastas dansant.

Cristescu începu să râdă și Melania, indignată de fason, continuă:

— A fost deci mult mai vesel decât la partidele noastre obișnuite... Ceva mi s-a părut totdeauna ciudat, domnule maior!

— Anume?

— Cum de nu-și dau seama unele persoane că sunt indezirabile. Eu, una, când mă aflu într-o vizită, simt doar după respirația gazdei când sunt de prisos.

— N-am nici cea mai mică îndoială, surâse maiorul.

— Ei bine, probabil că Ștefan era complet lipsit de intuiție. De altfel, Violeta... Cum care Violeta? Bordeianu! îi seamănă perfect, dar nu despre ea discutam acum. Fără să pretind că l-am detestat pe Ștefan, în orice caz nu era un personaj după care să tânjesc. Din câte îmi amintesc, i-am formulat în toată viața mea o singură invitație – așa m-a învățat guvernanta că-i frumos – și totuși mă vizita cel puțin o dată pe lună. Un supliciu, vă asigur! Într-o zi... Ah! mi-amintesc, sărbătoream aniversarea lui Mirciulică și i-am oferit o cupă de șampanie „Zarea”. În realitate, a fost mai mult de o cupă, căci a doua zi în chiuvetă am găsit două sticle goale. Știți, ca să scot etichetele. Uneori, când rămânem fără bani, eu și Mirciulică recurgem la acest procedeu. Vindem toate sticlele din casă. Ștefan se

amețise, sunt încredințată, căci pe omul acesta eu nu l-am văzut niciodată zâmbind. Or, atunci râdea din orice fleac și cu acest prilej am constatat că proteza lui nu era ceea ce ar fi trebuit să fie. Adică, vreau să spun că clămpănea.

Melania făcu o demonstrație concretă și Cristescu râse cu poftă. Realmente, bătrâna era inegalabilă.

— Îmi pare bine că sunteți bine dispus. În bolile de stomac, starea de spirit contează enorm.

Maiorul, din ce în ce mai amuzat, se interesă surâzând:

— De unde știți că am ulcer?

— Oh! răspunse bătrâna. Dar e foarte simplu. Ne cunoaștem de trei ani...

— Și?

— Am constatat că de câte ori vă enervați sau încercați o emoție oarecare, duceți automat mâna la stomac. Acesta este un gest specific. Cardiacii își pipăie inima, hepaticii ficatul. Eu de pildă, care am avut oreion când eram copil de cinci ani, căci nu-mi amintesc să fi fost vreodată bolnavă de altceva, îmi ciupesc urechea. Știți, mi s-ar părea inechitabil ca toată lumea să sufere de ceva, iar eu să fiu sănătoasă tun.

— Presupun că procedați foarte corect. Vorbeați de vizitele lui Ștefan Popa.

— Nu uit niciodată despre ceea ce vorbesc. Aceasta

nu pentru că nu am scleroză, ci pentru că probabil subiectele mele de conversație sunt extrem de reduse.

Evident, se alinta, dar Cristescu, nerăbdător, nu încercă să o contrazică.

— Spuneam deci că la aniversarea lui Mirciulică, Ștefan s-a amețit. I-am propus la un moment dat, știți, ca divertisment, căci era departe de a fi un causeur amuzant, să jucăm Popa-prostul. Am fixat ca miză un kilogram de jeleuri.

Se opri uitându-se fix la maior: „Ce părere ai?"

Cristescu n-avea nicio părere și bătrâna urmă.

— A pierdut și i-am zis: „Aștept jeleurile". „Care jeleuri?" Părea căzut în transă. „Păi pe ce am jucat? Te-am bătut, ești Popa-prostul și plătești..." S-a uitat la mine cu o privire de nebun: „Nu, nu eu plătesc". „Dar cine?" A rânjit: „Her Stengel junior". „Cine-i ăsta, Stengel?" Dintr-o dată s-a redresat, și-a scuturat tot trupul. „Nimeni, nimic, prostii de-ale mele."

Melania făcu o pauză, trecându-și degetele albe prin blana motanului, care i se urcase pe genunchi.

— Poate că incidentul mi-ar fi ieșit din minte, dar întâmplarea face ca pedichiuristul bunicii mele, care era un bărbat foarte demn – purta favoriți à la Franz Josef și ghetre albe cu nasturi de sidef – să se numească tot Stengel... Sper că nu vă plictisesc, domnule maior.

„Acum iar se răsfață", gândi Cristescu și se grăbi s-o

asigure:

— Dimpotrivă, doamnă, vă ascult cu cel mai mare interes.

— Sunt încântată. Nu-mi plac oamenii care ascultă fără să audă, deși, recunosc, uneori am și eu obiceiul acesta detestabil. Din nefericire, nu toată lumea are lucruri interesante de povestit... Cam la vreo două săptămâni după aniversarea lui Mirciulică, eram la Coleta în vizită. Bineînțeles, nu lipseau nici Violeta, Ștefan, Basile, iar mai târziu a venit și Cris. Comentam oroarea aceea de film care se numește holocaust. A venit vorba despre doctorul Mengele, medicul de la Auschwitz, apoi despre Comandantul lagărului... Coleta, care citește foarte mult, avea un lapsus și nu izbutea să-și amintească numele persoanei. Nu știu ce mi-a venit și am sugerat la întâmplare: „Poate Stengel...” Ei bine, domnule maior, nici dacă aș fi tras cu pușca, așa pe neașteptate, Ștefan n-ar fi reacționat mai... cum să vă spun, îmi lipsește termenul, mă rog, violent. A tresărit de era să cadă de pe scaun și dacă o pereche de ochi ar putea ucide, ei bine, eu demult aș fi fost moartă...

— Da, extrem de interesant, spuse Cristescu. Și după aceea?

Melania surâse:

— Nu există niciun după aceea. Poate că ceea ce v-am

povestit eu e lipsit de importanță, totuși nu mă pot împiedica să fac o legătură între moartea lui Ștefan, acest nume și răpirea mea. Rămâne ca dumneavoastră să apreciați...

„Da, reflectă Cristescu, ridicându-se, s-ar putea să existe o legătură...”

De altfel, avea încredere în intuiția Melaniei, în discernământul și capacitatea ei de a corela amănunte aparent lipsite de relevanță, în finețea observației.

Se despărțiră în termeni deosebit de călduroși, Melania insistând ca maiorul la următoarea vizită să-l aducă neapărat și pe locotenentul Azimioară. „Mie și lui Mirciulică ne plac oamenii care mănâncă cu poftă. Ne stimulează apetitul...”

După plecarea lui Cristescu, bătrâna trecu în baie, unde își făcu toaleta de noapte. În timp ce-și demachia obrazul, își trimitea bezele în oglindă:

— În realitate, Melanie, tu ești o fată cumsecade, iar ziua ți-e plină de fapte bune. Cred că meriți acum un cornuleț cu nucă... Ah! Ești o uitucă și jumătate! Trebuia să-i vorbești domnului maior de Pangastrin. Este un medicament admirabil. Doar după trei pastile, Mirciulică a devenit mult mai vioi. Ții minte? Se urca pe șifonier și se arunca în cap... Un plonjon de toată frumusețea...

Azimioară aștepta în picioare, gândindu-se că nevastă-sa îi promisese pentru prânz ciolan cu fasole. Era mâncarea lui preferată și, până a se însura, fusese încredințat că ciolanul cu fasole, ca și ciorba de burtă și tuslamaua nu pot fi preparate cumsecade decât la birt.

— Melania Lupu, zâmbi maiorul, pretinde că ai slăbit. Cred că trebuie să-i trimiți flori pe chestia asta... În sfârșit! Ia legătura cu Neagu de la arhivă. Mă interesează registrele de stare civilă de la toate primăriile din Capitală pe perioada 1940–1941. Vezi dacă nu e înregistrată vreo căsătorie sau naștere pe numele de Stengel. Sper că aveți noroc, altfel trebuie să luați și provincia...

*

Adina Varlam fu reperată în gara Constanța. Cristescu insistase ca aici supravegherea să fie foarte strânsă, mizând pe mai multe considerente. În primul rând, un infractor care încearcă să dispară alege centre supraaglomerate, împestrițate de turiști dacă e posibil – Constanța oferea din plin acest avantaj –, instinctiv preferă locuri cunoscute, unde se descurcă topografic și poate recurge la serviciile rudelor sau prietenilor. În plus, portul prezintă tentația unei eventuale forțări de frontieră. Adina își schimbase complet genul și

Azimioară abia o recunoscu în biroul maiorului. Renunțase la stilul sofisticat și la moda retro, își tunsese părul și-i întunecase nuanța. Rămăsese bineînțeles o femeie interesantă, dar era departe de apariția spectaculoasă care stârnea vâlvă pe Calea Victoriei.

„Niciun elefant călărit de un cimpanzeu n-ar întoarce atâtea capete”, obișnuia să spună despre ea Vanda Trai-Dulce.

Ceea ce ușura considerabil lucrurile, gândi Cristescu, cercetând-o cu mult interes, era faptul că la percheziție, în valiză se găsise material compromițător suficient pentru întocmirea a trei dosare penale, nu unul: sume considerabile în lei, valută și aur.

Acum arăta liniștită – femeia asta, aprecie Cristescu, știe să-și stăpânească minunat nervii –, frumoasă fără ostentație și judecând după machiajul discret și îmbrăcămintea aproape austeră, se simțea limpede că se străduise să pară cât mai neînsemnată.

— V-ați părăsit locuința marți 1 decembrie și ați ajuns la Constanța abia pe 2. Care e motivul?

— N-am găsit bilet de tren. Nici măcar la personal. A fost meciul ăla nenorocit: Farul cu nu știu ce echipă din München.

— Puteați totuși să vă urcați și să plătiți o amendă.

— Am vrut să evit orice complicații, cât de mărunte, cu autoritățile.

„Corect, aprecie Cristescu în sinea lui, deși pentru un fleac din ăsta nu se ajunge la miliție.”

Adina răspundea sobru, nu părea deloc intimidată și după o experiență de douăzeci de ani, Cristescu realiză imediat cu ce fel de infractor are de-a face: prea inteligent ca să nu-și dea seama că a pierdut partida. În consecință, subterfugiile, inexactitățile, slalomul între minciună și adevăr devin inutile, pun zadarnic la încercare nervii partenerilor.

— Susțineți că nu cunoașteți persoana care vă dădea dispoziții.

— Nu, dar fără îndoială, dacă nu-i vorba despre un interpus, era un bărbat.

— Cum v-a racolat?

— Prin telefon. După cum v-am mai spus, toată legătura noastră a funcționat numai în acest mod.

— Practic ce v-a propus?

— Inițial, să fiu un soi de curier. Le găseam, mă refer la pachețelele respective, în locurile cele mai neașteptate. Eram doar anunțată că „marfa” se găsește în cutia poștală, în urna decorativă de piatră de la intrare, în spatele unei anumite icoane dintr-o biserică sau alta și așa mai departe. De fiecare dată, locul se schimba. Pachețelele respective plus ce-mi furniza Miclescu și Gigi Song le predam Vandei.

— Mda... apreciez sinceritatea dumneavoastră.

Adina Varlam râse scurt:

— În general nu aceasta este însușirea mea de căpătâi. Acum n-am altă soluție.

— Ați declarat că erați plătită în valută.

— Da, banii îi găseam în plic închis, totdeauna la cutia de scrisori.

Cristescu fu străfulgerat de o idee ciudată:

— Ați păstrat din întâmplare vreun plic?

Adina îl cercetă nedumerită.

— Cred că-l am pe ultimul, în valiză.

— Mă întreb, spuse maiorul bătând ușor cu coupe-papierul în sticla de pe birou, de ce ați acceptat o combinație atât de riscantă. Sunteți o femeie care dispune de mijloace, hm... speciale pentru a-și asigura o viață mai mult decât confortabilă. N-ați lucrat decât un an în toată viața și, din câte am putut eu băga de seamă, ați dus-o magnific.

— Îmi place, zâmbi Adina, acel mijloace, hm... speciale. Adevărat, n-am dus lipsă de gentilomi dispuși să-mi plătească din larg întreținerea și chiar mai mult decât atâta. Accentuă: Dar plăteau în lei.

— Ce aveați de gând să faceți cu valuta?

— Să plec în Occident.

— Concurența în genul de... activitate pe care-l practicați e cam mare acolo.

Femeia râse.

— Cred că sunteți un campion al eufemismelor. Intenționam să mă reprofilez. Am treizeci și cinci de ani, o vârstă la care, ca femeie întreținută, ca să nu folosesc alt termen, nu mai ești competitivă. Deci nădejdile mele se îndreptau spre altceva.

— Adică?

— Am absolvit o școală de artă decorativă. Mă gândeam să deschid acolo un soi de întreprindere pe profil, dar pentru asta aveam nevoie de capital.

— E o pasiune bruscă? Aici n-ați practicat decât un singur an.

Adina Varlam dădu din mână: lucruri atât de simple nu mai trebuie explicate.

— Aici! Ce să fac cu arta decorativă aici? Să aranjez chiloți de damă într-o vitrină sau panouri cu purceluși prosperi ținând un morcov în gură pentru aprozare? Cine angajează la noi un decorator ca să-și amenajeze casa?

— Și dincolo?

— Sunt destui, iar dacă ai dever, afacerea devine extrem de rentabilă. Nu-i totul să dispui o mobilă într-un colț sau altul. Trebuie să decorezi locuința în funcție de personalitatea individului. Unuia i se potrivește un interior stil Ludovic al XIV-lea, altuia gen businessman american, iar celuilalt stil Tudor. Pe dumneavoastră de pildă, vă văd foarte bine într-un interior George al III-

lea. Aveți distincție și multă alură.

— Iau act, zâmbi maiorul, căruia nu-i trecuse niciodată prin minte să se întrebe cum i-ar sta într-un castel din Sussex sau într-un ranch din Arizona.

— Toate acestea, concluzionă Adina, presupun o cultură serioasă, mult bun gust și simț psihologic. Or, așa ceva se plătește.

— Am înțeles... Să ne întoarcem deocamdată pe meleaguri autohtone și anume la inginerul Gregorian. Ce vi s-a cerut practic în legătură cu el?

— Să-i fac cunoștință cu orice chip și să-l rețin blocat miercuri 25 noiembrie între orele 18 și 19:30. Asta a fost cel mai simplu.

— Ați mai primit și altă dată dispoziții în acest sens?

Adina își scutură părul tăiat scurt. Nu-i venea rău, o întinerea, dar în schimb pierduse din „deosebit”. Ca ea, așa cum arăta acum, se mai vedeau destule pe stradă.

— Nu. A doua oară l-am convocat din proprie inițiativă. Bărbatul acesta îmi place sincer.

Cristescu „recapitulă” figura inginerului. Simpatic, agreabil, manierat. În special ultima dintre calități este apreciată de femei, ca după aia să spună că „tipu-i prea bleg”. Oricum, după părerea maiorului, Gregorian făcea parte din categoria persoanelor pe care nu le observi, sau le uiți imediat.

Adina repetă cu voce caldă:

— Îmi place chiar foarte mult.

— Nu suficient totuși ca să-l scutiți de basme. Aveți o fantezie bogată.

— Nu știu la ce vă referiți.

— La „vânzarea” a cărei victimă ați fost acum douăzeci de ani. Fetița inocentă cedată unui sadic...

De astă dată, Adina râse cu toți dinții. Erau splendizi, lați, o dantură care nu putea să aparțină decât unei femei inteligente.

— Când ai de-a face cu sentimentali, trombonul merge la sigur, efectu-i garantat. Am verificat-o în nenumărate rânduri.

Locotenentul Azimioară își vârî capul pe ușă. Văzându-i expresia, maiorul simți că nu mai are răbdare să aștepte. Se adresă Adinei, ridicându-se în picioare:

— Deocamdată atât!

Sună subofițerul de serviciu și, înainte de a se închide ușa, exclamă:

— Ei? Ce-ați făcut?

— Am găsit! spuse fericit locotenentul. Aproape că nu-mi vine să cred.

— Ce?

Azimioară scoase o hârtie din mapă și începu să citească:

— Municipiul București – România, Primăria Sectorului I (Galben) Oficiul stării civile. Extras din

registrul stării civile pentru noi născuți. Cristofor, sex bărbătesc, de religie catolică, locul nașterii București în sanatoriul Sfânta Elisabeta din Șoseaua Kisselef nr. 8 pe data de 28 aprilie 1940 ora 19:35. Declarațiunea a fost făcută de tatăl copilului – Hugo Stengel. Mama – Valentina Stengel, casnică, este născută Racoviceanu.

Ochii maiorului străluciră:

— Bravo, băiete!

*

Interogatoriile Vandei Trai-Dulce și al lui Gigi Song îi luară maiorului mai puțin timp. Fapta lor avea să alcătuiască obiectul altui dosar, unde avea să figureze și avocatul Miclescu, tangentând doar întâmplător cazul bătrânului Ștefan Popa.

Vanda, femeie încercată, cu vastă experiență infracțională, își privea situația cu resemnare. „Calmul marelui dezastru", traducea Cristescu în general asemenea stare de spirit, dar Vanda nu avea simțul tragicului, așa că expresia nu i se potrivea.

— Credeam că te-ai astâmpărat, comentase Cristescu cu oarecare amărăciune.

Nu era un anchetator ranchiunos și-i părea sincer rău pentru Vanda. Femeia aceasta avea reale calități și ar fi putut găsi destule mijloace ca să ducă o viață comodă fără a necăji paragrafele Codului Penal.

— Dacă-mi inventai matale o rentă, șefule, trăgeam

pe dreapta și mă înscriam la Universitatea Populară, secția balet.

— Ți-ai fi putut găsi ceva de lucru.

— Ce?! Să vând loz în plic prin birturi? Sau lumânări și să dau cu aspiratorul prin biserici?

De fapt, înțelese Cristescu, Vanda reprezenta o curea de transmisie între furnizor și beneficiar. Ceea ce primea de la Gigi Song și Adina (deci implicit și avocatul Miclescu) îi preda concubinului ei, Doxa, zis și Tic-Tac. Acesta, la rândul lui, transmitea întreaga marfă unui căpitan de vas francez care făcea curse regulate Marseille-Constanța. Individul recepționa marfa, remunerația făcându-se în valută. Nu, milionul de care-l tapaseră pe Miclescu era combinația lor, adică a Vandei, a Adinei și a lui Tic-Tac. Banii urmau să fie investiți într-o afacere de ceasuri.

„Hm! reflectase Cristescu. *On reviens toujours au premier amour...*” Care era sursa aurului nu știa nici Vanda, nici Gigi. Tânărul, ca și Adina (pe care n-o cunoștea), primea „materialul” în chip asemănător: un glas bărbătesc îl aviza asupra „adresei” care evident era totdeauna alta.

Același glas îi dăduse dispoziție s-o răpească pe Melania Lupu și s-o sechestreze în imobilul părăsit din împrejurimile Capitalei. Îl ajutase un amic, Sică Țambal – cântă la restaurantul Marea Neagră –, care condusese

mașina. Scrisorica relativă la milionul obținut de Miclescu din vânzarea icoanelor, el o vârâse în buzunarul lui Moșoianu. O inițiativă proprie. „Și-a bătut joc de Cătălina în mod barbar. Măgarul trebuie să plătească într-un fel...”

Apoi gândul i se întoarse la Melania Lupu.

— Cum se simte?

Ochii lui Gigi Song scânteiau de plăcere.

— Bine.

— Mă bucur, șefule! În viața mea n-am întâlnit un număr mai senzațional. Când o vedeți, spuneți-i că-mi pare rău dacă am supărat-o și că-i mai valabilă decât o sută de japițe nedate în pârg...

Cristescu, obișnuit cu succesele bătrânei, surâse:

„Melania! Smintita, fermecătoarea, inegalabila Melania...”

*

În dimineața următoare, maiorul, într-o dispoziție excelentă, își convocă la prima oră colaboratorii. „L-a lăsat ulcerul și viața e iar portocalie”, presupuse locotenentul Moșoianu; „a scos-o pe zăpăcita de Melania din zar!”, își închipui Azimioară.

Când îl văzură aprinzând o țigară – lux de zile mari – gândurile li se încrucișară în eter: „E clar!”

— Băieți, azi aveți program de vizite. Trebuie să-i vedeți *„acasă la ei”* –, începu să ridice câte un deget – pe

Violeta Bordeianu, Basile Nicolau, Miclescu, Coleta Miclescu, Gregorian, Cătălina Dragoș...

— Ați omis-o pe Melania, observă Azimioară.

Cristescu începu să râdă.

— Ai dreptate. N-ar fi rău să treci pe la ea. Te pomenește mereu, are multă afecțiune pentru dumneata, și, aspect importantisim!, te afli în grațiile lui Mirciulică. Da. Ce vă spuneam?... Deci vizitați-i pe toți – îi împărțiți între voi cum vreți – și vă faceți luntre și punte să-mi aduceți de la fiecare o probă de salivă.

De uimire, ochelarii lui Moșoianu se repeziră spre vârful nasului. Azimioară, placid, se mulțumi să contemple tabloul din spatele lui Cristescu. Îl știa pe dinafară, până la cel mai mic amănunt, dar tot nu izbutea să priceapă despre ce este vorba.

— Mă mulțumesc cu mucuri de țigară, completă maiorul. Mai complicat e cu nefumătorii, respectiv balerina și Nicolau. Dar găsiți voi un truc! Sunteți băieți deștepți!

„... și firi sentimentale! completă în gând Moșoianu. Truc! Am să-l rog frumos pe Nicolau să-mi împrumute proteza...”

26

Afară, noiembrie ploua cu tristețe, aromă de tufănele

și mult gri. Maiorul trăsese draperiile de la birou și aprinse lampa, obicei care acasă o scotea din sărite pe nevastă-sa. „Nu suport lumină electrică în timpul zilei...”

Cristescu, încredințat că o face din spirit de economie (exasperanta economie care de fapt era zgârcenie curată), de îndată ce nevastă-sa pleca de acasă, aprindea toate luminile încercând satisfacții de copil năzdrăvan. „Ce-mi pasă că e zece dimineața, dacă afară-i beznă?”

În fața lui, Cris Gregorian, mereu stăpânit, dar parcă mai îngândurat, privea fix un mic glob pământesc încastrat într-un cub de cristal.

Maiorul, trist – nu-i făceau plăcere asemenea scene și nu încerca niciodată satisfacția vânătorului triumfător –, îl cerceta, zicându-și că inginerul era ultimul om despre care și-ar fi închipuit că ar putea comite o crimă.

„Ori eu sunt legat la ochi și incapabil să descifrez o figură, ori Lombroso bate câmpii la modul cel mai voios! De altfel, dacă te-ai lua după teoriile amicului, n-ar mai fi nevoie de poliție. Din zece suspecți, într-o crimă, pun degetul pe ăla cu falca mai abruptă și cuie în priviri. Exact ca în filmele proaste! Asasinul și spionul au mutre vrăjmașe și-i ghicești după primii metri de peliculă consumați...”

— Când ați aflat că vă numiți Cristofor Stengel?

Gregorian tresări, dar nu speriat, ci ca un om trezit din

somn.

— Da... Exact acum unsprezece luni. Mi-a făcut o vizită – ne cunoaștem de la Miclești – și a fost primul lucru care mi l-a spus. „Te cheamă Stengel. Tată-tău a fost reprezentantul firmei Krupp în România, iar maică-ta... Ei, cu maică-ta, e o poveste mai tristă. Pentru mine...”

Făcu o pauză și respiră adânc. Maiorul așteptă în tăcere. Sunt momente când anchetatul nu trebuie îmboldit.

— Trei sau patru fraze, spuse Gregorian, al căror sens nu l-am prins la început. Totul venea pe neașteptate, erau ani de zile de când enigma, misterul identității mele nu mă mai preocupa. Popa a văzut că-s complet zăpăcit și a luat-o pe îndelete. De fapt, povestea începe cu mama... A cunoscut-o în 1936 la Bârlad, orașul ei natal, și din prima clipă a iubit-o ca un nebun. Folosesc propria lui expresie și cred că, într-adevăr, a divinizat-o, căci vorbind acum, după patruzeci de ani, despre ea, ochii îi erau înecați în lacrimi, glasul răsuna ca un vaiet. Nu fac literatură, domnule maior, și credeți-mă, eu care l-am cunoscut pe Ștefan Popa, în fond o bestie, urla cruzimea în toată făptura lui, m-am simțit impresionat. Izbutise să-mi transmită în cuvinte searbăde, cu incoerență – n-a fost un orator – toată intensitatea patimii încercate cândva și a cărei flacără aveam

impresia că încă îi pârjolea sufletul.

Cristescu, un romantic, se interesă în șoaptă:

— Era frumoasă?

Întrebarea îi scăpase. Trăia cu impresia de ireal, avea sentimentul că ascultă un basm.

— Mi-a arătat o fotografie de pe vremea când mama se afla în ultimul an de liceu. Mi se pare ciudat că n-am simțit nimic. Hotărât, natura umană prezintă mistere de nepătruns. Mă uitam la ea ca la o străină, îmi repetam „e mama” și nu simțeam nimic... Așa, ca straniu amănunt psihologic.

„Nu chiar atât de straniu, medită maiorul. Când te obișnuiești să nu ai ceva sau pe cineva, nu poți să-l recunoști sau să vibrezi. Ca și cum ar veni unul acum la mine cu o poză, «uite-l pe fiu-tău», pe care nu-l am, și eu să încep să plâng. Deși poate nu-i chiar același lucru. În sfârșit, divaghez...”

— Nu știu, îl auzi pe inginer, dacă azi ar trece drept frumoasă, dar atunci probabil că da. Era în gustul acelor ani, o figură drăgălașă, dulce à la Norma Shearer, femeia bibelou ce se cere ocrotită. Cred că transmitea o puritate plină de grație, un ce suav, care-i amețește îndeobște pe bărbații foarte virili și am impresia că ăsta a fost genul lui Popa. I-a făcut curte vreme de doi ani, timp în care mama părea nehotărâtă.

— Cu ce se ocupa Popa?

— Nu știu exact, dar cam în perioada respectivă a intrat în Mișcare. Tot atunci a apărut și Hugo Stengel, care prezenta o partidă strălucită. Bine situat, chipeș, tânăr. A cunoscut-o pe mama la un bal și în zori i-a cerut mâna. Mama a acceptat imediat. Popa – și l-am crezut – a încercat să se sinucidă. Fapt este că, peste noapte, dragostea lui s-a transformat într-o ură nimicitoare. Ură pe fond de adorație, dar nu mai puțin crâncenă.

Maiorul îl urmărea crispat de atenție. Cu două ceasuri înainte, pe când mai contesta a fi autorul asasinării lui Popa, fusese alt om. Desigur, același bărbat bine crescut, calm – aceasta părea a fi însușirea fundamentală a inginerului –, fără excese verbale, dar succint, în defensivă inteligentă și acuzând o vioiciune a spiritului pe care aspectul saturnian și falsa melancolie – în fond indiferență totală față de tot ce nu intra în sfera intereselor sale – nu te-ar fi lăsat s-o bănuiești vreodată.

„În definitiv, ce probe aveți împotriva mea?”

„Sunteți stângaci, nu-i așa?”

„Și?”

„Pe Ștefan Popa l-a asasinat o persoană stângace. Sârma-laț din jurul gâtului a fost răsucită spre stânga, deci invers decât ar fi procedat marea majoritate a oamenilor.”

„Absurd! Nu-s singurul stângaci din România!”

„Dar singurul din anturajul lui Popa.”

„Este unica dumneavoastră probă?”

Gregorian se întrerupse uitându-se reflex la pendula mică din biroul maiorului. Bătea de ora 12...

— Reproduc strict relatarea lui Popa. După căsătoria părinților mei (cred că sunteți prima persoană față de care folosesc acest termen), le-a urmărit viața pas cu pas. Cam șapte-opt luni pe an călătoreau prin Europa, în funcție de afacerile lui Hugo Stengel, restul anului îl petreceau în România. Fiind o pereche mondenă și de o anumită proeminență socială, lui Popa îi era uneori de ajuns să urmărească rubrica de „specialitate” din ziarele timpului. Așa a aflat despre nașterea mea, le cunoștea toate deplasările și, uneori, răzbit de suferință ieșea în calea mamei. Ca s-o blesteme! „Era însărcinată cu tine, se vedea de la o poștă, trebuie să fi fost cel puțin în șapte luni. Am așteptat-o la Șosea, pe Aleea Trandafirilor. Am prins-o de mână: Să-i dea Dumnezeu lui fecioru-tău – parcă știam că ai să fii băiat – norocul meu. Iar de tine și șoacăț, praf și pulbere să se aleagă!”

Gregorian vorbea cu patimă, retrăia după patruzeci de ani groaza femeii, emoțiile, tulburarea ei. Le rememorase și în momentul strangulării bătrânului.

„Îi răsuceam cablul în jurul gâtului cu voluptate, cu o plăcere perversă, aproape sexuală...”

„În general, constatase Cristescu, aveți, hai să le zicem, accese de perversitate. De exemplu,

dumneavoastră sunteți autorul anonimei trimise la miliție în care vă desemnați drept asasinul lui Popa. Rafinament – sunt nevoit să mă repet – pervers, căci vă simțeați invulnerabil. Ați mai avut grijă să nu vă fabricați un alibi plecând de la ideea că un individ când își premeditează crima, are grijă să-și pregătească cinșpe martori și încă vreo douăzeci de probe concludente care să-l scoată din cauză. Dumneavoastră, animat probabil de același viciu, i-aș zice un cinism al curajului, și substituindu-vă judecății anchetatorului „cine n-are alibi, în mod normal, nu e vinovat" – când avem de-a face, repet, cu o crimă premeditată, „intelectuală" –, ați împins farsa și mai departe. Ați mobilizat-o pe Adina Varlam să vă „ocupe" seara discret și de așa manieră, încât să vă fie imposibil să demonstrați viitoarei anchete cu ce vă ocupați în momentul crimei."

„Nu vreau să devină un refren, rânjise Gregorian, dar aveți probe?"

„Am!"

— Când s-a întâmplat catastrofa de la Carlton, părinții mei tocmai se întorceau dintr-un voiaj mai lung în străinătate. Bunica murise cu un an în urmă, iar bunicul doar de câteva luni. Mama a avut un șoc și Hugo Stengel – de ce oare nu-mi vine să-i spun tata? – s-a gândit că e bine ca mama să schimbe peisajul. De

aceea nimeni nu s-a interesat de mine ulterior. Practic, nu mai aveam niciun fel de rude. O întâmplare care se leagă de altă catastrofă, întâmplată cu zeci de ani înainte... În urma anunțurilor din ziare, Popa a venit la sanatoriu să mă vadă. Dispunea de suficiente date, cunoștea destule amănunte pentru ca să nu aibă nicio îndoială că sunt copilul soților Stengel. A plecat de la sanatoriu fără să dea cea mai mică deslușire. Furia lui neagră era că cei doi, murind, scăpaseră prea ieftin. Avea să se răzbune pe mine tăcând... Și a tăcut... Singurul om din lume care putea să-mi decidă destinul.

— Ce l-a determinat totuși până la urmă să vorbească? Chiar după patruzeci de ani?

— Pare bizar, dar, ținând seama de caracterul paradoxal al lui Ștefan Popa și de evoluția lui, fenomenul se simplifică. Sunteți probabil informat de activitatea bătrânului în sânul mișcării legionare. Eu cunosc amănuntele de la el. În afară de participarea sa la asasinarea primului ministru Armand Călinescu, mai avea o serie de crime la activ. Îmbătrânind, asediat de obsesii mistice care oscilau spre patologic, l-au apucat remușcările și i-a trăsnit ideea că unicul mijloc, fantastic, de a-și răscumpăra păcatele în fața lui Dumnezeu este să construiască o biserică. Fondurile aveam să i le procur eu, fiul omului de afaceri Hugo Stengel. În consecință, a început să-mi expedieze o ploaie de

scrisori, adevărat serial, unde, amestecând afacerile cu preceptele religioase, îmi explica necesitatea imperioasă a unei asemenea întreprinderi.

— De ce s-a gândit tocmai la dumneavoastră?

— După cum v-am precizat, se pare că... În fine, tatăl meu era un om cu o excelentă situație materială. Acum doi ani, Popa a făcut o excursie în RFG. Acolo a luat legătura cu prieteni vechi de-ai familiei mele, care i-au explicat că averea lui Stengel zace într-un safe la o bancă din Zürich. Socotind dobânzile acumulate în patruzeci de ani, contul trebuie să fi atins o cifră cel puțin interesantă. În consecință, Popa s-a gândit că o parte din acești bani ar putea fi vărsați în contul lui Dumnezeu. Astfel, dădea cum spune francezul, două lovituri cu aceeași piatră. Își răscumpăra greșelile tinereții legionare și, pe de altă parte, se compensa într-un fel și față de mine. Generos, mi-a explicat că nu are pretenție decât la o sumă suficientă pentru a ridica un lăcaș bisericesc „impozant”.

Maiorul se uită la țigara care i se stinsese între degete. O clipă se gândi s-o reaprindă, dar se răzgândi și o puse în scrumieră, strivind-o inutil.

— Totul mi se pare de domeniul fantasticului! Cum ați fi izbutit să asigurați respectiva bancă asupra autenticului identității dumneavoastră și cum v-ar fi putut sili Popa să-i cedați o parte din sumă?

— Nu avea importanță identitatea mea. Banii au fost depuși într-un cont cu număr secret. Cine cunoaște acest număr încasează banii. Popa îl cunoștea.

— De unde?!

Gregorian săltă din umeri:

— Asta nu mi-a spus-o niciodată. Se eschiva, iar eu n-am insistat. Pe mine, în fond, mă interesa numărul.

— Și l-ați aflat?

— Nu înainte de-a fi încheiat un act prin care mă obligam să-i „restitui" o sumă considerabilă de mărci.

Ochii lui Gregorian sclipeau și Cristescu realiză că pe bărbatul acesta, aparent placid, singurul lucru care îl putea anima erau banii. Nimic altceva, dragostea, o idee, un ideal, n-avea rezonanță în ființa lui. Aceeași sclipire particulară a ochilor „aproape lubrică", o constatase când inginerul îi dăduse amănunte cu privire la beneficiile ce se pot obține din traficul cu aur.

„Cine vi-l furniza? se interesase maiorul. Dispuneți de cantități considerabile."

La percheziția locuinței lui Gregorian, doar în coșul de gunoi – o pubelă de metal cu fund dublu – găsiseră peste un kilogram de bijuterii.

„Un cetățean portughez stabilit în Grecia. Îi convenea să realizeze traficul prin România, acest soi de activitate infracțională la scara respectivă fiind la noi aproape necunoscută și în consecință, atenția propriilor

autorități și a Interpolului mai modestă."

„Cum l-ați cunoscut?"

„I-am fost recomandat drept o persoană de încredere de către un prieten din copilărie care a emigrat în Grecia."

„De ce v-ați complicat existența introducând în combinație atâția curieri? De obicei, se lucrează mai discret..."

„Cantitatea de marfă era prea mare pentru a risca. Dacă m-aș fi mulțumit cu serviciile unei singure persoane, iar aceasta ar fi fost prinsă, pierdeam enorm. De altfel, Adina, Nicolau, Miclescu și Gigi nu se cunoșteau între ei. Coincidența a făcut ca avocatul și Adina să se încurce ulterior, iar sub plapumă – surâsese cu resemnare – nu mai există taine..."

Privirea inginerului se fixă din nou asupra globului de pe masa lui Cristescu. Avea atitudinea și expresia unui individ care așteaptă cu răbdare sosirea trenului. Plictisit, dar nu agitat sau nervos.

— Nu înțeleg un lucru, spuse maiorul. De vreme ce bătrânul Popa se afla în posesia numărului secret, care-i motivul că n-a acționat singur? Putea încasa întreaga sumă fără ca dumneavoastră să aveți habar că a existat vreodată pe lume un Stengel și contul său bancar.

Gregorian râse încetișor.

— Nu i-o îngăduia conștiința! Aici e hazul! Toată

povestea asta isterică, absurdă, care-i poartă semnătura, a fost inventată de o căință sinceră.

— Și dacă dumneavoastră ați fi plecat singur, fără să-l avertizați?

— Imposibil. Era cu ochii pe mine și m-a amenințat că la cea mai mică tentativă de „a spăla putina” fără el, mă denunță autorităților noastre. Practic, șantaj!

„Și de aici la crimă, e un singur pas” reflectă Cristescu. Îl omorâse pe bătrân, cu sânge rece. După ce se despărțise de Adina luase un tramvai și se deplasase la locuința bătrânului. Se strecurase în garsonieră prin fereastra băii care dădea în curtea interioară, apoi în spatele bătrânului și-i prinsese grumajii în lațul de sârmă. Trecuse după aceea pe acasă să se schimbe și la fel de calm se dusese la partida de pocher a Coletei Miclescu. Cu cronometrarea timpului – una din preocupările majore ale unui infractor, în special în materie de crimă – nici măcar nu-și bătuse capul, de vreme ce efortul lui constase în a nu-și confecționa un alibi. Întâlnirea cu Adina o preconizase ca rezervă, în situație limită. Strâns cu ușa de o eventuală anchetă, ar fi găsit mijlocul să sugereze numele și adresa femeii...

Tot el îl molestase și pe Doru Popescu, fără intenția însă de a-l ucide, ci doar pentru a îndrepta cercetările pe o pistă falsă. Din toate punctele de vedere, Miclescu ar fi avut interesul să se debaraseze de tânăr. Inexactitățile

din declarațiile făcute erau menite să camufleze alte matrapazlâcuri.

Insistând asupra felului în care o persoană sau alta din „cercul" Coletei Miclescu fuseseră implicați în cazul Ștefan Popa, maiorul ceruse explicații privind răpirea Melaniei Lupu.

„Pe mine unul, nu m-a înșelat niciodată femeia aceasta. Toți o consideră nătângă și ramolită. Departe de așa ceva! E plină de perspicacitate și are o intuiție ieșită din comun. În ultima vreme, se uita cam mult la mine și cu o anumită privire. În plus, mi s-a părut că știe prea multe. La o întâlnire în casa Coletei, a pronunțat numele Stengel. Și era limpede că nu o făcuse în mod întâmplător. Popa a avut un șoc atunci, eu am reușit să mă stăpânesc mai bine."

— Imobilul în care a fost sechestrată Melania Lupu aparține unui oarecare Gheorghe Lepădat.

— Da, un fost coleg de liceu, care a decedat acum cinci ani. Moștenitorii încă nu s-au gândit să-l fructifice. La modul concret e părăsit, nu și oficial. Taxele și impozitele sunt plătite la zi.

„Ce scop urmăreați răpind-o pe bătrână?"

Gregorian șovăise:

„S-o sechestrez circa șapte-opt zile, până aveam să dispar..."

„Cum?"

„Mi s-a promis un pașaport fals...”

„Sunt încredințat că ați fi lichidat-o...”

„A, nu, de ce? Femeia aceasta mi-e realmente simpatică...”

— Încă o chestiune! spuse Cristescu. Erați, în principiu, posesorul unei averi considerabile. De ce v-ați mai băgat într-o combinație atât de riscantă ca traficul de aur?

— În primul rând, cu aurul mă ocupasem înainte ca Popa să intre în arenă. În al doilea rând, mi-era teamă ca nu cumva respectiva bancă din Elveția, așa cum au procedat și altele, să nu-mi fi „confiscat” contul, dată fiind perioada foarte mare de timp în care nimeni nu-l reclamase. Adică mi-era frică de prescripție, deși bătrânul, care pretindea că se interesase, mă asigura de contrariul.

Continua să se uite la globul încastrat în sticlă și la un moment dat, lui Cristescu îi trecu prin minte că inginerul ar avea poftă să i-l fure. Când îl întrebase asupra rațiunii pentru care subtilizase solnița de la restaurantul „Scoica”, răspunsese simplu: „Sunt cleptoman”.

Cleptoman, inventariase maiorul, pervers, cu o patimă patologică pentru „arginți” și extrem de abil. Abil și totuși greșise...

Înainte de a trece la mărturisiri, Gregorian îi ținuse

piept cu un calm dârz.

„Lațul înfășurat pe stânga nu constituie o probă suficientă.”

„Vă pot oferi mai multe, dar mă mulțumesc cu ceea ce numim noi proba KO. Scrisoarea trimisă bătrânului Popa era impecabilă, nu prezenta niciun fel de amprente, mașina la care fusese bătută aparținea bătrânului. Ați greșit însă cu plicul. Când l-ați închis, reflex, așa cum procedează marea majoritate a oamenilor, ați folosit propria dumneavoastră salivă. Fie că ați muiat degetul în gură, fie că v-ați trecut limba peste tivul de clei. Aceeași greșeală ați repetat-o cu plicurile destinate Adinei Varlam și cu scrisoarea adresată bătrânului Nicolau.”

Gregorian tresărise, apoi zâmbise, jucător care știe să piardă. Fair-play...

„Ați câștigat!”

„Așa mi se pare...”

Dar se simțea trist.

27

— Trebuie să vă spun, domnule maior, că mă simt o persoană foarte importantă, ciripi Melania Lupu.

Se plimbau la Șosea. Cristescu, galant, îi ținea delicat cotul, privindu-i cu duioșie profilul distins. Vorbea cu

însuflețire și era de-a dreptul încântătoare, cu obraji proaspeți – gerul îi fardase cu un roz de bomboană fondantă – ochi scânteietori și o tocă de lutru, așezată cam ștrengărește pe buclele argintii.

Când și-o aranjase, la oglindă, se sfătuise cu Mirciulică.

„Ce crezi, dragul meu? Nu par cam frivolă? Știi, am socotit totdeauna că acest gen de persoane nu sunt prea inteligente. Când un bărbat se uită la o femeie trebuie să fie ațâțat de presupuneri, nu să aibă certitudini... Dar tu ești încă prea tânăr ca să înțelegi așa ceva...”

— Trebuie să vă mărturisesc că atunci când m-ați invitat la o plimbare, m-am simțit extrem de emoționată, cât pe-aci să vin de-a rostogolul, cum se exprimă portăreasa noastră.

Maiorul începu să râdă.

— Când veți cunoaște persoana în stare să vă clintească măcar, vă rog să mi-o prezentați. Îmi plac unicatele.

— Mi-e teamă că dumneavoastră aveți o părere prea bună despre mine. Asta discutam chiar și cu Mirciulică. Apropo, regretă că nu ne-a putut însoți, dar frigul îl indispune.

Cristescu își imagină o clipă scena: Melania, el și motanul în lesă. Moșoianu și Azimioară ar fi fost în stare să aștepte o săptămână, bătuți de crivăț, numai ca să le

înregistreze trecerea.

— Nu știți câtă plăcere îmi face să mă aflu în compania dumneavoastră. De fiecare dată m-am întrebat, adică de ce noi doi nu am putea fi buni prieteni.

Maiorul zâmbi.

— Eu mi-am închipuit că suntem. Iar acum, mi-ați dovedit-o cu prisosință.

— Oh! Nu trebuie să faceți caz de un mic serviciu lipsit de însemnătate, altfel nu mi-aș mai putea închipui că suntem camarazi. Mi se pare că am o idee. Dumneavoastră, domnul Azimioară – e atât de drăguț și de dolofan – Mirciulică și cu mine am putea alcătui o echipă foarte veselă. Trebuie să ne gândim serios la această posibilitate.

Treceau prin fața restaurantului „Bordei” și Cristescu o invită la un aperitiv cald.

— Dar asta-i adevărată escapadă! se bucură bătrâna. De fapt, începusem să simt frigul... Considerați că dacă aș comanda o țuică fiartă aș putea fi socotită cam prea... emancipată?

Nu, maiorul nu considera.

Coborâră treptele restaurantului. Melania se opri brusc, trăgând adânc aerul în piept. Nările fine palpitară, ca aripile unui fluture.

— Nu credeți că viața e frumoasă, domnule maior? Am constatat-o din ziua în care am primit prima

păpușă.

O cioară țâșni dinte ramurile unui copac pitic, spintecând peisajul de argint cu un croncănit scurt. Melania găsi că-i politicoasă și o salută cu amabilitate:

— Bună ziua, draga mea.

Apoi intrară în restaurant.

-= sfârșit =-